

epravo.cz

MAGAZINE

Jakub Joska, Greats advokáti, s.r.o.

„Kouzlo finanční regulace spočívá jak v mimořádné dynamice celého oboru vyvolané především regulatorními a technologickými vlivy, tak mezioborovými přesahy“

str. 16

&

„Pravda je, že advokacie, když se dělá na špičkové úrovni, je fakt neuvěřitelná dřina po všech stránkách“ – Radek Pokorný, Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & Partneři, s.r.o.

str. 10

&

Právnícká firma roku 2022

str. 20

3-4
2022

CHRÁNÍME HODNOTY

Svěřenské fondy, nejvhodnější způsob
ochrany Vás a Vašeho majetku.

OBSAH

EDITORIAL

NÁZOR

- 4 Dezinformace
- 6 Některé právní paradoxy moderní doby
- 8 Home office aneb práce z domova (na dálku) nově

ROZHOVOR

- 10 Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- 16 Mgr. Jakub Joska

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

- 20 Právnícká firma roku 2022

Z PRÁVNÍ PRAXE

- 23 Předkupní právo nájemců trochu jinak: neshody mezi více nájemci
- 27 Je čas na dřevěnou revoluci ve stavebnictví?
- 30 Digitální nemovitosti – výmysl z počítačové hry nebo realita budoucnosti či dokonce dnešní doby?
- 34 K problémům s podmíněným propouštěním z výkonu trestu
- 38 Alternativní vymezení přípustnosti dovolání podle aktuální judikatury Ústavního soudu
- 41 Podmínky a úskalí odvolání valné hromady společnosti s ručením omezeným
- 44 Prostředky ochrany proti zneužití doménového jména
- 47 Použití výpovědního důvodu
- 53 Home office ve světle novely zákoníku práce
- 57 Regulace reklamy kryptoměn a produktů či služeb s nimi souvisejících
- 61 Samosprávný investiční fond: pojem a licence
- 63 Americké jezero žaluje developera
- 64 Dobré jméno a ochranná známka ve světle rozhodovací praxe Úřadu průmyslového vlastnictví
- 68 Účinky oznámení o postoupení pohledávky dlužníkovi

- 71 (Ne)možnost omezení odpovědnosti za škodu způsobenou vadou softwaru
- 75 Spravedlnost rozhodování soudců
- 77 K vybraným aspektům posouzení opatření k nápravě v zadávacím řízení
- 81 Je osoba vykonávající funkci člena dozorčí rady v obchodní korporaci ovládané státem politicky exponovanou osobou?
- 83 Odpovědnost zdravotnických zařízení včera a dnes
- 87 Rozhodnutí soudů o povolení či nepovolení nezbytné cesty přístupu k nemovitosti
- 91 Fotbalové spory a pravidlo just cause
- 94 Promlčení nároků na odčinění újmy v patientských sporech
- 97 Anonymní oznámení v návrhu zákona o ochraně oznamovatelů
- 100 Limity kampaně v komunálních volbách
- 101 Právní aspekty NFT
- 104 Ukončení pracovního poměru a diskriminace zaměstnance z důvodu zdravotního postižení
- 107 Jak vypadá právní trh budoucnosti? A kdo se na něm prosadí?

JUDIKATURA

- 111 Z aktuální judikatury

LIFESTYLE

- 129 Nadace ČEZ pomáhá už 20 let: dosud postavila přes 640 hřišť, osvětlila 199 přechodů a vysadila více než 107 000 stromů
- 133 Projektové řízení výstavby administrativní budovy pod vedením Obermeyer Helika
- 135 Matka a otec jsou jako dvě nohy, které potřebuje atlet k běhu, jen o jedné dítě daleko v životě nedoběhne
- 139 CBRE: tuzemský retail pod drobnohledem
- 143 PUNK IS NOT DEAD aneb ať žije

- 147 samostatná advokacie
- 147 Rozhodčí řízení jako rychlejší a ekonomičtější alternativa
- 150 Každý případ je jiný. Žádné šablony pro ně neexistují
- 151 Zájem o servisované apartmány v Praze roste. Zeitraum otevřel další dům přímo u Václavského náměstí
- 154 Marketing v oblasti pojištění právní ochrany a pojišťovacích služeb: Nezbytnost nebo zbytečné náklady?
- 157 Zimní ráj v Jižním Tyrolsku najdete na farmách Roter Hahn
- 160 Kategorie hodnoty v rámci oceňování pro insolvenční řízení
- 161 U pražského parku Ladronka roste velkorysý rezidenční komplex Císařská vinice
- 163 Nerecyklovatelné díly autovraků nemusí končit ve spalovnách, díky plazmovému zplyňování je lze přeměnit na čistou energii

Právnícká firma roku kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze** a **Přerově**.

Vyřešíme Vaše spory - **civilní** i **trestní**.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní** a **rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazicích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **GGI**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Kontakt

📍 Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Sokolská 60

120 00 Praha 2

☎ +420 224 941 946

📘 facebook.com/brozskolnovak

✉ advokati@akbsn.eu

🌐 www.akbsn.eu

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

s radostí Vám představujeme nové vydání časopisu EPRAVO.CZ Magazine, které opět přináší nejnovější informace z právního světa. V tomto vydání jako vždy naleznete mnoho zajímavých témat, nejen pro Vaši praxi.

Aktuálně bych rád upozornil na prodej vstupenek na největší galavečer české justice – Právník roku 2022, který se koná 12. května 2023 v Brně. Tuto akci rozhodně nelze minout!

Doporučujeme Vaší pozornosti rozhovor s Radkem Pokorným a seniorními advokáty z kanceláře Pokorný & Wagner. Je o právu, o advokacii, o tom, kam advokacie směřuje, ale i tom, jaká by podle nich měla být důstojná sazba za poskytování právních služeb.

V našem vydání jsme tentokrát hovořili s Jakubem Joskou z advokátní kanceláře Greats, která se specializuje na fintech a regulatoriku. Rozhovor je plný cenných rad a inspirace pro všechny, kteří se zajímají o tuto oblast. Neméně zajímavé jsou i články a komentáře od našich autorů, kteří přinášejí nejnovější poznatky a informace ze světa práva.

Nezapomeňte se také podívat na řadu online konferencí a seminářů v našem eshopu, které jsme pro Vás připravili na první pololetí roku 2023.

Přeji Vám vše dobré

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny epravo.cz

epravo.cz

MAGAZINE

Vydává

epravo.cz, a.s.
IČ: 26170761

Sídlo redakce

Dušní 907/10
Praha 1
110 00

Kontakt

Tel. +420 606 761 303
E-mail: info@epravo.cz

Šéfredaktor

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
miroslav.chochola@epravogroup.com

Šéfreditor

Lucie Chocholová
lucie.chocholova@epravogroup.com

Grafický design a zpracování

Ondřej Netrh
ondrej.netrh@epravogroup.com

Registrace

MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce

Jan Kolman

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com a redakce.

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Dezinformace

Červencové číslo časopisu Chip krom jiného obsahuje i článek o falešných tónech ve službě Spotify. Falešných tónů tam má být víc, jedním z nich je (nebo byl?) i na Spotify provozovaný podcast Joe Rogana. Dotyčný asi dost vytočil několik stovek vědců a lékařů, kteří proti němu na sklonku loňského roku zorganizovali petici. Joe Rogan je stručně řečeno komik, ovšem ve svém podcastu na zmíněné službě kritizoval vakcíny proti COVID-19 a tvrdil, že svou vlastní infekci léčil odčervovacím přípravkem pro koně – invermektinem. Nadto pak dle petice „Ve svém pořadu opakovaně poskytoval prostor obskurním popíračům koronaviru.“ Jedním z těch obskurníků měl být i lékař a biochemik Robert Malone, který údajně tvrdil, že COVID-19 je spiknutí globálních elit a masovou formátovací psychózou srovnatelnou k nástupem fašismu. Ve Wikipedii https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_W._Malone vypadá citát o něco jinak, ale to není podstatné. Prostě, nahlíženo dnešní terminologií oba dva, Rogan i Malone, šířili dezinformace, za což byl Malone vyloučen z YouTube a Rogana nemají rádi vědci.

O zmíněném přípravku pro koně se mluvilo i u nás. Nic po tom, co kdo jí, nebo čím se zkouší léčit, jen se domnívám, že snad každému musí být jasné, že když si nechá od komika naordinovat něco, co je pro koně, nemůže si pak stěžovat na nic a také se ničemu nemůže divit. Ani když začne z ničeho nic řehtat, pak na něj vlezte obsedantní touha skákat přes Taxisy a ve finále začne trousit koblihy. Čímž nemy-

slím to, co před pár lety tady předváděl jeden kandidát na prezidenta. Rekomendace koňské medicíny mi tedy nepřipadá jako nějak zvlášť rafinovaná dezinformace, aby stála za takový kravál.

To ale je ta veselejší stránka věci. Také je známo, že už tady byl jeden dezinformátor, který tvrdil cosi o rotaci Země a o rozličných souvislostech včetně jakéhosi heliocentrismu. Tehdy ale příslušné orgány fungovaly jinak, takže šíření dezinformace se díky vhodně voleným opatřením, nejméně hrozbě upálením, podařilo zabránit. Jistě, ne zcela, nakonec se heliocentrismus vcelku vžil a v roce 1992 se dokonce papež Jan Pavel II. tomu skoro upálenému omluvil. Jako, že to s tou dezinformací nebylo tak hrozné. Čímž chci říct, že bezpečně odlišit dezinformaci, takto nepravdu nebo pravdu částečnou, od pravdy zjevné je někdy dost problém, jelikož v řadě případů chybí jistota o tom, co vlastně pravda je. Jsou pak ještě mnozí, kteří si pletou pravdu zjevnou s pravdou zjevenou.

Je jasné, že děsit nikoliv nepodstatnou skupinu osob nepravdivými informacemi může být v krajním případě trestný čin. Co ale když dotyčný naopak rozsáhlé skupiny uklidňuje? Například sdělením, aby se nebáli, protože COVID-19 je jen fikce politiků. Všechno je ještě složitější o to, že šířit libovolné nesmysly je dílem technicky dost snadné, a dílem, až na zmíněné výjimky, je to i kryto svobodou slova, která, jak známo, mimo jiné znamená i právo šířit myšlenky znepokojující, zneklidňující, anebo dokonce zraňující.

Shrnuto a podtrženo to znamená, že na jedné straně lze chápat snahu státu bránit „rozkývávání lodě“ informacemi, které mohou ve svých důsledcích vést až k sociálnímu neklidu, aniž by se daly označit vysloveně za poplašné zprávy. Tedy to, že stát hledá způsob, jak i s respektem ke svobodě slova něčemu podobnému bránit. Pokus definovat, co je dezinformace v tomto kontextu učinila ostatně i EU.

Na straně druhé lze chápat i nedůvěru či nechuť ke snahám o relativně bezbřehé omezování práva svobodně šířit informace. Anebo jiné počiny státu, které se jako omezování svobody slova jeví. Mnohdy jen proto, že nejsou srozumitelně vysvětleny. Kromě toho zrovna v Česku máme s úsilím, případně i násilím, kterým se bolševici pokoušeli zajistit klid pro nerušenou práci, dost obsáhlou zkušenost. Pravda poněkud již blednoucí.

V poslední době jsme si například užili znepřístupnění webů, které byly v rámci jakéhosi blíže veřejnosti nepřístupného konsenzu státních orgánů označeny za dezinformační, a to v souvislosti s šířením informací o ruském vpádu na Ukrajinu.

Což je další aspekt problému. Žijeme v míru, trváme na mírových standardech občanských svobod, včetně svobody projevu, ale blízko nás zuří zcela regulérní válečný konflikt, jehož jsme navíc i účastníky, byť nikoliv přímo vojensky angažováni. Iniciátorem konfliktu je mimo vši pochybnost stát, jehož vojenské expanze ignorující prostý fakt státní svrchovanos-

ti byly proslulé už ve 20. století a teď jen prostě po této trajektorii pokračuje dále. Stát, o jehož ochotě vést proti nám hybridní válku, když už na nás nemůže tanky tak snadno jako v roce 1968, asi také nikdo nepochybuje.

To je situace, která nemá žádné jednoduché řešení a zřejmě bude problémem ji regulovat i právně. Jediné, co lze požadovat od všech, kteří se tak nebo onak angažují, je plné vědomí toho, že nejde o situaci normální, jsme zemí ohroženou agresivním nepřítelem, a tak bychom se také měli chovat. Předpokládám, že až tenhle článek vyjde, to asi bude stejné, jako v červenci. Takže na závěr ještě připomenu Olivera W. Holmese, podle kterého „Ani ta nejpřísnější ochrana svobody slova by neměla chránit muže, který začne nepravdivě volat ‘hoří’ v divadle a způsobí tím paniku“.

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát,

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.,
člen představenstva České advokátní komory

 **Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Některé právní paradoxy moderní doby

Někdy mám pocit, že nás právní řemeslo a právní systém odvádí od smysluplného naplňování toho, co má právní řád zajišťovat. Je sice pravda, že právníci se řídí podle pravidel – tedy norem vyjádřených v zákonech, vyhláškách a výnosech – ale tyto normy přizpůsobují tak, aby plnili to, co těmito normami zákonodárce zamýšlel (tedy pokud to lze zjistit – někdy na to, co tím zákonodárce myslel, nelze přijít ani po podrobném prostudování důvodové zprávy.) Je to prostě trochu složitější.

V demokracii se společnost řídí názorem většiny s tím, že menšina v této společnosti by měla být přiměřeným způsobem chráněna, aby je většinová společnost neutilačovala a nepotlačovala. Nicméně je poněkud problematické zjistit, co si ona většina přeje. Úplně exaktně to vždy nezjistíme, a protože většina může svou vůli realizovat jen prostřednictvím volebního systému, funguje to vlastně tak, že ti vyvolení, kteří dostali ve volbách mandát, vysvětlí světu, co si většina přeje. Samozřejmě, že nebyli zvoleni díky tomu, co měli ve volebním programu (ten nikdo nečte a jsou si většinou dost podobné) ale ať už tam bylo napsáno cokoli, pokud jsou k sobě upřímní, přiznají si, že to stejně nemínili splnit, protože politika je umění možného. Také se stává, že k volbám přijde jen menšina oprávněných voličů a výsledek potom vůbec nemusí reprezentovat názor a výběr většiny.

A kdo je vlastně většinou a kdo menšinou? Kdo to měří, ověřuje a kdo rozhoduje o tom, zda si tato nebo ona menšina zasluhuje ochranu?

Vezměte si třeba kuřáky. Je jich v naší společnosti většina nebo menšina? Chce se hned na první dobrou říci, že je jich samozřejmě menšina, ale – jsme si tím

jisti? Kuřáci se nikde neregistrují a řada se svým kouřením nijak nechlubí. Není to jedno? Ne není. Pokud by se jednalo o většinu, měli by mít slovo, pokud by se jednalo o menšinu, měly by její zájmy být chráněny. Obzvláště, pokud se jedná o neřest, která je ve srovnání s některými dalšími neřestmi daleko méně společensky nebezpečná než třeba nadužívání alkoholu, ale je potírána daleko okázaleji než jiné, dle názoru mnohých výrazně nebezpečnější. Připomínám v této souvislosti názor již zesnulého předsedy Senátu a dlouholetého primátora Teplic, že ještě neslyšel o nikom, kdo by vykouril dvě krabičky cigaret a doma zmlátil ženu a děti, zatímco jsou lidé, kterým se to po osmi a více pivech stává celkem pravidelně a bez (pro ně) viditelných důsledků. Já vím, kouření je nezdravé a smrdí a stojí naše zdravotnictví spoustu peněz ale to už jsme přímo na vlně zdravotnické osvěty.

Anebo se podívejme na seniory. Pominu-li fakt, že vlastně není úplně exaktní definice seniora, tak za něj budeme považovat osobu lehce nad 60. rokem, někde na hranici důchodového věku. Jsou senioři většinou nebo menšinou? Zdá se, že jsou zatím menšinou, ale podle několika demografických studií to nebude dlouho trvat a stav bude opačný. Čili – jedná se o menšinu a její zájmy by měly být chráněny. Obraz seniora je v rámci dokumentárních a osvětových pořadů v médiích směřován na onemocnění typu Alzheimer a Parkinson, v rámci reklamních relací na zubní náhrady, hygienické prostředky pro případ úniku moči, krémy proti bolesti kloubů nebo výhodné pojištění nákladů pohřbu. A pokud hned po dosažení 60. roku netrpíte nedostatkem zubů, přebytkem unikající moči a v očekávání konečného úderu Alzheimerovi choroby si pokorně nespoříte na pohřeb, počastují Vás solidární mladší spolu-

občané termínem „aktivní senior“ což nesvědčí o nějakém respektu či pocitu sounáležitosti, ba naopak, zní to trochu pejorativně tak nějak jako „rozpuštěný dědeček“ nebo „babička – diblík“. A přesto komunita lidí, kteří po dosažení důchodového věku podnikají, naplno a skvěle pracují v intelektuálně náročných profesích a kteří si dokonce k šedesátinám nadělí další miminko, je poměrně početná. Stáří není nemoc a mládí není ctnost, jsou to jen časové údaje, které se průběžně mění. Určitá ochrana zaměstnanců blízkých důchodovému věku by byla jistě namístě, nicméně se zdá, že odbory to nějak nemají v seznamu priorit. Senioři patrně nejsou odborově perspektivní.

Takže jiný příklad. Doping ve sportu. Všichni souhlasíme s tím, že když si sportovec v soutěži pomáhá něčím, co mu dává výhodu oproti ostatním, je to (slovy Mirka Dušína) „nečestné a nesportovní“. Tento v podstatě pozitivní, pěkný a všeobecně akceptovatelný názor přestane být tak jednoznačný, když se začneme zabývat tím, co vlastně doping je. Řada odborníků razí názor, že je to cokoli, co umožní sportovci dosáhnout vyššího výkonu než bez tohoto prostředku či metody, jiní tvrdí, že se zkrátka musíme smířit s tím, že zakázané budou jenom explicitně vyjmenované látky a metody. Už dávno se nebavíme jen o tabletkách či injekcích (to by bylo úplně jednoduché), ale bavíme se o programu zvláštní stravy a výživy, neobvyklém způsobu tréninku a duchovních cvičení a psychologické motivaci. Proč by to vlastně mělo být zakázáno? Problém dopingů není jen v tom, že jeden nezaslouženě vyhraje a druhý nikoliv, ale hlavně v tom, že protože je nedovolený, je na něj vždy navázána určitá kriminální aktivita. Profesionální sport je mimořádně finančně náročný, a tudíž jde o mnoho.

Nebylo by tedy jednodušší dopingová pravidla úplně zrušit a dovolit použití jakýchkoliv preparátů nebo metod bez omezení? Odpadla by celá ta ilegální část a každý by si mohl svobodně zvolit, jak se na svůj výkon připravit, aniž by musel mít obavy z dopingových kontrol. Co vlastně brání takové změně? Lékaři varují – doping je nezdravý a sportovci si tím mimořádně huntují tělo. Jenže – vrcholový sport a s ním spojená zátěž je natolik nezdravý, že je většina vrcholových sportovců již ve středním věku na hranici invalidity s tělem většinou mimořádně zhutovaným. A to ani nemluvíme o sportech, kde se začíná skutečně ve věku velmi dětském, aby bylo vůbec možné se dostat alespoň na průměrnou úroveň ve věku dorostenckém a dospělém. Ty čtyřleté děti, které začínají s tréninkem si to jistě uvědoměle nezvolily a jistě mají také svá práva, například na normální dětství.

Každá doba si vytváří určité stereotypy. Kdo bude tím typickým akčním hrdinou současné moderní společnosti? Mladý manažer v jasně modrém obleku s hnědými polobotkami ve věku 35 let, single a bydlící s maminkou? Holohlavý pětáctiletý golfista-motorkář? Osmatřicetiletá nádherně upravená manažerka s neprůhledným osobním životem?

To jsou personální stereotypy. Existují však také určité modely chování, které se společností šíří velmi nakažlivě. Pokud třeba prezident republiky nerespektuje rozhodnutí soudu nebo se jej lišácky snaží obejít, pokud je předseda vlády vyšetřován pro podvod a posléze jako bývalý předseda vlády a pravděpodobný kandidát v prezidentských volbách čelí trestnímu stíhání, nebavíme se už o otázkách studu a nestydatosti či vkusu a dobrého vychování, ale zda je to vše právně vůbec možné.

Zda je to možné? Ale jistěže. Vzhledem k tomu, že mrháme energií na otázky genderově neutrálních toalet a vznesnější urážky politických protivníků místo na prosazování starých pravd jako, že lhát a krást se nemá. Vtipné či nevtipné tweety a vulgární diskuse s bezejmennými účastníky jsou také poněkud pochybným nástrojem. Představa, že se klient spokojí tím, že sice u soudu vše prohrál, ale na Twitteru jsme to protistraně pěkně natřeli, je pro mě zcela nepochopitelná, ale – věřte, nevěřte – i já jsem se s tím setkal.

Paradoxy – a zvláště ty právní – existují už od dob Ciceronových. Snad nám nezabrání se poprat s tím, co je opravdu naším úkolem – aplikovat právo tak, aby to dávalo smysl a aby se u toho nikdo nemusel červenat.

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.,
advokát a místopředseda
České advokátní komory

Home office aneb práce z domova (na dálku) nově

Tak jsme se konečně dočkali návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jímž se provádí transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU, a dále transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské Unii. Novinek je tam víc, ale já se pokusím zformulovat názor na jednu jedinou, a to, jak někteří bystřejší uhodli podle názvu, na práci z domova. Samotný název home office příliš rozebírat nebudu, protože je už notoricky znám z covidových dob, jeho správná výslovnost není 'home office', jak někdy rve uši, nýbrž 'houmofis'. Hlubavější povahy se mohou pozastavit nad tím, proč se některá slova píšou jinak, než vyslovují, ale tak už to prostě někdy bývá u cizích jazyků a nemá smysl se tím trápit. Zde se jedná o jazyk anglický pro případ, že to někdo nepoznal. Ještě zbývá dodat, co tato dvě slova znamenají v naší mateřštině, jíž je pro většinu z nás čeština. „Home“ lze přeložit mimo jiné jako domácí, domov, domovina, domů, dům, důvěrný, k cíli, k lodi, k srdci, příbytek, rodina (jednotlivá), sanatorium, těsně, účinný, útulek, vracet se domů apod., „office“ pak jako bohoslužba, činnost, dílna, funkce, funkce (úřad), kancelář, ordinace, podnik, povinnosti, příslušenství, služba, úkol, úkoly (povinnosti), úřad, úřadovna, zaměstnání apod. Při tolika možnostech nechť si každý vybere dle libosti, já se spokojím s prací z domova nebo s prací na dálku, jak je zmíněna rovněž v návrhu.

Podle navrhované novely může každý zaměstnanec požádat o home office, přičemž v případě zaměstnanců pečujících

o děti do 15 let, jinou závislou osobu nebo těhotných žen je zaměstnavatel takové žádosti povinen vyhovět, ledaže by tomu bránily vážné provozní důvody nebo povaha dané práce. Podle evropské směrnice je přitom tato výsada poskytnuta jen zaměstnancům pečujícím o děti do 8 let. Již zde je tedy patrné, že se nespokojujeme jen s bezduchým opisováním textů směrnic, ale vnášíme do nich neotřelý národní aspekt s prvky lidskosti a zvýšené ochrany mladistvých. Otázkou zůstává, zda nestálo za to chránit i děti ještě starší, ba dokonce až takové, jejichž věk už má s dětstvím málo společného. Mohli jsme být ještě originálnější.

Co bude možné považovat za vážné provozní důvody? V první řadě takové, které v nás nevyvolají touhu se zasmát. Tak například udělit souhlas k práci z domova horníkovi bude problematické s výjimkou případů, kdy má pod svým domem bohaté naleziště uhlí a je celkem jedno, zda hnědé nebo černé. Jeho méně šťastný kolega nevlastní podobný zdroj ovšem bude nevyhnutelně diskriminován a práce doma mu umožněna zřejmě nebude. Z méně náročných profesí lze uvést jako příklad piloty dopravních letadel, strojvedoucí vlaků, taxikáře a další poskytovatele dopravních služeb, u nichž práce z domova asi také nepřichází v úvahu.

Pojem práce na dálku předpokládám, předvídá situace, kdy zaměstnanec není doma, nicméně má stejně neodolatelnou chuť pracovat navzdory nepřímé úměrnosti mezi jeho vzdáleností od zaměstnavatele a možností zaměstnavatele ho osobně kontrolovat. Termín „dálka“ je nutno chápat široce, než bude definován judikaturou. Pro nejbližších zhruba 20 let se spokojme s konstatováním, že jde o vzdálenost, která je dostatečná k tomu, aby dotyčný zaměstnanec nebyl příliš blízko svému zaměstnavateli, čili byl pro něj fyzicky nedosažitelný. Náchází-li se tedy zaměstnanec např. na

dvoře pod okny kanceláře, je na něj vidět a on nás případně uslyší, nejde o dálku ve smyslu návrhu zákona. Nic se ovšem nesmí přehánět, ani s dálkou. Bude-li zaměstnanec dál než daleko (nebojím se použít výraz předaleko) a my s ním ztratíme veškerý kontakt, bude jeho práce na dálku postrádat smysl a potom je lepší s podobným individuem ukončit pracovní právní vztahy úplně, jestliže vyřešíme problém s doručením výpovědi neznámou kam. Ovšem i zde existují výjimky. Určitě neukončíme pracovní právní vztah třeba s kosmonautem.

U práce z domova se vše zdá být jasné. Podle hesla „všude dobře, doma nejlip“ je zaměstnanec nejšťastnější za předpokladu, že nějaký domov má. Slova české hymny hned v úvodu sice mohou navozovat jistou dávku nejistoty, ale berme je s nadhledem a vycházejme z toho, že domovem bývá nejčastěji místo, kde má člověk bydliště, žije, spí, pije, jí, kouká na televizní seriály a platí nyní drastické poplatky za energie, vodu i odvoz odpadků. Týká se i neplatičů, každoročně spoléhajících na milostivé léto, kde jim bude odpuštěna většina dlužných částek. Definici domova lze rozšířit i tak, že se za něj považuje vše, co člověk za svůj domov prohlásí, má-li tam alespoň část svých osobních věcí, kdy jde o jejich větší než menší část. Horší je pak situace s bezdomovci, ale ti většinou nemají pracovní smlouvu, a proto se jimi není nutné blíže zabývat.

Výhody práce z domova jsou nesporné. Především obdrží zaměstnanec takto pracující podle návrhu novely náhradu nákladů, které vynaložil. A předpokládám, že takových nebude málo. Samozřejmě záleží na druhu práce, ale i nejrozličnější profese budou mít leccos společného. Již samotný pobyt doma za účasti dalších rodinných příslušníků včetně jindy roztomilých, po několika hodinách však ječících dětí, přináší nezřídkla zvýšené náklady v podobě léků na depresi, ochrany sluchu a dalších záchranných prostředků. Zde se jedná jen o nepatrné částky, které zaměstnavatele nezruinují. Horší to bude s pořízením počítačů, tiskáren, wi-fi připojení, kopírek a podobných nezbytností

u kancelářských profesí, ledaže by měl zaměstnavatel stěhovací firmu a pak je může vždy převážet sem a tam. V zemědělské výrobě bude nutné zvláště ženám s malými dětmi umožnit práci doma dokonce i u profesí, kde by se na první pohled zdálo, že to povaha práce neumožňuje. Tak například dojíčkám krav jistě nic nebrání si odvést práci domů, pokud vlastní vhodnou venkovskou usedlost. Ve městě je samozřejmě situace obtížnější, nikoliv však předem nemožná a je vždy třeba ji posoudit podle konkrétních okolností případu (tato věta zní konečně dostatečně erudovaně a srdce právníků nyní snad zaplesala). K získání mléka podojením může vyhovovat i větší městská garáž či parkoviště, není-li nablízku park. Definice práce z domova tím není naplněna, ale stále jde o práci na dálku. Zajímavé úvahy vyvstanou i u prodávček (-ů) z kamenných obchodů všeho druhu. U nich je práce doma spíše podomním prodejem a ten je ve většině českých obcí velkými cedulemi zakázán. Navíc širší sortimentu doma nemusí být pro spotřebitele stejná jako v obchodě, nehledě na náklady s převozem zboží domů. Gastronomické služby prací doma rovněž moc nezískají, o restauracích zejících prázdnotou bez jakéhokoliv personálu ani nemluvě.

Podle návrhu zákona zaměstnanci ještě navíc za práci doma získají i zvláštní paušální náhradu za energie ve výši Kč 2,80 za každou započatou hodinu práce. Šikovní zaměstnanci si tak mohou vydělat až Kč 67,20 za jediný den, pokud vydrží pracovat 23 hodin a 1 minutu, a ještě jim zůstane 59 minut na odpočinek. Ještě ekonomičtější variantou je pracovat 24 minut denně, pro účely náhrad je však nutné dělat pravidelné přestávky po každé takto odpracované minutě v trvání 59 minut. Mezi další nesporné výhody práce doma patří možnost skloubit osobní život s pracovním, kdy první dostane přednost na úkor druhého, domácí strava, televize, výchova dětí včetně dialogu mezi manžely či partnery všeho druhu s výjimkami uvedenými výše a v neposlední řadě úspora nákladů a času při přesunech mezi domovem a sídlem za-

městnavatele. Ušetřené prostředky navíc není nutné vrátit zaměstnavateli, který profituje z toho, že jeho zaměstnanec pracuje doma. Jak profituje? Je-li v nájmu a některé jeho prostory zůstanou po delší dobu prázdné, může je pronajmout dál formou podnájmu, pokud mu smlouva dovolí, vypne topení, elektřinu, omezí úklid atd. U prostor prázdných jen občas v jednotlivých dnech je nicméně jeho snaha o dodatky nájemních smluv s poníženým nájemným marná. V prostorách jím vlastněných platí obdobně ohledně možnosti pronájmu, úspory energií, nákladů za pevné telefonní linky, snížení spotřeby nápojů apod. Ani nižší spotřeba toaletního papíru a mýdla není k zahazení. Vedlejší výhodou zaměstnavatele je pak nižší četnost srocování zaměstnanců, vyměňujících si informace nesouvisející s druhem práce podle pracovních smluv, stávek, odborářských schůzí a podobných akcí. Tato výhoda je ale více než vyváжена povinností zaměstnavatele zajistit a kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců i při jejich práci z domova. Jen představa, jak zaměstnavatel vtrhne do bytu zaměstnance a při kontrole zjistí, že se na zemi válejí hračky (nebezpečí pádu!), není utřený prach (alergie!), nachází se plynový kotel bez revize (otrava CO₂!), zásuvka nad vanou (smrt proudem!), netěsnící okna (zánět dutin!), rozčilená manželka nebo manžel (infarkt!), shrnutý koberec (fraktura!), namydlené schody (pokus o vraždu!) a jiné nešvary je značně frustrující a ani každodenní návštěvy nezaručí vyhovující stav po celý pracovní den. Dobrá zpráva na závěr? Nějak bylo, nějak bude. Jako vždy. A navíc ještě v době psaní těchto řádků není nic jisté. Takže sám zatím nespěchám domů pro paušál na energie. ☹

JUDr. Josef Vejmelka,
partner, advokát,
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Přinášíme Vám rozhovor s partnerem kanceláře Radkem Pokorným a seniorními advokáty Lenkou Zdvíhalovou, Pavlem Beránkem, Petrem Málkem, Jozefem Mikloškem a Davidem Skopalem. Kdybych měl z rozhovoru vzít jeden jediný citát, pak by to byl citát Radka Pokorného – „Klient nesmí ztrácet čas obavami, bát se věřit. Když začínáte, přijdete, dostanete případy, naučíte se, co máte, ale pak přijde moment, kdy se projeví a definuje skutečná úroveň naší branže. Liší se dle charakteru, povahy, lidské solidnosti. Tento přístup pak dává tu pravou kvalitu a skutečnou hodnotu.“

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. působí na trhu od roku 1996 a specializuje se zejména na fúze a akvizice, korporátní právo a restrukturalizace, soudní spory a arbitráže, veřejné zakázky, hospodářskou soutěž, veřejnou podporu, nekalou soutěž, právo ICT a outsourcing, duševní vlastnictví vč. softwarového práva, reklamu, ochranu

osobních údajů, pracovní právo, finanční právo a AML problematiku, dále oblast energetiky, nemovitostí a stavebnictví.

Samozřejmostí je poskytování komplexních služeb v oblasti práva EU (např. hospodářská soutěž, veřejná podpora, veřejné zakázky, ochranné známky, regulace obchodu a služeb, ochrana osobních údajů, antidumping atd.)

včetně zastupování v řízeních vedených v této souvislosti před Evropskou komisí a Soudním dvorem Evropské unie. V případech, kdy je potřeba uskutečnit právní služby v zahraničí nebo podle zahraničního práva, umožňuje spolupráce se zahraničními partnerskými kancelářemi poskytnout rychlou a účinnou odbornou pomoc prakticky ve všech zemích a jurisdikcích.

Kam se podle vás posunula advokacie v uplynulých třech letech?

Radek Pokorný: Nikam. Období covidu přineslo méně standardní práce, bylo méně sporů, na druhou stranu vzrostla agenda různých stanovisek a analýz. Loňský rok byl co do objemu práce návratem k normálu, i když samozřejmě zcela jasně již několik měsíců pozorujeme, jak ekonomika škobrtá. Každopádně stavidla se loni zase otevřela, my máme výrazný nárůst práce a stále se k tomu dohání během covidu zbrzděná soudní a arbitrážní agenda. I na Rozhodčím soudu je vidět nárůst množství sporů.

Petr Málek: Je pravda, že spousta soudních jednání, ať už u civilních soudů nebo u arbitrážních, byla odložena, takže vznikla taková hluší místa. Pak se ale v loňském roce vše začalo nařizovat na jednu, tak toho zas bylo mnohem více. Co bych ale rád v souvislosti s otázkou změny i za dobu covidu vypíchl, je zřetelný posun v elektronizaci, a to nejen v advokacii, ale i v soudnictví.

Pavel Beránek: Řekl bych, že komunikace online s klienty prostřednictvím videokonferencí je po období covidu neporovnatelně čtenější. Opravdu se potvrzuje, že je už určitá nemalá skupina subjektů, které nepovažují za nutné se scházet osobně, s čímž bylo v posledních letech třeba se vypořádat i z naší strany. V tomto já vnímám zásadní změnu a posun.

Radek Pokorný: Covid v tomto směru otočil spoustu věcí úplně vzhůru nohama. U některých agend dříve ne-

existovalo postupovat jinak, než osobním jednáním. Teď je to naopak. Teď se všechno dělá na dálku. Například do Kanady na projednání závěti nemůžete jet, i když tam covid není. Prostě nikdo nepřipustí jinou formu projednání než online. U nás se to až takto nepřeklopilo, ale v některých zemích je osobní setkávání eliminováno úplně na minimum. Teď jde samozřejmě o to, jestli zde zůstaneme v jakémsi meziprostoru, jak to komu vyhovuje, nebo jestli tlak na snížení nákladů způsobí, že to tak bude i u nás, protože na dálku je to bezesporu všechno mnohem levnější.

Lenka Zdvíhalová: Ještě musím dodat k tomu, co říkal Pavel, že klienti se vlastně stali svým způsobem flexibilnějšími. Pokud se dříve plánovala schůzka více lidí i 14 dnů předem, aby se všichni sešli, dneska se naplánuje s předstihem pár hodin a je jednoduše online. Všichni se tomu de facto přizpůsobili, přestože před několika lety bylo online jednání s klientem naprosto nemyslitelné, minimálně v našem oboru. Klienti sice očekávají na jednu stranu rychlejší reakce v jakékoli dení době, večer, o víkendu, ale i oni sami reagují rychleji. Když něco potřebujete, nějaké podklady a pošlete požadavek v pátek odpoledne, většinou je během víkendu zpracován. Funguje to zkrátka i naopak. Přínos online doby tedy může být i v tomto směru.

Petr Málek: Co se týká arbitrážních a soudních jednání, je stále častější a podle mého názoru rovněž efektivní elektronická forma. Není vždy potřeba, aby se účastníci sjížděli z celé republiky nebo třeba ze zahraničí. A i u obecných

soudů je možnost videokonferencí provést výslech znalce apod. Je cítit takový pozvolný postup – určitě to zabere ještě čas, než se elektronická jednání rozeběhnou naplno.

Pravda je, že advokacie, když se dělá na špičkové úrovni, je fakt neuvěřitelná dřina po všech stránkách.

Radek Pokorný: Kde ale bohužel progres vůbec není, je růst sazeb. Faktem je, že po roce 2008 šly sazby jen dolů. A uvědomme si, že tehdy nebyla teď tolik skloňovaná inflace a i přesto jsme všichni měli ve smlouvách inflační doložky. Když jste sazbu zvedli, stačil jednostranný dopis, že upravujete sazby podle článku tolik a tolik smlouvy, a více se to neřešilo. Bohužel si někteří kolegové začali hrát na to, že jdou vstříc klientům, a snížili sazby na půlku jako první krok a jako druhý krok logicky následovalo odstranění inflačních doložek. A z toho vyplynuly a stále plynou velké problémy. Navíc dnes je na trhu

Mgr. Lenka Zdvíhalová – advokátka

- Začínala v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. jako advokátní koncipientka v roce 1998
- Studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- Specializace: Veřejné zakázky, Obchodní soudní spory, Závazkové právo, Právní due diligence, Správní právo, Mediální právo a reklama, Spolkové a nadační právo
- Tým: Mgr. Alexej Štěrba – advokát, Mgr. Eliška Čvančarová – advokátní koncipientka

bohužel řada kolegů, kteří právě se sazbami hrají jako s vlastně jedinou kompetitivní výhodou.

Můžeme říct, co je podle vás minimální důstojná sazba?

Radek Pokorný: Podle mě kolem těch 5000 Kč. A to si je třeba připomenout, že jsme v roce 2008 byli na sedmi a půl, osmi tisících korunách. Možná ta částka na první pohled vypadá vesele, ale pravda je, že advokacie, když se dělá na špičkové úrovni, je fakt neuvěřitelná dřina po všech stránkách. Je zcestné si myslet, že ji na takovéto úrovni budete dělat třeba do sedmdesáti, abyste nějak důstojně odešel do důchodu. Chci vidět lidi, kteří opravdu jedou takhle na hraně, jak budou vypadat za 20 let. V těch sazbách nehledejte zpupnost. Je tam a musí být krom jiného úroveň odbornosti, která by tedy rozhodně měla být rozlišována a ohodnocena. V posledních letech bohužel i špičkové pražské kanceláře přistoupily na hru s extrémně nízkými sazbami. Všude ve světě, v Londýně tzv. „Magic Circle“, v Německu, existuje vždy skupina prvoligových kanceláří, kam jsme my vždycky historicky patřili. Klient si vás najal a nediskutoval o sazbách, protože moc dobře věděl, proč chce právě vás.

Jak z toho ven?

Radek Pokorný: Jsou věci, které když jednou zkazíte, tak je zkazíte navždy. Já většinou jako příklad uvádím slavné módní nebo kosmetické značky, které když se zhoršila doba, zmenšily podlahovou plochu, propustily pár zaměstnanců, ale nikdy neřekly, že ten flakon,

**Většina absolventů
právnických fakult dnes
nejde do advokacie
a pokud už tam chtějí,
mají často naprosto
nereálná očekávání, a to
nejen finanční.**

co stál 20 000 Kč, najednou bude stát 3 000 Kč, aby se přiblížily svým zákazníkům. To se rozhodně nestalo, že? To totiž už pak nikdy nevrátíte zpátky. A bohužel zde je to nyní zásadně vidět. Samozřejmě v tom musí hrát roli i nějaká psychologie, jakási neúcta k intelektuálním znalostem, protože totéž zažívají například i investiční nebo daňoví poradci. Prostě je na tom tak každý, kdo prodává své znalosti, svůj mozek.

Jak se změnil klient?

David Skopal: Změnil se v tom, že víc hledí na peníze, že žádá stanovení cenových stropů, odhadů a striktně vyžaduje jejich dodržování. My se o to snažíme, ale ne vždy je možné nacenit a odhadnout vše úplně přesně. Potom se dostáváme do velkých diskusí, kdy musíme obhajovat vše, co vyúčtujeme.

V tomto ohledu se klient změnil určitě. Když to srovnám se zahraničními kanceláři, aktuálně u věcí s mezinárodním přesahem, kdy jsme například nedávno spolupracovali s právníky ze Skotska nebo z Londýna, se s námi nikdo nebavil o sazbách. Prostě řeknou: „Takto to je, berte nebo ne“. A poptáte-li jinou kancelář, bude na stejných sazbách.

Petr Málek: Spolupracujeme s korespondenčními kanceláři po celé Evropě a rozhodně to není jen v těch západních státech, že by se sazby držely. Děláme s polskými advokátními kanceláři, bulharskou, chorvatskou... Pravidelně dochází k tomu, že si každý rok automaticky navýší sazbu a o ničem se nediskutuje. Pošlou nové obchodní podmínky, kde je nová sazba, a prostě to tak je. Jenom tady u nás došlo opravdu k dramatickému propadu.

Radek Pokorný: To je přesně to, co jsem se v tom roce 2008 snažil některým kolegům zcela neúspěšně vysvětlit, že to bude čistá katastrofa. To se přesně stalo a už je to nevratné. Podle mě neexistuje řešení. Neříkám, my máme práce nad hlavu. Ale já osobně mám celkově z budoucnosti naší branže obavu.

Pavel Beránek: Já bych rád navázal na to, co tady říkal Radek Pokorný. Myslím, že naše profese je aktuálně předimenzovaná. Právníků je moc, což může v konečném důsledku mít vliv i na ty zmíněné sazby. Rozhodně podle mě chybí mnohem více jiné profese. Máme šestnáct tisíc advokátů a ta naše země zase tak velká není. Ano, například v Americe je neporovnatelně víc advokátů, Amerika

JUDr. Ing. Pavel Beránek – advokát

- Začínal v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. jako advokátní koncipient v roce 2002
- Studium na Právnícké fakultě Západočeské univerzity v Plzni a Ekonomické fakultě Západočeské univerzity v Plzni
- Specializace: Duševní vlastnictví, Pracovní právo, Compliance, Developerské projekty, Tabáková regulace
- Tým: JUDr. Markéta Jelenová – advokátka, Mgr. Michaela Karpíšková – advokátka, Aneta Kranerová – paralegal

je ale úplně jinak postavená, tam opravdu každý lékař, kdokoli má svého advokáta a neustále se tam všichni soudí.

Většina české populace ale řeší právní problémy svépomocí, popřípadě nezná proběhne taková ta prosba: „přečti si to, koukni na to“ ...zdarma samozřejmě. Za advokátem se jde až ve fázi, kdy někomu teče do bot, ale pak zas díky pocitu, že nedá skoro žádnou práci si něco „jen přečíst“, nikdo nechce zaplatit. Těžko se tady prodává duševní práce, zkušenost.

Je tu mnohem menší skupina lidí, kteří vlastně touží po tom být v první lize, a zároveň jsou si vědomi toho, co to obnáší.

Co vás jako advokáty manažery trápí?

Lenka Zdvíhalová: V poslední době jednoznačně nedostatečný zájem koncipientů, a nejen jich, o práci. Většina absolventů právnických fakult dnes ne-

jde do advokacie a pokud už tam chtějí, mají často naprosto nereálná očekávání, a to nejen finanční. Představují si, že za 3 měsíce, za 6 měsíců se budou vyskytovat u největších transakcí a pomalu budou v televizi mluvit o tom, jak vedou soudní spor za toho a toho klienta.

Všichni tady víme, co umí lidi, když vyjdou z fakulty. Co jsme uměli my. Není to nic moc pro praxi. Když je člověk šikovný, samozřejmě, může se to určitě relativně rychle naučit, dá se vychovat, ale musí být vůle a zájem. Většina z nich má dobré rodinné zázemí, nepotřebují mít hned auto, byt, vydělávat peníze. Chtějí více volného času, klidně na úkor kariéry nebo nabytí zkušeností. A nebude to samozřejmě problém jen u právníků. Všichni si chtějí více užívat, než to bylo běžné u nás. Celkově tento trend vnímáme jako velký problém, kterému čelíme už nějakou dobu a asi se to hned tak nezlepší.

Neslyšel jsem za posledních pět let jinou odpověď na tuto otázku.

Radek Pokorný: Já bych ještě k tomuto trendu myšlení doplnil pár věcí. Docela dlouho jsem lidi nabíral a nějaké zkušenosti s tím mám. Ostatně všichni, co sedí u tohoto stolu, tady začínali.

Dle mého je v tomto ohledu změna naprosto gigantická. Není tajemstvím, že jsem vždy razil přístup, že před sedmou se domů nechodí. Byl jsem ale nucen to postupně revidovat, protože dnešní optikou bych sem nikoho nedostal. A teď neříkám, že moje pojetí života a můj přístup k práci jsou nutně nejlepší, tak to určitě není. Mně to ale takto vyhovuje a tvrdím,

že pokud chcete být v první lize, musíte se tak chovat. Jiná rovnice neplatí. Vadí mi neochota nebo neschopnost pochopit, že nemůžete mít obojí. Je tu mnohem menší skupina lidí, kteří vlastně touží po tom být v první lize, a zároveň jsou si vědomi toho, co to obnáší.

Já jsem skutečně těch prvních osm nebo devět let vstával po třetí hodině ráno, ve čtyři už jsem seděl, draftoval, pak jsem běhal celý den po Praze a v osm večer jsem chodil do dozorčí rady do banky řešit jejich problémy. Domů jsem přišel v jedenáct, šel jsem spát o půl dvanácté a po třetí už jsem zase vstával. Samozřejmě s takovým režimem jste přišel v pátek, omdlel a spal v sobotu do oběda. A v neděli po obědě jsem šel zase do kanceláře. Dneska mám pocit, že spousta kolegů o to nestojí a když o to stojí, tak si myslí, že je k tomu spousta zkratk. Zkratky nejsou. K cíli žádné nevedou. Takové zjištění může působit závist, zlost, možná ve výsledku už výše zmíněnou nechut ten obor dělat, tolik dřít pro získání kvalitních zkušeností. Ale nemá cenu nad tím naříkat. Je to prostě realita. Zkrátka proti naší branži jde hned několik trendů, které nejsou dobré.

Já, když zítra umřu, vím stoprocentně, že je tady parta lidí, která v tom, co dělá, to každý z nich umí dneska už stokrát lépe než já. A víme, že když jsem začínal, všichni byli ve škole. To znamená, ať už vlastním příkladem, úsilím nebo dobrým výběrem jsme tady vybudovali tým extrémně kompetentních lidí. Bohužel dneska je mnohem těžší, aby oni tu moji misi zopakovali, protože mají mnohem menší možnost si lidi vybírat a sdílet s nimi vášni pro to, co děláme.

JUDr. Petr Málek – advokát

- Začínal v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. jako advokátní koncipient v roce 2001
- Studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- Působí dále jako rozhodce u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky
- Specializace: Soudní spory, exekuce a arbitráže, Mezinárodní rozhodčí řízení a ochrana investic, Mezinárodní obchodní právo a investigace, Vymáhání pohledávek, Stavebnictví
- Tým: JUDr. Lukáš Kalina – advokát, Mgr. Jiří Trávníček – advokát, Mgr. Ondřej Vévoda – advokát, Mgr. Zuzana Dudysová – advokátní koncipientka, Mgr. Hoang Long Nguyen – advokátní koncipient, Mgr. David Velechovský – advokátní koncipient

Uvědomte si, že ti, co tu sedí kolem stolu, tu jsou dvacet let. A já jsem nikdy nepochyboval, jestli jim můžu absolutně věřit. To bych to totiž opravdu zabalil druhý den. A ano, samozřejmě si uvědomuji, že to není standard.

Čím je tedy špičková advokacie vyjímečná?

Radek Pokorný: Primárně tím, že určitou věc, na kterou se specializujete, děláte v řádech častěji a rozmanitěji. Šíře vašich znalostí a zkušeností je neporovnatelná s někým, kdo se ke stejné problematice dostane jednou za dva roky. Přirovnal bych to k operaci v okresní nemocnici, kde když ji jako lékař děláte jednou za měsíc, tak vám jde jinak než lékařům, kteří ji ve fakultní nemocnici dělají několikrát za den.

Měla by třeba Česká advokátní komora být v těchto tématech aktivnější? Mohla by pomoci advokátům?

Radek Pokorný: Ne, myslím si, že tohle opravdu definitivně nemá řešení, pokud drtivá většina firem raději zaměstná in-

-house právníka, který logicky špičkou v každém oboru advokacie být nemůže. Ano, samozřejmě v menších a rodinných firmách má na to trochu vliv nějaký přátelský nebo osobní vztah mezi advokáty a majiteli, zejména v té mladší generaci, ale tam zase stačí menší hádka a je konec.

Petr Málek: Určitě se nevyhneme tomu, že jednodušší věci budou dělat buďto interní právníci a nebo elektronické nástroje. Taková je prostě budoucnost. Ale já věřím, že rozhodovat stále bude to, kdo má víc zkušeností, přinejmenším v těch složitějších věcech.

Radek Pokorný: Nezbyvá než doufat, že to bude někdo potřebovat, přestože tlak na cenu zcela jistě je a bude stále silnější. Kladu si teď ale otázku, kdo a jak pozná, že máte tu zmíněnou větší zkušenost? Jsem k tomu osobně docela skeptický.

Nemusíme si tu nijak složitě vysvětlovat, respektive opakovat, že každá právní specializace má svoji první ligu a samozřejmě tomu klientovi přináší mnohonásobně vyšší hodnotu. Ale oni to tak necítí. Dostáváme se do stavu, kdy advokacie přestává být podnikáním a stává se zaměstnáním.

Pavel Beránek: Navíc nelze nevidět, že se právní služba stala komoditou. Co si o tom myslet, když ve výběrovém řízení dostanete univerzální formulář, jehož obsah nedává vůbec smysl pro vaši profesi, ať už se ptají na dětskou práci, otroctví... Dozvíte se, že tak nadnárodní korporace vybírají kancelářské potřeby, občerstvení, cokoli. Je to jednotný formulář pro všechny dodávky služeb a zboží. A my tam patříme. Nerozlišují, že to je zvláštní služba. A kritérium pro výběr je ve výsledku bohužel jediné – cena.

JUDr. Jozef Mikloško, LL.M. – advokát

- Začínal v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. jako advokátní koncipient v roce 2006
- Studium na School of Law of the Manchester Metropolitan University, Velká Británie, Právnícké fakultě Západočeské univerzity v Plzni a na Faculty of Laws of the University College of London (UCL), Velká Británie
- Specializace: Právo hospodářské soutěže, Rodinné firmy, Insolvence a restrukturalizace, Ochrana osobnosti, Nabídky převzetí a vytěsnění menšinových akcionářů (squeeze-out)
- Tým: Mgr. MgA. Jaromír Pařil, LL.M. – advokát, Mgr. Anežka Kubiasová – advokátní koncipientka, JUDr. Peter Mikita – advokátní koncipient, JUDr. Hynek Růžička – advokátní koncipient

**Prostě není náhoda,
že v této zemi se
poradenství dostalo na
velmi levnou úroveň
ve všech oblastech.
To je výraz hodnot
a preferencí tohoto
národa.**

**Jaké máte plány do budoucna, kde
vidíte značku Pokorný - Wagner za
pět, deset let?**

Radek Pokorný: My si můžeme dovolit být optimističtí, protože jsme v situaci, kdy svou klientelu máme. Podíváme-li se do zakázkové knihy, na nejbližší roky nás určitě nic smutného nečeká. Máme skvělé vztahy s klienty. Věří nám, vědí, že děláme dobrou práci. Vážíme si jich, jako si oni váží nás. Máme jejich důvěru, kterou bychom za žádných okolností nenarušili. A to vážně není dnes běžné.

Ale jak to mám dát vědět těm, kdo nás neznají? Jaký nástroj ukáže na nás? Jak změnit myšlení lidí, aby nepovažovali naše služby za komoditu? Jediné, co by se muselo stát, je, že se posune obecná kvalita všeho o úroveň výš. Ale to pak citujeme Čapkovu: Národ nezměníš, le-

daže bys měl staletí. Prostě není náhoda, že v této zemi se poradenství dostalo na velmi levnou úroveň ve všech oblastech. To je výraz hodnot a preferencí tohoto národa.

Také určitě máme co zlepšovat, například v získávání mladých lidí, koncipientů a studentů se zájmem o náš obor. Musíme se podívat do portfolia, jestli se všemi klienty, se kterými děláme, dělat chceme a můžeme. Tzn. zvážit vše z pohledu profitability. My jsme si ten domácí úkol udělali. Analyzovali poslední rok, dva, našli rezervy, hluchá místa. Takže my pokračujeme. Nemáme důvod být pesimističtí.

Teď jsme se ale bavili o trendech v tomto byznysu. Když jsem začínal, bylo mi 26 let. To, o čem jsem tu teď celou dobu mluvil, bylo to, co toho šestadvacetiletého člověka čeká dnes. Má slova jsou zamýšlením a popisem toho, kde se naše branže podle mě pohybuje, a co mohou příští generace advokátů čekat.

David Skopal: Tak já jsem taky optimistický, akorát to bude asi víc na nás, protože myslím, že ta nová krev se moc konat nebude. Nevím, zda bude možné najít další lidi s nadšením a nějakou vizí, které by bylo možné udělat součástí týmu.

Radek Pokorný: Všechno je o lidech. V naší firmě jsme si lidsky vždy rozuměli, cokoli se dělo, vždy jsem se o ně snažil postarat. Uvědomte si, že ti, co tu sedí kolem stolu, tu jsou dvacet let. A já jsem nikdy ani na vteřinu nepochyboval, že jim můžu absolutně věřit. To bych to totiž opravdu zabalil druhý den. A ano, samozřejmě si uvědomuji, že to není standard.

Jozef Mikloško: Jak bylo řečeno, jsme tu všichni od začátku. A jeden z charakteristických prvků, dle kterých nás Radek tady vychovával, je a vždy byla stabilita. Nejsme nuceni zdvojnásobovat portfolio nebo naopak ubírat. Radek nás vede k tomu, že to děláme poctivě, pořádně, ve stabilním objemu, tedy i ve stejném počtu. Nemáme advokáta, který by přišel zvenku. Všichni tu začínali od koncipientů, všichni jsou vychováni touto kulturou, v této stabilitě, dle stejných priorit. To má samozřejmě vliv na vztahy napříč celou firmou. Spolupracujeme, věříme si. Naše vztahy jsou zcela korektní. Jak Radek říká, ani on nemá pocit, že by se měl čehokoliv obávat. Naopak si myslím, že za takový druh spolupráce jsou mu všichni zavázáni.

Radek Pokorný: A já jim! Kdo by si chtěl pořád hlídat záda? Ani klient nesmí ztrácet čas obavami, bát se věřit. Když začínáte, přijdete, dostanete případy, naučíte se, co máte, ale pak přijde moment, kdy se projeví a definuje skutečná úroveň naší branže. Liší se dle charakteru, povahy, lidské solidnosti. Tento přístup pak dává tu pravou kvalitu a skutečnou hodnotu. ☺

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

Mgr. Ing. David Skopal – advokát

- Začínal v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o. jako advokátní koncipient v roce 2002
- Studium na School of Business, Institut of Technology Sligo, Irsko, Podnikatelské fakultě Vysokého učení technického v Brně a na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- Specializace: M&A a kapitálové trhy, Korporátní právo, Bankovní regulace a finanční právo, Informační technologie, Ochrana dat a kybernetika
- Tým: Mgr. Lucie Hrabovská – advokátka, Mgr. Lenka Knopová – advokátka, Mgr. Monika Mocová – advokátka, Mgr. Tomáš Martiník – advokát, Mgr. Martin Netík – advokát, Mgr. Josef Procházka – advokát, Mgr. et Mgr. Zuzana Ščerbová – advokátka, Mgr. Pavlína Rejmanová – advokátní koncipient, Mgr. Milan Šajer – advokátní koncipient, Mgr. Klára Štenclová – advokátní koncipientka, Hoang Viet Le – paralegal

Mgr. Jakub Joska

„Aktuální trendy dovedly sektor finančních služeb do situace, že se z pohledu spotřebitele jedná o nejvíce regulované odvětví služeb. Z objemu povinných procesů, informací a dokumentů, které je nezbytné spotřebiteli v souvislosti s poskytnutím služeb sdělit, se uvedené srovnání jeví jako zajímavé např. v konfrontaci s úpravou poskytování zdravotnických služeb“, říká v rozhovoru pro EPRAVO.CZ Magazine Jakub Joska, řídící partner Greats advokáti.

Jste odborníkem na finanční právo, kterému se věnujete více jak 20 let. Jak se za tu dobu změnil přístup v regulaci a jaké jsou aktuální trendy?

Finanční právo je z mého pohledu velmi široký pojem a je otázkou, zda je vůbec možné jeho znalost ve své komplexnosti obsáhnout. Ani my se v Greats finančním právem nezabýváme v celé jeho šíři. Preferuji raději termín „finanční regulace“, tedy jinými slovy veřejnoprávní úpravu činnosti poskytovatelů finančních služeb. Můžu-li tedy něco komentovat, pak je to právě tento relativně úzký výsek. Zmiňuji to však především proto, že jedním z několika určujících trendů v oblasti finanční regulace je její neustálé bobtnání, které přirozeně vyvolává potřebu stále hlubší specializace.

Je třeba říci, že právní úprava finanční regulace je zásadním způsobem formulována předpisy EU a prováděcí národní úprava tyto předpisy pouze dílčím způsobem doplňuje. Akcelerátorem současného trendu byla bezesporu finanční krize z roku 2008, jež vyústila ve zpřísnění regulace obchodníků s cennými papíry známé pod značkou MiFID II a následně i regulace alternativních fondů známé jako AIFMD. Citované normy však znamenaly pouhý začátek. Současně s tím se však raketovým tempem začaly rozvíjet dílčí regulatorní otázky a na ně navázané speciální normy. Jde o všem známé GDPR či AML, následně PRIIPs, FATCA, GATCA, MAR, EMIR, SFTR nařízení o crowdfundingu, MiCA, SFDR a do budoucna např. DORA. Každá ze zmíněných oblastí představuje desítky, spíše však stovky článků, na něž pak zpravidla navazují další prováděcí předpisy, pravidla a výkladové postupy, a to jak na evropské, tak národní úrovni.

S ohledem na rozsah každé z jednotlivých oblastí vzniká neustálá potřeba konkrétní „mikrooborové“ specializace. Ta pak zase vyvolává potřebu rozšiřování týmu a vzájemné „mezioborové“ komunikace a budování „mezioborového“ know-how.

Další z již zmíněných trendů představuje skutečnost, že klíčová pravidla pro praktické každodenní fungování nejsou často dána zákony či vyhláškami, tj. normami podléhajícími standardním

legislativním procesům, ale výkladovými stanovisky, či FAQ národních a evropských regulátorů, tj. jsou nastavována i následně uplatňována optikou moci výkonné. Takový postup lze považovat za utvrzení pochybností stran demokratického deficitu současné normotvorby. A přestože zcela rozumím klientům, že vítají konkrétní „návod“, kterak při svém businessu postupovat, jako právník tento trend vnímám velmi citlivě.

Výše uvedené trendy dovedly sektor finančních služeb do situace, že se z pohledu spotřebitele jedná o nejvíce regulované odvětví služeb. Z objemu povinných procesů, informací a dokumentů, které je nezbytné spotřebiteli v souvislosti s poskytnutím služeb sdělit, se uvedené srovnání jeví jako zajímavé např. v konfrontaci s úpravou poskytování zdravotnických služeb.

Z pohledu poskytovatele finančních služeb pak jde o odvětví s relativně vysokou bariérou vstupu danou silnou ingerencí státu. Tedy přesněji, danou rozsáhlým souborem požadavků souvisejících se samotným vznikem konkrétního subjektu i s následným poskytováním služeb. Zmíněné trendy však mají, ostatně jako většina věcí v našem životě, i svoji odvrácenou tvář.

Neustále narůstající robustnost interních procesů subjektů finančního trhu znamená i čím dál vyšší ekonomickou náročnost, která je následně nepřímou přenášena na investory.

Je těžší nebo lehčí překonat bariérní vstup v investičním podnikání?

Jak jsem naznačil, vstup do sektoru je určitě rok od roku náročnější, a to jak procesně, personálně, tak ve svém důsledku především finančně. Příprava a kvalitní zpracování žádosti a následující licenční řízení je dlouhodobý proces trvající v závislosti na typu licence mnoho měsíců až let a generuje náklady v řádu milionů korun dlouho před tím, než je obslužen první klient. V případě těch nejsložitějších žádostí, jako je např. bankovní licence, na níž máme aktuálně příležitost se podílet, je pak vše ještě mnohem náročnější.

Mimořádně zodpovědný přístup regulátora znamená na straně jedné eliminaci

jakýchkoli systémových problémů mezi účastníky trhu, na straně druhé vede některé subjekty s nižší averzí vůči riziku k určitým formám zkratkovitého chování. Jinými slovy, existuje zde nemalá skupina subjektů, která v důsledku relativně přísných pravidel hledá cestu mimo ně. Spotřebitelům, kteří jsou takovými subjekty obsluhováni, pak v případě nezřídka se vyskytнуvších problémů zpravidla zbydou „oči pro pláč“. Takové situace mne mrzí, a byť přístupu regulátora rozumím, často si kladu otázku, zda méně regulace nemůže být v tomto případě více.

Jak obor ovlivňují technologie?

Poskytování finančních služeb je aktuálními technologickými možnostmi dotčeno snad ve všech jeho oblastech a fázích. Samotný proces kontraktace, tedy oslovení a následné zasmulvnění, se v praxi velmi často děje již jen elektronicky. Řada klientů dnes zcela opustila papírovou podobu smluvní dokumentace a veškerá smluvní ujednání eviduje elektronicky.

Rovněž z pohledu produktů přináší nové příležitosti a dříve nepředstavitelné možnosti. Absolutní většina všech v současnosti emitovaných investičních nástrojů je vydávána v elektronické (tj. zaknihované) podobě. Automatické obchodní algoritmy pak fungují nejen v oblasti přijímání a předávání pokynů, ale řadu let i jako správci sofistikovaných portfolií.

Významnou roli pak technologie hrají v procesu risk managementu. Mimořádně efektivní je např. proces scoringu dlužníků založený na datech obsažených na sociálních sítích. Stejně jako proces AML kontroly investorů a smluvních protistran.

Veškeré naznačené aspekty technologického rozvoje přináší klientům rychlejší a efektivnější řešení jejich procesů, jež jsou alespoň dílem způsobilé vyrovnávat výše popsanou regulatorní zátěž.

Samostatnou kapitolou spojenou s technologickým rozvojem posledních let je pak oblast kryptoaktiv. S ohledem na již vznikající právní úpravu, a tedy právní aprobaci, lze předpokládat její další, konformní rozvoj.

Řídíte středně velkou advokátní kancelář, co Vás těší a trápí jako advokáta – manažera?

V tomto směru mám největší radost z toho, že se nám daří tvořit strukturu umožňující efektivní rozvoj kanceláře. Od ledna jsme rozšířili partnerskou strukturu o dva nové společníky. Tento krok představoval jak poděkování oběma kolegům za dlouholetou spolupráci, tak reflektoval potřebnou změnu právně manažerské struktury kanceláře, tj. nutnost vytvoření další právně-organizační úrovně. Kolegové partneři tak převzali zodpovědnost nejen za obsah a kvalitu poskytovaných právních služeb svěřeným klientům, ale rovněž za jejich celkovou ekonomiku a vztahy s nimi.

Nemám pocit, že by nás trápilo něco systémového. Snad jen musíme klást větší důraz na důslednost při realizaci vlastních rozhodnutí.

Spolupracujete s Právnickou fakultou

UK, ve spolupráci s Vámi vznikl nový předmět Corporate governance finančních institucí. Čím může dnes finanční právo oslovit začínající právníky?

Finanční regulace je i v rámci finančního práva, v podobě, jak je na právnické fakultě vyučováno, spíše upozaděna. Snaha o její přiblížení a zatraktivnění byla bezesporu jednou z našich hlavních motivací. Rádi bychom, aby co nejvíce potenciálních kolegů zaregistrovalo, že finanční regulace existuje a že má své kouzlo. Kouzlo finanční regulace dle mého názoru spočívá jak v mimořádné dynamice celého oboru vyvolané především výše naznačenými regulatorními a technologickými vlivy, tak mezioborovými přesahy, které kombinují právní, ekonomické a účetně-daňové aspekty. Zároveň lze předpokládat, že i přes překotný technologický rozvoj bude za několik desítek let přetrvávat nutnost mít v týmu jakékoliv regulované finanční instituce zkušené a regulatoriky znalé

právníky. Na to bych si u některých jiných právních oborů nevsadil. ☺

Autor: Miroslav Chochola

Foto: Jan Kolman

- Licenční a sankční řízení
- Implementace nových regulatorních požadavků
- Cenné papíry a veřejná nabídka
- Služby compliance a interního auditu
- Ochrana osobních údajů
- Udržitelnost

Finanční
regulace
komplexně.

Know-how to be

Greats.

www.greats.cz

Právnícká firma roku 2022

Společnost EPRAVO.CZ vyhlásila výsledky již 15. ročníku firemního žebříčku Právnícká firma roku. Záštitu nad letošním ročníkem převzalo, stejně jako v minulých letech Ministerstvo spravedlnosti, záštitu nad galavečerem pak již tradičně Česká advokátní komora. Výsledky firemního žebříčku Právnícká firma roku 2022 byly vyhlášeny 7.listopadu 2022 v pražském Paláci Žofín.

Výsledky 15. ročníku firemního žebříčku Právnícká firma roku

Hlavní cena / Odborné kategorie / Zvláštní kategorie

Hlavní cena

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

大成 DENTONS

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

Odborné kategorie

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: Nedelka Kubáč advokáti s.r.o.

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: Clifford Chance Prague LLP, organizační složka

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz kategorie: Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

FIREMNÍ COMPLIANCE

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

**ENERGETIKA A ENERGETICKÉ
PROJEKTY**

Vítěz kategorie: DBK PARTNERS,
advokátní kancelář, s.r.o.

LOGISTIKA A DOPRAVNÍ STAVBY

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář
Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář
Chrenek, Kotrba spol. s r.o.

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vítěz kategorie: act Řanda Havel Legal
advokátní kancelář s.r.o.

Zvláštní kategorie

**REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA
ROKU**

Vítěz kategorie: KVB advokátní kancelář s.r.o.

**ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH
TRŽÍCH**

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o.
advokátní kancelář

PRO BONO / CSR

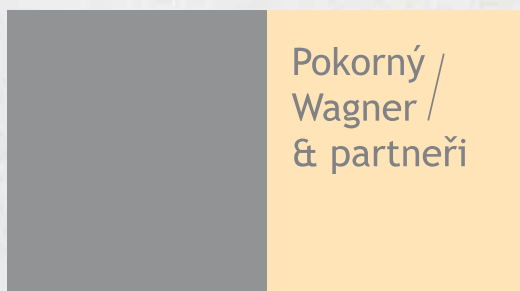
Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ
s.r.o., advokátní kancelář

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2022
ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY**

Vítěz kategorie: HAVEL & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

s í l a a r g u m e n t ů

Vždy najdeme řešení.

Předkupní právo nájemců trochu jinak: neshody mezi více nájemci

Zákonné předkupní právo v našem právním řádu představuje již tradiční nástroj ochrany nájemců nemovitosti. V rámci stávající právní úpravy je založeno ustanovením § 1187 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů („OZ“), dle jehož prvního odstavce: „Vznikla-li jednotka rozdělením práva k domu nebo pozemku na vlastnické právo k jednotkám, má nájemce bytu předkupní právo k jednotce při jejím prvním převodu. To platí i v případě nájmu nebytového prostoru, pokud byl pronajat v souvislosti s bytem v tomtéž domě. Předkupní právo zanikne, nepřijme-li nájemce nabídku do šesti měsíců od její účinnosti.“ Druhý odstavec uvedeného ustanovení z této ochrany vylučuje právnické osoby.

Primární účel právní úpravy je zde zřejmý. Je jím ochrana osob, které na základě nájemního vztahu užívají byt v domě nerozděleném na jednotky, pokud za trvání nájemního vztahu dojde k rozdělení domu na jednotky a vlastník zamýšlí jednotku poprvé prodat. Výklad a aplikace citovaného ustanovení na konkrétní případy však v praxi není bez potíží.

Tento článek se zabývá aplikačním problémem vyplývajícím ze skutečnosti, že jedna „jednotka“ nemusí nutně zahrnovat pouze jeden „byt“, ale může zahrnovat více prostor užívaných každou jinou osobou.

Dle ustanovení § 1187 OZ svědčí zákonné předkupní právo „nájemci bytu“, avšak předmětem předkupního práva je „jednotka“. Bytem se rozumí „místnost nebo soubor místností, které jsou částí domu, tvoří obytný prostor a jsou určeny a užívány k účelu bydlení.“¹ Jednotka je, na rozdíl od bytu, věcí v právním smyslu a „zahrnuje byt jako prostorově oddělenou část domu a podíl na společných

částech nemovité věci vzájemně spojené a neoddělitelné.“² Přestože v praxi budou nejčastější případy, kdy jednotka bude zahrnovat pouze a právě jeden byt a k němu náležející podíl na společných částech nemovitosti, zákon vymezení jednotky jako souboru bytů nezakazuje. Naopak, z ustanovení § 1158 odst. 2³ vyplývá, že jednotka skutečně může být tvořena také souborem bytů.⁴ Není vyloučena ani jednotka tvořená více nebytovými prostory, nebo kombinace.

Důsledkem takového vymezení jednotky však je stav, kdy jedna věc v právním smyslu může zahrnovat více ekonomicky, funkčně a sociálně zcela oddělených a samostatných celků (bytů), jejichž jednotliví nájemci (např. na rozdíl od spoluvlastníků) nemají a priori žádné společné právo k celé věci (jednotce). Pokud však dojde k rozhodnutí vlastníka o prodeji této jednotky, mohou mít tyto osoby zájem na odkoupení užívaného bytu. Dle § 1187 OZ však zákonné předkupní právo svědčí k jednotce, nikoli k jednotlivým bytům, které jednotka zahrnuje.

Restriktivním výkladem bychom dospěli k závěru, že jednotlivým nájemcům bytů žádné předkupní právo nevzniká, protože předmětem převodu je jednotka jako jedna věc v právním smyslu, která je zároveň odlišná od každého z bytů, které ji tvoří. A protože nájemcům nesvědčí (společné) užívací právo k celé jednotce, není ani důvod, aby jim k celé jednotce vzniklo (společné) předkupní právo. Tento výklad zohledňuje oprávněné zájmy především vlastníka jednotky, jemuž svědčí právo předmět svého vlastnictví na základě svého rozhodnutí rozdělit na jednotky, tyto jednotky vymezit dle svých potřeb a (ekonomických či jiných) zájmů jako jednotlivé věci v právním smyslu a takto s nimi dále nakládat.

Na druhou stranu však nelze odhlédnout od skutečnosti, že zákon nájemci bytu výslovně vyhrazuje předkupní právo k jednotce, aniž by toto právo dále kvalifikoval, např. dovětkem „pokud se jeho užívací právo na základě nájemní smlouvy vztahuje na celou jednotku“. Pokud by ustanovení § 1187 OZ na jednotky zahr-

BRODEC & PARTNERS

— L A W F I R M —

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

nující více samostatně pronajatých bytů nedopadalo, otvíral by se nepochybně také určitý prostor k obcházení této zákonné ochrany nájemců účelovým vymezením více bytů jako jediné jednotky, převodem této jednotky jako celku bez nutnosti ji nabídnout jednotlivým nájemcům a následným rozdělením mezi nabyvateli (spoluvlastníky) na více jednotek.

Extenzivní výklad zákonného předkupního práva (tedy závěr, že svědčí i jednotlivým nájemcům bytů, jejichž soubor tvoří jednu jednotku) však s sebou nutně nese další aplikační problém, a to jakým způsobem lze takové předkupní právo uplatnit.

Interpretaci, že každý z nájemců bytů by měl mít právo nabýt celou jednotku, je nutné odmítnout již z důvodu právní nemožnosti takového přístupu (pojmově není možné, aby jednu věc mělo ve výlučném vlastnictví několik vlastníků).

Podle názoru autorů tohoto článku rovněž nelze bez dalšího připustit výklad, dle něhož by předkupní právo automaticky svědčilo každému nájemci pouze k části jednotky zahrnující jeho byt. Předkupní právo může vzniknout pouze k věci v právním smyslu. Část jednotky takovouto samostatně zcizitelnou věcí není. Přitom výklad, kdy vlastník jednotky by měl být povinen realizaci takto vymezeného předkupního práva nájemci umožnit vyčleněním bytu užívaného koupěchtivým nájemcem jako samostatné jednotky, aniž by takové dělení jednotky měl v souvislosti s jejím zvažováním prodejem v úmyslu, by již šel dalece nad rámec institutu předkupního práva (tedy práva nabýt existující věc za podmínek, za nichž ji prodávající chce nabídnout třetí osobě). Zároveň by docházelo k nepřiměřenému zatížení a zásahu do oprávněných zájmů prodávajícího, který by byl nucen vymezovat předmět svého vlastnictví jinak, než zamýšlel.

Pokud vyloučíme výše uvedené „krajní“ interpretační přístupy, nabízí se za absence výslovné právní úpravy analogická aplikace ustanovení o tzv. společném nájmu bytu, dle něhož „co platí o nájemci, platí obdobně i o společných nájemcích...“⁵ Při aplikaci na posuzovaný případ dospěje k závěru, že nájemcům jednotlivých bytů tvořících jednotku by mělo vznik-

nout společné (solidární) předkupní právo k celé jednotce ve smyslu § 2141 OZ.

Praktické uplatnění takového předkupního práva však v posuzovaném případě bude zpravidla mnohem komplikovanější, než je tomu v případě společných nájemců bytu. Zatímco u společných nájemců bytu lze předpokládat, že je poji rodinné vazby či společné ekonomické zájmy, znají se a vzájemně (rovněž) o věcech týkajících se pronajatého bytu komunikují, u nájemců samostatných bytů vyčleněných ale vlastníkem do jediné jednotky tak tomu být nemusí (a v praxi zpravidla ani nebude). Dosažení dohody o společném uplatnění předkupního práva, navíc v zákonem stanovené lhůtě šesti měsíců tedy může být v praxi na hranici možného. Ani interpretace ustanovení § 1187 OZ prostřednictvím analogie legis, tedy nepřináší v posuzovaném případě uspokojivé řešení, kdy výsledkem tohoto přístupu v praxi zpravidla bude významná zátěž prodávajícího i koupěchtivého spojená s umožněním realizace předkupního práva (administrativní, časová náročnost celého procesu prodeje) na straně jedné a velmi komplikovaný, při počtu bytových jednotek v řádu desítek až prakticky nerealizovatelný výkon společného předkupního práva na straně druhé.

Vzhledem k významné inspiraci českého zákonodárce německou právní úpravou předkupního práva⁶ není bez zajímavosti, že německé vyšší soudy se již podobným tématem zabývaly. Zemský soud v Berlíně například dovodil, že pokud prodávající prodává jako jednu věc nerozdělený pozemek, jehož součástí bylo několik (zvláště pronajatých) řadových domů, je nájemce řadového domu oprávněn domáhat se po vlastníkově nemovitosti možnosti uplatnit předkupní právo k předmětu nájmu (tedy domu a vymezené části pozemku) pouze tehdy, pokud kupní smlouva s koupěchtivým toto rozdělení pozemku prodávajícím předvídá. Limitem této povinnosti však může být situace, kdy rozdělení věci v zájmu předkupníka nelze po prodávajícím rozumně požadovat (např. tehdy, pokud by v důsledku takového postupu zůstal prodávajícímu neúčelný, resp. nevyužitelný zbytek, který by nebylo možné rozumně zpeněžit). Prodává-li však vlastník nemovitost jako celek a případné rozdělení je pouze na budoucím rozhodnutí kupu-

jících, dovozuje soud, že prodávající toto rozdělení „nedluží“ ani nájemcům.⁷

Tento přístup se jeví jako respektující oprávněné zájmy všech zúčastněných stran. Lze tak dosáhnout limitace možnosti účelově vymezit více funkčních celků jako jediné jednotky a tím obcházet ustanovení o zákonném předkupním právu a ochrany oprávněných zájmů nájemců za současného respektování úmyslu prodávajícího ohledně způsobu naložení s vlastním majetkem.

Jak bylo uvedeno výše, aplikace ustanovení OZ o předkupním právu typicky vyžaduje zevrubné posouzení všech aspektů každého konkrétního případu, kdy významnou roli sehrává právě rozhodovací praxe soudů. Bezpochyby však je prostor i pro zpřesnění formulace § 1187 OZ; z hlediska právní jistoty by takový krok byl jistě přínosem.

Mgr. Martin Ráž, M.Jur., partner

JUDr. Zuzana Hájková, LL.M., senior advokátka
HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

¹ § 2236 odst. 1 OZ, první věta.

² § 1159 odst. 1 OZ, první věta.

³ „Co je stanoveno v tomto oddílu o bytu, platí také pro nebytový prostor, jakož i pro soubor bytů nebo nebytových prostorů.“

⁴ K tomu viz Prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš: Některé otázky spojené s vlastnictvím bytu. Právní prostor, 3. 2. 2020. Dostupné z WWW: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/nektete-otazky-spojene-s-vlastnictvim-bytu>.

⁵ § 2270 odst. 2 OZ.

⁶ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz: „Nově navržená ustanovení vycházejí sice i nadále ze zdejší úpravy, ale návrh také podstatnou měrou přihlíží k propracované právní úpravě německé.“

⁷ LG Berlin, Urt. V. 16. 6. 2017 – 63 S 281/1.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní

NOVINKA 2022

Tým právníků **MT Legal** vydal v nakladatelství C.H. Beck druhé vydání nejrozsáhlejšího komentáře k zákonu č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, které zohledňuje zkušenosti získané členy autorského kolektivu při aplikaci zákona, jakož i novou soudní judikaturu a rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

- PRAHA ■ BRNO ■ OSTRAVA
- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

Je čas na dřevěnou revoluci ve stavebnictví?

Roky 2021 a 2022 jsou ve znamení nedostatku stavebních materiálů a výrazného růstu jejich cen, což přidělavá vrásky jak stavebním firmám, které mají problémy dokončit rozdělané stavby v dohodnutém termínu a v mezích zasmulvněného rozpočtu, tak i investorům, kterým se v důsledku vyšších cen prodražují plánované projekty takřka každý den.

Současně čelíme bytové krizi, kterou mimo jiné způsobuje i pomalé tempo výstavby bytových domů z tradičních materiálů. Vláda České republiky si je tohoto problému vědoma a rozhodla se jít cestou rekodifikace stavebního práva, vedena myšlenkou zjednodušení povolovacích procesů pro realizaci stavebních záměrů. To však vyřeší jen polovinu problému, pokud k rychlejšímu vydávání stavebních povolení opravdu dojde. Délka výstavby však není určena jen délkou povolovacích řízení podle stavebního zákona, ale taktéž délkou samotné realizace záměru, kterou v případě železobetonových konstrukcí nelze při dodržení technologických postupů zkrátit.

V neposlední řadě se ve stavebnictví, stejně jako ve všech ostatních sektorech ekonomiky, rostoucí měrou klade důraz na snižování uhlíkové stopy a energetickou náročnost. Tzv. Zelená dohoda pro Evropu, v níž zkrystalizovaly dlouhodobé snahy Komise promítnout ochranu klimatu (a šířeji ochranu životního prostředí) do všech relevantních oblastí hospodářského života, se věnuje i otázkám stavebnictví, a to zejména s ohledem na energetickou náročnost budov, což je kritérium řešící spotřebu energií (vytápění, chlazení, ohřev teplé vody aj.) ve fázi provozu budov. Poptávka po „zelených“ budovách roste i u nájemců, které již nezajímá pouze výše nájemného a úhrady za služby, ale zabývají se otázkami udržitelnosti, a tedy materiály, ze kterých je budova postavena a jejím celkovým dopadem na životní prostředí.

Vše výše uvedené tak vede k úvahám o nových cestách, kterými by se české stavebnictví mohlo vydat, a jednou z nich jsou nepochybně dřevostavby. Dřevostavby obecně nejsou neznámým pojmem, nicméně doposud našly využití spíše u menších staveb, zejména rodinných domů. Ve srovnání se skandinávskými zeměmi nebo se Spojenými

státy americkými nemá Česká republika silnou historicky danou tradici výstavby ze dřeva a v současnosti tvoří podíl dřevostaveb na celkové výstavbě v České republice nízkých 10 %. Tento trend se však, zdá se, začíná obracet s tím, jak roste zájem stavebníků o materiály šetrné k životnímu prostředí, přičemž dřevo nabízí ekologickou a cenově dostupnou alternativu k cihlám a materiálům na bázi betonu. Proč by tedy dřevostavby nemohly být využitelné i v dalších segmentech stavebnictví?

Bylo by to naprosto v souladu s vývojem ve světě, kde je dřevo využíváno nejen pro výstavbu rodinných domů, ale čím dál více i pro výškové stavby, jak dokládá stavba hotelu Mjøstårnet v Norsku s výškou 85,4 m nebo stavba bytového domu Bridport House ve Velké Británii. Přesto existuje v českém prostředí několik limitujících faktorů.

Obecně se jedná o problémy technického rázu, plynoucí z vlastností dřeva jakožto stavebního materiálu. V tomto kontextu se nejčastěji zmiňuje nižší životnost dřevostaveb nebo vyšší zvuková vodivost dřeva, která se projevuje v nižších hod-

notách vzduchové a kročejové neprůzvučnosti dřevostaveb. Tyto problémy se však dají překonat vhodným návrhem a provedením záměru dřevostavby, jakož i kombinací stavebních materiálů.

V současné chvíli zásadním problémem je hořlavost dřeva. V českém právu a technických normách ČSN je dřevo chápáno jako hořlavý materiál, který sice může být použit v nosné konstrukci staveb, nicméně pro takové stavby je stanovena maximální výška. Konkrétně například norma ČSN 73 0802 o požární bezpečnosti staveb pro nevýrobní objekty stanovuje maximální výšku dřevostaveb na 12 m, což odpovídá až pětipodlažní stavbě za předpokladu, že konstrukční výška podlaží činí 3 m.

Máme však za to, že s ohledem na benefity, které dřevostavby přinášejí, by měla být otevřena otázka, zda je takto přísné výškové omezení dřevostaveb nezbytné. Skutečnost je taková, že působením žáru degraduje kterýkoli stavební materiál, přičemž dřevěná konstrukce nemusí nezbytně degradovat rychleji než kupříkladu železobeton, respektive stálo by za to se blíže podívat na statické vlastnosti

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

**NEJVĚTŠÍ
ČESKO-SLOVENSKÁ**

ADVOKÁTNÍ
KANCELÁŘ

LÍDR ADVOKÁTNÍHO TRHU
V ČESKÉ REPUBLICE
I NA SLOVENSKU

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ
SOUTĚŽE PRÁVNICKÁ
FIRMA ROKU 2021 V ČR

ČR

**5 VÍTĚZSTVÍ
21 OCENĚNÍ CELKOVĚ**

2021

2021

VÍTĚZ KATEGORIÍ ČR

NEJLEPŠÍ DOMÁCÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
FÚZE A AKVIZICE
TELEKOMUNIKACE A MÉDIA
ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

SR

**3 VÍTĚZSTVÍ
16 OCENĚNÍ CELKOVĚ**

2022

2022

VÍTĚZ KATEGORIÍ SR

MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY
HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

a nevycházet jen z definice, že dřevo je hořlavý materiál, a proto z něj nemůže být postavena například nemocnice, nebo budova vyšší než 12 m.

S ohledem na vývoj trhu stavebních materiálů může současně v dohledné době dojít k vyvrácení doposud platného pravidla, že realizace záměru provedeného formou dřevostavby bude nákladnější nežli záměru se zděným systémem. I když se růst cen nevyhnul ani stavebnímu dřevu, jehož cena se mezi začátkem roku 2020 a první polovinou roku 2021 více jak ztrojnásobila, od té doby již nových maxim nedosáhla, a i přes určitou volatilitu zůstává v sestupném trendu. Naproti tomu do cen betonových výrobků, cihel a dalších stavebních materiálů energeticky náročnějších na výrobu se od podzimu roku 2021 začínají propisovat rostoucí ceny energií, přičemž jsme pravděpodobně teprve na počátku cyklu zdražování (viz analýza provedená Českou spořitelnou, a.s. k dubnu 2022).¹

Co se týče rychlosti výstavby, potom dle studie provedené ČVUT,² výstavba dřevostavby zrealizované formou lehkého dřevěného skeletu, popř. konstrukce z křížem vrstveného dřeva (CLT), je až o dva měsíce rychlejší, než jak je tomu u zděných konstrukcí. Časovou úsporu lze ještě navýšit při využití kompletizova-

ných stěnových panelů, které minimalizují délku dokončovacích prací a přidružené stavební výroby.

Dřevostavby jsou zajímavou alternativou i z pohledu energetické náročnosti budov a emisí skleníkových plynů vzniklých v rámci celého životního cyklu budov, což jsou emise spojené s budovou ve všech fázích její existence – od výroby surovin potřebných k realizaci výstavby přes provozování budovy až po demontáž budovy a následné využití materiálů a stavebního odpadu. Dosud se uvedené kritérium zohledňovalo zejména v procesech udělení certifikace udržitelnosti, jejímiž nejznámějšími reprezentanty jsou BREEAM a LEED, nyní se promítlo i do novelizace směrnice o energetické náročnosti budov.

Dle studie ČVUT zmíněné výše je spotřeba energií na vytápění dřevostaveb o polovinu a v některých případech až o dvě třetiny nižší než u staveb využívajících materiály na bázi betonu. Výhodné je rovněž chlazení dřevostaveb především ve srovnání s prosklenými železobetonovými stavbami, přičemž tento diferenciál má potenciál k dalšímu růstu v důsledku postupujících klimatických změn. A především, ve srovnání s tradičními stavebními materiály typu cihly a beton, je dřevo obnovitelným materiálem s velmi nízkými emisemi z životního cyklu.

Větší využití dřevostaveb i pro vícepodlažní budovy jiného typu, než rodinné domy, je tedy určité tématem, které by české stavebnictví nemělo přehlížet. Neumožňuje-li současná legislativa ze spíše formálních důvodů výstavbu vícepodlažních budov jako čistých dřevostaveb, můžeme se v zahraničí inspirovat budovami, kde jsou kombinované železobetonové části s dřevostavbou, ať již po patrech či jinak. Současně však je na místě diskutovat, zdali jsou stávající omezení, i s ohledem na vývoj materiálů, zejména CLT panely, stále nezbytná, nebo je čas na jejich změnu. ©

JUDr. Kristýna Faltýnková, advokát
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

¹ https://cdn0.erstegroup.com/content/dam/cz/csas/www_csas_cz/Dokumenty-korporat/Dokumenty/stavebni_materialy_2022_04.pdf.

² <https://lesy.cz/grantova-sluzba-projekt/moznosti-vetsiho-uplatneni-drevenych-vicepodlaznich-budov-v-porovnani-se-zdenymi-vicepodlaznimi-budovami/>.

TOMÁŠ AUER

Ustavující zasedání zastupitelstva obce

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Digitální nemovitosti – výmysl z počítačové hry nebo realita budoucnosti či dokonce dnešní doby?

Ceny nemovitostí vyletěly do bezprecedentních výšin. Ve spojení s výší úroků u hypoték je koupě vytoužené nemovitosti, a to zejména v Praze, pro většinu lidí asi tak reálná jako naučit se dělat gymnastický most – dá se to zvládnout, ale dost se u toho prohnete. Pokud je vaším problémem pouze to, co s přebytkovými penězi, a hledáte investiční příležitost, tak se nemovitosti rovněž nemusí jevit jako ideální volba.

Napadlo vás někdy pořídit si místo pozemku, bytu či domu z cihel a malty nemovitost digitální? Že ne? A že ani nevíte, co to je? To se záhy pokusíme změnit.

Digitální nemovitosti (neboli v angličtině digital real estate) jsou virtuálním ekvivalentem nemovitostí, tak jak je známe v jejich tradiční hmatatelné podobě. To znamená pozemky, budovy, byty či nebytové prostory, které se ovšem nenacházejí na planetě Zemi, nýbrž ve virtuálních světech metaversu. Jedná se o aktiva, která existují pouze online.¹ Někteří autoři ovšem chápou digital real estate širěji a do této kategorie řadí jakákoli digitální aktiva, která můžeme vlastnit, tj. na-

příklad také názvy domén, blogy nebo nezaměnitelné tokeny (NFT).² V našem článku nicméně pracujeme s pojmem digitální nemovitosti v užším slova smyslu, tj. jako s ekvivalentem „skutečných“ nemovitostí.

Základní pojmy

Než se pustíme do hlubší analýzy toho, jakým způsobem si můžeme digitální nemovitosti koupit a co přesně budeme vlastnit, je potřeba si utřídit pár základních pojmů a prvků, na kterých je vlastnictví digitálních nemovitostí postaveno. Nemáme ambici poskytnout univerzální vyčerpávající definice, pouze osvětlit význam těchto pojmů v kontextu digitálních nemovitostí.

Metaverse

První asociace většiny lidí bude zřejmě Mark Zuckerberg či Facebook. Nicméně, tento pojem je mnohem obecnější a označuje jakýsi alternativní virtuální vesmír, který se skládá z vícero různých platformů či světů, které si můžeme představit jako ekvivalenty planet. Za zmínku stojí např. platforma Decentraland³ či The Sandbox.⁴

Blockchain

Blockchain je druh databáze. Je to databáze veřejně přístupná a decentralizovaná. Decentralizovanou je proto, že neexistuje jedna autorita, která by blockchain řídila či ovlivňovala. Data uložená v blockcha-

inu nelze smazat ani měnit.⁵ Blockchain je v jistém slova smyslu digitální účetní kniha, která není nikým ovládána a v níž nelze záznamy o transakcích smazat ani změnit.⁶

Nezaměnitelný token a.k.a. NFT

NFT zjednodušeně představuje doklad o vlastnictví digitálního aktiva. Jsou nezaměnitelné, jelikož se vždy vážou k jedné konkrétní a unikátní věci. Například v roce 2021 Jack Dorsey, CEO Twitteru, prodal svůj první tweet z roku 2006 jako NFT za více než 2,9 milionu dolarů.⁷

Jdeme na věc, kupujeme si digitální nemovitost

V první řadě si musíme odpovědět na otázku, co přesně je tím aktivem, které si kupujeme.

Nabyvatel digitální nemovitosti ve skutečnosti získá vlastnické právo k unikátnímu NFT zakódovanému v blockchainu, který se váže ke konkrétní digitální nemovitosti nezaměnitelné s jakoukoli jinou. Digitální nemovitost, např. konkrétní dům v Decentralandu, je pak v jistém smyslu projekcí NFT v tomto virtuálním světě.

Koupě digitálních nemovitostí se uskutečňuje přes tzv. smart kontrakty. Jde o programy zakódované do blockchainu, jež jsou na základě předem stanovených podmínek automatizovány. Například dojde-li k připsání kupní ceny, nejčastěji v měně Ethereum, do kryptopeněženky prodávajícího, program (smart kontrakt) automaticky převede předmětný NFT do kryptopeněženky kupujícího.⁸

Blockchain a NFT plní v případě digitálních nemovitostí také roli katastru nemovitostí, jelikož NFT obsahují metadata, která nezaměnitelně identifikují aktiva, jež představují, a stejně tak jejich vlastníka, přičemž lze zpětně dohledat, kdo byl přechodným vlastníkem příslušného NFT.

Stejně jako tradiční nemovitosti, digitální nemovitosti je rovněž možné pronajmout či je jiným způsobem využívat. Vzájemné fungování těchto vztahů opět zajistí smart kontrakty. Vezmeme-li si jako příklad nájem, tak smart kontrakt může být naprogramován např. tím způ-

sobem, že pokud v den splatnosti nájmu nebude mít nájemce v kryptopeněžence dostatek prostředků, dojde automaticky k omezení jeho přístupových oprávnění k předmětné digitální nemovitosti.

V čem může být háček?

Jak bylo uvedeno výše, NFT se uloží do kryptopeněženky svého vlastníka a může se tedy zdát, že bez přístupového klíče nemůže vlastník o NFT představující digitální nemovitost bez své vůle přijít.

NFT a digitální nemovitosti jsou často nesprávně vnímány jako jedno a to samé.⁹ Není tomu ale tak. Jak jsme už vysvětlili výše, NFT představuje něco jako doklad o koupi či důkaz o vlastnictví určitého aktiva mimo blockchain, přičemž samotné toto digitální aktivum (např. již zmíněný domeček v Decentralandu) se nachází na této soukromé platformě, na soukromém serveru.

Jeden z dílčích právních problémů, na který chceme v tomto článku upozornit, tkví v tom, že taková platforma se bude zpravidla řídit vlastními podmínkami užívání, tj. ekvivalentem postrachu známého jako VOP (všeobecné obchodní podmínky).¹⁰ Zpozorněli jste? Máte proč.

Pokud se chcete připojit k některé z platformy metaversu (jako je např. The Sandbox) musíte zpravidla souhlasit s právně závaznými podmínkami užívání (říkejme jim třeba tradičně VOP), které mohou skýtat neočekávaný právní problém. Statistika pozornosti spotřebitele ve vztahu k obchodním podmínkám říká, že pouze 1,7 % osob si VOP skutečně přečte, než s nimi souhlasí.¹¹ Procento lidí sledujících následné změny a aktualizace VOP bude, hádáme, ještě nižší.

Může se tedy stát, že pokud nebudete dodržovat pravidla stanovená ve VOP, byť nevědomě, může vám vlastník a provozovatel dané platformy jako sankci zakázat přístup či odebrat virtuální aktivum. Vlastník dané platformy si může navíc ve VOP vyhradit právo podmínky jednostranně měnit. Takové jednání právo za stanovených podmínek obecně připouští, a to jak české,¹² tak i evropské.¹³ V úvahu přichází rovněž situace, že některá z platformy zkrachuje a tento svět přestane existovat. Představte si, že si po vzoru Nike¹⁴ budete chtít otevřít

právě v tomto světě své obchodní centrum. Platforma by ale bohužel krátce na to zkrachovala. Co by se s vaším obchodním centrem, po krachu dané platformy, stalo?

Důležité je pamatovat na to, že NFT představuje „pouze“ jakýsi přístup k vizuálnímu a funkčnímu vlastnostem digitální nemovitosti a samotná digitální nemovitost se nachází na soukromém serveru. Byť je vizí metaversu vzájemná propojenost a interoperabilita jednotlivých světů (platform), zatím tomu tak není a jednotlivá digitální aktiva jsou spjata s platformou, na niž byla zakoupena. Nelze si je tedy prostřednictvím NFT přenést do jiného světa.

Výsledkem výše popsaných situací by tedy pravděpodobně bylo, že sice zůstanete faktickým vlastníkem NFT, nicméně nebudete mít přístup k digitálnímu aktivu, které NFT reprezentuje neboli k „obrázku“ dané nemovitosti. Hodnotu daného NFT přitom určují právě vizuální a funkční aspekty, které „zůstávají na serveru“.¹⁵ Není tedy nereálným scénářem, že jeden den vlastníte digitální nemovitosti v hodnotě milionů korun, či dokonce dolarů, a druhý den máte pouze NFT bez jakékoliv hodnoty.¹⁶

Koupit, či nekoupit?

Digitální nemovitosti a obecně metaverse, NFT nebo blockchain otevírají zcela nové obzory v oblasti investic. Jsou takové investice z právního pohledu bezpečné? Odpověď by vyžadovala analýzu jdoucí daleko nad rámec tohoto článku, nicméně, i v případě digitálních nemovitostí může platit, že ďábel se skrývá ve VOP! ☹

Mgr. Paulína Macháčková, advokátka
Antonín Čermák, paralegal
Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

AegisLaw

Jiná dimenze řešení

www.akccs.cz

Poznámky:

- ¹ STEFANSKI, Ron. Digital Real Estate – What is it and How Does it Build Passive Income? [online]. OneHourProfessor.com, ©2022. 09.09.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://onehourprofessor.com/digital-real-estate/#>.
- ² FORREST. Digital Real Estate: Everything You Need to Know (2022 Guide) [online]. Black Whale Media, LLC, ©2022. 25.05.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.dont-workanotherday.com/digital-real-estate>.
- ³ <https://decentraland.org/>.
- ⁴ <https://www.sandbox.game/en/>.
- ⁵ VONDRÁK, Matouš. Blockchain: Co je blockchain a jak blockchain u kryptoměn funguje? [online]. FINEX MEDIA s.r.o., ©2014-2022. 27.11.2018 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://finex.cz/blockchain/>.
- ⁶ MARINOTTI, João. Can you truly own anything in the metaverse? A law professor explains how blockchains and NFTs don't protect virtual property [online]. The Conversation, ©2010–2022. 21.04.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://theconversation.com/can-you-truly-own-anything-in-the-metaverse-a-law-professor-explains-how-blockchains-and-nfts-dont-protect-virtual-property-179067>.
- ⁷ LOCKE, Taylor. Jack Dorsey sells his first tweet ever as an NFT for over \$2.9 million [online]. CNBC LLC, ©2022. 22.03.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2021/03/22/jack-dorsey-sells-his-first-tweet-ever-as-an-nft-for-over-2point9-million.html>.
- ⁸ MONTANO, Alexis. Real Estate Law May Soon Play A Role In The Metaverse [online]. Portfolio Media, Inc., ©2022. 15.02.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.law360.com/articles/1465106/real-estate-law-may-soon-play-a-role-in-the-metaverse>.
- ⁹ MARINOTTI, João. Can you truly own anything in the metaverse? A law professor explains how blockchains and NFTs don't protect virtual property [online]. The Conversation, ©2010–2022. 21.04.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://theconversation.com/can-you-truly-own-anything-in-the-metaverse-a-law-professor-explains-how-blockchains-and-nfts-dont-protect-virtual-property-179067>.
- ¹⁰ BAKIER, Christopher. (Virtual) land acquisition and NFT land in the Metaverse [online]. ©Taylor Wessing. 07.06.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.taylorwessing.com/en/insights-and-events/insights/2022/06/virtual-land-acquisition-and-nft-land-in-the-metaverse>.
- ¹¹ A. OBAR, Jonathan a Anne OELDORF-HIRSCH. The biggest lie on the Internet: ignoring the privacy policies and terms of service policies of social networking services [online]. Informa UK Limited, © 2022. 03.07.2018 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/epub/10.1080/1369118X.2018.1486870?needAccess=true>.
- ¹² § 1752 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- ¹³ Směrnice Rady č. 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/5/19565/1/2/smernice-c-31993l0013-o-neprimerenych-podminkach-ve-spotrebitelskych-smlouvach#>.
- ¹⁴ GOLDEN, Jessica. Nike is quietly preparing for the metaverse [online]. CNBC LLC, ©2022. 02.11.2021 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2021/11/02/nike-is-quietly-preparing-for-the-metaverse-.html>.
- ¹⁵ MARINOTTI, João. Can you truly own anything in the metaverse? A law professor explains how blockchains and NFTs don't protect virtual property [online]. The Conversation, ©2010–2022. 21.04.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://theconversation.com/can-you-truly-own-anything-in-the-metaverse-a-law-professor-explains-how-blockchains-and-nfts-dont-protect-virtual-property-179067>.
- ¹⁶ MARINOTTI, João. Can you truly own anything in the metaverse? A law professor explains how blockchains and NFTs don't protect virtual property [online]. The Conversation, ©2010–2022. 21.04.2022 [cit. 2022-09-15]. Dostupné z: <https://theconversation.com/can-you-truly-own-anything-in-the-metaverse-a-law-professor-explains-how-blockchains-and-nfts-dont-protect-virtual-property-179067>.

RADIM DOLEŽAL

Jak na zaměstnanecké bonusy

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

K problémům s podmíněným propouštěním z výkonu trestu

Ve způsobu ukládání trestů není u nás něco v pořádku. Podle údajů, uvedených ve Výroční zprávě Vězeňské služby ČR¹, „Průměrný denní stav vězněných osob dosáhl v roce 2021 počtu 19 008 a meziročně tak klesl v průměru o 277 osob. V roce 2021 byl průměrný denní výdaj na jednoho vězně za celou Vězeňskou službu ČR ve výši 1 841 Kč.“ Jednoduchým výpočtem dojdeme k zjištění, že provozování „klíčového průmyslu“ stálo v roce 2021 daňové poplatníky denně 34 993 728 Kč. Za rok celkem 12 772 710 720 Kč.

V předchozím roce to bylo dle výroční zprávy stejné a podobné to zřejmě bude i v tomto roce. Na sto tisíc obyvatel tak konstantě připadá u nás okolo 200 vězňů. Podle serveru Evropa v datech² měli v roce 2018 více vězňů na 100 000 obyvatel například v Litvě (235) a v několika dalších evropských zemích. Nejvíce v Rusku (389). Totalitní režim asi svým umístěním nepřekvapí. Co překvapí je počet vězňů na 100 000 obyvatel v Lichtenštejnsku (27) na Islandu (37) a ve Finsku (51). Podstatně méně vězňů má i většina dalších evropských států s výjimkou Turecka a Běloruska. Přitom asi nelze předpokládat až tak zásadní rozdíl v rozsahu trestné činnosti v zemích, v nichž připadá na 100 000 obyvatel o řád méně vězňů než v ČR. Je zjevné, že na silicím volání po dekriminalizaci a většímu využívání alternativních trestů skutečně něco je. Nejde jen o humanitární problém, ale i dost značný problém ekonomický. Počet ukládaných trestů odnětí svobody je jen jedna strana mince, kterou zmiňuji, abych se dále zabýval tou druhou. Podmíněným propouštěním z výkonu trestu (dále jen VT). Podle současné praxe v této oblasti soudnictví se zdá, že poměrně značná ochota ukládat nepodmíněné tresty nepřímou souvisí s poměrně značnou neochotou odsouzené podmíněně propouštět. Velikosti problému nasvědčuje i fakt, jak často se jím zabývá ve svém rozhodování Ústavní soud, zejména v posledních dvou letech a jak kritická jsou jeho zjištění, ústící v nález, konstatující porušení ústavních práv odsouzeného žadatele o podmíněné propuštění.

Podle ustanovení § 88 odst. 1 tr. řádu po výkonu poloviny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky

zmírněného trestu odnětí svobody může soud odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a

- a) může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život, nebo
- b) soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

Odsouzený tedy musí splnit tři podmínky. Prvá je ryze formální, i když i v této věci se objevily občasné nejasnosti při počítání doby výkonu trestu. Problémy ale v praxi činí posuzování druhé podmínky (polepšení) a s ní dosti úzce související třetí podmínky (možnost očekávání, že odsouzený v budoucnu povede řádný život).

Při rozhodování o podmíněném propuštění z VT vycházejí soudy ze základní premisy, podle které na podmíněné propuštění není nárok. Což vede často k rozhodováním, připomínajícím spíše vrchnostenskou svévoli, než předvídatelné rozhodnutí. Ústavní soud se k tomuto problému vyjádřil ve svém nálezu, když zrušil původní rozhodnutí stížnostního soudu ve věci zamítnuté žádosti o podmíněné propuštění, když předtím konstatoval „V odůvodnění nálezu je, mimo jiné, uvedeno:³ Mimořádnost podmíněného propuštění ovšem neznamená, že by snad soudy měly možnost libovolného rozhodování či že by se na toto rozhodování nevztahovala povinnost rozhodovat předvídatelně a přesvědčivě. V nálezu sp. zn. II. ÚS 482/18 ze dne 28. 11. 2018 (N 195/91 SbNU 411) Ústavní soud zdůraznil, že mimořádným je institut podmíněného propuštění pouze v tom, že benevolencí státu odsouzený za určitých podmínek nemusí vykonat uložený trest

celý. Mimořádnost daného institutu naopak nespocívá v tom, že by soud měl možnost zamítnout žádost odsouzeného o podmíněné propuštění, pokud odsouzený naplnil zákonná kritéria. Z požadavku právního státu vyplývá povinnost obecného soudu odsouzeného podmíněně propustit, pokud odsouzený splnil všechny zákonné podmínky (bod 12).“

Kruciální je zodpovězení otázky, zda odsouzený splnil druhou podmínku, tedy po právní moci rozsudku a „...zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení“. Jinak řečeno, jak hodnotit dostupné informace o chování odsouzeného ve VT a co z nich je relevantní pro rozhodnutí o žádosti o podmíněné propuštění. V tom je zjevně největší problém současné rozhodovací praxe. Názory soudů se v tomto směru dost značně liší. Exaktní ukázkou této rozdílnosti bylo rozhodování ve věci dvou odsouzených. Byli odsouzeni ve skupinové trestní věci, oba za stejný skutek, stejně též právně kvalifikovaný, a dokonce i ke zcela stejným trestům. Mimo jiné i odnětí svobody na totožnou dobu. Oba měli stejnou občanskou minulost, nebyli dosud trestáni, oba měli výborné hodnocení z výkonu trestu, oba s naprosto identickými možnostmi v případě podmíněného propuštění (zajištěné bydlení i zaměstnání), oba se mohli prokazatelně vrátit k vysoce kvalifikované profesi a u obou byly tedy i shodné předpoklady, že se další trestné činnosti již nedopustí. Každý ale vykonával trest v jiné věznici, a tak o jejich žádosti rozhodovaly různé soudy. V obou případech s podmíněným propuštěním souhlasil státní zástupce. Prvého odsouzeného soud propustil, zatímco v případě druhého byla žádost zamítnuta. Své rozhodnutí tento druhý soud odůvodnil poukazem na to, že od-

souzený i nadále, v navazujícím řízení (dovolání) svoji vinu zpochybňoval. Což ale ve stejném, společném dovolání činil i prvý odsouzený. A s naprosto stejnou argumentací. Podle soudu, který dle svého vyjádření hodnotil polepšení odsouzeného „...z širšího hlediska – možno říci materiálně-formálního pojetí...“, u odsouzeného „... nelze shledat dostatečnou sebereflexi v podobě polepšení se, ačkoliv jak shora soud uvedl, lze shledat kladný posun v jeho žebříčku hodnot. Tento posun však soud neshledal jako dostatečný k tomu, aby již nebylo na odsouzeného potřeba výchovně působit výkonem trestu odnětí svobody.“

Dost zásadně odlišný názor na tuto metodu hodnocení, zda se odsouzený dostatečně polepšil, měl odvolací soud, který k jeho stížnosti původní zamítavé rozhodnutí změnil a odsouzeného na svobodu propustil. Ve svém rozhodnutí mimo jiné uvedl: „Úvahy soudu prvního stupně o tom, že o podmíněném propuštění lze uvažovat pouze v těch případech, pokud se odsouzený skutečně polepší, kdy jako součást polepšení je nezbytné považovat i stanovisko odsouzeného o přijetí viny, jakož i trestu, uvědomění si svého protiprávního jednání a přijetí odpovědnosti za toto své jednání považuje stížnostní soud za nezákonné a protiústavní. Tyto úvahy soudu prvního stupně vedou totiž k tomu, že odsouzený, aby docílil svého podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, by byl nucen u veřejného zasedání vypovídat a doznávat spáchání trestných činů, a byl by tak nezákonně donucován vypovídat, když podle § 33 odst. 1 trestního řádu obviněný není povinen vypovídat. Od účinnosti Listiny základních práv a svobod nabytý daný problém i ústavněprávní dimenze. Obviněný má podle čl. 40 odst. 4 LZPS výslovně zaručené ústavní právo odepřít výpověď; tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven. Dle názoru stížnostního soudu by právě při akceptování úvah soudu prvního stupně o dodatečném doznání obžalovaného v této věci, byla porušena zásada zajištění práva na obhajobu vyjádřená jak v čl. 40 odst. 4 LZPS, tak i v ust. § 2 odst. 13 a § 33 odst. 1 trestního řádu. Z důvodů výše rozepsaných je třeba proto uzavřít, že u odsouzeného lze s vysokou mírou pravděpodobnosti, blížíci se téměř jistotě, očekávat, že do budoucna povede řádný život i vzhledem k věku, kterého již odsouzený dosáhl.“⁴

Kdyby šlo o ojedinělý případ nesprávného rozhodnutí nalézacího soudu a jeho revokace soudem stížnostním, zřejmě by nebyl žádný důvod se takovým rozhodnutím zabývat. Jde ale o ukázkou celé řady podobných odůvodnění zamítnutí žádosti o propuštění z výkonu trestu, což sumárně představuje systémový problém. Jeho základní příčinu velmi výstižně popsal Ústavní soud ve svém nálezu,⁵ v jehož odst. 27 uvádí: „Ústavní soud nicméně zároveň konstatuje, že případ stěžovatele a nedostatečné odůvodnění rozhodnutí obecných soudů v jeho případě jsou ukázkou a důsledkem systémového problému spočívajícího v nevyjasněnosti konkrétních podmínek a kritérií pro podmíněné propuštění. Sama zákonná úprava podmíněného propuštění používá namnoze neurčité pojmy, jejichž obsah dosud nebyl jednotnou interpretací vyjasněn ani v praxi. Taková situace ovšem narušuje principy právní jistoty a předvídatelnosti práva, které se vztahují i na oblast podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, jak bylo zmíněno výše. Důraz na jasnost a jednoznačnost podmínek a kritérií pro podmíněné propuštění je ostatně kladen i v mezinárodněprávních dokumentech, především v doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2003) 22, o podmíněném propuštění (viz bod 18 přílohy k doporučení). Jak již bylo naznačeno shora, pokud není stanovena jednotná a bližší interpretace zákonem používaných neurčitých pojmů, respektive pokud i v praxi přetrvává neurčitost podmínek pro podmíněné propuštění, existuje prostor pro libovůli v soudním rozhodování, která je ústavně nepřijatelná. S ohledem na ústavní principy právní jistoty a předvídatelnosti práva je nezbytné, aby odsouzení mohli předem vědět, jaká kritéria a skutečnosti budou podstatné při posuzování jejich žádosti o podmíněné propuštění a za jakých okolností mohou být podmíněně propuštěni. Nutno dodat, že takové vyjasnění právní úpravy a kritérií pro podmíněné propuštění odsouzených by bylo prospěšné i pro samotné soudy rozhodující v těchto věcech; neboť je vždy obtížné rozhodovat, jakož i kvalitně a ústavně konformně odůvodňovat svá rozhodnutí, není-li zcela zřejmé, na základě jakých okolností rozhodnutí činit a co při nich posuzovat.“

Podobně kritických rozhodnutí Ústavního soudu, jak jsem již zmínil, zejména

na v poslední době je podstatně více. Problémem je ale respekt k nim. O tom dost neveselou zprávu podávají autoři článku „Precedenční závaznost judikatury Ústavního soudu v praxi: Ovlivnil nálezy sp. zn. II. ÚS 482/18 rozhodování obecných soudů o podmíněném propuštění?“⁶ Autoři zkoumali usnesení o žádosti o podmíněné propuštění vydaná 33 nalézacími soudy v ČR mezi 5. až 16. listopadem 2018 a mezi 4. a 15. listopadem 2019. Za obě období bylo zkoumáno po více než 200 rozhodnutích, jak vyhovujících, tak zamítavých. Mimo jiné i z hlediska důvodů zamítnutí žádosti v kontextu s citovaným judikátem ÚS. Výsledek poměrně detailní analýzy zamítavých rozhodnutí, zejména pokud jde o celkovou úroveň odůvodnění a v něm uváděné konkrétní důvody, je shrnut do konstatování podle něhož: „Úroveň odůvodňování usnesení o podmíněném propuštění tedy zůstává velmi nízká i rok po přijetí předmětného nálezu, který špatný stav označil jako systémový problém. Závaznost judikatury ÚS se tak jeví v jiném světle.“ V závěru pak autoři konstatují, že se uváděným nálezem Ústavního soudu nižší soudy neřídily „...ani na něj výslovně nereagovaly, nevstoupily do diskuse s Ústavním soudem.“ K tomu pak autoři připomínají dalších osm nálezů Ústavního soudu na téma rozhodování o návrzích na podmíněné propuštění. Četnost těchto nálezů, tedy rozhodnutí zřejmě vyhovujících ústavním stížnostem, má dosti značnou vypovídací schopnost a též svědčí o systémovém problému. Ostatně sami autoři článku se v závěru zabývají i možností změny tohoto stavu a kromě jiného navrhuje i legislativní úpravu ustanovení § 88 tr. zákoníku tak, aby byly blíže specifikovány podmínky pro podmíněné propuštění. V tomto se s nimi i s hodnocením tohoto ustanovení, jak je citováno z nálezu Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 482/18, zcela shodují. Dokonce si troufám tvrdit, že základní problém je ve formulaci druhé podmínky, vyžadující prokázané polepšení odsouzeného. Především jde o duplicitní požadavek, neboť splnění třetí podmínky, spočívající v možnosti očekávat, že odsouzený v budoucnu povede řádný život, v sobě implicitně obsahuje i požadavek na trvalou změnu postoje odsouzeného k pravidlům řádného života, což není nic jiného než změna původního modu vivendi, tedy polepšení sui generis. Výklad

PO JEDENÁCTÉ PRVNÍ

Právnická firma
roku 2012–2022

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V OBORU DAŇOVÉHO PRÁVA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Logistika a dopravní stavby
- Zdravotnické právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže

Děkujeme za Vaši důvěru.

pojmu „polepšení“ je podle mne tím, co působí největší obtíže.

Obsáhle se tomuto tématu věnuje poznámka k ustanovení § 88 tr. zákoníku, v němž se na toto téma a mimo jiné uvádí: „Polepšení je vývojový proces vnitřní proměny osobnosti odsouzeného, který se navenek projevuje pouze v jeho chování. Při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody jde právě o to rozlišit, kdy chování odsouzeného a plnění jeho povinností ve výkonu trestu odnětí svobody jsou projevem pouze vnější adaptace odsouzeného na prostředí věznice a kdy jde o známky skutečných změn osobnosti odsouzeného odůvodňující naději, že i v budoucnu povede řádný život.“

O několik řádek níže je pak uvedeno: „Chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody se musí hodnotit v souvislosti s charakterovými vlastnostmi odsouzeného, s motivy a způsobem provedení trestného činu apod. Jen za tohoto předpokladu lze posoudit, zda odsouzený ve výkonu trestu dosáhl takového stupně nápravy, že se již zbavil právě těch charakterových rysů a špatných návyků, které ho vedly k spáchání trestné činnosti nebo které vedle ostatních příčin alespoň přispěly k jeho rozhodnutí spáchat trestný čin (srov. přiměřeně R IV/1964).“

Lze souhlasit s tím, že polepšení je vývojový proces, který se navenek projevuje chováním. Přitom dle uvedené poznámky je třeba rozlišit, „...kdy chování odsouzeného a plnění jeho povinností ve výkonu trestu odnětí svobody jsou projevem pouze vnější adaptace odsouzeného na prostředí věznice a kdy jde o známky skutečných změn osobnosti odsouzeného odůvodňující naději, že i v budoucnu povede řádný život.“

Nejsem si jist, zda je v možnostech soudců, zejména pak přísedících z lidu, takovouto psychologickou sondu realizovat na základě informace o tom, jak se odsouzený choval ve VT, na základě informace o jeho přechozím životě a informace o jednání, jímž se dopustil trestného činu, pro který je ve VT. Velmi snadno lze zjistit, jak se odsouzený choval ve výkonu trestu, přičemž až na dosti vzácné výjimky podávají žádost o podmíněné propuštění z VT odsouzení, jejichž hodnocení je pozitivní či dokonce velmi pozitivní.

Osobně pak jsem přesvědčen, že s výjimkou nezládnutelných psychopatů navíc s nízkým IQ všem dalším odsouzeným je jasné, že mají-li mít šanci na podmíněné propuštění, musí bezvýhradně respektovat všechny povinnosti, které jim z jejich postavení plynou, plnit všechny uložené pokyny a usilovat o kázeňské odměny. Zhruba v intencích známého hesla, podle něhož je inteligence schopnost přežít. Obecně platné pravidlo či předvídatelné kritérium pro rozlišení těch, kteří se jen účelově podřídili pravidlům vězeňského života od těch, u nichž došlo ke skutečným změnám osobnosti, si nedokážu představit. A myslím, že ani samotným soudcům takové kritérium známo není a proto se často uchylují k rozhodnutí, které je spíše intuitivní a po němž následuje spíše esoterické než přesvědčivé odůvodnění.

Nesporné také je, že pokud by soud měl skutečně provádět požadovanou analýzu osobnosti odsouzeného a také ji srozumitelně interpretovat v rozhodnutí, pak by jednání o žádosti o podmíněné propuštění netrvalo řádově minuty, ale spíše hodiny. A asi ani to by nebylo zárukou řádného posouzení charakterových změn odsouzeného.

Pochybnost chovám i o důvodnosti požadavku na změnu osobnosti či charakteru odsouzeného jako základního předpokladu řádného života po propuštění z VT. Zejména u prvotrestaných může být odsouzení spíše výsledkem vybočení z jinak řádného života. Speciálně to platí u trestných činů tzv. modrých límečků, kdy základním faktorem jejich trestné činnosti byla situace, o níž se lidově říká, že příležitost dělá zloděje. Přitom neuvažují kritizovanou praxi ukládání nepodmíněných trestů těmto pachatelům namísto jiných trestů, například peněžitého. Kromě toho existuje celá řada zcela bezcharakterních jedinců, kteří ale za svůj život nespáchají žádný trestný čin. Nikoliv proto, že by se takové jednání neslučovalo s jejich morálním kodexem, ale proto, že se prostě bojí odhalení a s tím spojených následků, včetně nepodmíněného trestu odnětí svobody. Osobnost či charakter zjevně nemusí být pro chování zásadním faktorem.

Jestliže zjistit míru polepšení činí výše zmíněné obtíže, přičemž exaktně ověřitelné je polepšení až poté, kdy je odsou-

zený propuštěn do normálního života, jeví se jako jednodušší změna legislativního pravidla pro propuštění. Konkrétně jeho redukce na třetí podmínku. Tedy na posouzení, zda na základě dosavadního chování odsouzeného lze od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Lhostejno zda proto, že se odsouzený vnitřně přerodil a skutečně změnil svůj morální kodex, anebo se „jen“ bojí dalšího odsouzení a je prostě jen opatrný.

JUDr. Tomáš Sokol, společník

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Viz <https://www.vscr.cz/media/organizacni-jednotky/generalni-reditelstvi/odbor-spravni/uredni-deska/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-vs-cr-2021.pdf>.
- ² Viz <https://www.evropavdatech.cz/clanek/25-pocty-veznu-v-evrope/#article-content>.
- ³ Viz nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 21. 1. 2021 sp. zn. II. ÚS 1945/20. Dostupné na <https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=115018&pos=1&cnt=1&typ=re-sult>.
- ⁴ Viz usnesení KS Brno ze dne 31. 8. 2021, sp. zn. 8 To 231/2021.
- ⁵ Viz nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. II.ÚS 482/18. Dostupné na <https://nalus.usoud.cz/Search/Word.aspx?id=115018>.
- ⁶ Viz Bulletin advokacie 7-8/2022, autoři Jana Drápalová a Jakub Drápal, str. 33. Dostupné na https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_7-8_2022_web.pdf.

Alternativní vymezení přípustnosti dovolání podle aktuální judikatury Ústavního soudu

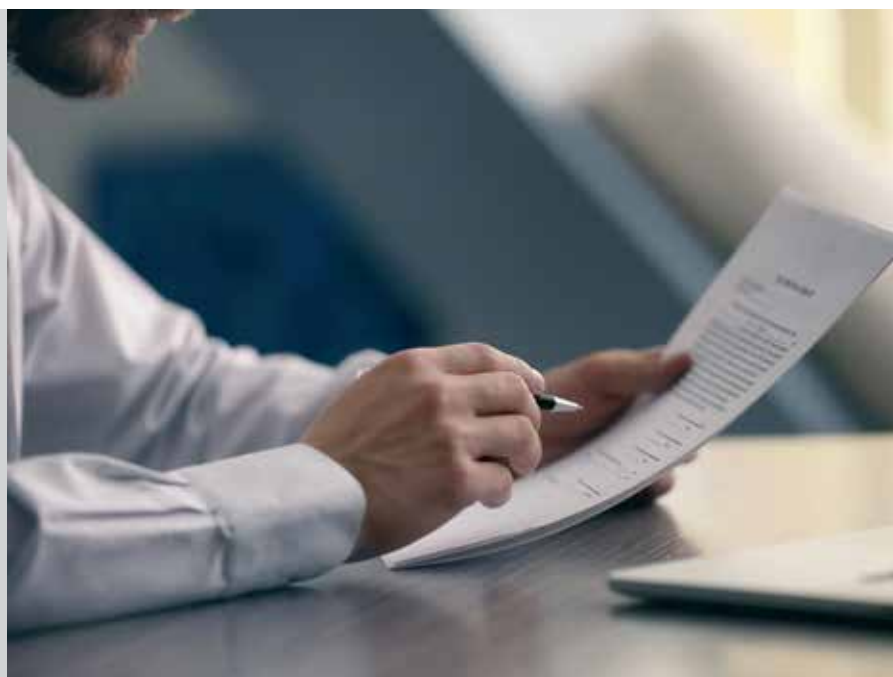
Ústavní soud České republiky rozhodl dne 23. března 2021 svým náleznem pod sp. zn. IV. ÚS 2659/20 o tom, že alternativní vymezení předpokladů přípustnosti dovolání podle ust. § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) spočívající na jedné straně v tvrzení dovolatele, že dotčená právní otázka dosud nebyla v praxi dovolacího soudu řešena, a na straně druhé v současném tvrzení, že by právní otázka měla být dovolacím soudem řešena jinak, se vzájemně nevylučuje.

Ústavní soud tak jednoznačně dovodil, že pokud dovolání splňuje další zákonné náležitosti (např. řádná formulace dotčené právní otázky, resp. vymezení dovolacího důvodu), je odmítnutí takového dovolání pro vady spočívající v nevymezení předpokladů přípustnosti odepřením přístupu stěžovatele k dovolacímu soudu a tím i porušením práva na soudní ochranu garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

V souvislosti s touto svou rozhodovací praxí Ústavní soud rovněž judikoval, že přípustnost dovolání je dána i v případě právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury Ústavního soudu.

Odkazovaný judikát Ústavního soudu znamená průlom do praxe Nejvyššího soudu, který s oblibou odmítá podaná dovolání z důvodu, že nejsou podle ust. § 237 o. s. ř.¹ přípustná. Podle o. s. ř. musí dovolatel vymezit přípustnost podaného dovolání tak, aby bylo splněno alespoň jedno z kritérií přípustnosti dovolání, konkrétně:

- a) napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu; nebo
- b) napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena; nebo
- c) napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně; nebo
- d) napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo proces-

ního práva, která má být dovolacím soudem posouzena jinak.

Dovolatel je v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu (např. usnesení ze dne 25. září 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013) povinen v dovolání vymezit jeho přípustnost, a to zcela konkrétně, nepostačuje pouhá citace textu předmětného zákonného ustanovení nebo jeho části.

V případě předpokladu přípustnosti dovolání podle bodu ad (a) výše je nezbytné, aby dovolatel (i) vymezil otázku, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a (ii) rovněž uvedl, od jaké ustálené judikatury dovolacího soudu se odvolací soud odchýlil. V případě, že nejsou splněny oba tyto požadavky kumulativně, dovolatel nevymezil předpoklady přípustnosti dovolání podle požadavků ust. § 237 o. s. ř. a takové dovolání bude

v souladu s ust. § 243c odst. 1 o. s. ř.² odmítnuto.

V případě předpokladu přípustnosti dovolání podle bodu ad (b) výše je nutné, aby dovolatel (i) vymezil konkrétní otázku, kterou podle jeho názoru dosud dovolací soud neřešil a (ii) zároveň identifikoval nutnost vyřešit tuto neřešenou otázku v posuzované věci. V případě, že nejsou splněny oba požadavky kumulativně, bude takové dovolání rovněž v souladu s ust. § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítnuto.

V případě předpokladu přípustnosti dovolání podle bodu ad (c) výše je nutné, aby dovolatel (i) vymezil otázku, kterou podle jeho názoru dosud dovolací soud řešil rozdílně a (ii) rovněž uvedl, ve kterých svých rozhodnutích vyřešil předmětnou otázku odlišně a jak by měl být tento rozpor vyřešen. V případě, že nejsou splněny oba požadavky kumula-

tivně, bude takové dovolání v souladu s ust. § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítnuto.

V případě předpokladu přípustnosti dovolání podle bodu ad (d) výše je nezbytné, aby dovolatel (i) vymezil otázku, která má být podle jeho názoru vyřešena dovolacím soudem jinak, a (ii) zároveň zdůvodnil, jakým způsobem má být předmětná otázka nově vyřešena. V případě, že nejsou splněny oba požadavky kumulativně, bude takové dovolání rovněž v souladu s ust. § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítnuto.

Nejvyšší soud ČR doposud rozhodoval ve věcech přípustnosti dovolání formálně striktně v tom směru, že dovolání vymezující v konkrétní otázce alternativní předpoklad přípustnosti prakticky automaticky odmítal. Za příklad lze uvést následující stanovisko Nejvyššího soudu v jeho usnesení ze dne 11. února 2020, sp. zn. 32 Cdo 2290/2019: „Spatřuje-li dovolatelka předpoklad přípustnosti dovolání dále v tom, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu tím, že poskytl právní ochranu zjevnému zneužití práva, a zároveň v tom, že tato právní otázka nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud dostatečně vyřešena, pak uplatňuje současně dva předpoklady přípustnosti dovolání, které se vzájemně vylučují. Z povahy věci vyplývá, že v konkrétním případě může být splněno vždy pouze jedno ze zákonem předvídaných kritérií přípustnosti dovolání - splnění jednoho kritéria přípustnosti dovolání vylučuje, aby současně pro řešení téže otázky bylo naplněno kritérium jiné.“

Tuto praxi by však mohlo a mělo změnit právě přelomové rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. března 2021, nález sp. zn. IV. ÚS 2659/20.

Ústavní soud v tomto svém rozhodnutí uzavřel, že „Závěr Nejvyššího soudu, že vymezení přípustnosti dovolání, v němž by bylo uvedeno správně více předpokladů u téže otázky, se navzájem vylučuje, a proto není způsobitelným vymezením přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., je sice logický, avšak jen v abstraktní rovině. Je totiž zřejmé, že stěžovatelka vymezila právní otázku, u níž uvedla, že dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu řešena, a „jen“ in eventum jako otázku, která by měla být dovolacím soudem

řešena jinak. Využije-li dovolatel při vymezení předpokladu přípustnosti jeho dovolání vícero možností plynoucích z § 237 o. s. ř. jako „případných“ předpokladů v jejich posloupnosti, neporušuje tím požadavek, že v konkrétním případě může být splněno vždy pouze jen jedno za zákonem stanovených kritérií přípustnosti dovolání.“ Ústavní soud v této věci shledal porušení ústavně zaručeného základního práva dovolatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a zrušil odmítavé rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Své stanovisko Ústavní soud dále rozvinul ve svém pozdějším nálezu ze dne 31. srpna 2021, sp. zn. I. ÚS 2904/20, ve kterém uvedl, že: „Předně nemůže přijmout závěr Nejvyššího soudu, že alternativní vymezení předpokladů přípustnosti vedle sebe neobstojí, zvolila-li stěžovatelka nikoli dvě ze čtyř možností předvídaných § 237 o. s. ř., nýbrž vztáhla jeden z předpokladů přípustnosti k judikatuře Nejvyššího soudu, tedy že rozhodná otázka v ní dosud nebyla řešena (v souladu s výslovným zněním § 237 o. s. ř.), a druhý alternativní předpoklad přípustnosti spojila s porušováním základních práv v důsledku nerespektování konkrétně označené a vyargumentované judikatury Ústavního soudu, což je předpoklad dovozený ústavně konformním výkladem § 237 o. s. ř. Jelikož podle čl. 89 odst. 2 Ústavy jsou rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby, nezbyvá Nejvyššímu soudu, než uvedený výklad respektovat a takto vymezený předpoklad přípustnosti dovolání přijmout jako řádné naplnění zákonných náležitostí.“

Ústavní soud tímto stanoviskem nejenom opětovně shledal porušení ústavně zaručeného základního práva dovolatele na soudní ochranu, ale nadto ještě doplnil výklad, že přípustnost dovolání je dána rovněž v případě právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené judikatury Ústavního soudu.

Dovolací řízení je z podstaty věci řízením formálním, dosavadní praxe Nejvyššího soudu však dávala prostor určité svévoli při rozhodování, když Nejvyšší soud často odmítal dovolání s poukazem na nepřipustné alternativní vymezení přípustnosti dovolání. V praxi se však často

vyskytují situace, kdy konkrétní právní otázku nelze jednoznačně podřadit pouze pod jedno z kritérií přípustnosti, a pokud se Nejvyšší soud neztotožní s volbou dovolatele, zužuje si dovolatel možnosti zdůvodnění přípustnosti, potažmo přezkumu rozhodnutí odvolacího soudu. Ve světle výše uvedeného vítáme citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, a to zejména v zájmu odstranění přílišného formalismu v již nyní vysoce rigidním dovolacím řízením. Je otázkou, jakým způsobem se Nejvyšší soud k těmto posledním trendům aplikovaným Ústavním soudem ve své rozhodovací praxi postaví, věříme však, že je bude dodržovat v zájmu sjednocování judikatury a naplnění principu legitimního očekávání účastníků řízení. ⁹

Mgr. Lucia Šoralová, trvale spolupracující advokát
Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

MAŠEK
/PARTNERS

Poznámky:

¹ Podle ust. § 237 o. s. ř.: „Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.“

² Podle ust. § 243c odst. 1 o. s. ř.: „Dovolání podané proti rozhodnutí odvolacího soudu, které není přípustné nebo které trpí vadami, jež nebyly ve lhůtě (§ 241b odst. 3) odstraněny a pro něž nelze v dovolacím řízení pokračovat, anebo které je zjevně bezdůvodné, dovolací soud odmítne.“

Řanda Havel Legal

Tactics Precision Victory.

**Amsterdam • Bratislava • Bucharest • Budapest • Frankfurt •
Milan • Prague • Vienna • Warsaw**

actlegal.com • actlegal-rhl.com

**Recommended
Czech Law Firm**
•
Chambers & Partners

**Recommended
Czech Law Firm**
•
The Legal 500

**Recommended
Czech Law Firm**
•
ILFR1000

2018
Právnícká firma
roku

2019
Právnícká firma
roku

2020
Právnícká firma
roku

2021
Právnícká firma
roku

Podmínky a úskalí odvolání valné hromady společnosti s ručením omezeným

Tento článek se zabývá problematikou odvolání již svolané, ale dosud neuskutečněné valné hromady společnosti s ručením omezeným. Na rozdíl od právní úpravy akciové společnosti podmínky takového odvolání valné hromady současná právní úprava výslovně nestanovuje. Z tohoto důvodu bychom chtěli upozornit na nedávné usnesení Nejvyššího soudu České republiky (dále jen „NS“) ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021 (dále jen „Rozhodnutí“), kterým NS připustil analogickou aplikaci úpravy odvolání valné hromady akciové společnosti v poměrech společnosti s ručením omezeným.

Absenci této úpravy považuje NS za tzv. otevřenou neboli teleologickou mezeru v právu, kterou je třeba vyplnit pomocí analogie;¹ opačný závěr by dle NS znamenal porušení principu hodnotové bezrozpornosti právního řádu. S ohledem na patrně neúčelnou mezeru v právní úpravě lze s výkladem NS souhlasit. V následující části tohoto článku se proto budeme věnovat podmínkám a pravidlům odvolání valné hromady společnosti s ručením omezením ve světle závěrů NS vyslovených v Rozhodnutí.

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným, do jehož působnosti spadají nejzásadnější otázky existence a fungování společnosti, jako je například rozhodování o změně společenské smlouvy, výše základního kapitálu či struktury a obsazení statutárních a kontrolních orgánů společnosti.² S ohledem na klíčový význam a rozsah oprávnění valné hromady je výkon její působnosti svěřen pouze takovému shromáždění společníků dané společnosti, jehož svolání, zahájení i způsob vedení odpovídá úpravě zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „ZOK“).³

Za základ právní úpravy odvolání či odložení svolané, byť dosud neuskutečněné valné hromady společnosti s ručením omezeným, lze v souladu se závěry Rozhodnutí považovat § 410 odst. 1 ZOK, dle kterého musí být odvolání či odložení valné hromady oznámeno společníkům způsobem stanoveným zákonem a společenskou smlouvou pro svolání valné hromady dané společnosti. Takto mají společníci jistotu, že pro odvolání či

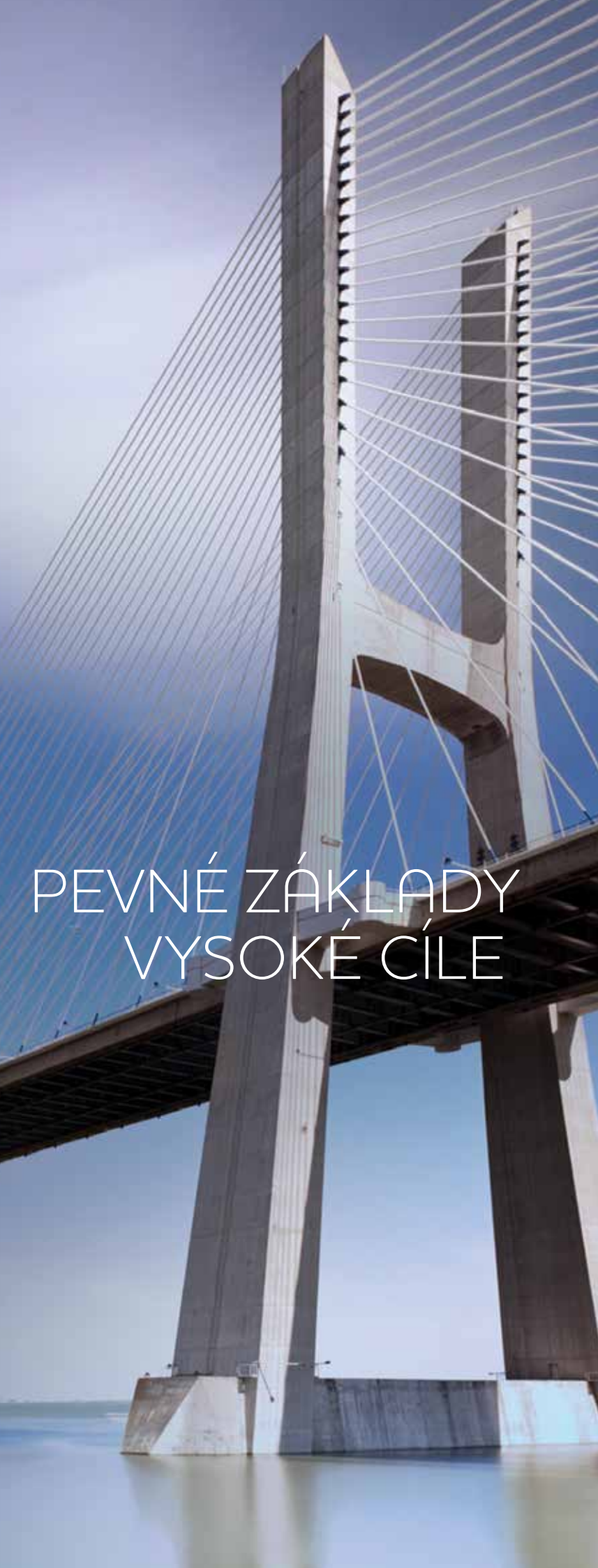
změnu data konání valné hromady budou platit stejná procedurální pravidla jako pro její svolání. Propojení úpravy svolání a odvolání valné hromady NS akcentoval přímo v odůvodnění Rozhodnutí, když uvedl, že možnost odvolání valné hromady akciové společnosti je součástí právní úpravy svolání valné hromady.⁴

Z časového hlediska je třeba valnou hromadu odvolat alespoň jeden týden před původně oznámeným datem jejího konání, jinak má společnost povinnost uhradit účelně vynaložené náklady společníků, kteří se na valnou hromadu dostavili dle původní pozvánky.⁵

Samotný úkon odvolání či odložení valné hromady může v intencích zákonné úpravy provést zásadně její svolavatel,

kterým mohou být za různých okolností následující osoby:

- i. jednatel společnosti;⁶
- ii. osoba, které zákon přiznává působnost statutárního orgánu (např. likvidátor společnosti⁷ či soudem jmenovaný opatrovník společnosti);⁸
- iii. kterýkoliv společník, nemá-li společnost jednatele, nebo tento dlouhodobě neplní své povinnosti;
- iv. dozorčí rada, je-li zřízena a vyžadují-li to zájmy společnosti;⁹
- v. kvalifikovaný společník či společníci, jejichž vklady dosahují alespoň 10 % základního kapitálu nebo 10 % podílu na hlasovacích právech (dále jen „kvalifikovaný společník“), není-li valná hromada svolána jednatelem do jednoho měsíce po učinění žádosti kvalifikovaného společníka, nebo se nekoná v přiměřené lhůtě.¹⁰

PEVNÉ ZÁKLADY
VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Na poslední ze zmíněných subjektů výslovně pamatuje § 410 odst. 2 ZOK, dle kterého lze valnou hromadu svolanou z podnětu kvalifikovaných společníků odvolat či odložit výhradně s jejich jednomyslným souhlasem.

Ačkoliv se výše uvedený výčet osob oprávněných ke svolání valné hromady může zdát rozsáhlý, v běžných poměrech tento úkon provádí především jednatel společnosti. V tomto případě je však na místě upozornit, že rozhodnutí o svolání valné hromady musí jednatel v souladu s § 159 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), učinit zásadně osobně, tj. nemůže výkon tohoto oprávnění přenést na třetí osobu, vyjma zmocnění jiného jednatele společnosti pro hlasování o svolání valné hromady na zasedání kolektivního statutárního orgánu společnosti. Jednatel tedy nemůže pověřit výkonem této činnosti jinou osobu, a to ani generálním zmocněním k zastupování společnosti ve všech jednáních,¹¹ ani individuálním zmocněním k vydání konkrétního rozhodnutí. Naopak je na místě připomenout, že k realizaci vlastního rozhodnutí o svolání valné hromady (např. k rozeslání pozvánek, organizaci zasedání apod.) jednatel třetí osobu již zmocnit může.¹²

Výše uvedená pravidla svolání valné hromady vychází z Rozhodnutí a jsou plně použitelná i pro její odvolání. NS však dále upozornil na několik úskalí při odvolání valné hromady, která zohledňují otázku možného střetu zájmů orgánů společnosti. Dle NS lze totiž připustit, že valnou hromadu odvolá osoba od svolavatele odlišná, které svědčí oprávnění valnou hromadu svolat, avšak pouze za předpokladu, že tato osoba není ve střetu zájmů ve vztahu ke svolavateli či společnosti samotné. V této souvislosti NS popisuje čtyři situace, kdy je odvolání valné hromady osobou odlišnou od svolavatele nepřipustné:

- i. odvolání valné hromady svolané z podnětu kvalifikovaného společníka / kvalifikovaných společníků, pokud by se tak mělo stát bez jeho/jejich souhlasu;
- ii. odvolání valné hromady jednatelem bez předchozího souhlasu dozorčí rady v případě, kdy byla valná hromada svolána dozorčí radou z důvodu ochrany zájmů společnosti;

iii. odvolání valné hromady jednatelem bez předchozího souhlasu společníka, který valnou hromadu svolal z důvodu, že jednatel dlouhodobě neplní svoje povinnosti;

iv. odvolání valné hromady jednatelem, o jehož odvolání pro porušení povinností při výkonu funkce má být na valné hromadě rozhodováno.

NS v rámci Rozhodnutí projednával právě případ uvedený pod bodem (iv) výše a dospěl k závěru, že odvolání valné hromady ze strany jednatele společnosti, o jehož odvolání z funkce mělo být rozhodováno, bylo učiněno neoprávněně.

Je-li valná hromada odvolána neoprávněnou osobou, je takový úkon zdánlivý a valná hromada může řádně proběhnout. To však s sebou může přinášet riziko pro společníky, kteří se valné hromady nezúčastní v mylné domněnce, že její odvolání bylo učiněno platně; pro tento případ NS na ochranu společníků dovozdil možnost domáhat se vyslovení neplatnosti přijatých usnesení.¹³

Pokud je valná hromada odvolána v souladu se zákonnými podmínkami, je její konání vyloučeno a hledí se, jako by nikdy svolána nebyla. Jakákoliv rozhodnutí přijatá na tomto „shromáždění společníků“ nemají žádné právní účinky, a to bez nutnosti vyslovení jejich neplatnosti v soudním řízení, neboť vůbec nemají povahu rozhodnutí valné hromady.¹⁴

Závěrem je však nutno připomenout, že společníci mohou dle § 184 odst. 3 ZOK jednomyslně ad hoc prohlásit, že se vzdávají práva na včasné a řádné svolání valné hromady. V takovém případě se pak valná hromada může v řádném režimu uskutečnit, a to i přes její předchozí odvolání.¹⁵

S ohledem na podstatné posílení právní jistoty orgánů společností s ručením omezeným považujeme Rozhodnutí NS za přínosné. Kromě procedurální stránky odvolání (a odložení) valné hromady společnosti s ručením omezeným postavil NS taktéž najisto, jaké právní následky jsou spojeny s neoprávněným odvoláním valné hromady či přijetím rozhodnutí na řádně odvolané valné hromadě (v obou případech se bude jednat o zdánlivý úkon). Přesto zůstává otázkou, zda by zákonodárce neměl přistoupit k výslovnému zákonnému zakotvení právní úpravy

odvolání a odložení valné hromady i pro společnost s ručením omezeným.

Mgr. Michaela Hlavatá, advokátní koncipientka

Mgr. Marek Lukáš, advokátní koncipient

Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

advokátní kancelář
tdpA

Poznámky:

¹ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3225/2016 či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2014, sp. zn. 32 Cdo 1519/2012.

² Srov. § 190 odst. 2 ZOK.

³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 29 Cdo 211/2009 (ačkoliv se jedná o rozhodnutí za právní úpravy účinné do 31. 12. 2013, učiněné závěry NS jsou použitelné i v dnešních poměrech).

⁴ Srov. bod 26 usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021.

⁵ Srov. § 410 odst. 1 per analogiam.

⁶ Srov. § 181 odst. 1 ZOK.

⁷ Srov. § 193 OZ.

⁸ Srov. § 487 odst. 1 OZ.

⁹ Srov. § 183 ZOK.

¹⁰ Srov. § 187 odst. 1 a 2 ZOK.

¹¹ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. 29 Odo 1061/2004.

¹² Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2018, sp. zn. 7 Cmo 498/2016.

¹³ Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1265/2014.

¹⁴ Srov. bod 33 usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2453/2021, shodně též ŠUK, Petr. § 410 [Odvolání nebo odložení valné hromady]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 826–827.

¹⁵ Srov. ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. § 184 [Pozvánka na valnou hromadu a lhůta pro její svolání]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 394.

Prostředky ochrany proti zneužití doménového jména

V posledním desetiletí jsme byli svědky proměny internetových stránek v masivně rozšířený a zároveň profesionální prostředek obchodování, komunikace i vlastní propagace poskytovatelů nejrůznějšího zboží a služeb. Ruku v ruce s tímto vývojem přibývá sporů v oblasti právních vztahů k vlastnictví, resp. držení domén.

Velice často se jedná o případy zneužívání podobnosti doménového jména ve snaze vyvolat záměnu a parazitovat na pověsti jiného soutěžitele, a to i ze strany spekulantů, již využívají registrace zaměnitelných doménových jmen s renomovanými značkami z ryze zištných důvodů (tzv. cybersquatting).

Cílem tohoto článku je popsat základní prostředky obrany soutěžitelů poškozených takovým jednáním. Pro zjednodušení se v tomto příspěvku budeme dále věnovat pouze národním doménám pro Českou republiku vyjádřeným zkratkou .cz (tzv. ccTLD – Top level domains) a registrovaným v registru doménových jmen vedených sdružením CZ.NIC, z.s.p.o. (CZ.NIC).

Doménová jména v právním řádu ČR

Samotný pojem doménové jméno není tuzemským právním řádem nijak definován a prostředky ochrany před protiprávním jednáním je nutné hledat v obecných předpisech. Před nabytím účinnosti současného občanského zákoníku se postupně ustálila soudní praxe, dle které s doménovým jménem nebyla spojena absolutní (výlučná) práva, která by svědčila jeho nositeli.¹ Poškozený subjekt se tak nemohl domáhat ochrany např. žalobou na povinnost zdržet se neoprávněného nakládání s doménovým jménem. Ochrana doménového jména coby věci bez hmotné podstaty tak byla řešena výlučně prostřednictvím ustanovení o nekalé soutěži.

Od 1. 1. 2014 je doménové jméno považováno za nehmotnou věc ve smyslu § 496 odst. 2 občanského zákoníku ve spojení s § 489 občanského zákoníku. Vystává proto otázka, zda lze na novou úpravu aplikovat dřívější rozhodovací praxi. Tento názor zastávají např. autoři komentáře k občanskému zákoníku, kteří výslovně odkazují na zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu.² Naproti tomu JUDr. Daniel Patěk, Ph.D. možnost přehodnocení starší judikatury s ohledem na novou povahu doménového jména coby nehmotné věci dle aktuálního občanského zákoníku výslovně připouští.³ Vzhledem k tomu, že rozhodovací praxe se za účinnosti nového občanského zákoníku k otázce povahy doménového jména dosud jednoznačně nevyjádřila, budeme se nadále zabývat

toliko prostředky ochrany proti nekalé soutěži.

Ochrana před nekalou soutěží

Mezi nejčastější případy nekalosoutěžního jednání na poli užívání domén jednoznačně patří registrace a užívání domény zneužívající zaměnitelnosti nebo dokonce názvu shodného s obchodní firmou, ochrannou známkou, názvem zboží nebo služby či domény jiného soutěžitele. Nezřídka takové jednání naplňuje protiprávní znaky spočívající v:

1. porušení generální klauzule nekalé soutěže dle § 2976 občanského zákoníku
2. klamavé reklamě dle § 2977 občanského zákoníku
3. vyvolání nebezpečí záměny dle § 2981 občanského zákoníku
4. parazitování na pověsti dle § 2982 občanského zákoníku

V případě doménového jména chráněného slovní ochrannou známkou připadá v úvahu též porušení výlučného práva užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami dle § 8 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.

Jak tedy postupovat v případě, kdy jiný subjekt neoprávněně využívá doménové jméno, jež je zaměnitelné s vaší obchodní firmou (názvem společnosti) nebo dokonce s ochrannou známkou. Není přitom nutné, aby dotyčný aktivně využíval internetové stránky spojené s příslušným doménovým jménem, např. k provozování e-shopu poskytujícího zboží či služby konkurenční k Vašemu podnikání a tím vytváří u spotřebitelů mylný dojem, že nakupují u jiného prodejce.

Řešení sporů

V rámci snahy o smírné řešení sporu je vhodné rušitele vyzvat ke (i) zrušení registrace neoprávněně užívaného doménového jména nebo k (ii) převodu doménového jména. Případnou dohodu je vhodné uzavřít v písemné podobě a zahrnout do ní záruku, že se rušitel obdobného nekalosoutěžního jednání nedopustí ani v budoucnu.

Pakliže se nepodaří spor vyřešit smírnou cestou, má poškozený možnost vyřešit svůj spor v rámci platných právních předpisů, zejména prostřednictvím:

1. obecných soudů;
2. rozhodčího řízení;
3. řešení sporu dle Pravidel alternativního řešení sporů (Pravidla ADR).

Problematicku řešení sporů u obecných soudů jsme již částečně nastílnili výše. Zvláštní pozornost je třeba věnovat formulaci žalobního petitu s ohledem na nevyjasněnost povahy doménového jména. Z opatrnosti lze proto doporučit žalovat na ochranu proti nekalé soutěži spíše než na povinnost převést doménové jméno či zdržet se protiprávního jednání. Obdobné v zásadě platí pro rozhodování sporů v rámci rozhodčího řízení.

Zvláštní případ mimosoudního řešení sporů souvisejících s doménovými jmény představuje postup dle Pravidel ADR. Tyto pravidla vydává CZ.NIC jako správce doménových jmen .cz a vztahují se na alternativní řešení sporů vzniklých ve věci registrace nebo užívání doménového jména mezi držitelem doménového jména a třetí osobou.⁴ Pravidla ADR jsou nedílnou součástí Pravidel registrace doménových jmen a součástí smlouvy o registraci doménového jména. Držitel doménového jména se při registraci u CZ.NIC zavazuje, že se podřídí tomuto mimosoudnímu řešení sporu, jenž je procesně řízen pravidly vydanými Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Samotné řízení probíhá na on-line platformě provozované CZ.NIC a rozhodují jej experti specializující se na obdobný druh sporů, již jsou vedeni v seznamu expertů.

Ačkoliv se alternativní řešení sporů řídí pravidly vydanými rozhodčím soudem, nemá rozhodnutí povahu soudního rozhodnutí či rozhodčího nálezu. Nezakládá tedy překážku věci rozhodnuté (litispence) ve smyslu § 159a občanského soudního řádu. Jinými slovy i pokud rozhodnutí v rámci alternativního řešení sporů povede ke zrušení či změně registrace doménového jména, může se neúspěšná strana domáhat nápravy u obecného soudu.

Závěr

Který z naznačených způsobů ochrany doménového jména bude v případě jeho neoprávněného užívání nejvhodnější, záleží na konkrétních okolnostech případu.

Pokud je primárním cílem dostat urychleně pod svou kontrolu doménu, kterou jiný subjekt užívá bez jakéhokoliv právního titulu, lze doporučit alternativní řešení sporu, které je zpravidla rozhodnuto do 4 měsíců. V komplikovanějších případech, kdy si obě smluvní strany nárokují práva ke konkrétnímu doménovému jménu nebo pokud je součástí sporu nárok na náhradu škody, doporučujeme zvolit řízení u obecného soudu nebo rozhodčího soudu, zejména s ohledem na závaznost vyneseného verdiktu pro zúčastněné strany.

V každém případě lze doporučit požádat CZ.NIC o zablokování doménového jména, jež je předmětem sporu, aby nemohlo dojít k jeho převodu na jiný subjekt. Uvedený postup je vhodný i přes nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu, dle kterého se i v případě převodu doménového jména uplatní singulární sukcese dle § 107a občanského soudního řádu a nabyvatel doménového jména tak může vstoupit do probíhajícího řízení.⁵

Mgr. Adam Janovác, advokát

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Řanda Havel Legal

Poznámky:

¹ Nejvyšší soud sp. zn. 23 Cdo 3407/2010 ze dne 19. 4. 2012.

² Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022.

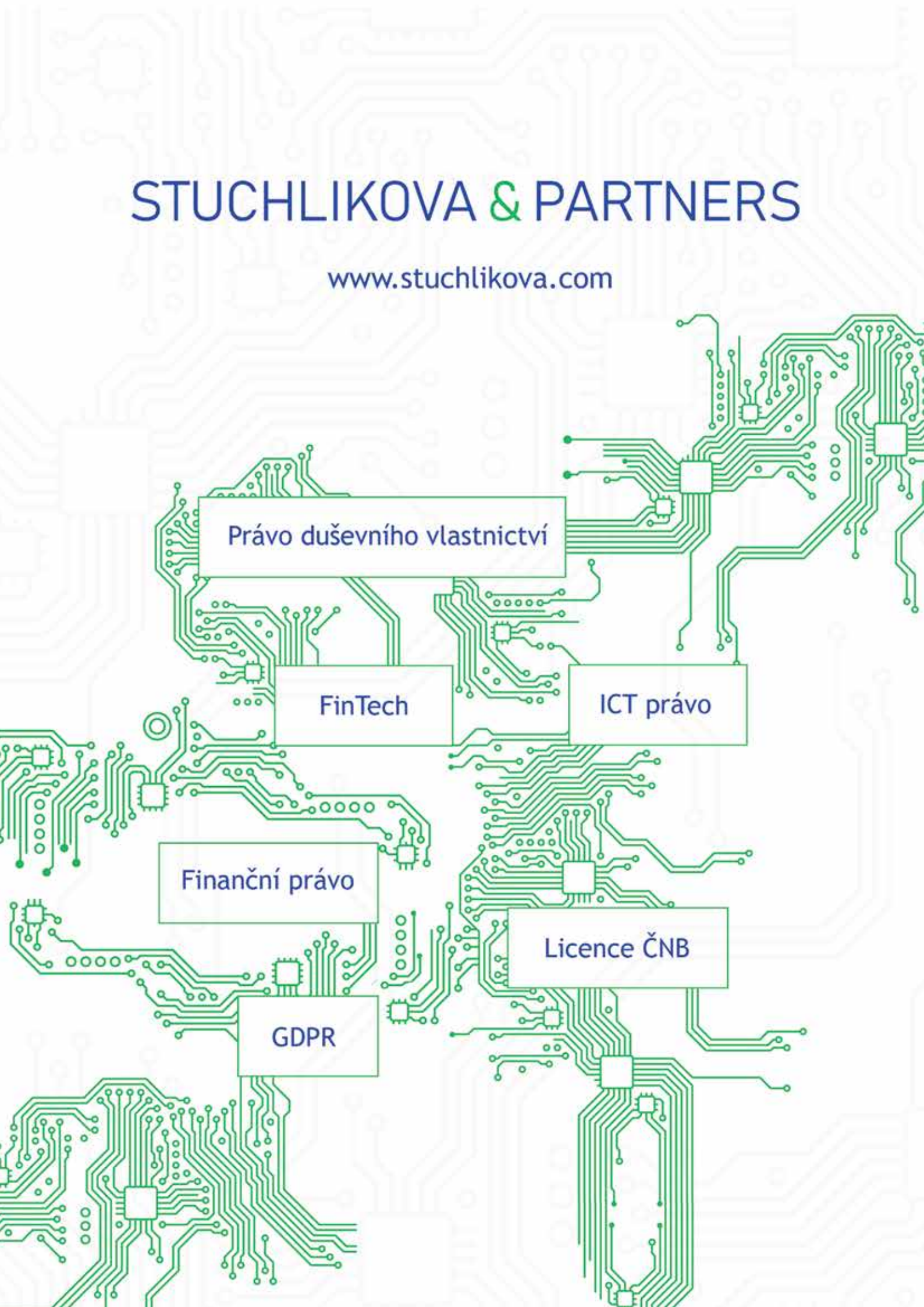
³ JUDr. Daniel Patěk, Ph.D. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku. Obchodněprávní revue 3/2016, s. 65.

⁴ Odkaz zde: https://www.nic.cz/files/documents/20180525_Pravidla_registrace_CZ_final.pdf.

⁵ Nejvyšší soud sp. zn. 23 Cdo 88/2020 ze dne 23. 6. 2020.

STUCHLIKOVA & PARTNERS

www.stuchlikova.com

Právo duševního vlastnictví

FinTech

ICT právo

Finanční právo

Licence ČNB

GDPR

Použití výpovědního důvodu

Zaměstnavatel má právo, resp. v některých případech zákonnou povinnost, klást určité požadavky na práci, kterou pro něj zaměstnanec vykonává. V praxi ovšem může nastat situace, kdy zaměstnanec tyto požadavky vyplývající z jeho pracovního závazku přestane splňovat. Článek si klade za cíl pojednat o zákonem aprobovaných možnostech, které zákon zaměstnavateli propůjčuje, aby s takovým zaměstnancem mohl rozvázat pracovní poměr.

Na výše uvedenou situaci dopadá výpovědní důvod dle ust. § 52 písm. f) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce může dát zaměstnavatel zaměstnanci výpověď tehdy: „nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích, je možné zaměstnanci z tohoto důvodu dát výpověď, jen jestliže byl zaměstnavatelem v době posledních 12 měsíců písemně vyzván k jejich odstranění a zaměstnanec je v přiměřené době neodstranil.“

Ust. § 52 písm. f) zákoníku práce tedy výslovně stanoví, že pokud zaměstnanec přestane splňovat podmínky způsobilosti k plnění povinností vyplývajících z jeho pracovní smlouvy, je zaměstnavatel oprávněn rozvázat se zaměstnancem pracovní poměr. Jak je patrné z textace ust. § 52 písm. f) zákoníku práce, toto

ustanovení v sobě obsahuje tři svébytné výpovědní důvody:

- a) zaměstnanec nesplňuje předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce;
- b) zaměstnanec nesplňuje bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon práce;
- c) zaměstnanec nesplňuje požadavky pro řádný výkon práce, přičemž nesplnění požadavků s sebou nese neuspokojivé pracovní výsledky, a ačkoliv zaměstnanec byl v posledních 12 měsících vyzván k jejich odstranění, nedošlo k nápravě.

První výpovědní důvod obsažený v ust. § 52 písm. f) zákoníku práce dopadá na ty zaměstnance, kteří nesplňují předpoklady pro výkon sjednané práce stanovené právními předpisy. Právními předpisy je třeba rozumět nejenom obecně závazné právní předpisy, ale také pracovní řády a vnitřní předpisy zaměstnavatele. Pod pojem „předpoklady stanovené právními předpisy“ jsou pak subsumovány požadavky na dosažení určitého stupně vzdělání, získání odborné kvalifikace či osvědčení složením

zkoušky o znalostech a dovednostech zaměstnance, nebo požadavky, které se týkají přímo osoby zaměstnance, jako je například absence záznamu v trestním rejstříku o spáchaném majetkovém trestném činu apod. Tzn., aby mohl zaměstnanec práci pro zaměstnavatele vykonávat, musí tyto předpoklady splňovat. Z dikce prvního výpovědního důvodu dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce rovněž vyplývá, že tyto předpoklady dopadají na všechny zaměstnance bez rozdílu. Každý zaměstnanec musí splňovat tyto předpoklady po celou dobu trvání pracovního poměru, a to i tehdy, změní-li se právními předpisy vymezené předpoklady v průběhu trvání zaměstnaneckého pracovního poměru.

Je tak zřejmé, že tento první výpovědní důvod zaměstnavatele opravňuje rozvázat pracovní poměr s každým zaměstnancem kdykoliv za trvání pracovního poměru od okamžiku, ve kterém zjistí, že zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nesplňuje, třebaže v okamžiku uzavření pracovní smlouvy byl zaměstnavatel přesvědčen o opaku.¹ Splňování

Challenge expectation, together

1100+ lawyers
29 offices
17 jurisdictions

předpokladů pro výkon sjednané práce vyplývajících z právních předpisů je totiž obligatorní povinností zaměstnance. Důvodem je skutečnost, že podmínky dané právními předpisy jsou direktivní a zaměstnavatel je zásadně nemůže vyloučit.

Pokud zaměstnavatel zjistí, že zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce sice nesplňuje, ale pracovní poměr s ním výpovědí rozvázat nechce, je možné se zaměstnancem uzavřít písemnou dohodu a změnit druh práce, kterou pro něj zaměstnanec vykonává.

V některých případech stanoví právní předpisy předpoklady pro výkon práce jen fakultativně a zaměstnavatel je oprávněn, nikoliv povinen, nedostatek těchto fakultativních předpokladů svému zaměstnanci prominout, resp. splnění těchto předpokladů nevyžadovat. Zaměstnavatel by ovšem měl vzít v potaz, že pokud jednou svému zaměstnanci fakultativně stanovené předpoklady promine, smí s dotyčným zaměstnancem rozvázat pracovní poměr jen tehdy, jestliže zaměstnanec nesplní podmínky, za nichž mu byly předpoklady prominuty.

Co se přesného vymezení výpovědního důvodu v textu výpovědi týče, je obecně považováno za dostatečné, pokud zaměstnavatel odkáže na právní předpis, v němž jsou stanoveny předpoklady pro výkon určité práce. Zaměstnavatel však nemůže do textu výpovědi pouze napsat: „dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce“.

Praktickým příkladem aplikace prvního výpovědního důvodu dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce může být povinnost zaměstnance disponovat řidičským oprávněním jako předpokladem pro výkon povolání řidiče. Pokud řidič o řidičské oprávnění přijde, sjednaný druh práce – řidič – vykonávat nemůže, a zaměstnavatel jej může dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce propustit.

Druhý výpovědní důvod obsažený v ust. § 52 písm. f) zákoníku práce dopadá na ty zaměstnance, kteří nesplňují bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon práce. Požadavky pro řádný výkon práce právní předpisy nedefinují a jejich nastavení je věcí zaměstnavatele. Zaměstnavatel pak může své požadavky

odůvodnit například zvláštností konkrétního druhu práce.

Požadavky pro řádný výkon práce mohou vyplývat z různých zdrojů. Příkladem lze uvést pracovní smlouvy nebo předpisy organizující práci u zaměstnavatele. Požadavky pro řádný výkon práce mohou rovněž vyplynout z příkazu nadřízeného vedoucího zaměstnance, zde je však třeba mít se na pozoru, a to s ohledem na případné nařčení zaměstnance z nerovného zacházení. Pokud tak zaměstnanec nebude splňovat požadavky pro řádný výkon práce vyplývající z pokynu vedoucího zaměstnance a zaměstnavatel se z tohoto důvodu rozhodne dát zaměstnanci výpověď, měl by si pro tento svůj počín připravit velmi pečlivé odůvodnění.

Za ideální je tak možno považovat situaci, v níž zaměstnavatel stanoví požadavky na řádný výkon práce jednoznačně a totožně pro všechny zaměstnance, kteří vykonávají práci stejného druhu, a to např. již zmíněným vnitřním předpisem nebo organizačním řádem. Zaměstnavatel může samozřejmě tyto vnitřní předpisy a v nich obsažené požadavky v průběhu času měnit (v mezích zákoníku práce). Zaměstnavateli rovněž nic nebrání, aby požadavky pro řádný výkon práce stanovil přímo v pracovní smlouvě, nicméně v takovém případě bude možné tyto požadavky měnit jen na základě písemné dohody se zaměstnancem.

Zaměstnavatelem definované požadavky pro řádný výkon práce by měly být vždy odůvodněné, a to především proto, že v případě možného sporu ohledně výpovědního důvodu nese důkazní břemeno o jeho důvodnosti a oprávněnosti právě zaměstnavatel.

Současně platí, že pokud zaměstnanec nevykonává svou práci v souladu s oprávněnými požadavky zaměstnavatele, nevykonává ji řádně a zaměstnavatel s ním může pracovní poměr rozvázat. Ve většině případů půjde o nesplňování požadavků trvalejší povahy.² Oprávněnost požadavků se posuzuje ve vztahu ke každému sjednanému druhu práce a z pohledu konkrétního zaměstnance zvlášť. Zaměstnavatelovy požadavky se tedy odvíjí od konkrétního druhu práce a jejích speciálních vlastností a podmínek, a to jak duševních a fyzických vlastností zaměstnance, tak i dalších skutečností,

kteří mohou podstatně ovlivnit plnění pracovních povinností zaměstnance (požadavky na specifické a odborné znalosti, dovednosti určitého stupně, manuální zručnost, fyzické vlastnosti, organizační a manažerské schopnosti, schopnosti udržet u podřízených zaměstnanců pracovní kázeň apod.).

Zaměstnavatel by rovněž měl být srozuměn s tím, že pracovní poměr se zaměstnancem nemůže rozvázat z tohoto výpovědního důvodu, pokud sám zapříčinil, že zaměstnanec požadavky nesplňuje. Příkladem by mohla být situace, kdy zaměstnavatel špatně organizuje práci, neposkytuje zaměstnanci vhodné pracovní pomůcky, zatěžuje jej nad objektivně zvládnutelný rámec pracovními úkoly nebo mu nezajistí dostatečnou průpravu – např. nezajistí školení pro seznámení se s novým IT systémem atp.

Požadavky zaměstnavatele pak musí odpovídat konkrétnímu druhu práce. Obvyklými požadavky jsou např. znalost cizího jazyka na určité komunikační úrovni (jeho ověření určitou zkouškou) či znalost zaměstnavatelem používaných počítačových programů, u vedoucích zaměstnanců organizační schopnosti, tj. schopnost vést kolektiv zaměstnanců a organizovat úkoly, používání předepsaného oděvu (nelze ale zaměňovat s ochranným pracovním oděvem, je-li předepsán, protože jeho nepoužití je porušením povinností), určení způsobu chování k zákazníkům apod.

Jestliže tedy zaměstnanec nesplňuje bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon práce, jak byly vymezeny výše, je zaměstnavatel oprávněn se zaměstnancem z tohoto důvodu pracovní poměr rozvázat výpovědí. Zaměstnavatel ovšem opět musí konkrétní výpovědní důvod specifikovat. V textu výpovědi pro nesplnění požadavků zaměstnavatele pro řádný výkon práce musí zaměstnavatel nesplněné požadavky konkretizovat (slovně je popsat). Je však zapotřebí mít na paměti, že se zaměstnavatel nesmí ve vztahu k žádnému ze svých zaměstnanců dopustit diskriminace, tzn., že je povinen ke všem zaměstnancům v tomto ohledu přistupovat totožně.

Poslední výpovědní důvod dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce může zaměstnavatel užít tehdy, nesplňuje-li zaměstna-

PRECIZNOST, RYCHLOST A SPOLEHLIVOST VE VŠEM, CO DĚLÁME

OCEŇOVÁNÍ PODNIKU A JEHO MAJETKU

- podnik jako celek
- movitý a nemovitý majetek
- nehmotný majetek
- pohledávky
- cenné papíry

ZNALECKÉ POSUDKY PRO KONKURZY A REORGANIZACE

- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- porovnání konkurzu a reorganizace

OCEŇOVÁNÍ NEMOVITOSTÍ

- stanovení tržní hodnoty
- ocenění dle cenových předpisů
- ocenění pro účely exekučního řízení
- ocenění pro účely insolvenčního řízení
- stanovení obvyklého nájemného
- investiční projekty a průmyslové parky

ZNALECKÉ POSUDKY PRO TRANSFEROVÉ CENY

- stanovení převodních cen

ZNALECKÉ POSUDKY PRO SOUDNÍ SPORY A ARBITRÁŽE

- náhrada škody
- analýzy hospodaření
- zkrácení a neodvedení daní
- vypořádání SJM při rozvodech

EXPERTNÍ ANALÝZY A TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

- finanční a strategické analýzy
- revize posudků
- akviziční poradenství
- bankovnictví a kapitálové trhy
- finanční modelování

Ing. OXANA ŠNAJBERG

Managing Partner

Ing. JIŘÍ WIESNER

Partner
Head of Business
Valuation

Ing. LENKA HLUŠÍ, MBA

Valuation Consultant
Head of Real Estate
Valuation

Ing. JAN ATTIL, Ph.D., MBA

Founding Partner

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12, 110 00 Praha 1
tel.: 734 225 408, 222 314 447
info@equitysolutions.cz

nec požadavky pro řádný výkon práce, což s sebou nese neuspokojivé pracovní výsledky zaměstnance, a ačkoliv byl dotyčný zaměstnanec v posledních 12 měsících bezúspěšně vyzván k odstranění těchto neuspokojivých pracovních výsledků, zaměstnanec tyto nedostatky ve stanovené přiměřené lhůtě neodstranil.

Předpokladem aplikace je, že zaměstnavatel objektivně zjistí, že zaměstnanec dosahuje neuspokojivých pracovních výsledků, a to bez ohledu na jeho zavinění (důsledkem je např. zaměstnanecova neschopnost, neodpovědný přístup k plnění pracovních povinností apod.). Podstatné je zjištění, že zde objektivně existují neuspokojivé pracovní výsledky.

Závěr

Jestliže zaměstnanec přestane splňovat podmínky způsobilosti k plnění povinností, které vyplývají z jeho pracovního závazku, zaměstnavatel je oprávněn dát takovému zaměstnanci výpověď dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce. Ust. § 52 písm. f) zákoníku práce obsahuje 3 dílčí důvody k výpovědi. Zaměstnavatel je vždy povinen danou situaci podřadit pod jeden z nich a odůvodnit, proč jde právě o tento důvod. Pod výpovědní důvod dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce lze podřadit situace, ve kterých zaměstnanec nesplňuje předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce, ve kterých zaměstnanec nesplňuje bez zavinění zaměstnavatele

jeho požadavky pro řádný výkon práce nebo ve kterých zaměstnanec nesplňuje požadavky pro řádný výkon práce, přičemž nesplnění požadavků s sebou nese neuspokojivé pracovní výsledky a zaměstnanec byl zaměstnavatelem v posledních 12 měsících bezvýsledně vyzván k jejich odstranění. Zaměstnavatel může aplikovat výpovědní důvod dle ust. § 52 písm. f) zákoníku práce i tehdy, zjistí-li po vzniku pracovního poměru, že zaměstnanec jeho oprávněné požadavky nebo zákonné předpoklady nesplňuje, ačkoliv zaměstnavatel při uzavření pracovní smlouvy se zaměstnancem vycházel z opačné informace.

Předpoklady pro výkon práce vyplývající z právních předpisů dopadají na všechny zaměstnance bez rozdílu, tj. ani zaměstnavatel sám je nemůže nijak ovlivnit. Jestliže jeho zaměstnanec tyto předpoklady nesplní, zaměstnavatel jej propustí (zákon může předpoklady stanovit i fakultativně, v takovém případě od nich může zaměstnavatel ustoupit). Oproti tomu požadavky pro řádný výkon práce určuje zaměstnavatel sám (nedefinuje je zákon) a požadavky může klást jen na některé ze svých zaměstnanců dle dílčích specifik jejich konkrétního druhu práce. Požadavky pro řádný výkon práce mohou vyplývat např. ze zaměstnancovy pracovní smlouvy nebo z organizačních předpisů zaměstnavatele.

Nesplnění požadavků pro řádný výkon práce v příčinné souvislosti s neuspoko-

jivými pracovními výsledky zaměstnance dává zaměstnavateli možnost zaměstnance vyzvat k nápravě a stanovit mu lhůtu k odstranění vad ve výkonu jeho práce. Jestliže zaměstnavatel zaměstnance v posledních 12 měsících vyzval k odstranění neuspokojivých pracovních výsledků, ovšem bezúspěšně, je oprávněn i s tímto zaměstnancem rozvázat pracovní poměr.

Mgr. Adéla Bušová, advokátka

Mgr. Vendula Kříženecká,

advokátní koncipientka

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,

advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ PTÁČEK, Lubomír. § 52 [Důvody výpovědi]. In: BĚLINA, Miroslav, DRÁPAL, Ljubomír a kol. Zákoník práce. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 315, marg. č. 71.
- ² GOGOVÁ, R., GRITZEROVÁ, K., HOCHMAN, J., KOTTNAUER, A., ÚLEHOVÁ, H. Zákoník práce: Komentář. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges [cit. 2022-3-21]. ASPI_ID KO262I2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

KAREL MASOPUST

Poskytování dotací optikou správního soudnictví

Další online semináře naleznete:
www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

KLB LEGAL

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.

JUDr. David Kuboň

Specialisté na kapitálový trh

- Investiční společnosti
- Investiční fondy
- Burza a trh START
- Prospekt cenných papírů
- Compliance

info@klblegal.cz
+420 739 013 183
Letenská 121/8
118 00 Praha 1

www.klblegal.cz

Home office ve světle novely zákoníku práce

Přestože práce na dálku je v praxi již poměrně dlouho využívána, její rozmach nastal s vypuknutím pandemie koronaviru. Z oblíbeného benefitu se v důsledku mimořádných opatření stala prakticky ze dne na den nutnost.

Vzhledem k tomu, že podrobnější úprava výkonu práce na dálku v současném zákoně č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), chybí, zaměstnavatelům nezbylo, než se spoléhat na úpravu přijatou formou vnitřního předpisu nebo dohody se zaměstnancem. Řada zaměstnavatelů tak jistě uvítá, že v polovině tohoto září byl zveřejněn návrh zákona, kterým se výše uvedený zákon mění (dále jen „návrh novely zákoníku práce“). Návrh z dílny ministerstva práce a sociálních věcí mezi jiným přináší i dlouho očekávanou úpravu podmínek práce na dálku. V následujícím článku si shrneme, jaká úskalí přináší současná úprava práce na dálku a jaké změny by měla novela přinést.

Stávající právní úprava a její úskalí

Jednou ze základních zásad zákoníku práce je, že závislá práce musí být vykonávána „za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracoviš-

ti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě“.¹ Na výkonu práce z místa odlišného od pracoviště zaměstnavatele se tedy zaměstnavatel a zaměstnanec musí domluvit. Ze shora uvedeného vyplývá, že za současné právní úpravy výkon práce z domova nebo jakéhokoli jiného místa nemůže být zaměstnanci nařízen a stejně tak zaměstnanec na něj nemá žádný nárok. Pokud k dohodě o výkonu práce z domova dojde, bližší podmínky pak musí být mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem dohodnuty, příp. stanoveny vnitřním předpisem zaměstnavatele.

Odhlédneme-li od výše uvedené obecné zásady, zákoník práce obsahuje pouze jedno ustanovení, které se výslovně vztahuje na práci zaměstnance mimo pracoviště zaměstnavatele.² Podmínkou, aby se toto ustanovení však uplatnilo, je, že zaměstnanec současně vykonává sjednanou práci v pracovní době, kterou si sám rozvrhuje. U těchto tzv. domáckých zaměstnanců je stanoveno několik výjimek, kdy se zákoník práce neuplatní. Na domácké zaměstnance:

- se nevztahuje úprava rozvržení pracovní doby, prostojů ani přerušení práce způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy,
- nepřísluší jim mzda ani náhradní volno za práci přesčas ani náhradní volno nebo náhrada mzdy a příplatek za práci ve svátek, a
- až na výjimky nemají tito zaměstnanci nárok na náhradu mzdy při osobních překážkách v práci.

Jestliže si zaměstnanec sám pracovní dobu nerozvrhuje, to znamená, že pracovní dobu mu stále rozvrhuje zaměstnavatel, výše uvedené výjimky se na něj neuplatní. Budou se na něj vztahovat veškerá ustanovení zákoníku práce tak, jako by pracoval na pracovišti zaměstnavatele.

V souvislosti s pracovní dobou zaměstnanců pracujících mimo pracoviště zaměstnavatele, a to jak tzv. domáckých zaměstnanců, tak zaměstnanců, kterým pracovní dobu stále rozvrhuje zaměstnavatel, zaměstnavatelé často opomíjejí, že i těmto zaměstnancům musí vést evidenci pracovní doby tak, jak ji předepisuje

zákoník práce.³ Zaměstnavatel musí vést u každého zaměstnance evidenci pracovní doby s vyznačením začátku a konce alespoň v rozsahu:

- odpracované směny, práce přesčas, noční práce a doby v době pracovní pohotovosti, a dále
- pracovní pohotovosti, kterou zaměstnanec držel.

Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel nemůže přenášet povinnost vést evidenci pracovní doby na zaměstnance, ale kontrola odpracované doby zaměstnance může být při práci mimo pracoviště zaměstnavatele náročnější, měla by být se zaměstnanci dohodnuta povinnost poskytovat zaměstnavateli za tímto účelem nezbytnou součinnost.

Za současné právní úpravy však při výkonu práce mimo pracoviště zaměstnavatelé řeší i další problematické otázky, mezi které patří zejména úhrada nákladů, které zaměstnanci vzniknou, a bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

Kromě již zmiňované obecné zásady, že závislá práce je konaná na náklady zaměstnavatele, zákoník práce stanoví zaměstnavateli zejména povinnost poskytovat zaměstnanci náhradu výdajů, které mu vzniknou v souvislosti s výkonem práce, v rozsahu a za podmínek stanovených v části sedmé,⁴ a dále náhradu za opotřebení vlastního náradí, zařízení nebo jiných předmětů potřebných k výkonu práce.⁵ Současně je třeba upozornit, že zaměstnavatel se nemůže zprostit povinnosti poskytnout zaměstnanci mzdu, plat, odměnu z dohody a jejich náhrady, odstupné, odměnu za pracovní pohotovost a náhradu výdajů příslušejících mu v souvislosti s výkonem práce,⁶ tedy ani náklady které mu vzniknou v souvislosti s výkonem práce mimo pracoviště zaměstnavatele. Úhrada nákladů a jejich prokázání činí v praxi často problém. Aby úhrada nákladů podléhala výhodnějšímu daňovému režimu, musí být zaměstnanci zaměstnavatelem uhrazeny jen skutečně vynaložené náklady,⁷ náklady nelze hradit paušální částkou.

Při výkonu práce z domova nelze opomenout ani bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Je třeba upozornit, že výkon práce zaměstnancem mimo pracoviště pro zaměstnavatele neznamená, že se bez dalšího zprostit odpovědnosti za zajištění

bezpečného pracoviště, ani odpovědnosti za případný pracovní úraz či nemoc z povolání.⁸ Zákoník práce však blíže tuto problematiku u zaměstnanců pracujících mimo pracoviště zaměstnavatele neřeší. Zaměstnavateli tak opět nezbyvá než se se zaměstnancem na podmínkách zajištění bezpečného pracoviště, včetně možnosti vstupu do jeho bydliště či jiného místa, ze kterého bude práci vykonávat, dohodnout.

Navrhovaná úprava výkonu práce na dálku

Návrh novely zákoníku přináší dlouho očekávanou podrobnější úpravu výkonu práce z jiného místa, než je pracoviště zaměstnavatele (dále jen „výkon práce na dálku“).⁹

Výkon práce na dálku by měl být možný jen na základě písemné dohody mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Výjimkou, kdy dohoda nebude muset být uzavřená, budou případy, kdy zaměstnavatel bude oprávněn na nezbytně nutnou dobu výkon práce na dálku zaměstnanci písemně nařídit. Nařízení práce na dálku bude možné jen ve výjimečných případech, jako je např. epidemie. Současně bude nutné přihlížet k oprávněným zájmům zaměstnance a místo výkonu práce na dálku bude muset být pro výkon práce způsobilé.

Na rozdíl od současné právní úpravy, návrh novely zákoníku práce stanoví minimální náležitosti, které bude muset dohoda obsahovat:

- místo nebo místa výkonu práce na dálku,
- způsob komunikace mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, způsob přidělování práce a její kontroly,
- rozsah konané práce na dálku a bližší podmínky pro rozvržení pracovní doby,
- způsob náhrady nákladů vzniklých při výkonu práce na dálku zaměstnavatelem,
- dobu, na kterou se dohoda o práci na dálku uzavírá, to znamená, že zvažovat lze dobu určitou nebo dobu neurčitou,
- způsob zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnavatelem, včetně její kontroly, a možnosti vstupu zaměstnavatele do místa výkonu práce za účelem objasnění příčiny

a okolností vzniku pracovního úrazu. Pro kontrolu pracoviště lze zvažovat jak kontrolu fyzickou, tak např. fotodokumentaci místa výkonu práce.

Až na výjimky novela zákoníku práce jak zaměstnavateli, tak zaměstnanci umožňuje, aby dohodu vypověděli z jakéhokoli důvodu nebo i bez uvedení důvodu, a to s 15denní výpovědní lhůtou. Na jejím ukončení se mohou rovněž dohodnout. Dohoda o ukončení i výpověď musí mít písemnou formu.

Výjimku návrh novely zákoníku práce uvádí pro rozvázání dohody v případě, kdy byla uzavřena na žádost zaměstnankyně nebo zaměstnance pečujícího o dítě mladší než 15 let, těhotné zaměstnankyně a zaměstnankyně nebo zaměstnance, kteří prokážou, že převážně sami dlouhodobě pečují o osobu, která se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.¹⁰ V takovém případě bude moci zaměstnavatel dohodu vypovědět jen z vážných provozních důvodů nebo neumožňuje-li to povaha vykonávané práce. Tak jako současná právní úprava ani návrh novely zákoníku práce vážné provozní důvody nedefinuje. V této souvislosti je třeba upozornit, že shora uvedení zaměstnanci mají na výkon práce na dálku nárok. O možnost pracovat na dálku musí však zaměstnavatele písemně požádat. Ten může jejich žádosti nevyhovět pouze, brání-li výkonu práce na dálku vážné provozní důvody nebo povaha vykonávané práce. Zamítnutí žádosti bude zaměstnavatel povinen písemně odůvodnit, což otevírá větší potenciál pro případné spory.¹¹

I zaměstnanec, který nespadne do shora uvedené kategorie zaměstnanců, kteří mají na výkon práce z domova nárok, může zaměstnavatele o umožnění výkonu práce na dálku požádat. Zaměstnavatel není sice povinen jeho žádosti vyhovět, ale i zde musí písemně odůvodnit zamítnutí žádosti.

Úprava, která byla asi nejvíce očekávána, se týká úhrady nákladů zaměstnance, které mu při výkonu práce z domova vzniknou. Nově by měli mít zaměstnanci nárok na paušální náhradu nákladů ve výši 2,80 koruny za každou započatou hodinu práce. Paušální náhrada by měla pokrývat náklady na:

- plyn,

- elektřinu,
- pevná paliva,
- dodávku tepla (dálkové vytápění) a centralizované poskytování teplé vody,
- dodávku vody z vodovodů a vodáren a odvádění odpadních vod, odvoz odpadních vod a čištění jímk, a
- odvoz komunálního odpadu.

Úprava je navrhována jako kogentní a tedy vylučuje, aby zaměstnavatel náhrady zaměstnanci neposkytl nebo poskytl v nižší výši. Zaměstnanci zaměstnavatele v nepodnikatelské sféře¹² bude paušální částka poskytována přesně ve výši stanovené zákonem, resp. ve výši stanovené prováděcí vyhláškou z důvodu zajištění hospodárného nakládání s prostředky veřejných rozpočtů. Zaměstnavatel v podnikatelské sféře bude moci zaměstnanci poskytnout paušální částku vyšší, ovšem výsledný rozdíl bude považován za příjem zaměstnance pro daňové účely. Výše paušální částky uváděná v návrhu novely zákoníku práce vychází z údajů zjištěných v roce 2021. Tato částka by měla být upravována prováděcí vyhláškou MPSV ČR v pravidelném či mimořádném termínu podle vývoje dotčených ukazatelů, tj. úhrnu cen dotčených komodit a služeb. Pokud zaměstnanci vzniknou jiné náklady než ty, které jsou pokryty paušální částkou, i ty musí zaměstnavatel uhradit, ale v zaměstnancem prokázané výši.

Navrhovaná úprava počítá i nadále s možností, aby si zaměstnanci rozvrhovali pracovní dobu sami. V takovém případě se obdobně jako za stávající právní

úpravy na jejich pracovněprávní vztah nebudou vztahovat některá ustanovení zákoníku práce týkající se pracovní doby, osobních překážek v práci a odměňování. Návrh novely zákoníku práce však výslovně upřesňuje, že i u těchto zaměstnanců délka směny nesmí přesáhnout 12 hodin. V této souvislosti je třeba upozornit, že i nová úprava zahrnuje povinnost zaměstnavatele vést zaměstnancům evidenci pracovní doby, a to jak v případě, že si pracovní dobu rozvrhjí sami zaměstnanci, tak v případě, kdy pracovní dobu rozvrhuje zaměstnavatel.

Návrh novely zákoníku práce výslovně upravuje i další povinnosti zaměstnavatele související s výkonem práce na dálku, jako:

- povinnost technického a programového vybavení potřebného pro výkon práce a zajištění ochrany údajů, které se zpracovávají dálkovým přenosem; zaměstnanci pak reciprocně ukládá povinnost chránit data a údaje, se kterými při výkonu práce na dálku přichází do styku,
- zajistit, aby zaměstnanci vykonávající práci na dálku (pokud o to stojí) nebyl odepřen kontakt s ostatními zaměstnanci.

Návrh novely zákoníku práce se ke dni sepsu tohoto článku nachází v mezirezortním připomínkovém řízení a do jeho finální podoby ho tak čeká ještě dlouhá cesta. Některá ustanovení týkající se úpravy práce na dálku jsou odbornou veřejností kritizována (např. vysoký věk dítěte pro vznik nároku na umožnění práce na dálku). Některé otázky, které

zaměstnavatelé v praxi často řeší, pak novela opomíjí (např. práce na dálku ze zahraničí). Lze předpokládat, že tyto a obdobné otázky budou řešeny v rámci připomínkového řízení a je tedy otázkou v jaké finální podobě bude novela přijata. Nicméně již nyní lze uvést, že podrobnější úpravu práce na dálku si dnešní doba určitě žádá a budeme tedy s napětím očekávat, v jaké podobě se nakonec úpravu podaří prosadit.

Mgr. Romana Szufányi, advokátka/counsel
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

 ROWAN LEGAL

Poznámky:

- ¹ § 2 odst. 2 zákoníku práce
- ² § 317 zákoníku práce
- ³ § 96 odst. 1 zákoníku práce
- ⁴ § 151 a násl. zákoníku práce
- ⁵ § 190 zákoníku práce
- ⁶ § 346 c zákoníku práce
- ⁷ § 6 odst. 7 písm. d) a e) zákona o dani z příjmu
- ⁸ § 101 a násl. zákoníku práce
- ⁹ § 317 návrhu novely zákoníku práce
- ¹⁰ § 241 odst. 3 návrhu novely zákoníku práce
- ¹¹ § 241 odst. 5 návrhu novely zákoníku práce
- ¹² § 109 odst. 3 zákoníku práce

TOMÁŠ AUER

Jsem zastupitelem, co teď?

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

**Excellence.
That is what we deliver.**

Komplexní právní služby

- Právo obchodních společností
- Přeměny obchodních společností
- Akvizice a transakční poradenství
- Daňové právo
- Správa a řízení společností
- Zakázkové právo
- Veřejné zakázky
- Právo investičních společností a investičních fondů
- Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení
- Trestní právo

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

T: +420 244 912 463, E: ak@dbkp.cz

www.dbkp.cz

Regulace reklamy kryptoměn a produktů či služeb s nimi souvisejících

Kryptoměny jsou specifickou virtuální měnou, resp. systémem, který využívá šifrování k tomu, aby umožnil bezpečné transakce v distribučním a decentralizovaném řetězci (tzv. blockchain). Mezi ty neznámější patří například Bitcoin, Ethereum či Litecoin. O možnosti nákupu kryptoměn nás přitom informují různá propagační sdělení zejména na internetu. Avšak tyto reklamní spoty již málokdy upozorňují rovněž na rizika, která jsou s kryptoměnami imanentně spjata (zejména jde o vysokou volatilitu většiny kryptoměn z důvodu jejich ryze spekulativní hodnoty, výjimkou jsou např. tzv. stablecoiny, jež jsou digitálními reprezentací fiat měn v kryptosystému).

Taková reklama pak, zejm. v případě spotřebitele, je schopna vyvolat určité nesprávné či nepřesné představy o charakteristikách trhu s kryptoměnami a o jeho výnosech, které je možné dosáhnout, resp. o míře rizika, které spotřebitel podstupuje. V případě propagace produktů a služeb souvisejících s kryptoměnami (půjde např. o burzy pro obchodování s kryptoměnami, směnárny či tzv. virtuální peněženky) pak může reklama vést (a často vede) k vyvolání představy, že určitá služba spojená s kryptoměnami je bez poplatku, přičemž jsou však účtovány poplatky za jiné související služby.

Právě problematice regulace reklamy kryptoměn (a to jak právní tak etické, resp. samoregulační), a to zejména

s ohledem na chystanou legislativu Evropské unie, je věnován tento článek. Pozornost je přitom soustředěna na reklamní sdělení týkající se kryptoměn ve vztahu ke spotřebitelům, resp. zneužívání jejich nezkušenosti a velmi omezené informovanosti v této oblasti.

Hned na úvod je třeba zmínit, že v současné době není v České republice reklama na kryptoměny speciálně legislativně regulována, neboť ani samotné kryptoměny nemají v českém právním řádu speciální právní úpravu. Nicméně novela zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AML“), z roku 2020 již však pracuje s pojmem virtuálního aktiva (pod který

tedy spadají i kryptoměny). Dle ustanovení § 4 odst. 9 AML se virtuálním aktivem rozumí elektronicky uchovatelná nebo převoditelná jednotka bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, která není peněžním prostředkem podle zákona č. 370/2017 Sb. o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, ale je způsobilá plnit platební, směnnou nebo investiční funkci.

V České republice tedy (prozatím) neexistují žádná speciální pravidla, která by zakazovala či jinak speciálně regulovala reklamu související s kryptoměnami. Reklama na finanční produkty a služby se přitom řídí zvláštními ustanoveními obsaženými ve speciálních zákonech.¹ Na inzerci kryptoměn a služeb s nimi souvisejících se tedy použije „jen“ obec-

ná úprava regulace reklamy, tj. zejména zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „RegRek“), zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/1992 Sb. o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OchrSpotř“), a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), a to zejména ustanovení na ochranu před nekalou soutěží.

Ani na poli Evropské unie v současné době neexistuje platná legislativní úprava, která by na kryptoměny obecně dopadala. To se však zřejmě zanedlouho změní. Evropská komise totiž představila nový balíček pro digitální finance, který obsahuje čtyři důležité návrhy týkající se kryptoměn. Pro účely tohoto článku je přitom zásadní návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o trzích s kryptoaktivami a o změně směrnice (EU) 2019/1937 (Markets in Cryptoassets, dále jen „MiCa“). Návrh nařízení MiCa se má vztahovat na veškeré emitenty virtuálních měn (kteří mohou být pouze právními osobami) a další osoby, jakožto poskytovatele služeb spojených s kryptoměnami, jako jsou různé krypto burzy, krypto směnární tokenů (např. Bitcoinů) či virtuální peněženky. V případě přijetí návrhu nařízení MiCa bude právní úprava v něm obsažená závazná a bezprostředně použitelná ve všech členských státech EU (aniž by se tedy musela provádět do vnitrostátního práva). Jedním z hlavních cílů připravovaného návrhu nařízení MiCa je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele a investorů a integritu trhu; mezi specifické cíle pak patří mj. omezení rizik podvodu a nedovolených praktik na trzích s kryptoaktivami. V odůvodnění návrhu nařízení MiCa je přitom uvedeno, že za účelem zajištění ochrany spotřebitele je třeba, aby potenciální kupující kryptokativ byli dostatečně informováni o charakteristikách, funkcích a rizicích kryptoaktiv, jež hodlají zakoupit.

Právě informovanost spotřebitelů je kamenem úrazu v případě inzerce, resp. propagačních sdělení týkajících se kryptoměn. Ohledně nedostatečné in-

formovanosti spotřebitelů, co se týče rizik spjatých s kryptoměnami (zejména jde o vysokou spekulativnost a volatilitu většiny kryptoměn), v nedávné době varovaly evropské regulační orgány (EBA, ESMA a EIOP).² Dle uvedeného varování by si spotřebitelé měli dát pozor na klamavou reklamu, a to i na sociálních sítích a prostřednictvím tzv. influencerů. Zvláště by si měli dát pozor na slibování rychlých a vysokých výnosů, přitom by si měli být vědomi, že v současné době nemají k dispozici žádné nápravné či ochranné mechanismy, když v současné době kryptoměny nespádají pod ochranu pravidel EU pro finanční služby.³

Právě na hojně zneužívání nezkoušenosti a neinformovanosti spotřebitelů ze strany inzerentů reklamy na kryptoměny (potažmo služby a produkty s nimi souvisejícími) reagoval britský samoregulační úřad (Advertising Standards Authority, dále jen „ASA“). Obavy z nedostatku vhodných upozornění na rizika kryptoměn vedly ASA k několika šetřením ohledně reklamních sdělení kryptoaktiv v různých médiích. V druhé polovině prosince 2021 vydala ASA řadu rozhodnutí, kterými zakázala placené reklamy a propagační příspěvky na sociálních sítích kvůli zneužívání nezkoušenosti spotřebitelů, resp. z důvodu poskytnutí nedostatečných či žádných informací o riziku investice do kryptoměn.⁴

V rámci samoregulace v roce 2018 americká společnost Facebook (nyní Meta Platforms, pod kterou spadá i Instagram) přistoupila k zákazu veškeré reklamy na kryptoměny a na služby či produkty s nimi souvisejícími. Facebook k zákazu přistoupil právě s ohledem na velké množství podvodných a zavádějících propagačních praktik činěných na jeho sociálních sítích. Nicméně, v roce 2019 v souvislosti s vydáním vlastní kryptoměny (pod názvem Libra), Facebook, resp. Meta Platforms inzerce kryptoměn znovu (v omezeném rozsahu a za předchozího schválení ze strany Facebooku, resp. Meta Platforms) povolil, a to pouze pro inzerenty, kteří mají v této oblasti udělenou licenci vydanou autorizovaným emitentem (zpravidla jde o příslušné národní banky či jiné státní finanční instituce). V současné době v tomto seznamu není uvedena žádná licence, jejíž emitent by působil na území České republiky. Obdobný mechani-

smus zavedla rovněž společnost Google, která v současné době umožňuje využití služby Google ads pro inzerce kryptoměn ve velmi omezeném rozsahu, tedy pouze v povolených oblastech (firmy, které se nezabývají nákupem, držetím ani směňováním kryptoměn, a burzy a peněženky pro kryptoměny ve schválených zemích), a za předchozího schválení.⁵

Ačkoliv je samoregulace co se týče ochrany spotřebitele před reklamními sděleními ohledně kryptoměn o něco dynamičtější, vraťme se zpět do legislativní roviny, resp. k připravovanému návrhu nařízení MiCa a jeho dopadu (v případě jeho přijetí) na reklamu v oblasti kryptoměn. V návrhu MiCa se přitom v rámci předcházení zneužívání trhu kryptoměn (resp. kryptoaktiv) zakazuje činnost jakékoliv osoby směřující k manipulaci s trhem kryptoaktiv, která zahrnuje mj. šíření informací prostřednictvím médií, včetně internetu, nebo jakýmkoli jinými prostředky, které vydávají nebo budou pravděpodobně vydávat nesprávné nebo zavádějící signály týkající se nabídky, poptávky nebo ceny kryptoaktiv, nebo zajišťují nebo pravděpodobně zajistí cenu jednoho nebo několika kryptoaktiv na neobvyklé nebo umělé úrovni, včetně šíření zvěsti, pokud osoba, která tyto informace šíří, ví nebo by měla vědět, že tyto informace jsou nepravdivé nebo zavádějící.

Za účelem zajištění dostatečné informovanosti zejména spotřebitelů ohledně trhu s kryptoměnami (kryptoaktivy) přitom návrh nařízení MiCa zakotvuje požadavky na propagační sdělení a zavádí povinnost vypracování informačního dokumentu „bílá kniha o kryptoaktivách“.

Požadavky MiCa na propagační sdělení týkající se veřejné nabídky kryptoaktiv (kterou však nemusí vždy činit vydavatel kryptokativa) nebo přijetí kryptokativ k obchodování na obchodní platformě pro kryptokativa, které budou muset být kumulativně splněny, jsou následující:

- i. ze sdělení musí být jasně rozpoznatelné, že slouží k propagaci té které kryptoměny,
- ii. informace v nich uváděné musí být pravdivé a jasné a nesmějí být zavádějící,
- iii. veškeré informace musí být v souladu s přijatou bílou knihou o kryptoklati-

vech v případě, že je bílá kniha dle nařízení MiCa požadována, a současně, iv. v propagačním sdělení musí být jasné uvedeno, že bílá kniha byla vydána, s uvedením adresy webové stránky emitenta kryptoaktiv.

Propagační sdělení je přitom úzce spjato s informačním dokumentem „bílá kniha o kryptoaktivech“, kterou bude muset (až na výjimky) vypracovat každý vydavatel kryptoaktiva (kryptoměny). Každý emitent kryptokativ (tedy bez výjimky), je však povinen jednat čestně, spravedlivě a profesionálně, měl by komunikovat s držiteli kryptoaktiv korektně, jednoznačně a pravdivě.

Dokument „bílá kniha o kryptoaktivech“ bude rovněž třeba oznámit příslušnému orgánu a zveřejnit jej. Jedná se o obdobu prospektu, jako je tomu při veřejné nabídce investičních cenných papírů (viz § 34 a násl. zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, resp. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129, ze dne 14. června 2017, o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu, a o zrušení směrnice 2003/71/ES). Bílá kniha o kryptoaktivech by (v souladu s návrhem MiCa) měla obsahovat všeobecné informace o vydavateli kryptoměny, o projektu, jenž má být realizován pomocí získaného kapitálu, o veřejné nabídce kryptoaktiv nebo o jejich přijetí k obchodování na obchodní platformě pro kryptoaktiva, o právech a povinnostech souvisejících s kryptoaktivy, o základní technologii použité pro tato aktiva a o souvisejících rizicích.

Aby bylo zajištěno spravedlivé a nediskriminační zacházení s držiteli kryptokativ, musí být informace v bílé knize o kryptoaktivech (stejně jako v případě propagačních sdělení) pravdivé, jednoznačné a nezavádějící.

Rovněž poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy mají dle návrhu nařízení MiCa povinnost jednat čestně, spravedlivě, profesionálně v souladu s nejlepším zájmem svých zákazníků a potenciálních zákazníků. Informace poskytované zákazníkům přitom musí být pravdivé, jasné a neklamavé, a to zejména v propagačních sděleních, které je třeba

jako propagační výslovně označit. Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy nesmějí úmyslně nebo z nedbalosti uvádět zákazníka v omyl, pokud jde o skutečné nebo domnělé výhody kryptoaktiv. Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy rovněž budou muset své zákazníky upozornit na rizika spojená s nákupem kryptoaktiv. Poskytovatelé služeb souvisejících s kryptoaktivy budou muset uveřejnit svou cenovou politiku online na výrazném místě na své webové stránce.

Za účelem (zejména) ochrany spotřebitele by se na porušení pravidel dle MiCa u povinných osob měla vztahovat občanskoprávní odpovědnost. Nad rámec soukromoprávní úpravy na ochranu osob před nekalou soutěží v OZ tak bude možné se rovněž domáhat náhrady újmy vzniklé za nedodržení informačních povinností dle nařízení MiCa (jež v případě jeho přijetí bude mít v členských státech přímý účinek). V rovině veřejnoprávní pak MiCa zavádí povinnost (u některých vydavatelů kryptoměn) žádat o předchozí povolení ze strany příslušného orgánu; zřejmě půjde o povolení poskytované Českou národní bankou. Česká národní banka je přitom příslušná k doзору nad dodržováním povinností dle OchrSpotř nad osobami, jež podléhají jejímu dohledu (srov. § 44 a násl. zákona č. 6/1993 Sb. České národní rady o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a § 23 odst. 8 OchrSpotř). Všechny ostatní osoby inzerující reklamu týkající se kryptoměn pak podléhají kontrole při dodržování pravidel OchrSpotř ze strany České obchodní inspekce (§ 23 OchrSpotř). V rámci veřejnoprávní úpravy RegRek budou vydavatelé kryptoměn a poskytovatelé služeb spjatých s kryptoměnami zpravidla zadavateli reklamy (ve smyslu ustanovení § 1 odst. 5 RegRek), přičemž příslušným orgánem dozoru v případě reklamy na kryptoměny bude Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, příp. krajské živnostenské úřady (viz. § 7 RegRek).

Lze tedy uzavřít, že ačkoliv v současné době reklama na kryptoměny v České republice není speciálně regulována, je třeba při její inzerci dodržovat reklamní standardy; tato musí být v souladu zejména s předpisy na ochranu spotřebitele. Právní vakuum v této oblasti by však mělo být v budoucnu vyplněno přijetím MiCa. Návrh nařízení MiCa přitom kla-

de velký důraz na transparentnost poskytovaných informací ohledně trhu s kryptoměnami, jež se (v případě jeho přijetí) odrazí rovněž v reklamním segmentu. Mělo by tak dojít k zajištění adekvátní míry informovanosti zejména spotřebitelů. V případě inzercie reklamy týkající se kryptoměn na internetových platformách (jako je například Facebook) je rovněž třeba dodržet samoregulační pravidla jimi stanovená, resp. splnit jejich podmínky pro inzerci takové reklamy.

Mgr. Eliška Čvančarová

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Viz např. zákon č. 21/1992 Sb. o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, zákon 189/2004 Sb. o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů.
- ² Varování „EU financial regulators warn consumers on the risks of crypto-assets“ ze dne 17. 3. 2022, dostupné: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/eu-financial-regulators-warn-consumers-risks-crypto-assets>.
- ³ Zejména se jedná o směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/65/EU, ze dne 15. května 2014, o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.
- ⁴ K tomu také srov. Oznámení ASA ohledně požadavků na reklamu týkající se kryptoměn, dostupné: <https://www.asa.org.uk/resource/enforcement-notice-advertising-of-cryptoassets-cryptocurrencies.html>.
- ⁵ Viz zásady pro reklamy společnosti Google, dostupné: <https://support.google.com/adspolicy/answer/2464998?hl=cs>.

2022
právnícká
firma
roku

Děkujeme našim klientům

3

VÍTĚZSTVÍ

17

OCENĚNÍ

 VÍTĚZ KATEGORIE

**Právo informačních
technologií, Řešení sporů
a arbitráže, Veřejné zakázky**

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Bankovníctví a finance, Daňové právo,
Duševní vlastnictví, Energetika a energetické
projekty, Firemní compliance, Fúze a akvizice,
Logistika a dopravní stavby, Právo hospodářské
soutěže, Právo obchodních společností,
Právo životního prostředí, Telekomunikace
a média, Trestní právo

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Pracovní právo, Restrukturalizace a insolvence

Samosprávný investiční fond: pojem a licence

Téměř 10 let se na české scéně objevuje institut samosprávného investičního fondu. Jak funguje, pro koho se hodí a co od něj čekat?

ZISIF¹ obsahuje definici samosprávného investičního fondu v § 8: „Samosprávným investičním fondem je (1) investiční fond (2) s právní osobností, který je na základě (3) povolení k činnosti samosprávného investičního fondu uděleného Českou národní bankou oprávněn se (4) obhospodařovat, popřípadě provádět svou administraci.“

(1) Investiční fond

Jako samosprávný investiční fond je možné označovat pouze takový fond, který splňuje všechny zákonné charakteristiky investičního fondu.

Jako samosprávný investiční fond tedy nelze označovat např. správce podle § 15 ZISIF. Fungování takových správců je sice z podstaty věci samosprávné, ale netýká se regulovaného investičního fondu. Pokud má správce podle § 15 ZISIF zájem stát se samosprávným investičním fondem, je to možné jen prostřednictvím korporátní změny a žádosti o udělení licence ze strany ČNB.

Pojem investičního fondu můžeme dále rozdělit na fondy kolektivního investování („retailové“) a fondy kvalifikovaných investorů. Samosprávný investiční fond může být jak fondem retailovým, tak fondem kvalifikovaných investorů.

(2) Právní osobnost

Samosprávným investičním fondem může být pouze takový investiční fond, který má právní osobnost (právní subjektivitu). Právní osobnost nemá podílový fond ani svěřenský fond; takové fondy se tedy samosprávným investičním fondem stát nemohou.

Typická právní forma pro samosprávné investiční fondy je SICAV, tedy akciová společnost s proměnným základním kapitálem. Mezi další přípustné formy patří běžná akciová společnost či komanditní společnost na investiční listy.

Je možné žádat o licenci jak ve vztahu k investičnímu fondu, který ještě nevznikl, tak ve vztahu k již fungujícímu nesamosprávnému investičnímu fondu.

(3) Povolení k činnosti udělené ČNB

Pro činnost samosprávného investičního fondu je nutné získat licenci od České národní banky. Aby byla žádost o licenci úspěšná, musí být doprovázena potřebnou dokumentací.

V obecné rovině ČNB vyžaduje od žadatele, aby prokázal, že má dostatečnou organizační a technickou strukturu, potřebné znalosti a zkušenosti, je důvěryhodný a jeho plánovaná obchodní činnost je založena na rozumném očekávání.

Existují dva druhy licencí pro samosprávný investiční fond: tzv. podlimitní a nadlimitní licence. Jako podlimitní licence je označováno o něco jednodušší povolení, které neumožňuje pečovat o majetek přesahující 100 milionů eur (u fondů bez pákového efektu až 500 milionů eur). Nadlimitní licence umožňuje přesáhnout tento rozhodný limit a je spojena s vyšší mírou povinností. Je možné žádat nejprve o podlimitní licenci a pokud se fondu daří, zažádat později o povolení přesáhnout rozhodný limit.

(4) Obhospodařování, popřípadě administrace

Všechny samosprávné investiční fondy mají oprávnění se obhospodařovat, tedy pečovat o klientský majetek a provádět investování včetně řízení rizik. Toto oprávnění se vztahuje i na všechny podfondy, pokud jsou zřízeny.

Naproti tomu pouze některé samosprávné investiční fondy mají povolení k provádění své vlastní administrace. Administrací se rozumí zejména technické a pomocné činnosti, které jsou však naprosto nezbytné pro fungování investičního fondu. Do sféry administrace patří vedení účetnictví, služby compliance a interního auditu, oceňování majetku, zajišťování vydávání a odkupování investorských cenných papírů atp.

Samosprávné investiční fondy, které nemají povolení provádět svou vlastní administraci, uzavírají smlouvu o administraci s vybranou externí investiční

společností. Tato společnost následně poskytuje fondu administrační servis.

Licenční řízení

Získání licence samosprávného investičního fondu probíhá obvykle ve třech fázích.

První fáze začíná analýzou klientových potřeb a pokračuje přes přípravu dokumentace až k podání žádosti České národní bance.

Druhou fází je samotné řízení před regulátorem. Ten se obvykle doptává na praktické fungování připravované entity a vyžaduje doplňující dokumentaci. Délka procesu záleží zejména na rychlosti vyřízení ze strany regulátora. V současné době vyřizování žádostí trvá cca jeden rok.

Ve třetí fázi klient získává povolení k činnosti samosprávného investičního fondu. V povolení Česká národní banka uvádí, pro jaké investory je fond určen (fond kolektivního investování / fond kvalifikovaných investorů), k jakým činnostem je oprávněn (pouze obhospodařování / obhospodařování i administrace) či jak velký majetek může spravovat (podlimitní / nadlimitní fond).

Pak už nic nebrání samosprávnému investičnímu fondu, aby dle svého uvážení prováděl investování a pečoval o majetek investorů. ☺

Mgr. Veronika Cívínová, právník
KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

KLB LEGAL

Poznámky:

¹ Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech.

Eversheds Sutherland – česká a slovenská advokátní kancelář s mezinárodním přesahem

Zakládáme si především na vysoké kvalitě námi
poskytovaných služeb

Mluvíme česky, slovensky, anglicky
a německy a jako součást mezinárodní
sítě dokážeme nabídnout právní
podporu i v zahraničních jurisdikcích.

Klientům nasloucháme, rozumíme
jejich byznysu a chápeme,
co potřebují. Nalezneme tak vždy
nejlepší řešení pro konkrétní situaci.
Pracujeme rychle, efektivně
a nebojíme se odpovědnosti.

Právní služby poskytujeme zejména v těchto oblastech:

Fúze a akvizice

Pracovní právo

Ochrana osobních údajů

Nemovitosti a stavební právo

Financování a kapitálový trh

Smlouvy, mezinárodní
obchod a přeprava

Energie a energetické
projekty

Životní prostředí a odpady

Imigrační služby

ESG

Regulatorika

Insolvence
a restrukturalizace

Chambers
AND PARTNERS

Česká republika | Praha

Eversheds Sutherland, advokátní kancelář, s.r.o., Oasis Florenc, Pobřežní 394/12, Praha 8 - Karlín
T: +420 255 706 500, E: praha@eversheds-sutherland.cz, www.eversheds-sutherland.cz

Slovensko | Bratislava

Eversheds Sutherland, advokátska kancelária, s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, Bratislava
T: +421 232 786 411, E: bratislava@eversheds-sutherland.sk, www.eversheds-sutherland.sk

Americké jezero žaluje developera

Dokážete si představit být žalováni třeba jezerem, horou nebo řekou? Nejde o vtip, nýbrž o skutečnou úvahu – soud ve Spojených státech amerických se totiž nyní vskutku vypořádává s mimořádně zajímavými teoretickoprávními otázkami. Lze jezero považovat za nositele subjektivních práv? Může se taková „entita“ úspěšně dovolat práv? Nebo jak vůbec právně jedná?

Jezero Mary Jane, na první pohled nenápadný vodní útvar rozprostírající se nedaleko města Orlando, tvoří součást floridského vodního ekosystému. Oblast dříve hojně tvořená mokřady čelí dnes zásahům ze strany člověka, který ji využívá k zástavbě, a tak ji nevratně přetváří. Tomu se v jednom případě rozhodlo čelit právě jezero Mary Jane, které se (společně s dalším jezerem, bažinou a dvěma potoky) postavilo developerovi, jehož plán výstavby by žalobcům dle jejich tvrzení způsobil konkrétní újmu.

Domníváte se, že už jste o podobném typu sporu zaslechli? Není to zcela vyloučeno. Americké case law zná případy žalob jednotlivého zvířete či obecně jeho druhu domáhajícího se ať už odškodnění za zanedbání řádné péče, nebo třeba vydání správního rozhodnutí.¹ Z těchto zkušeností se inspirovali například Ekvádorci, kteří do své ústavy v roce 2008 dokonce přímo zakomponovali práva tzv. Pacha Mama (Matky Země), těch se mohou jejím jménem domáhat všechny osoby.² Třebaže se takové úsilí může zdát pouhým deklarováním respektu vůči přírodě (reálně bez faktických dopadů), soudní praxe zde potvrdila opak, když rozhodla v neprospěch státních těžbařů a zneplatnila jejich povolení k těžbě v tamním deštném pralese.³ Těžba přitom v Ekvádoru tvoří podstatný příjem státního rozpočtu. Minimálně ve Spojených státech amerických se případ floridského jezera jeví unikátní v tom, že se s velkou pravděpodobností jedná o prvního žalobce jakožto neživou část přírody.

Jak ale mohla být žaloba podána řádně? A čeho se žalobci vlastně domáhají? Mimo uvedená vodní tělesa ji jako žalobce podal také Chuck O'Neal, jeden z místních obyvatel dlouhodobě se zasažující o práva životního prostředí. Tvrdí, že úpravy okolí mohou zamezit přítoku vodních těles. Domáhá se přitom zejména určení, že navrhovaná výstavba porušuje zákonnou úpravu. Co na to přírodní

objekty? Ty svou vůli pochopitelně neprojevují. Lze se však jako odpůrce jejich účasti v řízení omezit jen na argument, že právě proto se nemohou domáhat ochrany svých práv vůbec? V čem se pak tato možnost liší od projevu vůle například právnické osoby, státu či fyzické osoby omezené na svéprávnosti? Teoreticky, i kdybychom přírodním objektům taková práva přiznali, v jaké míře je žádoucí, aby se jejich zájmů domáhaly fyzické a právnické osoby?

Pro případ bude dost možná rozhodující poměrně běžná záležitost, a to střet dvou právních norem. O'Neal spolu se svými spolupracovníky již dříve iniciovali přijetí místního zákona o právech vodních těles, jenž byl následně úspěšně přijat. Developer však zbystřil a ještě před samotným hlasováním se mu podařilo připojit do jiného zákona ustanovení, které místním samosprávám výslovně zakazuje udělit jakýmkoli částem přírody zákonná práva. O'Neal to pokládá za protiústavní, přesto si je reálně vědom možnosti neúspěchu.

Ať už soud rozhodne jakkoliv, spor otevírá celou škálu otázek, a to pro futuro nejen v zámořské právní kultuře. Evolučně postupuje člověk výrazně kupředu a zdaleka již neplatí, že by zůstal ve svém bytí a nebytí odkázán výlučně na přírodu. Tu nyní dokáže ve velkém uzpůsobit vlastním potřebám, zvládne ji využít třeba k výrobě energie anebo je schopen z jejích materiálů stavět taková obydlí, v nichž žije téměř izolovaně od jejích vnějších vlivů. Těmito schopnostmi ji ovšem může také nevratně ohrozit. Nenabízí se tak, aby vedle práva člověka na příznivé životní prostředí nebylo garantováno životnímu prostředí alespoň částečně rovněž právo na jeho ochranu? Není právo koneckonců sociálním konstruktem reflektujícím společenské mínění a neodpíralo ještě nedávno práva rovněž těm, u nichž to už dnes pokládáme za samozřejmé? Pomineme-li historické případy jako otroctví nebo nevolnictví, společenský konsenzus

příkladmo ohledně volebního práva žen v některých evropských zemích nastal až s koncem druhé světové války, zrovnoprávnění Afroameričanů ve Spojených státech amerických pak formálně začalo až v 60. letech minulého století. Ti, které si lze optikou dřívějšího světa jen stěží představit přímo jako nositele určitých subjektivních práv, nyní spolu s ostatními rozhodují o tom, komu a čemu lze práva přiznat. Může být příroda další z nich? ©

Mgr. David Urbanec, advokát
Vojtěch Tomášek
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

¹ Justice v. Vercher, Palila v. Hawaii Department of Land and Natural Resources; Happy v. Bronx Zoo.

² Preamble a čl. 71 Ústavy Ekvádoru.

³ Soudní spor mezi místními komunitami a ENAMI EP, nakonec rozhodováno až ekvádorským nejvyšším soudem.

Dobré jméno a ochranná známka ve světle rozhodovací praxe Úřadu průmyslového vlastnictví

V nedávné době vydal Úřad průmyslového vlastnictví rozhodnutí, v němž se zabýval uplatněním námitkami vlastníka starší ochranné známky podanými z důvodu uvedeného v § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách).

Ačkoli zásadní novela známkového práva, na základě které se transponovala do českého právního řádu Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2015/2436 za účelem vyšší unifikace, resp. omezení nekonzistentnosti úpravy ochranných známek v rámci EU a vnitrostátní právní úpravy tak, aby se vzájemně doplňovaly, není již žádnou novinkou, nepatří výše uvedený namítací důvod k častým samostatným nástrojům obrany vlastníků ochranných známek.

Od doby účinnosti zmíněné novely se počítá se zvýšenými nároky na přihlašovatele či vlastníka ochranné známky, neboť Úřad průmyslového vlastnictví ze zákona při zápisu dalších označení nezkontroluje případnou kolizi, tzn. zda je zapisované označení zaměnitelné s již

provedeným zápisem ochranné známky jiného vlastníka, a ani vlastníka starší ochranné známky o zásahu do jeho práv neinformuje. Prakticky to znamená, že vlastníci ochranných známek jsou povinni kontrolovat zveřejněná označení ve věstníku Úřadu průmyslového vlastnictví, a to v takové frekvenci, aby stihli řádně a včas uplatnit svá práva.

Uvedený namítací důvod dle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách směřuje k ochraně práv vlastníka v případě existence kolize ochranné známky s dobrým jménem s přihlašovaným označením, které by bez řádného důvodu neoprávněně těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména starší ochranné známky nebo jí bylo na újmu, a to bez ohledu na to, zda má být přihlašované označení zapsáno pro shodné, podobné

nebo nepodobné výrobky nebo služby, pro které je starší ochranná známka zapsána. To se zjevně stalo i v následujícím případě.

Minerálka a matrace s hudbou, to snad spolu nesouvisí, nebo?

Přihlašovatel napadeného označení („MATTON“) podal přihlášku ochranné známky pro seznam výrobků a služeb zařazených do tříd podle mezinárodního třídění výrobků a služeb – (20), (24) a (35). Tyto třídy výrobků zahrnují následující: (20) nábytek a bytové zařízení, matrace, postelové matrace, latexové matrace, pružinové matrace, pěnové matrace, kempinkové matrace, podložky pro matrace, postelové rošty, polštáře; (24) látky, textilie, potahy na matrace; (35) obchodní služby a informace pro

spotřebitele, pomoc v obchodní a podnikatelské činnosti, management a administrativní služby.

Zmíněný krok přihlašovatele se zjevně nelíbil vlastníkově souboru starších ochranných známek obsahujících prvek „MATTONI“. Tímto vlastníkem tak byly v uvedeném řízení podány námitky z důvodu dle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách. Přestože vlastník známkové řady obsahující citovaný prvek „MATTONI“, včetně slovních a obrazových ochranných známek, ochranné známky neregistroval pro shodné třídy výrobků a služeb jako přihlašovatel označení „MATTON“, dospěl k závěru, že by mohlo docházet k zásahu do jeho práv.

Mohla být však kritéria námitkového důvodu naplněna?

Dobré jméno (mj. u ochranných známek) je odrazem pozitivního vnímání ochranné známky relevantní veřejností ve vztahu k určitým výrobkům nebo službám. Kritéria, jež se posuzují při hodnocení toho, zda má ochranná známka dobré jméno, jsou např. podíl na trhu, který ochranná známka zaujímá, intenzita, plošný rozsah a trvání jejího užívání a velikost investice, vynaložené na její propagaci.¹ Pokud má ochranná známka menší podíl na trhu, nemusí to však automaticky znamenat, že nezískala dobré jméno. Bude tomu například u exkluzivního zboží, které pro jeho kvalitu a jedinečnost zná široký okruh veřejnosti, kdy podstatná část z této veřejnosti si toto zboží nebude moci finančně dovolit (např. Rolex).²

Podstatné je, že kolizní přihlašované označení získává neoprávněný prospěch ze starší ochranné známky, kdy dochází např. k využití její známosti, parazitování na její pověsti, zisku prospěchu z její známosti, přičemž image ochranné známky je přenášena na výrobky nebo služby jiné osoby. Hodnocení podobnosti přihlašovaného označení se starší ochrannou známkou je posuzováno z hlediska vizuálního, fonetického i významového. Tato hlediska jsou vždy hodnocena z hlediska průměrného spotřebitele.

Právní úprava námitkového důvodu dle § 7 odst. 1 písm. c) zákona o ochranných známkách slučuje původní námitkové důvody uvedené § 7 odst. 1 písm. b)

písm. c), písm. d) a písm. e), kdy se tyto důvody týkaly zásahů do dobrého jména ochranné známky, mezinárodní ochranné známky, ochranné známky EU, jakož i všeobecně známé ochranné známky. Dobré jméno pod tímto důvodem tak bude chránit všechna zmíněná označení.³ Není přitom rozhodné, zda je přihlašované označení zapisováno pro shodné či podobné výrobky nebo služby, jako původní ochranná známka. Pro konstataci podobnosti mezi ochrannou známkou a přihlašovaným označením postačí, pokud si je relevantní veřejnost schopna mezi těmito vytvořit souvislost.⁴

V rámci podaných námitek musí namítající splnit dvě podmínky. Za prvé, dobré jméno musí tvrdit. Za druhé, dobré jméno musí zároveň i prokázat. Obě podmínky pak musí být splněny ke dni, kdy mohlo dojít k zásahu do práv vlastníka starší zapsané ochranné známky.⁵ Z odůvodnění námitky musí být zřejmé, v čem konkrétně je spatřováno nebezpečí zásahu do starších práv, kdy toto nebezpečí má souvislost s těžením z rozlišovací způsobilosti a dobrého jména.⁶ Dobré jméno je pak možné prokázat například pomocí spotřebitelských průzkumů, článků či jiných materiálů z médií, dokladů o množství prodaných výrobků pod ochrannou známkou a dosaženém obrátu.⁷

Prakticky nastávají čtyři situace, v nichž dochází k zásahu do práv vlastníka starší ochranné známky s dobrým jménem. Tzv. těžení z rozlišovací způsobilosti nebo těžení z dobrého jména starší ochranné známky je situace, kdy přihlašovatel pozdějšího označení využívá známost této ochranné známky nebo se na ní snaží parazitovat. Nemusí se ani jednat o stejný druh výrobků, ale existuje předpoklad, že by si průměrný spotřebitel mohl dovodit návaznost na rozšíření výrobků nebo služeb vlastníka starší ochranné známky do příbuzných odvětví.⁸ Újma na rozlišovací způsobilosti starší ochranné známky pak může být představována zeslabením možnosti identifikovat výrobky a služby jejího vlastníka spotřebitelem a následnou změnou jeho hospodářského chování. U spotřebitele tak může dojít k zeslabení okamžité asociace s výrobky či službami, pro které má ochranná známka dobré jméno a rozmělnění její spojitosti s jejím vlastníkem. Uvádění výrobků a služeb

na trh je pro přihlašovatele pozdějšího označení zjednodušeno asociací se starší ochrannou známkou, kdy by dále mohlo dojít ke způsobení újmy na dobrém jméně starší ochranné známky, kdy by její atraktivita mohla být snížena v důsledku negativního obrazu vyvolaného např. zhoršenou kvalitou výrobků a služeb nebo absencí specifických vlastností později přihlašovaného označení.⁹

Součástí námitek vlastníka starší ochranné známky v uvedeném případě byl argument namítajícího, že je největším producentem minerálních a pramenitých vod v České republice. Dále taktéž, že „značka „MATTONI“ je kontinuálně předmětem masivních reklamních kampaní a své jméno každoročně propůjčuje mnoha celorepublikovým událostem“ a „vzhledem k vysokému stupni podobnosti si spotřebitelská veřejnost mezi namítanými ochrannými známkami a napadeným označením nepochybně vytvoří spojení, ... a dále že ochranná známka „Mattoni“ je dlouhodobě v České republice jediná a registrace jakéhokoli dalšího podobného označení musí nutně profitovat z této její jedinečné rozlišovací způsobilosti“, jakož i skutečnost, že „byť je ochranná známka „Mattoni“ spojena převážně s minerální vodou, označení „Mattoni“ se vyskytuje i na mnoha reklamních a propagačních materiálech, ... včetně mj. na sedacích vaků, které se svou povahou přibližují nárokovaným výrobkům“.

Z vybraného přehledu argumentů vlastníka starších ochranných známek je zřejmá snaha obsáhnout veškeré výše zmíněné parametry.

Přihlašovatel napadeného označení následně ve vyjádření k podaným námitkám uvedl, že „přihlašované označení je složenina zkratky slova „matrace“ a slova „tón“, čemuž odpovídá i vizuální vyjádření myšlenky (matrace je produkt, který přihlašovatel prodává, a tón je přidaná hodnota v podobě hudebního zařízení vloženého do vnitřní části matrace)“. Ačkoli by se tedy dle přihlašovatele mohlo zdánlivě jednat o podobné označení, dospěl k závěru, že to nemusí znamenat „že jedna ochranná známka má cokoliv společného s jinou“, přičemž jeho úmyslem nebylo být spojován s ochrannými známkami namítajícího ani poškodit jeho dobré jméno.

S NÁMI MÁTE PRÁVO
BÝT SAMI SEBOU.

Předmětné řízení dopadlo vydáním rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví, který při posuzování podaných námitek dospěl k závěru, že napadené označení a namítané ochranné známky jsou si podobné ve vysokém stupni, přičemž při posuzování vycházel z porovnání z hledisek vizuálního, fonetického a sémantického. Zároveň přihlédl ke všem relevantním faktorům projednávaného případu, přičemž ačkoliv přihlašovatel označení přihlašoval pro třídy výrobků a služeb odlišné od tříd ochranných známek namítajících, dospěl k závěru, že by spotřebitel při kontaktu s výrobky a službami, které by byly označeny jako „MATTON“ s vysokou pravděpodobností spontánně na ochrannou známku „MATTONI“ letmo pomyslel, neboť si je alespoň podprahově vědom její existence. Mj. z tohoto důvodu by pak mohlo docházet k zásahům do práv vlastníka ochranné známky.

Úřad průmyslového vlastnictví nakonec zápis zveřejněného označení ve znění „MATTON“ do rejstříku ochranných známek tímto rozhodnutím ze dne 4. 3. 2022, sp. zn. O-558633¹⁰ zamítl.

V určitých případech je vlastník starší ochranné známky s dobrým jménem nucen strpět užívání pozdějšího označení. Je tomu v případě, pokud přihlašovatel prokáže, že k užívání označení existuje řádný důvod a nelze po něm spravedlivě požadovat, aby od užívání svého označení upustil. Tímto řádným důvodem pak bude zejména skutečnost, že přihlašovatel označení užíval před vznikem práva přednosti ochranné známky s dobrým jménem, a zároveň jej užívá v dobré víře, kterou přihlašovatel tvrdí a prokazuje.¹¹

Na rozebraný případ se však tato výjimka zjevně vztahovat nebude.

Třebaže se to na první pohled nemusí zdát, vymyšlení nebo návrh označení výrobků či služeb a jejich následné uvedení na trh pod konkrétním názvem, nebývá vždy úplně jednoduché, a to nejen z pohledu nastavení procesů, ale i z pohledu právního. I když se přihlašovatel nezapsaného označení snaží pro své nové pojmenování výrobků a služeb získat ochranu, např. ve formě ochranné známky, může nastat situace, kdy zasáhne do práva další osoby. Lze předpokládat, že část těchto řízení o námitkách vzniká v důsledku nedůkladné nebo absentující rešerše provedené v příslušných databázích. Nelze ani vyloučit situaci, kdy je úmyslem přihlašovatele pozdějšího označení usnadnit svým výrobkům nebo službám cestu na trh za využití cizí ochranné známky, jejího dobrého jména či její pověsti. Ať už se jedná o jakýkoliv důvod zásahu do práv třetí osoby v souvislosti s ochranou práv vyplývajících z duševního vlastnictví, nelze se spoléhat na to, že by si vlastníci těchto práv zásahy do nich řádně a včas neohlídali, zvláště v situaci, kdy se jedná o osoby s vysokým podílem výrobků či služeb na trhu.

Mgr. Ludmila Wolf Molišová, advokát
Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

 Legal

Poznámky:

- ¹ Charvát, R. Ochranná známka s dobrým jménem dle práva Evropské unie a České republiky, Právní rozhledy 22/2012, str. 781.
- ² Horáček, R., Biskupová, E., de Korver, Z. Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář. 3. doplněné vydání. Praha : C. H. Beck, 2015. str. 65.
- ³ DZ k zákonu č. 286/2018 Sb., dostupné na: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/3LBSAYBBZ53Q>.
- ⁴ Rozsudek Evropského Soudního Dvora ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. C-408/01, dostupné na: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=48366&doclang=en>.
- ⁵ Peřinová, E., Pomaizlová, K., Loučka, M. a kol. Zákon o ochranných známkách. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 53.
- ⁶ Tamtéž, str. 56.
- ⁷ Koukal, P. Charvát, R., Hejdová, S., Černý, M. Zákon o ochranných známkách. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2017, s. 151.
- ⁸ Peřinová, E., Pomaizlová, K., Loučka, M. a kol. Zákon o ochranných známkách. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 57.
- ⁹ Rozhodnutí Tribunálu ze dne 22. 3. 2007, sp.zn. T-215/03.
- ¹⁰ Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 04.03.2022 vydané pod č.j. O-558633/D20037568/2020/ÚPV, dostupné na <https://isdv.upv.cz/webapp/dbr.rozhodnuti.Load-DocPdf>.
- ¹¹ Peřinová, E., Pomaizlová, K., Loučka, M. a kol. Zákon o ochranných známkách. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 60.

MICHAEL GRANÁT

Zákazy konkurence u zaměstnanců

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Účinky oznámení o postoupení pohledávky dlužníkovi

Dlužník, jehož závazek byl jeho věřitelem postoupen na další subjekt, který jej po dlužníkovi začne vymáhat, může být překvapen, že byt se tak děje na základě neplatné (příp. i neexistující) smlouvy o postoupení pohledávky, nemůže se této skutečnosti ve své obraně proti uplatněnému nároku domáhat. Jak je to možné?

Postoupení pohledávky – základní pojmy aktuální právní úpravy

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“) v ust. § 1879 a násl. stanoví, že věřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel i bez souhlasu dlužníka jiné osobě (postupníkovi). V důsledku tohoto postoupení nabývá postupník pohledávku a také její příslušenství a práva s pohledávkou spojená, včetně jejího zajištění¹ s tím, že dokud postupitel dlužníka nevyrozumí, nebo dokud postupník postoupení pohledávky dlužníkovi neprokáže, může se dlužník své povinnosti zprostit tím, že splní postupiteli, nebo se s ním jinak vyrovná.²

Dlužník se i po postoupení pohledávky může bránit proti postoupené pohledávce námitkami, které měl v době postoupení s tím, že své vzájemné pohledávky vůči postupiteli může dlužník namítat i vůči postupníkovi, i když v době postoupení ještě nebyly splatné; musí však své pohledávky postupníkovi oznámit bez zbytečného odkladu poté, co se o postoupení dozvěděl.³

V případě úplatného postoupení pohledávky odpovídá postupitel postupníkovi až do výše přijaté úplaty s úroky za to, že pohledávka v době postoupení trvala, a ručí za její dobytnost; toto neplatí, pokud postupník věděl, že pohledávka je budoucí, nejistá nebo nedobytná.⁴

Smlouvou o postoupení pohledávky tedy dochází ke změně v osobě věřitele. Do právního vztahu mezi věřitelem a dlužníkem nastoupí na místo původního věřitele (postupitele) věřitel nový (postupník), aniž by došlo ke změně v obsahu závazku. Pokud není ve smlouvě o postoupení pohledávky dohodnuto jinak, ke změně osoby věřitele dojde již

uzavřením smlouvy, a to bez ohledu na to, zda postupitel postoupení pohledávky dlužníkovi oznámil, popř. postupník postoupení pohledávky dlužníkovi prokázal. Možnost dlužníka přivodit zánik svého dluhu vůči dosavadnímu věřiteli dle ust. § 1882 odst. 1 OZ tím přitom není dotčena.

Náležitosti smlouvy o postoupení pohledávky

Přestože OZ již nevyžaduje písemnou formu smlouvy, lze ji doporučit. K náležitostem smlouvy o postoupení pohledávky typicky patří označení smluvních stran (postupitel a postupník), vymezení pohledávky způsobem, z něhož bude jednoznačně zjištělné, jaká pohledávka je postupována, a konečně vůle smluvních stran směřující ke změně v osobě věřitele postupované pohledávky. Je-li pohledávka postupována za úplatu, pak musí smlouva o postoupení pohledávky obsahovat i její výši. Ručení věřitele ve smyslu ust. § 1885 odst. 1 OZ může být smluvně vyloučeno.

Dle OZ lze postoupit jakoukoliv pohledávku, kterou lze zcizit, nebylo-li to ujed-

náním dlužníka a věřitele vyloučeno.⁵ Postoupit tedy lze i promlčenou pohledávku, pouze část pohledávky, či pohledávku, která teprve v budoucnu vznikne.

Naopak postoupit nelze pohledávku zaniklou prekluzí, či pohledávku, která zaniká smrtí nebo jejíž obsah by se změnou věřitele k tíži dlužníka změnil.⁶

Absolutně neplatnou by byla smlouva o postoupení pohledávek pro rozpor s dobrými mravy, odporující zákonu či zjevně narušující veřejný pořádek.⁷ Jednalo by se například o postoupení pohledávek, jejichž úhrada byla složena v soudní úschově, k němuž došlo v době, kdy již byla proti postupiteli podána žaloba na určení, že právní úkony (jednání) dlužníka (postoupení stejných pohledávek na postupitele) nejsou vůči věřiteli právně účinné.⁸ Stejně tak by byla neplatnou smlouva o postoupení neexistující pohledávky.

Náležitosti oznámení o postoupení pohledávky dlužníkovi a jeho význam

Samotný OZ výslovně náležitosti oznámení o postoupení pohledávky dlužní-

kovi postupitelem nestanoví. Vždy bude třeba individuálně posoudit to které jednání (notifikaci) co do naplnění náležitosti právního jednání, tedy aby se jednalo o vůli jednající osoby (postupitele), aby šlo o vůli vážnou a dostatečně srozumitelnou a určitou (identifikace postupované pohledávky způsobem, z něhož bude jednoznačně zjištělné, jaká pohledávka je postupována, včetně identifikace postupníka).

Pro případ, že by postoupení pohledávky neoznamoval postupitel, ale postupník, je tato pro dlužníka do té chvíle osoba neznámá povinná dlužníkovi postoupení pohledávky prokázat (nejčastěji smlouvou o postoupení pohledávky).

Nejvyšší soud ČR (dále jen „NS ČR“) sjednotil rozhodovací praxi v otázce právního významu toho, že postupitel oznámil dlužníkovi postoupení pohledávky,⁹ když shrnul, že otázka platnosti smlouvy o postoupení pohledávky je nerozhodná z hlediska účinku splnění dluhu postupníkovi, oznámí-li dlužníkovi postoupení pohledávky postupitel.

Ústavní soud ČR (dále jen „ÚS ČR“) pak uvedl, že teprve v případě přijetí závěru, že notifikace je neplatná, je namístě se zabývat platností smlouvy o postoupení pohledávek.¹⁰

Závěry těchto rozhodnutí, která vznikla za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších změn (dále jen „SOZ“), jsou plně použitelné i za účinnosti OZ, byť aktuální právní úprava již neobsahuje výslovné ustanovení v tom smyslu, že oznámí-li dlužníkovi postoupení pohledávky postupitel, není dlužník oprávněn se dožadovat prokázání smlouvy o postoupení.¹¹

Nemožnost namítat neplatnost smlouvy o postoupení pohledávky dlužníkem

Z výše uvedeného je zřejmé, že byť ke změně v osobě věřitele může dojít jen na základě platné smlouvy o postoupení pohledávky, kdy nový věřitel (postupník) nabývá nejen postupovanou pohledávku, ale spolu s ní též aktivní věcnou legitimaci k jejímu uplatnění a plnému výkonu, otázka platnosti smlouvy o postoupení pohledávky je nerozhodná z hlediska účinku splnění dluhu postupníkovi,

oznámí-li dlužníkovi postoupení pohledávky postupitel.

Jinými slovy, ve vztahu mezi postupníkem a dlužníkem není platnost postoupení právně významná a notifikační úkon oznámení o postoupení pohledávky dlužníkovi vyvolá zamýšlené právní důsledky (týkající se osoby oprávněné přijmout plnění) i tehdy, jestliže k postoupení vůbec nedošlo, nebo byla-li smlouva o postoupení pohledávky neplatná.

Změnu osoby oprávněné přijmout plnění vyvolá postupitel oznámením o postoupení pohledávky adresovaným dlužníkovi – a bere tak na sebe riziko vyplývající z toho, že i v případě neplatnosti (nebo dokonce neexistence) smlouvy o postoupení pohledávky splní dlužník dluh třetí osobě i s účinky pro postupitele. Samotným postoupením pohledávky však nedochází k jiné změně závazku než v osobě věřitele, a v případě, že by smlouva o postoupení pohledávky byla neplatná, dochází k tomu, že k věřiteli přistupuje další osoba oprávněná přijmout plnění s účinky i pro (původního) věřitele.

Pro dlužníka je přitom podstatné, zda postupovaná pohledávka existuje – proto jsou mu zachovány námitky proti pohledávce, které mohl uplatnit v době jejího postoupení – není však jeho věcí, kdo pohledávku vymáhá; dluh má splnit podle pokynů věřitele. Jde o svého druhu ochranu dlužníka, který by v opačném případě byl v trvalé nejistotě, zda plnil tomu, komu měl.¹² Dlužník přitom ani není oprávněn dožadovat se prokázání smlouvy o postoupení pohledávky, oznámí-li dlužníkovi postoupení pohledávky postupitel.¹³

Námitka neplatnosti smlouvy o postoupení pohledávky, kterou lze v souladu s výše uvedeným řešit pouze ve sporu mezi postupitelem a postupníkem, by tedy dlužníkovi příslušela pouze v případech, kdy dle OZ pohledávku postoupit nelze, příp. kdy by dlužník prokázal, že postoupení pohledávky mělo za následek (změnu) zhoršení jeho právního postavení.¹⁴

A contrario pak platí, že není-li prokázáno, že postupitel postoupení pohledávky dlužníkovi oznámil, ani že postupník postoupení pohledávky dlužníkovi prokázal,

je povinností soudu zabývat se otázkou platnosti postupní smlouvy.¹⁵

Závěrem

V případě postoupení pohledávky je tedy namísto námitek ohledně platnosti smlouvy o postoupení pohledávky třeba se při hledání možností obrany dlužníka proti vymáhané pohledávce soustředit na případné nedostatky notifikačního oznámení o postoupení pohledávky – a na námitky, které měl dlužník proti pohledávce v době jejího postoupení. Teprve na jejich základě lze učinit kvalifikované rozhodnutí o dalším postupu a obraně proti pohledávce uplatněné novým věřitelem.

Mgr. Hana Trusíková, advokát

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DOLEŽAL
& PARTNERS

Poznámky:

¹ Srov. ust. § 1880 odst. 1 OZ.

² Srov. ust. § 1882 odst. 1 OZ.

³ Srov. ust. § 1884 odst. 1 OZ.

⁴ Srov. ust. § 1885 odst. 1 OZ.

⁵ Srov. ust. § 1881 odst. 1 OZ.

⁶ Srov. ust. § 1882 odst. 1 OZ.

⁷ Srov. ust. § 588 OZ.

⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 8. 2020, sp. zn. 21 Cdo 4036/2019.

⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007.

¹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. I. ÚS 2276/08.

¹¹ Srov. ust. § 526 odst. 2 SOZ.

¹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007.

¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2019, sp. zn. 32 Cdo 1552/2019.

¹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007.

¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2020, sp. zn.: 23 Cdo 4283/2019.

MAŠEK /PARTNERS

advokátní kancelář

www.masekpartners.cz

Ovocný trh 573/12 · 110 00 Praha 1

(Ne)možnost omezení odpovědnosti za škodu způsobenou vadou softwaru

Lze jistě vymyslet tisíce různých možností, kdy vada určitého software může způsobit vedle momentálního výbuchu emocí následek daleko horší, včetně nemalých materiálních škod (čítaje v to i ušlý zisk) anebo újmy nemajetkové (typicky újma na zdraví či životě), kterou však lze (alespoň částečně) majetkově kompenzovat.

Ve všech uvedených případech tak logicky vyvstane otázka odpovědnosti za uvedené újmy. A tím otázka právního režimu takové odpovědnosti a, mimo jiné, i možnosti její případné smluvní limitace. Nejde o problém akademický, hodný snad pozornosti jen omezené skupiny právních teoretiků, ale o téma navýsost praktické, navíc v současných týdnech a měsících vysoce aktuální. A to dokonce v celoevropském měřítku. O co tedy jde?

Poměrně častým, ba dokonce až standardním ujednáním v licenčních podmínkách, které doprovází ten který software, je ujednání o omezení odpovědnosti jeho původce, resp. poskytovatele licence za případné škody, které by vznikly v důsledku jeho vady. Forma takové snahy o limitaci bývá různá – věc-

né omezení, vyloučení odpovědnosti za některou složku škody – typicky ušlý zisk, zastropování celkové výše případné náhrady – v každém případě však je sledovaným účelem omezit odpovědnost oproti její základnímu zákonnému vymezení.

Smyslem tohoto příspěvku je přiblížit debatu, která probíhá, resp. spíše již proběhla a poskytla odpověď na otázku, je-li takové omezení možné, právně přípustné, zda skutečně plní sledovaný účel či nikoli. Jsou dále záměrně pomínuty jiné aspekty a specifika odpovědnosti za škodu způsobenou produktem tak specifickým, jako je právě software – ať se jedná např. o určení odpovědné osoby či o samo vymezení toho, co lze vůbec za vadu software považovat.¹ Nahlížena je toliko možnost limitace odpovědnosti.

Současný občanský zákoník (zákon č. 89/2021 Sb., Občanský zákoník /"OZ"/) v rámci posílení obecného principu dispozitivity limitaci náhrady škody připouští, na rozdíl od předchozí právní úpravy. Dřívější zák. č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník obsahoval ustanovení výslovně vylučující vzdání se jakéhokoli práva předem (ust. § 574 odst. 2), podobně vyloučení náhrady škody nepřipouštěl zák. č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, až do novely účinné od 1. 1. 2012 pro oblast obchodních vztahů; o výklad jeho ust. § 386 odst. 1 ve znění do novely byly vedeny polemiky. V současné právní úpravě je tedy v obecné rovině limitace mimo diskusi. Zákon ovšem stanoví i v tomto směru určité hranice (viz např. ust. § 2898 OZ)² a současně výslovně vylučuje možnost takového ujednání u některých specifických typů odpovědnosti za škodu. Jedním z těchto případů

je odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku v ust. § 2939–2942 OZ. Konkrétně ust. § 2942 odst. 4 OZ stanoví, že „[v]zdá-li se druhá strana předem práva na náhradu škody zcela nebo zčásti, nepřihlíží se k tomu.“ Lze ovšem software považovat pro účely uvedené právní úpravy za výrobek, resp. za movitou věc?

Pro správnou odpověď na výše položenou otázku si, bohužel, nelze vystačit jen v vnitrozemskou právní úpravou a legislativou. Znění zákona úplně jednoznačnou odpověď nedává (byť ji lze určitým způsobem odvodit – viz níže), česká judikatura – pokud je nám známo – rovněž zatím k jednotlivému výkladovému závěru nedospěla. Je proto nutno pít se více po kořenech naší stávající právní úpravy a inspiraci i z hlediska výkladu a aplikace hledat na evropském poli.

Současná česká právní úprava odpovědnosti za vadu výrobku je či má být implementací směrnice Rady ze dne 25. července 1985 č. 85/374/EHS, o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (dále jen „Směrnice“), která od roku 2015 reguluje na úrovni práva EU danu podkategorií odpovědnosti za náhradu škody. Směrnicí byla zavedena objektivní odpovědnost výrobce za škodu způsobenou vadou výrobku. Účelem Směrnice je zejm. sbližování národních právních předpisů, aby rozdíl mezi národními úpravami ohledně odpovědnosti výrobce nenarušovaly hospodářskou soutěž, volný pohyb zboží v rámci společného trhu a ohledně ochrany proti škodě způsobené vadnými výrobky.

Do Českého právního řádu byla Směrnice implementována nejprve (v době účinnosti „starého“ Občanského zákoníku) zákonem č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku. Ten byl posléze zrušen a nahrazen komplexní úpravou náhrady škody pro všechny civilní vztahy, jak je obsažena v současném OZ.

Základem zmíněné právní úpravy je definice výrobku obsažená v ust. § 2939 OZ, které nepřímou definuje výrobek jako movitou věc určenou k uvedení na trh jako výrobek za účelem prodeje, nájmu nebo jiného použití.³ Dle ust. § 498 odst. 2 OZ platí, že věcmi movitými jsou veškeré věci nesplňující definiční znaky

nemovitosti dle ust. § 498 odst. 1 OZ, tedy jak věci hmotné, tak věci nehmotné (viz ust. § 496 odst. 2⁴ OZ). Věci je dle ust. § 489 OZ vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Dle právní teorie má věc v právním pojetí tři pojmové znaky (i) rozdílnost od osoby (všechno co není osobou v právním smyslu, je věcí), (ii) schopnost sloužit potřebě osob (objektivní způsobilost přinášet především hospodářský užitek) a (iii) způsobilost být předmětem subjektivních majetkových práv, což je více implicitní než prvé dva pojmové znaky. Důvodová zpráva k poslední citovanému zákonnému ustanovení uvádí, že široké vymezení věci v právním slova smyslu, zahrnující hmotné objekty i nehmotné předměty právních vztahů (např. předměty spadající do kategorií průmyslového a jiného duševního vlastnictví, zaknihovaných cenných papírů, investičních nástrojů typu opcí, swapů, futures nebo forwardů atd.) vyhovuje lépe praktické potřebě i hledisku zdejšího ústavního pořádku. Existují nadále právní teoretické diskuse (zcela oprávněné), zda takové legislativní řešení je šťastné, nicméně pro účely zde rozebírané problematiky lze uzavřít, že při tomto pojetí lze tak i software označit za věc v právním smyslu, a tedy i za výrobek ve smyslu ust. § 2939 a násl. OZ, tedy pro účely odpovědnosti za škodu jím způsobenou. Této interpretaci ostatně svědčí i dále zmíněný vývoj na úrovni evropské, byť legislativní východiska tam mohou být jiná. A hovoří tak i respektovaná komentářová literatura.⁵

Výše uvedené tak vede k poměrně jednoznačnému závěru, že odpovědnost za škodu způsobenou vadou software (nerozhodno, jaké povahy software je, zejména zda se jedná o tzv. krabicový software či naopak software „na míru“) se nelze žádným smluvním ujednáním zprostit, ani tuto odpovědnost omezit. Jsou-li u software naplněny pojmové znaky výrobku, pak ten, kdo jej nebo jeho součást „vyrobil ... nebo jinak získal, a společně a nerozdílně s ním i ten, kdo výrobek nebo jeho část označil svým jménem, ochrannou známkou nebo jiným způsobem“ musí v plné výši nahradit škodu vzniklou v příčinné souvislosti s takovou vadou. Jediný zákonný způsob, jak se potencionální škůdce může své odpovědnosti zprostit je, když prokáže splnění jednoho z liberačních důvodů uvedených v ust. § 2942 OZ.

Jak uvedeno výše, uvedený výklad jde plně ruku v ruce s tím, jak je v současné době interpretována a aplikována sama Směrnice. Ta sama definici věci neobsahuje a problematiku nehmotných statků coby „výrobku“ explicitně neřeší. S výjimkou elektřiny, která výslovně zmíněna je. Dle čl. 2 Směrnice se „výrobkem“ rozumějí všechny movité věci kromě prvotních zemědělských produktů a produktů lovu, a to také tehdy, jsou-li zabudovány do jiné movité věci nebo do nemovitosti. „Prvotními zemědělskými produkty“ se rozumějí produkty půdy, chovatelství a rybářství, pokud ovšem ještě neprošly počátečním zpracováním. Explicitně je stanoveno, že pojem „výrobek“ ovšem zahrnuje i elektřinu. Právě zmínka o elektřině založila na evropské úrovni teoretickou debatu, zda se za výrobek považují pouze hmotné věci a elektřina, nebo zmínka o elektřině je pouze orientačně uváděným příkladem za nehmotné věci. Tato debata mj. ovlivňuje náhled na to, zda software má být pro účely Směrnice považován za výrobek, či nikoliv.

Právní teorie se v uvedeném nadále ne zcela shoduje. Někteří právní teoretici tvrdí, že nelze hovořit o výrobku, protože software je službou, jiní tvrdí, že se jedná o nehmotné zboží, na které se směrnice o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku nevztahuje, pokud se nenachází na fyzickém nosiči.

Soudní dvůr EU ve věci C-128/11 Used-Soft GmbH v. Oracle International Corp SDEU v roce 2012 rozhodl, že stažený software by měl být považován za náhradu fyzické kopie, která je poskytována jinými prostředky, jako je CD-ROM nebo DVD. Ačkoli se v tomto případě nejednalo o případ odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, lze jej považovat za náznak toho, že Soudní dvůr směřuje k teleologickému výkladu a považuje stažený software za výrobek.

Naopak opačnou hranici nastavil Soudní dvůr EU ve věci C-65/20 – Krone, kde se postavil proti příliš rozšiřujícím výkladovým tendencím stran odpovědnosti za vadu výrobku. Spor byl veden o náhradu škody proti rakouskému vydavateli novin Krone. Podstatou byla tvrzená odpovědnost vydavatele/autora za škodu způsobenou nesprávnou informací obsaženou v uvedených novinách, kdy pro účely odpovědnosti mělo být toto periodikum

coby nosič vadné informace pokládáno za vadný výrobek. Spor vedla čtenářka, která utrpěla škodu v důsledku toho, že se řídila nesprávnými doporučeními uvedenými v daném periodiku ohledně léčby revmatických bolestí. Soudní dvůr EU se zabýval otázkou, zda lze v takové situaci tištěné periodikum, coby nosič určité (vadné) informace, pokládat za vadný výrobek z hlediska odpovědnosti dle Směrnice, zda tedy nesprávné zdravotní doporučení obsažené ve výtisku novin způsobuje vadnost novin jako výrobku. Zde Soudní dvůr EU uzavřel, že zdravotní doporučení je ze své podstaty službou a služby nespádají do působnosti Směrnice. Nesprávné doporučení uvedené v tištěných novinách nemůže způsobit vadnost těchto novin a založit na základě této směrnice objektivní odpovědnost „výrobce“, ať se jedná o vydavatele nebo tiskárnu uvedených novin, nebo autora příslušného článku.⁶

Nejistotu ohledně působnosti Směrnice na škodu způsobenou výrobky nehmotné povahy (např. software) se rozhodla řešit Evropská komise. Dne 7. 5. 2018 byla vydána v pořadí pátá zpráva Evropské komise o uplatňování Směrnice, z níž zcela jasně vychází potřeba modernizovat Směrnici a mj. redefinovat pojem výrobku tak, aby i ti, jimž je způsobena škoda technologicky moderním výrobkem, měli možnost kompenzace za takto způsobenou škodu.

Ze shora uvedených důvodů došlo k založení iniciativy Evropské komise „Přizpůsobení pravidel odpovědnosti digitálnímu věku a umělé inteligenci“ (Adapting liability rules to the digital age and circular economy). Cílem iniciativy je legislativní změna Směrnice tak, aby reflektovala moderní digitální technologie. V rámci veřejné konzultace k iniciativě trvající v období od 18. 10. 2021 do 10. 1. 2022 měly možnost se vyjádřit zúčastněné strany jako např. vývojáři softwaru, výrobci, obzvláště malé a střední podniky, sdružení spotřebitelů a další. V současné době je připravován návrh změny Směrnice. Cílem revize Směrnice by mělo být upravení definice výrobku tak, aby explicitně zahrnovala i nehmotné věci (jako příklad je uveden právě software),⁷ dále by revizí směrnice měly být řešeny i vady vyplývající ze změn výrobků po jejich uvedení do oběhu (např. aktualizace softwaru).

Lze tedy uzavřít, že česká právní úprava umožňuje ve své stávající podobě dospět relativně jednoduchým a vnitřně konzistentním výkladovým postupem k tomu, že z hlediska odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku lze za výrobek považovat i jakýkoli software. A že tedy v případě software nelze smluvně předem omezit odpovědnost za škodu způsobenou jeho vadností. Jsme tedy v určitém smyslu napřed, když legislativně zvolené řešení překlenuje interpretační a aplikační obtíže, které holý text Směrnice vyvolává. Nicméně, není pochyb o tom, že i legislativní tendence na úrovni EU směřují zcela jednoznačně k tomu podřadit explicitně software zpřísněnému režimu odpovědnosti za vadu výrobku a vyloučit tím napříště jakékoli výkladové a aplikační nejasnosti. Významné praktické důsledky může mít uvedené prakticky v jakékoli každodenní oblasti, neboť o funkčnost řady výrobků (včetně například automobilů) je dnes vysoce závislá právě na funkčnosti instalovaného software, nemluvě o celé široké sféře různých cloudových řešení. Může být zajímavé sledovat, zda třeba právě ona budou v kontextu modernizace Směrnice nadále považována za výrobek či naopak za službu. Nepochybně pak může z hlediska blízké budoucnosti být ještě větším (právním) tématem problematika definice „vadnosti“ – např. v souvislosti se zabezpečením softwarového řešení proti ztrátě či zneužití dat: kdy lze napadnutelnost určitého softwaru již označit za jeho vadu a do jakého momentu se ještě jedná o vlastnost akceptovatelnou?

Nelze ovšem zapomenout na to, že zpřísněný režim odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku nedopadá na celou širokou oblast uvedenou v ust. 2943 OZ, neboť se nepoužije „pokud vada způsobila poškození vadného výrobku nebo poškození věci určené a užívané převážně k podnikatelským účelům.“⁸

Mgr. Jan Hrazdira, advokát

**Barbora Gabalová, LL.M., advokátní koncipient
HKDW HOLASEK s.r.o., advokátní kancelář**

Poznámky:

- ¹ Viz např. Sedláková, Tomek, Formanová, Čech, Hradský a kol., *Softwarové smlouvy. Jejich specifika a kontraktní proces*, C. H. Beck, Praha 2021; Jan Bena, *Odpovědnost za vady software*, Diplomová práce, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2015.
- ² „Nepřihlíží se k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech, anebo způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti; nepřihlíží se ani k ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy. V těchto případech se práva na náhradu nelze ani platně vzdát.“
- ³ „Škodu způsobenou vadou movité věci určené k uvedení na trh jako výrobek za účelem prodeje, nájmu nebo jiného použití nahradí ten, kdo výrobek nebo jeho součást vyrobil, vytěžil, vypěstoval nebo jinak získal, a společně a nerozdílně s ním i ten, kdo výrobek nebo jeho část označil svým jménem, ochrannou známkou nebo jiným způsobem.“
- ⁴ „Nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.“
- ⁵ PAŠEK, Martin. § 2939 [Výrobek, povinné osoby, spoluúčast poškozeného]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (1. aktualizace)*. Praha: C. H. Beck, 2022, marg. č. 3.
- ⁶ § 40 Rozhodnutí - Pokud by taková doporučení týkající se zdraví měla spadat do působnosti směrnice 85/374, vedlo by to nejen k popření rozlišení mezi výrobky a službami provedeného unijním normotvůrcem a vyloučení těchto služeb z působnosti této směrnice, ale také k založení objektivní odpovědnosti vydavatelů novin, kteří by neměli možnost nebo pouze omezenou možnost se této odpovědnosti zprostit. Takový důsledek by přitom narušil cíl spočívající v zajištění spravedlivého rozdělení rizik mezi poškozenou osobu a výrobce, jak je připomenuto v sedmém bodě odůvodnění uvedené směrnice.
- ⁷ Inception Impact Assessment, Ref. Ares(2021)4266516 - 30/06/2021.

Advokátní
kancelář,
co má **šťávu**

ZCH Legal

www.zchlegal.cz

Spravedlnost rozhodování soudců

V dnešním článku se budeme zabývat pohledem české legislativy na aspekty, jež mají vliv na spravedlnost rozhodování soudců, a blíže se podíváme na to, co tyto pojmy vlastně představují. Zaměříme se na jejich zakotvení v právním řádu naší republiky, jakož i teoretické pojetí těch, dle mého názoru nejdůležitějších aspektů působících na spravedlivé uvažování soudce v soudním procesu. Výchozím zdrojem našeho poznávání je především zákonná úprava, nálezy Ústavního soudu, ale pro bližší poznání se zabýváme také pohledem doktrín.

Soudce je osoba – státní zaměstnanec, jenž je pověřen autoritativně rozhodovat ve sporných záležitostech. V podobě akuzčního (obžalovacího) řízení vstupuje do sporu dvou stran jakožto třetí nezáúčastněná osoba, s hlavním posláním co nejspravedlivěji danou věc posoudit a přinést nestranné a spravedlivé rozhodnutí.

Jak pojem spravedlnost ale chápeme? Spravedlnost není jednoduché vymezit, jelikož nemá přesně stanovenou legální definici. Navíc v průběhu času byla koncepce spravedlnosti v různých etapách lidského vývoje vnímána úplně jinak. Ve starých východních samovládách, v Mezopotámii zhruba ve 2. tisíciletí př. n. l., byla spravedlnost podle krále starobabylonské říše Chamurapiho vnímána zásadou „oko za oko, zub za zub“. V Řecku jsou poprvé s distributivní spravedlností spojovány Solonovy reformy. Šlo o rozdělování hodnot, statků dle stejného měřítka. Aristoteles nazýval spravedlnost jako „dobro pro druhé“. Ve středověku byla spravedlnost vnímána zejména z křesťanského pohledu. Spravedlnost ve středověkém stylu = soud boží, aneb vzniklo zde přísloví „Bůh budiž soudcem mým“. V dnešní době můžeme spravedlnost definovat třeba jako „stav, kde se každému zájmu dostane ochrany bez ohledu na postavení a schopnosti nositele podle předem daných, obecně seznatelných pravidel platných stejnou mírou pro všechny členy společnosti“. Z historického vývoje ji chápeme jako prostředek vylučující užiti svémoci jako ryze subjektivního způsobu nastolování práva. I při vědomí rozsáhlé filozofické i právní literatury bych se však i dnes přidržel definice klasického římského právníka Ulpiana: „Spravedlnost znamená nikomu neškodit, každému dát, co jeho jest a čestně žít“.

Aspekty zajišťující spravedlnost rozhodování soudců jsou v České republice

zakotveny zejména na ústavní úrovni – Ústavou² a Listinou.³ Klíčové je oddělení soudní moci od moci výkonné a zákonodárné, stejně jako od ostatních orgánů veřejné moci. Nejdůležitější zakotvení postavení soudce nalezneme v Ústavě zejména v čl. 81 a čl. 82. Jinými slovy, tyto články říkají, že soudní moc vykonávají nezávislé soudy, soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí, nestranní, neodvolatelní, nepřeložitelní a funkce soudce je neslučitelná s funkcí prezidenta, člena Parlamentu či s jakoukoli jinou funkcí ve veřejné správě. Soudní a právní ochranu upravuje zejména čl. 36 Listiny – ten nám sděluje, že „každý se může domáhat svého práva u nezávislého a nestranného soudu; kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí...; každý má právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem“. Výše uvedené dokumenty spolu vytváří základ pro zabezpečení soudcovské spravedlnosti. Dokumenty ústavní úrovně poté rozvádí zákony. Jmenovitě zákon o soudech a soudcích,⁴ kde jsou uvedeny další podmínky a předpoklady pro výkon funkce soudce, a také občanský soudní řád.⁵ Vedle zákonů upravují a doplňují pravidla pro co nejspravedlivější postavení soudce a soudní proces nálezy Ústavního soudu a etický kodex soudce.

Mezi nepostradatelné předpoklady pro spravedlivý výkon rozhodování soudce tedy bezesporu patří nestrannost, nezávislost, neodvolatelnost, nepřeložitelnost, neslučitelnost, bezúhonnost a důstojnost, odbornost a svědomitost, jakožto i další požadavky pro výkon funkce soudce upravené v zákonu o soudech a soudcích – věk, vzdělání, potřebná praxe... Rozebereme si zde ty nejdůležitější.

Začneme nezávislostí a nestranností. Doktrína uvádí, že nezávislost je předpoklad,

jakási výchozí podmínka, znamenající vysokou míru autonomie, po jejímž vytvoření vznikne samostatný, vyhrazený prostor, který je zabezpečen proti nežádoucím vlivům, jenž umožňuje kvalitní rozhodování podle ryze objektivních předem známých měřítek.⁶ Jinými slovy se nezávislostí rozumí vyloučení možnosti účinně působit na svobodnou tvorbu vůle soudců. Nesmí podléhat žádným vlivům, zájmům, zásahům, nátlaku ani výhrůžkám. Nestrannost pak znamená rozhodování bez zájmu na výsledku. Z čehož vyplývá, že nestrannost (nezávislost na stranách) představuje neexistenci vztahu soudu k jedné ze stran řízení. Z široké judikatury Ústavního soudu o této problematice (zejména z nálezu sp. zn./č. j.: I. ÚS 722/05-2),⁷ můžeme dovodit, že nezávislost a nestrannost jsou jednou ze záruk rovnosti a právní jistoty v demokratické společnosti a jenom nestranný soud je způsobilý poskytnout opravdovou spravedlnost.

Nastává otázka, jak je to s vyloučením soudce pro podjatost? Např. kdyby soudce rozhodoval ve věci a na straně žalované by stála jeho manželka? Odpověď je jednoduchá. Soudce musí mít velkou míru sebereflexe a být natolik objektivní, aby se dokázal sám z podjatosti vyloučit. Kterákoliv strana soudního řízení může podat námitku na podjatost soudce. Touto námitkou se poté musí zabývat a rozhodnout o ní soud, proti němuž byla námitka vznesena. Pokud se později prokáže, že soudce byl v řízení podjatý, hrozí mu za toto jednání velmi vážný postih, který určí kárný senát. V první linii by ale měla být osoba soudce natolik střídmostná, že se z podjatosti vyloučí sama a předejde si tak případným problémům.

Nezávislost se poskytuje orgánům, které spravují extrémně významný statek nebo hodnotu. Soudní moc bezesporu do těchto orgánů patří. Systém vylučuje možnost zásahu spočívajícího v udělová-

ní závazných pokynů k určení postupu v řízení ze strany vyššího orgánu podřízeným. Systém vůbec vylučuje jakýkoliv zásah moci výkonné, zákonodárné, či jiného orgánu veřejné moci do působení soudů, a odděluje tak moc soudní od ostatních státních složek. Jedině tak se dá zajistit v této otázce spravedlnost.

Judikatura Ústavního soudu dále rozvádí, že vyloučení soudce z projednávané věci je založeno tehdy, kdy lze mít o jeho nepodjatosti pochyby. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva poté pro vyloučení soudce z rozhodování ve věci vychází z dvojího testu nestrannosti. Prvním testem je subjektivní test, který je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci. Druhým je potom objektivní test, který zkoumá existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost.⁸

Výše uvedený judikát (I. ÚS 722/05-2) rovněž pojednává o soudci, jakožto zastánci veřejné funkce. Jako veřejná osoba soudce může být objektem neoprávněné kritiky ve sdělovacích prostředcích – masmédiích. Je u něj však vyžadována vyšší míra tolerance a nadhledu, než je to u běžných občanů. Soudce by měl být schopen čelit podobným stresovým situacím a ani míra takové kritiky by neměla ovlivnit jeho objektivní úsudek a smysl pro spravedlnost.

Dalšími neodmyslitelnými předpoklady pro zajištění spravedlnosti rozhodování jsou neodvolatelnost a nepřeložitelnost soudce. Tyto aspekty do jisté míry souvisí s nezávislostí soudce, jelikož jsou to „pokyny“ pro veřejnou moc, aby nezasahovala do moci soudní, a tedy nemohla nikterak soudce ovlivnit. Avšak nutno podotknout, že nepřeložitelnost ani neodvolatelnost nejsou absolutní. Soudce lze i bez jeho souhlasu přeložit. Dle § 72 zákona o soudech a soudcích lze soudce bez jeho souhlasu přeložit, pokud zákonem dojde ke změně organizace soudů, a to nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti daného zákona. Soudce je do funkce jmenován bez časového omezení a jeho funkce končí uplynutím kalendářního roku, v němž dosáhl věku 70 let. Avšak soudce lze odvolat z funkce kárným opatřením za velmi hrubé porušení pracovních povinností.

Dalším větším aspektem je neslučitelnost funkce soudce. Tento aspekt dle mého ná-

zoru rozvádí již výše uvedenou nestrannost, jelikož soudce s více funkcemi v různých oblastech by při sporu více „tíhlo“ případ rozhodnout ve svůj „podnikatelský“ prospěch. Soudci není proto ode dne nástupu až do zániku své funkce dovoleno vykonávat žádnou jinou placenou funkci ani jinou výdělečnou činnost. Výjimkou je správa vlastního majetku a provádění vědecké, pedagogické, literární, umělecké činnosti, činnosti aktivního sportovce a činnosti v poradních orgánech, dle § 85 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

Novela zákona o soudech a soudcích účinná od 1. 1. 2022 také oproti předchozí úpravě soudci dle § 85 odst. 3 zákona o soudech a soudcích zakazuje členství v politické straně nebo hnutí. Dříve tato norma byla aplikována pouze na soudce Ústavního soudu. Tato norma se snaží zabezpečit jakoukoliv diskriminaci ze strany soudců na základě politického mínění.

Mezi další aspekty, které mají vliv na spravedlnost rozhodování, považuji předpoklady pro funkci soudce a příslušícího upravené v § 60 zákona o soudech a soudcích. Soudce musí být plně svéprávný a bezúhonný občan ČR ve věku nejméně 30 let. Jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, má vysokoškolské právní vzdělání magisterského programu v oboru Právo a právní věda a složil justiční zkoušku. Jsou to aspekty, které mají být zárukou a mít důvěryhodnost nestrannosti soudů v očích účastníků jednání, ale také veřejnosti. To dokazuje i etický kodex soudce,⁹ kde se píše: „soudce dbá o to, aby svou bezúhonností a důvěryhodností přispíval k tomu, aby soudní rozhodnutí byla veřejností vnímána jako spravedlivá“. V kodexu se klade důraz na to, aby soudce nezneužil své funkce, a také se uvádí požadavek na vhodné a korektní vystupování i v jeho soukromém životě, tak aby nesnižoval důstojnost soudů. Vysoké požadavky na vzdělání se také velkou měrou podílí na spravedlnosti rozhodování. Dokážeme si vůbec představit, jak by vypadalo, kdyby soudní jednání řídil člověk práva neznalý?

Ústava nám dále v čl. 95 odst. 1 říká, že soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu. Zde nastává otázka, zda je zákon, popř. mezinárodní smlouva spravedlivá? A pokud ano, do jaké míry? Tato

problematika si však zaslouží svůj vlastní článek... Stručně řečeno, jelikož se Česká republika řadí mezi materiální právní a demokratické státy, je dle mého názoru na spravedlnost zákona v naší zemi pro účely a fungování společnosti kladen dostatečný důraz (nebo by alespoň měl být).

Na závěr pouze dodám, že Česká republika je dle mého názoru jedna ze zemí, které kladou důraz na spravedlivé soudnictví jako nosný pilíř právního systému a ve svém právním řádu staví zajištění spravedlnosti soudní moci jako jeden z nejvýznamnějších statků.

Jakub Prokop

ve spolupráci s Mgr. Marek Netáhlo

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Poznámky:

- ¹ KLÍMA, Karel. Praktikum českého ústavního práva. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-173-1, str. 449.
- ² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- ³ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
- ⁴ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).
- ⁵ Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád.
- ⁶ KLÍMA, Karel. Praktikum českého ústavního práva. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-173-1, str. 452–456.
- ⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn./č. j.: I. ÚS 722/05-2.
- ⁸ Guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect; srov. rozhodnutí ve věcech Saraiva de Carvalho proti Portugalu, 1994, Gautrin a další proti Francii, 1998.
- ⁹ ANGYALOSSY, HAVELEC a kol. Etický kodex soudce, červen 2020.

K vybraným aspektům posouzení opatření k nápravě v zadávacím řízení

Cílem tohoto článku je představit povinnosti zadavatele při posouzení opatření k nápravě doložených účastníkem zadávacího řízení a zároveň možnosti přezkumu postupu zadavatele při takovém posouzení ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“), případně soudů.

Ust. § 76 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) přineslo do českého právního řádu institut obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení, označovaný též anglickým výrazem self-cleaning. Toto ustanovení vychází z čl. 57 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „KlSm“). Jeho podstatou je, že i v případě, že účastník zadávacího řízení nemá způsobilost být účastníkem zadávacího řízení, v některých konkrétních zákonem vyjmenovaných situacích může takový účastník přijmout opatření k nápravě. Pokud taková nápravná opatření prokáže a zadavatel je shledá za dostatečná, pak je jeho způsobilost obnovena a může se nadále účastnit zadávacího řízení. Smyslem pak má být co nejširší hospodářská soutěž (i „napravených“ původně nezpůsobilých dodavatelů).

Pro zajímavost lze zmínit, že při vyhledávání slovního spojení „obnovení způsobilosti“ v rozhodnutích Úřadu lze dohledat 24 výsledků, které se týkají 17 správních (potažmo zadávacích) řízení. Přitom 7 z těchto správních řízení bylo vedeno na návrh téhož navrhovatele, který je pravidelně (oprávněně) vylučován ze zadávacích řízení dvou zadavatelů. Lze tak s jistotou nadsázkou říci, že tento dodavatel výrazně utváří rozhodovací praxi v otázce obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení.

Dle § 76 odst. 1 ZZVZ platí, že „účastník zadávacího řízení může prokázat, že i přes nesplnění základní způsobilosti podle § 74 nebo naplnění důvodu nezpůsobilosti podle § 48 odst. 5 a 6 obnovil svou způsobilost k účasti v zadávacím řízení, pokud v průběhu zadávacího řízení zadavateli doloží, že přijal dostatečná nápravná

opatření“. Je tedy třeba zdůraznit, že obnovení způsobilosti není možné v případě, kdy není splněna profesní způsobilost nebo ekonomická a technická kvalifikace. Ustanovení dopadá pouze na nesplněnou základní způsobilost a tituly k vyloučení účastníka dle § 48 odst. 5 a 6 ZZVZ. Lze podotknout, že naprostá většina případů řešených Úřadem se týká obnovení účasti po vyloučení z důvodů závažných nebo dlouhodobých pochybení dodavatele (§ 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ).

Obnovení způsobilosti vyžaduje aktivní jednání účastníka zadávacího řízení. Zadavatel tedy nemá povinnost a de facto ani právo vyzývat účastníka (například postupem dle § 46 ZZVZ) k prokázání obnovení způsobilosti. V praxi jsem se však již setkala se situací, kdy zadavatel byl v rámci žádosti o objasnění dle § 46 ZZVZ poněkud více návodný a účastníka se dotazoval, zda u něj nedošlo k obnovení způsobilosti dle § 76 ZZVZ. Dodavatelé se však rozhodně nemohou spoléhat na aktivní přístup zadavatele, naopak ZZVZ předvídá aktivitu účastníka.

Jde-li o otázku, v jakém okamžiku účastník prokazuje přijatá nápravná opatření, platí, že kdykoliv v průběhu zadávacího řízení, dokud je zachováno jeho účastnictví. Fakticky však půjde o 3 situace.

První je při podání žádosti o účast nebo nabídky. Jedná se spíše o preventivní postup účastníka, který si je vědom, že může být vyloučen. Typickým případem je situace, kdy účastník ví, že jej zadavatel opakovaně vylučuje ze zadávacích řízení dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ a chce dát najevo, že již přijal dostatečná nápravná opatření. Dle mých zkušeností ovšem účastníci tento postup aplikují zcela výjimečně. Důvodem může být jednak obava, aby zadavatele ke svému vyloučení „nenavedli“. Dalším důvodem pak je, že vyčkávají, zda zadavatel k jejich vyloučení vůbec přistoupí.

Druhou a nejčastější situací je reakce na rozhodnutí o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení. V tomto případě ZZVZ předvídá podání námitek proti vyloučení z důvodu obnovení způsobilosti (§ 244 odst. 1 ZZVZ). V takových námitkách stěžovatel neuvádí, v čem je spatřováno porušení ZZVZ, ale uvede popis nápravných opatření. V praxi stěžovatelé v takových námitkách mnohdy kombinují důvody pro podání námitek. Tedy v první řadě tvrdí, že důvod jejich vyloučení není dán (a zadavatel porušil jejich vyloučením ZZVZ) a teprve „v druhé řadě“ uvádí obnovení své způsobilosti. Z pohledu právního je zcela pochopitelné, že účastník namítá vše, co by mohlo vést zachování k jeho účasti v zadávacím řízení.

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž
energetika
veřejné zakázky
compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

Z pohledu prosté logiky se jeví poněkud úsměvné tvrdit, že se dodavatel napravil, aniž by uznal, že pochybil.

Kromě výše uvedených situací však účastník může přistoupit k prokazování obnovení způsobilosti i kdykoliv jindy v průběhu zadávacího řízení. Nejčastějším okamžikem pak bude situace, kdy je požádán dle § 46 ZZVZ o objasnění nebo doplnění údajů či dokladů, přičemž v tomto momentě zjistí či „přizná“ zadavateli, že způsobilostí v době podání nabídky nedisponoval nebo ji ztratil později po podání nabídky (žádosti o účast), ale již byla obnovena. Není vyloučena ani situace, kdy si účastník ani není vědom, že není způsobilý, zjistí to dodatečně a proaktivně o tom zadavatele informuje spolu s doložením opatření k nápravě.

Na okamžiku, v kterém účastník dokládá opatření k nápravě, je pak závislý postup zadavatele. Pokud účastník dokládá opatření k nápravě sám, aniž by již byl vyloučen ze zadávacího řízení, zadavatel nemusí činit žádné formalizované rozhodnutí o „akceptování“ opatření k nápravě za dostatečné. V případě, že zadavatel shledá taková opatření k nápravě účastníka ze zadávacího řízení jednoduše nevyloučí a postupuje vůči němu nadále jako vůči účastníkovi zadávacího řízení. Z důvodu transparentnosti a přezkoumatelnosti takové postupu však lze samozřejmě doporučit, aby závěry svého posouzení zachytil v dokumentaci o zadávacím řízení. V případě, že opatření k nápravě shledá za nedostatečná a považuje účastníka za nezpůsobilého, pak rozhodne o jeho vyloučení z důvodu takové nezpůsobilosti, přičemž součástí odůvodnění by mělo být odůvodnění, proč způsobilost není dle zadavatele obnovena. Ať už pro závěr o nevyloučení, tak pro rozhodnutí o vyloučení pak z logiky věci nejsou dány žádné lhůty.

Jinak je tomu ovšem v případě, kdy zadavatel nejprve rozhodne o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení, a teprve poté v rámci podaných námitek stěžovatel doloží přijatá opatření k nápravě. V tom případě je zadavatel vázán lhůtou 15 dnů pro vyřízení námitek. V této lhůtě tak musí posoudit, zda jsou opatření k nápravě dostatečná či nikoliv. Zadavatel pak rozhodne buď o zrušení vyloučení stěžovatele nebo naopak námitky odmítne.

Jak jsem již zmínila, účastník je povinen zadavatele aktivně informovat o přijatých opatřeních k nápravě. Tyto je povinen popsat, ale zároveň také prokázat. Právě v povinnosti prokázat sdělená nápravná opatření účastníci mnohdy chybují či postupují nedostatečně. Úřad ve svých rozhodnutích například odmítá prosté tvrzení o výměně personálu bez doložení konkrétních smluv, čestná prohlášení účastníka o určitých opatřeních, tvrzení ohledně smluv s poddodavateli bez doložení těchto smluv atp. Nelze ovšem tvrdit, že zadavateli by prostá tvrzení nemohla „stačit“. V zadávacím řízení se uplatňuje presumpce věrohodnosti, zadavatel tedy může takovým prohlášením důvěřovat a považovat je dostatečná i k prokázání nápravných opatření. Pokud však takovou důvěru v účastníka nemá,¹ pak může označit opatření k nápravě za nedostatečná, resp. neprokázaná. Pro takový postup má dostatečnou oporu v rozhodovací praxi Úřadu.²

Zadavatel při posuzování nápravných opatření nemusí zohledňovat postupy jiných zadavatelů.³ Zadavatel ovšem při posuzování opatření k nápravě nemusí postupovat shodně ani ve všech svých zadávacích řízeních. Například v situaci, kdy zadavatel vyloučil stěžovatele pro závažná pochybení při určité konkrétní věcné činnosti, pak v zadávacím řízení, kde je předmětem totožná věcná činnost může na dostatečnost opatření nahlížet přísněji než v jiném svém zadávacím řízení, kde je předmět plnění odlišný a nesouvisející s dřívějšími pochybeními. Nutno dodat, že různý postup téhož zadavatele má často prozaičtější důvody. Například se jedná o zadavatele s více zadávajícími útvary, z nichž některé o pochybení účastníka nevědí. Nebo je účastník jediným účastníkem a pro zadavatele je další prodlení s plněním předmětu veřejné zakázky natolik problematické, že raději uzavře smlouvu s jinak „nespolehlivým“ dodavatelem. Případně zadavatel ví, že se účastník nestane vybraným dodavatelem, a proto si nechce prodlužovat zadávací řízení nadbytečným vylučováním účastníka, který není vybraným dodavatelem. Pohnutky zadavatele jsou však irelevantní, Úřad jednoznačně judikoval,⁴ že zadavatel svým postupem v jiném zadávacím řízení není vázán. Fakticky se neuplatňuje princip předvídatelnosti rozhodnutí dle § 2 odst. 4 správního řádu, neboť rozho-

dování zadavatelů není správním rozhodnutím.

Jak jsem již uvedla, zadavatel o akceptaci nápravných opatření za dostatečné nemusí formálně rozhodovat, ledaže rozhoduje o námitkách proti vyloučení. Zadavatel také nemusí přistupovat k objasňování nejasných opatření k nápravě (nedostatečný popis) či neprokázaných opatření k nápravě. Zadavatel může rovnou označit tato opatření za neprokázaná či nedostatečná. Povinnost přistoupit k jejich objasňování by mu vznikla v případě, že otázku obnovení způsobilosti „řešil“ i u jiného účastníka, u něhož k objasňování přistoupil. Domnívám se ale, že nelze přijmout automaticky závěr, že by zadavatel musel v případě posuzování obnovení způsobilosti přistupovat k objasňování dle § 46 ZZVZ jen proto, že u jiných účastníků využil postupu dle § 46 ZZVZ v jiných situacích (například chybějící doklady k prokázání kvalifikace). Zásady rovného zacházení a nediskriminace totiž dopadají na stejné či srovnatelné situace.⁵ Situace, kdy je účastník nezpůsobilý a neprokázal obnovení své způsobilosti nepovažuji za srovnatelnou situaci s chybějícím dokladem o kvalifikaci, nejasností nabídky atp. Pochopitelně však bude vždy záviset na konkrétních okolnostech případu.

Zcela na okraj lze zmínit, že obnovení způsobilosti se neuplatní ve zjednodušeném podlimitním řízení, pokud si tak zadavatel nevyhradil.⁶

Výčet povinností, které zadavatel při posuzování obnovení způsobilosti nemá, je pak třeba uzavřít tím, že zadavatel zejména nemá povinnost účastníkovi vyhovět. Účastník nemá nárok na zrušení svého vyloučení nebo nevyloučení jen proto, že doložil opatření k nápravě. Zadavatel má povinnost opatření k nápravě řádně posoudit, tento proces transparentně zachytit a vypořádat se s podáním účastníka.

Úřad přitom ve své rozhodovací praxi⁷ rozlišuje dvě kategorie situací. První označuje za situace jednoduché. Typickým příkladem je úhrada nedoplatku na pojistném (obnovení základní způsobilosti). Za další jednoduchý případ označil Úřad⁸ v minulosti například výměnu jednatele se záznamem v evidenci Rejstříku trestů za osobu bez tohoto záznamu. I taková situace je spíše jednoznačná,

pokud ovšem takový záznam v evidenci Rejstříku trestů není zároveň spjat například se závažným profesním pochybením účastníka (§ 48 odst. 5 písm. f) ZZVZ). V tom případě by totiž pouhá záměna jednatele nemusela být dostatečným opatřením k nápravě, ale bylo by třeba přijmout i například další organizační změny k předejití opakování takové situace. Druhou kategorií pak jsou situace komplexnější. V komplexnějších situacích pak Úřad přiznává zadavateli výrazně větší míru uvážení toho, co považuje za dostačené a co nikoliv.

Na tomto místě bych si dovolila malou polemiku nad účelností pojetí povinného posouzení obnovení způsobilosti. Dle mého názoru by bylo žádoucí, aby v některých případech zadavatel nemusel složitě posuzovat a argumentovat, proč určitá opatření k nápravě nepovažuje za dostatečná. Na shora zmiňovaných kauzách je totiž zřejmé, že ze strany účastníků zadávacího řízení se mnohdy jedná o určitou strategii, jak zadavatele soustavným předkládáním nedostatečných nápravných opatření, námitek, návrhů i žalob, odradit od vyloučení nespolehlivého dodavatele. Mnoho zadavatelů takovému nátlaku podlehnou a než by riskovali zásadní prodloužení zadávacího řízení, raději účastníka postupem dle § 48 odst. 5 ZZVZ vůbec nevyloučí, nebo akceptují jakákoliv opatření k nápravě, aby se vyhnuli řízení před Úřadem. Zejména v situacích, kdy zadavatel vylučuje účastníka dle § 48 odst. 5 a 6 ZZVZ, považují za zbytečně zatěžující zadavatele, pokud se musí vypořádávat s navrženými opatřeními k nápravě natolik rozsáhlé, jak je nyní v praxi vyžadováno. Jde-li například o důvod vyloučení pro závažná a dlouhodobá pochybení, je jeho zakotvení v ZZVZ a KISm zdůvodňováno snahou přiblížit zadávací řízení běžnému soukromoprávnímu kontraktárnímu procesu. Má-li však tato teze platit, lze si jen stěží představit situaci, kdy běžný objednatel „nezadavatel“ získá opakovaně negativní zkušenosti s konkrétním dodavatelem, a přesto s ním navazuje další spolupráci. Oproti tomu zadavatel takového dodavatele může vyloučit ze zadávacích řízení jen ve velmi specifických situacích vysoké intenzity dřívějších pochybení, a to po dobu 3 let. Pakliže zadavatel i přes takto přísně stanovená pravidla vyloučení a procesní obtíže zvolí postup dle § 48 odst. 5 písm. d) ZZVZ,

je zcela zřejmé, že v takového dodavatele nemá ani elementární důvěru a nechce s ním spolupracovat. Považovala bych proto za žádoucí, aby v některých případech vůbec nemusel opatření k nápravě posuzovat, anebo je mohl jednoduše vypořádat (zjednodušeně řečeno, ať již dodavatel udělá cokoliv, důvěru zadavatele neobnoví). Jinými slovy, nemusel by na každé jednotlivé opatření rozsáhle reagovat, ale mohl by konstatovat, že v daného dodavatele důvěru nemá. Je však zřejmé, že za současného znění KISm takový postup není možný, a proto zadavatel musí být velmi pečlivý v odůvodnění svého závěru o nedostatečnosti nápravných opatření. I přes to však lze stávající praxi považovat za rozumnou, zejména jde-li o omezený přezkum postupu zadavatele ze strany Úřadu.

Za příklad této „rozumné“ rozhodovací praxe je třeba považovat především rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 Af 79/2020-57 ze dne 15. 12. 2021 potvrzující rozhodnutí předsedy Úřadu sp. zn. ÚOHS-R0144/2020/VZ ze dne 25. 9. 2020. Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že zadavatel má „na své straně poměrně širokou rozhodovací pravomoc, jelikož je oprávněn zhodnotit dostatečnost opatření dle vlastní úvahy s přihlédnutím k závažnosti předchozích pochybení. Citované ustanovení tedy sice poskytuje příslušnému účastníkovi zadávacího řízení příležitost k prokázání své nápravy, ale současně nestanoví povinnost zadavatele tato nápravná opatření jako dostatečná akceptovat. To ostatně plně odpovídá výše popsanému účelu právní úpravy, jelikož konečné rozhodnutí, zda účastník zadávacího řízení dostane v důsledku své snahy o nápravu „další šanci“, nebo nikoliv, by mělo vzejít právě od zadavatele. Jinými slovy řečeno, neexistuje objektivní hranice, při jejímž překročení by příslušný účastník vždy (tj. i přes nesouhlas zadavatele) prokázal svou nápravu. (...) Výše uvedené je zásadní pro soud, jelikož je tím limitována jeho přezkumná činnost. Sám soud tedy nemůže (...) rozhodovat o tom, zda přijatá (či deklarovaná) opatření dávají dostatečnou pravděpodobnost nápravy účastníka, ale pouze o tom, zda zadavatel jejich dostatečnost vyhodnotil, aniž by při tom narušil zásadu transparentnosti a zákazu diskriminace“. Tyto závěry lze připodobnit k závěrům ohledně posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny.

Úřad ani soudy tak nejsou oprávněny vstupovat do myšlenkových procesů zadavatele a posuzovat za něj to, co má posuzovat on sám (viz § 76 odst. 3 ZZVZ „zadavatel posoudí“). Bude-li tedy účastník namítat obnovení způsobilosti dle § 76 ZZVZ a rozporovat jeho posouzení zadavatelem, Úřad i soudy budou primárně kontrolovat, zda zadavatel dodržel procesní postup a se všemi opatřeními k nápravě se transparentně a srozumitelně vypořádal, nebudou však samy hodnotit, zda měl zadavatel konkrétní nápravná opatření akceptovat či nikoliv (až na zcela zjevné případy, typicky výše poukazovaný jednoduchý případ úhrady nedoplatků na pojistném atp.). Lze tedy snad uzavřít, že i díky této rozhodovací praxi má zadavatel možnost nespolupracovat s nezpůsobilým dodavatelem a institut self-cleaningu tak nebude moci být nástrojem zneužívaným.

Mgr. Zuzana Profousová, právník
MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- ¹ Což bývá pravidlem, protože pokud by ji měl, pak k vyloučení dle § 48 odst. 5 a 6 ZZVZ vůbec nepřistoupí, neboť jde o důvody pro vyloučení tzv. fakultativní, tedy zadavatel je nemusí aplikovat.
- ² Např. rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚOHS-S0416/2020/VZ ze dne 18. 12. 2020.
- ³ Rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚOHS-S0417/2020/VZ ze dne 18. 12. 2020.
- ⁴ Např. rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0253/2020/VZ ze dne 13. 8. 2020.
- ⁵ Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 31 Af 83/2020–80 ze dne 23. 11. 2021.
- ⁶ Rozhodnutí předsedy Úřadu sp. zn. ÚOHS-R0013/2021/VZ ze dne 15. 3. 2021.
- ⁷ Rozhodnutí předsedy Úřadu č. j. ÚOHS-R0211/2017/VZ-04363/2018/322/JSu ze dne 12. 2. 2018.
- ⁸ Rozhodnutí Úřadu č. j. ÚOHS-S0361/2017/VZ-32456/2017/544/MPr ze dne 3. 11. 2017.

Je osoba vykonávající funkci člena dozorčí rady v obchodní korporaci ovládané státem politicky exponovanou osobou?

V praxi naši advokátní kanceláře jsme se v poslední době opakovaně setkali s dotazem, zda osoba vykonávající funkci člena dozorčí rady ve společnosti ovládané státem je politickou exponovanou osobou?

Úvodem je třeba uvést, že ve vnitrostátní právní úpravě je pojem politicky exponovaná osoba vymezen v zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v.z.p.p. (dále jen jako „AML zákon“), jehož předmětem je stanovení některých opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, stanovení některých práv a povinností fyzických a právnických osob při uplatňování opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a to za účelem zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu, a dále vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání.

Z ustanovení § 4 odst. 5. AML zákona plyne, že status politicky exponované osoby mají fyzické osoby, které jsou nebo byly v některé zde demonstrativně uvedené významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem, nebo které obdobnou funkci vykonávají nebo vykonávaly v jiném státě, v orgánu Evropské unie anebo v mezinárodní organizaci. Ve vztahu k obchodním korporacím ovládaným státem se politicky exponovanou osobou rozumí člen nebo zástupce člena, je-li jím právnická osoba, statutárního orgánu obchodní korporace.

Je však potřeba rovněž uvést, že AML zákon je rovněž právní normou, která zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie.

Jedním z těchto předpisů je pak i směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu (dále jen jako „IV. směrnice AML“).

Z článku 3, bod 9, písm. g) IV. směrnice AML vyplývá, že politicky exponovanou osobou je rovněž fyzická osoba, která zastává nebo zastávala významnou veřejnou funkci, včetně členů správních, řídicích nebo dozorčích orgánů podniků ve vlastnictví státu. Dalším z těchto předpisů je směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018 (dále jen jako „V. směrnice AML“), kterou byla doplněna IV. směrnice AML o článek 20a, podle něhož každý členský stát vydá a aktualizuje seznam uvádějící konkrétní funkce, které jsou podle vnitrostátních právních a správních předpisů považovány za významné veřejné funkce ve smyslu článku 3. bodu 9.

V České republice přísluší vydávání seznamu vymezujícího funkce, které jsou podle vnitrostátních právních a správních předpisů považovány za významné veřejné funkce ve smyslu čl. 3 bodu 9. IV. směrnice AML, Finančnímu analytickému úřadu jakožto příslušnému orgánu státní správy. Finanční analytický úřad vydal Metodický pokyn č. 7 ze dne 9. října 2020, v němž je v jeho příloze č. 1 formou taxativního výčtu uveden seznam funkcí, které jsou podle vnitrostátních právních a správních předpisů považovány za významné veřejné funkce. Z tohoto výčtu pak plyne, že politicky exponovanou osobou je u obchodní kor-

porace ovládané státem rovněž člen nebo zástupce člena, je-li jím právnická osoba, kontrolního orgánu obchodní korporace, v níž Česká republika přímo nebo nepřímo vlastní více jak 50% podíl (stejně tak jako člen jejího statutárního, správního nebo řídicího orgánu, nebo zástupce člena, je-li členem takového orgánu právnická osoba).

Vzhledem k výše uvedenému se i na fyzickou osobu působící ve funkci člena dozorčí rady v obchodní korporaci ovládané státem vztahuje status politicky exponované osoby ve smyslu ustanovení § 4 odst. 5. AML zákona. Obsah článku 3. bodu 9. IV. směrnice AML a ustanovení § 4 odst. 5. AML zákona nelze považovat za nesouladný i proto, že ve vnitrostátním právním předpise je proveden demonstrativní výčet významných veřejných funkcí. ©

Mgr. Adam Preissler,
trvale spolupracující advokát
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP / & PARTNERS
advokátní kancelář

AegisLaw

www.aegislaw.cz

#rostemesvami

Odpovědnost zdravotnických zařízení včera a dnes

Právní úprava oblasti zdravotnického práva prošla před zhruba deseti lety zásadními změnami. Zákon o péči o zdraví lidu byl zrušen a nahrazen Zákonem o zdravotních službách a jejich poskytování a Zákonem o specifických zdravotních službách. Dalším koncepčním zásahem do zdravotnickoprávní legislativy je nahrazení starého občanského zákoníku z roku 1964 novým z roku 2012.

Jednou z nejvýraznějších změn ve vztahu k občanskoprávní odpovědnosti zdravotnických zařízení je ustoupení od odpovědnosti za škodu tak, jak byla zakotvena v § 421a zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ 1964“) vedle obecné odpovědnosti dle § 420 OZ 1964.

Toto ustanovení upravovalo odpovědnost za škodu způsobenou okolnostmi majícími původ v povaze přístroje či jiné věci, které bylo použito při plnění závazku. Jednalo se o odpovědnost objektivní, tj. bez ohledu na zavinění, a současně absolutní, tedy bez možnosti liberace. Zákonnými předpoklady vzniku odpovědnosti byly vznik škody, její původ v povaze věci či přístroje a příčinná souvislost mezi nimi. Odpovědným byl ten, jehož závazek byl za použití přístroje plněn, a to i za okolností, kdy přístroj nebo použitá věc nebyla vadná, a dokonce ani nedošlo k porušení žádné povinnosti, natož pak k zaviněnému porušení povinnosti. Odpovědnost podle § 421a OZ 1964 vyvstávala i v případě, že daný postup byl lege artis.

Určité jednání a jeho následky tedy mohly být, dle okolností, posouzeny buďto v režimu obecné odpovědnosti dle § 420 OZ 1964 anebo v režimu objektivní a současně absolutní odpovědnosti dle § 421a OZ 1964. Všichni dotčení, zejména poškození pacienti a zdravotnická zařízení, ale i příbuzní poškozených, kteří zvažovali uplatnění vlastních práv, jakož i pojišťovny, kterým v návaznosti na vzniklou situaci vznikaly závazky z pojistných událostí, byli vystaveni právní nejistotě.

Rozlišení obou typů odpovědnosti

Častokrát nebylo možné rozlišit, o který typ odpovědnosti se jedná. Například ve věci NS 25 Cdo 1129/2005 došlo ke způsobení újmy na zdraví v důsledku

tlaku drátěné kličky na míchu. Nejvyšší soud uvedl, že „okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci“ se rozumí i úkony nezbytné pro řádné fungování věci vč. jejich zavádění. Právě tvrdost materiálu, a potažmo tlak drátěné kličky na míchu, byly v této souvislosti považovány za okolnosti, v důsledku kterých vznikla újma na zdraví. Skutkové okolnosti tohoto případu byly proto posouzeny jako objektivní a absolutní odpovědnost dle § 421a OZ 1964. Avšak ve skutkově obdobném případě, 25 Cdo 964/2014, Nejvyšší soud rozhodl, že tvrdost a konstrukce operačního háku nejsou samy o sobě okolnostmi, které mají původ v povaze použité věci, a proto se nejedná o odpovědnost dle § 421a OZ 1964, ale o obecnou odpovědnost dle § 420 OZ 1964.

V praxi se také stávalo, že dané skutkové okolnosti byly jinak právně hodnoceny soudy nižších stupňů, než dovolacím soudem – tak tomu bylo i ve shora zmíněné věci 25 Cdo 964/2014. Dále například ve věci 25 Cdo 2542/2003 dovolací soud dospěl k opačnému právnímu hodnocení než soudy nižších stupňů a konstatoval, že se nejedná o škodu způsobenou lékem jako takovým, ale chybným zákrokem, protože obstrukční krční páteře a ramene byl proveden technicky nesprávně (vpich jehly byl příliš hluboký), a proto se uplatní obecná odpovědnost podle § 420 OZ 1964.

Snaha o vyjasnění poměru těchto dvou typů odpovědnosti zdravotnických zařízení se prolíná rozhodovací praxí soudů od devadesátých let minulého století až do doby, kdy se za použití přechodných ustanovení nového občanského zákoníku soudy zabývaly posledními z případů řídicích se předchozí právní úpravou. Ve vztahu ke skutkovým okolnostem věci 2 Cdon 961/96 vymezil Nejvyšší soud rozdíl mezi oběma typy odpovědnosti tak, že způsobení újmy použitím ne-

sterilní injekční jehly je odpovědností dle § 421a OZ 1964, avšak pokud byla újma způsobena v důsledku kontaktu s pracovníkem zdravotnického zařízení, jenž byl nosičem viru (žloutenky), pak se jednalo o obecnou odpovědnost dle § 420 OZ 1964. Po přibližně 20 letech se Nejvyšší soud zabýval případem 25 Cdo 636/2015, kdy pacientka utrpěla újmu na zdraví v důsledku roztržení tibbiálního nervu chirurgickým nástrojem (§ 421a OZ 1964), avšak současně postup při operaci nebyl lege artis, neboť operátor si nebyl vědom, že se pohybuje v rizikové oblasti. Pooperační péče rovněž nebyla lege artis, když přerušeni nervu bylo odhaleno až po 4 měsících. Oba soudy nižších stupňů dovodily odpovědnost jak podle § 421a OZ 1964 ve vztahu k průběhu operace a odpovědnost podle § 420 OZ 1964 ve vztahu k pooperační péči. Nejvyšší soud se s tím však zcela neztotožnil a upřesnil, že pokud má jít o odpovědnost podle § 421a OZ 1964 musí být škoda způsobena specifickou vlastností použitého přístroje, a ne způsobem jeho použití nebo ovládání (uznal tedy pouze odpovědnost podle § 420 OZ 1964). V podstatě po celou dobu účinnosti OZ 1964 se objevovaly hraniční případy, kdy nebylo snadno určitelné, zda se jedná o odpovědnost dle ust. § 421a anebo § 420 OZ 1964.

Nová, aktuálně účinná právní úprava

V „novém“ občanském zákoníku, tj. zákoně č. 89/2012 Sb. (dále jen „OZ“) byla opuštěna koncepce odpovědnosti za výsledek, respektive za škodu způsobenou okolnostmi, které mají původ v povaze přístroje nebo jiné věci, jichž bylo při plnění závazku použito. Ponechána byla pouze odpovědnost za správný postup. Absolutní objektivní odpovědnost se uplatňuje v případě, že při plnění závazku byla použita věc vadná ve smyslu § 2936 OZ. Současná úprava zavádí institut smlouvy o péči o zdraví jakož-

to samostatného smluvního typu. Na rozdíl od OZ 1964 se tedy rozlišuje mimosmluvní režim (§2910 OZ) a smluvní režim (§2913 OZ).

O mimosmluvní režim se bude typicky jednat v případě nouze, kdy pacient nemůže vyslovit souhlas s uzavřením smlouvy. Příkladem může být pacient po autonehodě, který je v bezvědomí, přičemž není k dispozici žádná jiná osoba, která by mohla jednat za něj. O mimosmluvní péči se rovněž jedná v případech povinného léčení. V těchto situacích případné porušení povinnosti ze strany poskytovatele zdravotních služeb zakládá delikt ní odpovědnost podle § 2910 OZ.

V soudní praxi se vyskytl případ, kdy matka žalobkyně utrpěla rozsáhlou mozkovou mrtvici. Později v nemocnici zemřela. Žalobkyně tvrdila, že její matce nebyla poskytnuta odborná pomoc, že nebyla operována, že zdravotní dokumentace obsahuje lživé informace a že nebyla o stavu své matky řádně informována. Podle znaleckého posudku pacientka už v době přijetí nebyla způsobilá k invazivnímu řešení. Dále dle znalce byla provedena všechna potřebná vyšetření, zdravotnická dokumentace byla řádně vedena, byla prováděna léčba i monitoring pacientky. Lékaři rovněž žalobkyni objasnili vážnost stavu její matky. Soud I. stupně tak došel k závěru, že postup byl lege artis, k porušení povinnosti nedošlo, a tudíž není možné dovozovat odpovědnost podle § 2910 OZ. Žaloba byla zamítnuta. Krajský soud v Ostravě, jakožto soud odvolací, rozsudek potvrdil (zveřejněné rozhodnutí čj. 16 Co 29/2022-331).

V případě odpovědnosti podle § 2910 OZ jde o subjektivní odpovědnost, kde se presumuje zavinění ve formě nedbalosti – na rozdíl od smluvní odpovědnosti dle § 2913 tedy připadá v úvahu vyvinění, avšak škůdce musí prokázat, že jednal nezaviněně. Předpoklady vzniku odpovědnosti jsou protiprávní jednání, vznik újmy, příčinná souvislost a zavinění, přičemž důkazní břemeno ve vztahu k těmto předpokladům nese poškozený. Porušením povinnosti je rovněž míněno porušení obecné prevenční povinnosti podle § 2900 OZ nebo porušení povinnosti zakročit podle § 2901 OZ. I v případě mimosmluvního režimu platí požadavek zvýšené (odborné) péče ve smyslu § 2912 odst. 2 OZ.

Ustanovení § 2900 OZ obsahuje taxativní výčet statků, na které se obecná prevenční povinnost vztahuje, konkrétně se jedná o svobodu, život, zdraví a vlastnictví. Obecná prevenční povinnost se vztahuje na komisivní jednání. Porušení této povinnosti zakládá, jak je již výše zmíněno, odpovědnost podle § 2910 OZ.

Odpovědnost podle § 2910 OZ zakládá rovněž porušení povinnosti podle § 2901 OZ. Tuto povinnost ale nemá každý, nýbrž jen ten „kdo vytvořil nebezpečnou situaci nebo kdo nad ní má kontrolu, anebo odůvodňuje-li to povaha poměru mezi osobami a ten kdo může podle svých možností a schopností snadno odvrátit újmu.“

Prevenční povinnost zdravotnického zařízení podle § 2900 OZ, resp. zakročovací povinnost podle § 2901 OZ byla v praxi řešena ve věci 25 Cdo 4536/2018. Pacientka byla po neúspěšném pokusu o sebevraždu hospitalizována na psychiatrickém oddělení. Po zlepšení stavu si začala stěžovat na bolest zad. Byla odvedena na vyšetření zad na neurologické oddělení. Když po vyšetření čekala pacientka v čekárně na zřízence, vyskočila z otevřeného okna ze sedmého patra a po pádu zemřela. Podle znaleckého posudku postupovalo oddělení psychiatrie i neurologie lege artis, neboť nic nenaznačovalo suicidální úmysly pacientky. Žaloba pozůstalých byla okresním soudem zamítnuta, což odvolací soud potvrdil. Dle pozůstalých mělo zdravotnické zařízení porušit prevenční povinnost podle § 2900 OZ ponecháním otevřeného okna. K dovození odpovědnosti podle § 2901 OZ by však musely být naplněny znaky § 2910 OZ, tedy protiprávní jednání, vznik újmy a vztah příčinné souvislosti, zavinění se presumuje. V tomto případě nebyla naplněna podmínka příčinné souvislosti, protože s ohledem na projevy pacientky v průběhu vyšetření a při následném čekání v čekárně nemohli zaměstnanci zdravotnického zařízení škodlivý následek očekávat.

O smluvní režim se jedná v situacích, na které se vztahuje § 2636 OZ, smlouva o péči o zdraví. V případě porušení smluvní povinnosti se uplatní odpovědnost podle § 2913 OZ stojící na objektivním principu, tedy bez možnosti vyvinění, avšak s možností liberace. Zákonými předpoklady vzniku odpovědnosti podle

§ 2913 OZ jsou: porušení smluvní povinnosti, vznik škody, příčinná souvislost a neexistence liberačního důvodu. Důkazní břemeno, stejně jako v případě mimosmluvního režimu, nese poškozený.

Odpovědnosti za nedodržení povinnosti postupovat lege artis se věnuje rozhodnutí NS 25 Cdo 2968/2018. Žalobkyně se podrobila interrupci (ze zdravotních důvodů), při které došlo k perforaci dělohy a následně silnému krvácení, v důsledku čehož byla provedena hysterektomie. Žalobkyně byla s rizikem seznámena. Okresní i odvolací soud vycházely ze skutečnosti, že při lékařském zákroku, jenž byl jinak proveden lege artis, došlo k pochybení operátora, které mělo negativní dopad na zdraví žalobkyně. Jednalo se tedy o pochybení v jediném bodě jinak celkově správného postupu, a to navíc v bodě, u kterého nelze stanovit jednoznačná a měřitelná kritéria pro správnost či nesprávnost postupu, ale výsledek závisí na zručnosti a zkušenostech operátora. Přestože se jednalo o jediné pochybení v rámci celého léčení a pochybení operátora bylo zčásti „dílem náhody“ (když zkušenosti a cit pro individuální situaci byly podmínkou bezchybného zákroku), a navíc předmětné operační komplikace byly předvídatelné a pacientka byla o tomto riziku předem informována, Nejvyšší soud uzavřel, že se jednalo o postup non lege artis. Tím Nejvyšší soud stanovil latku pro poměrování toho, co bylo anebo nebylo lege artis, poměrně vysoko.

Rozhodnutí NS 25 Cdo 1788/2017 se věnuje prokazování příčinné souvislosti. Pacient byl hospitalizován za účelem extrakce totální endoprotézy kolenního kloubu, ale v průběhu hospitalizace zemřel na infarkt. Žalobci (pozůstalí) žádali o poskytnutí zadostiučinění v penězích za nemajetkovou újmu způsobenou úmrtím. Podle soudního znalce sice žalovaná nejednala lege artis, nicméně její jednání nebylo pochybením, které by vedlo k infarktu. Okresní soud na základě znaleckého posudku uzavřel, že neexistuje příčinná souvislost mezi non lege artis postupem a úmrtím pacienta. Odvolací soud se soudem I. stupně souhlasil a dovolací soud tuto skutkovou otázku nepřezkoumával, avšak dodal, že „není nutné prokázání příčinné souvislosti s „absolutní“ či „stoprocentní“ jistotou, nýbrž postačuje její prokázání v míře

blíží se praktické jistotě, čímž je ponechán prostor soudu k volnému hodnocení důkazů a racionální úvaze, aniž by byly na poškozené kladeny nesplnitelné požadavky.“

Příčinné souvislosti se věnoval i Ústavní soud v nálezu IV. ÚS 427/21. Stěžovatelka byla aplikována injekce v červnu 2015 a v září 2015 se objevila první zmínka o jeho ochrnutí levé nohy. Podle znalce byl postup nemocnice lege artis. Okresní soud žalobu zamítl, což krajský soud potvrdil. Podmínky pro přezkum dovolacím soudem nebyly splněny, stěžovatel však podal ústavní stížnost. Ústavní soud nepřehodnocoval důkazy provedené obecnými soudy a ve svém usnesení s odkazem na závěry znalce konstatoval, že nebylo dostatečně a přesvědčivě prokázáno, že by se zdravotnické zařízení dopustilo stěžovatelem namítaného pochybení; proto Ústavní soud stížnost odmítl.

Přestože i v případě mimosmluvního režimu platí požadavek zvýšené (odborné) péče ve smyslu § 2912 odst. 2 OZ, zvláště pak v souvislosti se smlouvou o péči o zdraví je nutno zdůraznit, že porušením smluvní povinnosti se mimo jiné myslí i porušení povinnosti postupovat s péčí řádného odborníka podle § 2643 OZ, tedy porušení povinnosti postupovat lege artis. Na jednu stranu nastavil Nejvyšší soud svým rozhodnutím 25 Cdo 2968/2018 poměrně vysoké požadavky na zdravotnická zařízení, na druhou stranu je součástí tohoto ustanovení i povinnost pacienta poskytnout potřebnou součinnost, míněno jak sdělení informací o zdravotním stavu pacienta (např. sdělení všech příznaků), tak třeba i dodržování vnitřního řádu daného zařízení. Současně zdravotnické zařízení neodpovídá za stav existující u pacienta v době přijetí.

Žalobkyni byla provedena sdružená operace – operace pupeční kýly, abdominoplastika a plastika aponeurózy přední stěny. Žalobkyně v době výkonu operace trpěla nadváhou, což mělo za následek pooperační komplikace, ve kterých spatřovala pochybení zdravotnického zařízení a domáhala se náhrady újmy, kterou zde spatřovala. Operaci nebyl přítomen plastický chirurg, ale jen všeobecný chirurg. Nicméně neexistuje žádný právní předpis jednoznačně upravující, které úkony může provést plastický a které vše-

obecný chirurg, nemůže se tedy jednat o odpovědnost podle § 2910 OZ. Podle znaleckého posudku nedošlo k žádnému pochybení v průběhu operace ani během pooperační péče. Nebylo tedy shledáno porušení péče řádného odborníka podle § 2643 odst. 1 OZ, nemůže tak být dovozena odpovědnost podle § 2645 ve spojení s § 2913 OZ. Okresní soud žalobu zamítl, jeho závěr potvrdil krajský soud. Nejvyšší soud dovolání odmítl jako nepřípustné rozhodnutím 25 Cdo 3675/2019.

Pacientka trpěla bolestí zad s vystřelováním do hrudníku. Byl jí diagnostikován spasmus. Bolestmi trpěla i následující den, večer pak byla nalezena manželem v kritickém stavu. Následná resuscitace nebyla úspěšná. Manžel se domáhal zaplacení náhrady nemajetkové újmy a nákladů pohřbu. Pacientka zemřela na disekující aneurysma aorty, což je poměrně obtížně zjištělná diagnóza, a i při včasné léčbě je šance na přežití zhruba padesátiprocentní. Nicméně příznaky pacientky mohly poukazovat i na jiná onemocnění, která doktorka pomocí vyšetření nevyloučila, a to vč. infarktu myokardu, kteréžto vyšetření mohlo pomoci odhalit disekující aneurysma. Nadto v lékařské zprávě nebyly uvedeny kompletní údaje, vč. např. prodělané operace páteře nebo rodinné anamnézy. Soud I. stupně dospěl k závěru, že postup lékařky byl non lege artis a že svým jednáním podstatně zvýšila pravděpodobnost následku, čímž je dána minimálně částečná příčinná souvislost mezi jejím postupem a úmrtím pacientky. Soud II. stupně se s tímto závěrem ztotožnil. Podle dovolacího soudu však poskytovatel zdravotní péče neodpovídá za postup non lege artis, pokud by ani řádně zvolený postup léčby poškození zdraví nezabránil. Aby vznikla povinnost k náhradě újmy podle § 2959 OZ, muselo by protiprávní jednání žalované být podmínkou, bez níž by škodlivý následek s alespoň vysokou mírou pravděpodobnosti nenastal. Nejvyšší soud zrušil rozhodnutím 25 Cdo 3332/2020 rozsudek soudů nižších stupňů a věc vrátil obvodnímu soudu.

Shrnutí

Jak je patrné i z výše uvedeného, stěžejní pro spory o náhradu škody v souvislosti s poskytováním zdravotní péče je posouzení otázky, zda poskytovatel zdravotní péče postupoval v souladu se současnými

dostupnými poznatky lékařské vědy (lege artis), či nikoli. Tuto otázku je nutno posuzovat za pomoci znalců-lékařů a podkladem pro závěr o případném porušení uvedené povinnosti je zpravidla znalecký posudek z oboru zdravotnictví. Toto posouzení je otázkou skutkovou. Znalecký posudek je tedy skutkovým podkladem (jedním z více podkladů) pro právní závěr soudu o tom, zda se jedná o postup lege artis, či nikoli. Vzhledem k tomu, že od 1.1.2014 už nehraje roli právní posouzení, zda škodný následek má původ v povaze přístroje či nástroje použitého při poskytování zdravotní péče, je toto skutkové posouzení ještě významnějším bodem v rozhodování o odpovědnosti než v minulosti.

Novou právní úpravou byly odstraněny dřívější pochybnosti ohledně režimu poskytování zdravotních služeb, tedy zda se jedná o objektivní a absolutní odpovědnost dle § 421a OZ 1964 anebo o obecnou odpovědnost dle § 420 OZ 1964. Pouhé překvalifikování druhu odpovědnosti (z objektivní a absolutní dle § 421a OZ 1964 na obecnou dle § 420 OZ 1964) proto již není důvodem pro zrušení rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení po několika letech souzení. Přestože nová právní úprava rozlišuje mezi smluvní a mimosmluvní odpovědností, správná subsumpce skutkových okolností pod příslušnou právní úpravu zpravidla v praxi nepůsobí potíže. I nadále však zůstává stěžejní posouzení, zda postup zdravotnického zařízení odpovídal nejnovějším požadavkům a postupům lékařské vědy (tj. zda se jednalo o postup lege artis), či nikoli. ☺

Mgr. Karol Laco, Senior Associate
TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.

LIFTING BEZ OPERACE V ÚSTAVU LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

Jasným trendem současné moderní estetiky je kombinace vždy několika různých ošetření. Protože v ÚLK je naším cílem dosáhnout svěžího a přirozeného efektu při všech ošetřeních, sestavujeme pro každého takový individuální program, který bere v potaz typ pleti, její problémy či věk klienta. Mezi nejčastěji kombinované zákroky patří: **zpevnění kontury čelisti** 3D liftingovými vstřebatelnými nitěmi, **kanylová modelace přírodní kyselinou hyaluronovou** ke kompenzaci propadů pod očima a na lících, **kanylová modelace tělu vlastní kyselinou hyaluronovou** do vrásek periorálně, a to bez nepřirozeného vyšpulení rtů. Dále **rejuvenace epidermis**, **barevné sjednocení a redukce rozšířených žilek**, to vše systémem laserových ošetření.

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nej kvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

Rozhodnutí soudů o povolení či nepovolení nezbytné cesty přístupu k nemovitosti

Tento článek se zabývá právní problematikou úpravy přístupové cesty k nemovitostem, které stojí na cizím pozemku a přilehlé pozemky jsou také ve vlastnictví třetí osoby. Historický právní základ byl obsažen v § 151 o odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., a v současné době je právní úprava v § 1029 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

V tomto článku se zabýváme rozdíly ve staré a nové právní úpravě ve světle rozhodnutí soudů i Ústavního soudu a to rozhodnutí 1448/17 ze dne 19. 1. 2018.

V konkrétním případě rozhodnutí Ústavního soudu otázka povolení nezbytné cesty k nemovitosti vznikla převodem vlastnického práva k sušárně chmele, která byla vystavěna zemědělským družstvem na pozemcích, které byly v osobním vlastnictví fyzické osoby. K převodu vlastnického práva na nového majitele nemovitosti došlo v rámci dražby, která byla zajištěna v rámci insolvenčního řízení zemědělského družstva za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Dražební vyhláška, kterou byla nemovitost prodána, však obsahovala ustanovení o nutnosti zajištění přístupové cesty k nemovitosti a to dohodou mezi vlastníkem sušárny chmele a vlastníkem pozemků (vlastníkem přilehlých pozem-

ků) na němž nemovitost sušárny chmele stojí.

Vlastník nemovitosti, který tuto sušárnu chmele vydražil a nyní vlastní, však dohodou o užívání přístupové cesty k svojí nemovitosti s vlastníkem pozemku nevyjednal a pozemek tak užíval bez jeho souhlasu. Vlastník pozemků mu nabízel úplatný nájem pozemků pod sušárnou i přilehlé přístupové cesty. Vlastník sušárny chmele byl přesvědčen, že má právo na nezbytnou cestu formou věcného břemene bezúplatně a že mu ji rozhodnutím stanoví soud.

V rámci uplatněné žaloby u Okresního soudu v Rakovníku, kde byla podána žaloba s odkazem na § 151o ods. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, tedy není-li vlastník stavby současně vlastníkem přilehlého pozemku a přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak, může soud na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno ve prospěch vlastníka stavby spočívající v právu cesty přes

přilehlý pozemek. Soud v Rakovníku tak žalobci určil šíři přístupové cesty, která však byla příliš široká a následně odvolací soud toto rozhodnutí zrušil s tím, že vlastník pozemku nevyužil možnosti vyjednat přístupovou cestu s majitelem pozemku, tak jak mu majitel nabízel. Nejvyšší soud toto rozhodnutí potvrdil s odkazem na níže uvedené právní posouzení.

Právní úprava upravená v § 151 o odst. 3 stanovovala pro rozhodnutí soudu ke zřízení práva nezbytné cesty dvě podmínky. Soud zřídil právo nezbytné cesty, pokud vlastník nemovitosti nebyl současně vlastníkem přilehlého pozemku a zároveň, pokud přístup vlastníka ke stavbě nebylo možné zajistit jinak. Jiným zajištěním přístupu se přitom rozumělo zejména uzavření smlouvy (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol.

Samotné nabytí stavby s vědomím, že k ní není přístup, nebylo za staré úpravy samo

DOLEŽAL
& PARTNERS

BRNO • PRAHA • BRATISLAVA • KRAKÓW

WWW.DOLEZALPARTNERS.COM

o sobě na překážku zřízení nezbytné cesty. (viz Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I., Komentář, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1052).

Přesto však judikatura vyžadovala, aby se přihlíželo k individuálním okolnostem a zkoumaly se důvody, proč se vlastník budovy zbavil přístupu ke stavbě. (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2014, sp. zn. 22 Cdo 3055/2012).

V souladu s novou právní úpravou obsaženou v § 1032 odst. 1 písm. b) NOZ se má postaveno právně na jisto, že soud nezbytnou cestu nepovolí, pokud si nedostatek přístupu způsobil z hrubé nedbalosti či úmyslně ten, kdo o nezbytnou cestu žádá. Podle judikatury dovolacího soudu se toto ustanovení aplikuje mimo jiné v situacích, kdy osoba nabývá nemovitou věc bez zajištěného přístupu, a kdy lze zároveň její jednání považovat za hrubě nedbalé či úmyslné. Obdobně jako za předchozí právní úpravy, ani za současného právního stavu samotná koupě nemovité věci bez zajištění přístupu automaticky neznamená, že by nabyvatel

neměl právo na povolení nezbytné cesty (viz Spáčil, J. a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 206).

V rozhodnutích o povolení nezbytné cesty je dlouhodobou právní praxí, že konkrétní situace musí být soudem náležitě přezkoumána a rozhodnutí o povolení nezbytné cesty není automatickým rozhodnutím soudu, na které by byl právní nárok.

Rozhodnutí o povolení či nepovolení nezbytné cesty je rozhodnutím, ve kterém soudům náleží široký prostor pro úvahu, přičemž v hraničních případech je možné s jistou mírou přesvědčivosti zdůvodnit různá řešení. Rozhodnutí je tak v zásadě na úvaze soudu; tato úvaha však musí být řádně odůvodněna a nesmí být zjevně nepřiměřená (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 6. 2010, sp. zn. 22 Cdo 2595/2008). Povinnost soudů své rozsudky racionálně odůvodnit patří k zárukám spravedlivého procesu garantovaného v čl. 36 odst. 1 Listiny, neboť pouze závě-

ry soudů objektivně udržitelné lze považovat za výraz nezávislého rozhodování obecných soudů. Pokud soudy své závěry racionálně obhajitelně nezdůvodní, jde o projev svévole zakládající protiústavní stav [nález sp. zn. I. ÚS 1845/11 ze dne 27. 10. 2011 (N 185/63 SbNU 153) či nález sp. zn. III. ÚS 2253/13 ze dne 9. 1. 2014 (N 3/72 SbNU 41)].

V tomto ohledu však Ústavní soud rozhodl, že k porušení základních práv nedošlo a že vlastník nemovitosti nejednal v souladu se zákonnými požadavky a v souladu s dražební vyhláškou a soud tak po přezkoumání všech skutkových okolností uzavřel, že vlastník nemá právo na kladné rozhodnutí soudu o povolení nezbytné cesty pro přístup k nemovitosti. ©

JUDr. Hana Gutová, PhD., advokát

Moreno Vlk & Asociados advokátní kancelář

EVA DOLEŽALOVÁ

Framing v online prostředí a právo na sdělování autorských děl veřejnosti

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.
- nově se specializujeme také na italské právo

Právní služby poskytujeme
v českém, slovenském,
anglickém, německém, italském,
francouzském a španělském jazyce.

Fotbalové spory a pravidlo just cause

V posledních letech lze ve fotbalovém prostředí pozorovat nárůst počtu sporů plynoucích z jednostranné výpovědi profesionálních smluv. Profesionální hráčskou smlouvu může smluvní strana vypovědět, aniž by jí vznikala povinnost ke kompenzaci, pouze z oprávněného důvodu. V mezinárodním fotbale je tato doktrína známá jako just cause, kdy její základ je dán v čl. 14 FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP).¹

Vsouladu s čl. 14 odst. 1 RSTP může být smlouva uzavřená mezi hráčem a klubem vypovězena kteroukoliv stranou bez jakýchkoliv následků či sankcí (ať už ve formě finanční kompenzace nebo sankcí sportovního charakteru), pokud je v daném případě přítomen ospravedlnitelný důvod – just cause.²

Ratio zavedení tohoto pravidla spočívá ve snaze zaručit smluvní stabilitu, a to současně s respektováním zásady reciprocity, kdy by stejné jednání mělo vést ke stejným důsledkům, nehledě na to, zda k němu dochází ze strany hráče či fotbalového klubu.

Kdy lze výpověď považovat za danou z ospravedlnitelného důvodu, a kdy naopak just cause dán není, příkladmo vymezuje RSTP v čl. 14 odst. 2, čl. 14bis, čl. 15 či čl. 18quater odst. 2.³ Konkrétní vodítka pro posouzení nabízí rovněž judikatura specializovaného rozhodčího soudu pro sport, kterým je Court of Arbitration for Sport se sídlem v Lausanne (CAS).⁴ V této judikatuře jsou s ohledem na postavení CAS, jakožto entity sídlící na území Švýcarska, reflektovány rovněž principy švýcarského práva.⁵

Základním prizmatem, jímž je posuzována oprávněnost výpovědi pro just cause, je individuální posouzení skutkových okolností každého jednotlivého případu. Současně je v zájmu smluvní stability nutno nahlížet na tento způsob ukončení smlouvy jakožto prostředek ultima ratio.⁶

Nejčastěji k jednostrannému ukončení smlouvy dochází na základě aplikace čl. 14bis RSTP, tedy v souvislosti s dlužnými odměnami, kdy smlouvu vypovídá hráč. Problémy při posouzení oprávněnosti takové výpovědi mohou nastat při výkladu ustanovení, jež jako předpoklad oprávněné výpovědi stanoví neuhrazení dvou měsíčních odměn k datu jejich

splatnosti a dále nesplnění této povinnosti ani v dodatečně lhůtě stanovené výzvou k úhradě.⁷ Výslovně však pro tento případ neuvádí, zda se za rozhodné považuje součet dlužných částek rovnající se dvěma měsíčním odměnám, či je předpokladem neprovedení jakékoli úhrady v daném měsíci (resp. ve dvou měsících), případně (dvouměsíční) délka prodlení s úhradou byť i části odměny. Posouzení vždy náleží příslušným rozhodcům, kteří svůj závěr musí přesvědčivě odůvodnit.

V roce 2018 došlo k rozšíření příkladného výčtu případů just cause o čl. 14 odst. 2 RSTP. Tím je reagováno na případy hrubého jednání (abusive conduct) stran smlouvy, konkrétně případy, kdy strana smlouvy svým jednáním donutí proti-stranu ukončit smlouvu či změnit podmínky smlouvy. V takovém případě je druhé smluvní straně umožněno smlouvu vypovědět pro just cause. Zakotvení této úpravy je jistě vítanou změnou, jež reaguje na různé formy nátlaku v rámci smluvních vztahů mezi kluby a hráči, byť lze pozorovat tendence k nadužívání tohoto důvodu pro ukončení smlouvy. Znění tohoto článku se po jeho přijetí stalo předmětem odborných

diskusí, a to primárně z důvodu potenciálně širokého výkladu umožňujícího subsumování rozličných situací, a to jak z pohledu hráče, tak také klubu.

Abusive conduct se tedy může dopustit jak hráč, tak klub. Ve fotbalovém prostředí se setkáváme spíše s druhým případem, kdy klub například přeřadí hráče do rezervního týmu, neumožní mu přístup k adekvátním tréninkovým jednotkám, zakáže hráči využívat zázemí a služeb klubu nebo neumožní hráči účastnit se klubových a sponzorských událostí.⁸ Toto jednání se následně stává důvodem vypovězení hráčské smlouvy ze strany hráče z důvodu tvrzeného hrubého jednání.

K abusive conduct se vztahuje četná judikatura CAS a DRC, která výklad tohoto široce vymezeného pojmu zpřesňuje a ohraničuje.⁹ Kritéria pro posouzení, zda se jedná o abusive conduct, jsou dle judikatury následující: důvod přeřazení hráče, zda byla hráči náležitě hrazena sjednaná odměna, zda se jednalo o dočasné nebo trvalé přeřazení, zda bylo hráči umožněno využívat zázemí klubu a zda byly tyto podmínky adekvátní, či zda byla možnost přeřazení z první-

SAMOSTATNÁ ADVOKACIE

is
NOT DEAD

forum
iuris

První pražský sdílený prostor pro advokáty.

Pohodové místo k práci i jednání s klienty s kompletním servisem.
Maximální svoboda a flexibilita. Minimální náklady.

Uruguayská 11, Praha 2 – Vinohrady
www.forumiuris.cz

ho týmu sjednána ve smlouvě uzavřené s hráčem.¹⁰

K naplnění znaků abusive conduct může nicméně dojít i v souvislosti s jednáním hráče, typicky v situaci, kdy se hráč pokouší vynutit si přestup do jiného klubu např. nedůvodnou absencí na tréninkových jednotkách či absencí na utkáních bez racionálního důvodu.

V případech, kdy dojde k neoprávněné výpovědi, je druhá strana oprávněna nárokovat finanční kompenzaci. Současně i tehdy, kdy jsou naplněny znaky abusive conduct, a konkrétní smluvní strana je tedy oprávněna jednostranně vypovědět smlouvu, bude tato situace posuzována jako vypovězení smlouvy poruší stranou (tj. tou, která naplnila znaky abusive conduct) bez just cause. Oprávněná strana pak může rovněž nárokovat od porušivší strany finanční kompenzaci.¹¹

Kritéria pro výpočet kompenzace stanoví čl. 17 RSTP. Ten upravuje i sportovní sankce, které mohou být uloženy straně, jež smlouvu bez just cause vypověděla; tyto sportovní sankce mají souvislost s termínem protected period definovaným v RSTP. Specifikem pro ukončení hráčské smlouvy je skutečnost, že nelze namítat neplatnost výpovědi. Neboli, i výpověď podaná bez řádného důvodu vyvolává ukončení smluvního vztahu mezi klubem a hráčem. Jediným zadostiučiněním jsou tak výše uvedené kompenzace a sankce.

I přes řadu nálezů CAS a rozhodnutí DRC vztahujících se jak k pravidlu just cause, tak konkrétně k abusive conduct, je třeba vždy zohlednit specifické okolnosti dané věci, které mohou právní kvalifikaci a výsledný závěr ovlivnit. A to jak v souvislosti s jednáním strany, která se abusive conduct dopustila, tak protistrany, jež se svým jednáním mohla na stavu věci podílet.

Některé tuzemské spory související s výpovědí hráčské smlouvy

Výpověď hráče na základě tvrzeného abusive conduct ze strany klubu byla v posledních letech předmětem hned několika, značně medializovaných, sporů vedených před Sborem rozhodců FAČR. Projednání některých z nich se dostalo až před CAS.¹²

V mediálním veřejném prostoru nejčastěji skloňovaným je spor Martina Haška mladšího s fotbalovým klubem AC Sparta Praha. Konečný verdikt v této věci je odbornou veřejností v České republice napjatě očekáván, neboť má potenciál zasáhnout do tuzemské rozhodovací praxe. Dalším v současnosti před CAS posuzovaným sporem souvisejícím s abusive conduct, a tedy i s just cause, je spor Michala Jeřábka a klubu FK Jablonec s klubem FK Teplice.

Závěr

Problematika sporů souvisejících s výpovědí pro just cause se v posledních letech dostává do středu zájmu nejenom zainteresovaných smluvních stran – tedy hráčů a klubů – ale i odborné veřejnosti.

S ohledem na významné ekonomické důsledky výpovědi bez just cause dané výší kompenzačních nároků lze hráčům i klubům doporučit pečlivě zvážit svůj postup,

a být pro tyto účely blíže obeznámen především s rozhodovací praxí CAS.

Vzhledem k možnosti poměrně širokého výkladu tohoto pravidla, především v souvislosti se zmiňovaným abusive conduct, bude zajímavé sledovat, zda, a případně jak budou nálezy CAS týkající se českých hráčů a klubů reflektovány při postupu smluvních stran i v rozhodovací praxi Sboru rozhodců FAČR.¹³

Mgr. Karolína Bémová, advokátka

JUDr. Jan Štúr, advokátní koncipient

Mgr. Melinda Jindra, advokátní koncipientka

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
— LAW FIRM —

Poznámky:

¹ Pravidlo just cause bylo převzato také do Přestupního řádu Fotbalové asociace České republiky, konkrétně je upraveno v § 22 odst. 8.

² Article 14 – Terminating a contract with just cause. FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players – July 2022 Edition.

³ FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players – July 2022 Edition.

⁴ Spory mezi členy sportovních asociací jsou zpravidla řešeny mimo soustavu obecných soudů, a to v rámci řízení před orgány příslušných sportovních asociací. V souvislosti se spory ze smluv je v českém fotbalovém prostředí orgánem příslušným k jejich projednání Sbor rozhodců FAČR. Pokud má konkrétní spor mezinárodní přesah, je k projednávání pověřena Dispute Resolution Chamber (DRC), která je v současnosti jednou z komor orgánu FIFA Football Tribunal. Rozhodnutí Sboru rozhodců FAČR i DRC jsou po vyčerpání všech opravných prostředků napadnutelná v řízení před CAS.

⁵ Rozhodčí nález CAS ze dne 24. 4. 2007 ve věci CAS 2006/A/1180, Galatasaray SK v. Frank Ribéry & Olympique de Marseille.

⁶ Rozhodčí nález CAS ze dne 16. 9. 2015 ve věci CAS 2014/A/3684, Leandro da Silva v. Sport Lisboa e Benfica a ve věci CAS 2014/A/3693, Sport Lisboa e Benfica v. Leandro da Silva.

⁷ Dle příslušné judikatury podmínka poskytnutí dodatečné lhůty ke splnění povinnosti

není podmínkou absolutní. Nicméně se její naplnění doporučuje. Rozhodčí nález CAS ze dne 9. 7. 2020 ve věci CAS 2019/A6452, Sport Lisboa e Benfica Futebol SAD v. Bilal Ould-Chikh & FC Utrecht B.V. & FIFA.

⁸ Rozhodčí nález CAS ze dne 3. 4. 2020 ve věci CAS 2019/A/6171, Josué Filipe Soares Pesqueira v. Osmanlispor FK a ve věci CAS 2019/A/6175, Osmanlispor FK v. Josué Filipe Soares Pesqueira & Akhisar Belediyespor FC & FIFA.

⁹ Rozhodčí nález CAS ze dne 8. 4. 2015 ve věci CAS 2014/A/3642, Erik Salkic v. Football Union of Russia & Professional Football Club Arsenal.

¹⁰ Commentary on the FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players – Edition 2021, s. 110.

¹¹ Op. cit., s. 106.

¹² MÁDL, L. Bucha, Jeřábek a Hašek. Téma tří fotbalových výpovědí pod lupou [online]. seznamzpravy.cz. 22. 3. 2020. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/bucha-jerabek-a-hasek-tema-tri-fotbalovych-vypovedi-pod-lupou-94742?utm_content=ribbonnews&utm_term=Bucha%20Ha%C5%A0EK&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz.

¹³ Autoři článku zpracovali tuto problematiku také v článku publikovaném v Advokátním deníku.

Promlčení nároků na odčinění újmy v patientských sporech

Jakkoli zdravotnická povolání pravidelně obsazují přední příčky oblíbenosti napříč profesemi, zvyšuje se v posledních letech počet pacientů, kteří se necítí spokojeni a tvrdí, že jim non lege artis postupem poskytovatele zdravotních služeb (nemocnice) bylo ublíženo na zdraví. S ohledem na obvyklý časový odstup uplatnění nároků bývá v těchto medicínskoprávních sporech často rozhodující otázka promlčení, jejíž posouzení s sebou nese svá specifika.

Úvodem se pro kontext sluší připomenout, že odpovědnost poskytovatele zdravotních služeb je odpovědností smluvní ve smyslu ustanovení § 2913 občanského zákoníku a nejedná se o odpovědnost za výsledek, nýbrž toliko za to, že zdravotní péče bude poskytnuta řádně.¹ Jinými slovy řečeno, poskytovatel zdravotních služeb v tomto ohledu odpovídá za to, že zdravotní péče bude poskytována na náležité odborné úrovni ve smyslu § 45 odst. 1, § 4 odst. 5 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách),² přičemž právní praxe užívá pro jednání v rozporu s těmito standardy označení postup non lege artis.³

Ještě předtím, než soud přistoupí k posuzování naplnění předpokladů vzniku odpovědnosti, mimo jiné tedy zda došlo

k porušení právní povinnosti (postupu non lege artis), se musí vypořádat s případnou námitkou promlčení nároků vznesenou žalovaným. Námitka promlčení představuje pro žalovaného jednu ze základních možností obrany v těchto sporech. Jednotlivá patientská práva na odčinění nemajetkové újmy (bolestné, ztížení společenského uplatnění, případně tzv. další nemajetkové újmy)⁴ bezpochyby podléhají režimu promlčení majetkových práv, která se promlčují v tříleté subjektivní promlčecí lhůtě.^{5, 6} Přitom je třeba podotknout, že soudní praxe v případech nároků na odčinění nemajetkové újmy podle § 2958 občanského zákoníku dovodila, že se jedná o komplex dílčích samostatných nároků, které jsou na sobě do určité míry nezávislé.⁷ Pojetí těchto nároků jako dílčích (nikoli jako nároku celistvého) má vliv jak na

stránku procesněprávní,⁸ tak z pohledu hmotněprávního, a to především právě ohledně promlčení.

Tím, co by činilo obtíže, však není stanovení délky promlčecí lhůty, ale přesného dne, který je rozhodný pro počátek běhu promlčecí lhůty. Vzhledem k tomu, že se ohledně nároků na odčinění nemajetkové újmy pacienta jedná o nároky dílčí, není vyloučeno, že promlčecí lhůta začne běžet u jednotlivých nároků rozdílně.

Na stanovení počátku promlčecí lhůty se vztahuje obecná právní úprava, podle které platí, že promlčecí lhůta počne běžet dnem, kdy mohlo být právo (u soudu) uplatněno poprvé, což nastane tehdy, kdy se oprávněná osoba (pacient) dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy

se o nich dozvědět měla a mohla.⁹ Za okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty zákon (v těchto věcech) považuje vědomost o újmě a povědomí o osobě povinné k jejímu odčinění.¹⁰ Otázka výkladu toho, kdy pacient získal povědomí o újmě, je složitější, než by se na první pohled mohlo zdát.

Obecně je možné říci, že základním předpokladem pro stanovení počátku promlčecí lhůty v medicínskoprávních sporech bude stanovení okamžiku ustálení zdravotního stavu pacienta.¹¹ Ústavní soud v tomto směru zaujal stanovisko, podle kterého se mají promlčecí lhůty posuzovat v pochybnostech ve prospěch poškozeného pacienta: „Přeci jen je propastný rozdíl mezi účastníkem řízení o náhradu škody na zdraví, který žije v obavách o své zdraví, a někdy i život, a účastníkem běžného, sporného řízení vedeného například v souvislosti s nezaplacením dluhu z kupní smlouvy (...) Pacient se upíná k tomu, že jeho zdravotní stav není dobrý, i k naději, že se zlepší. Nelze spravedlivě žádat od poškozeného pacienta, aby ještě v průběhu neukončené léčby průběžně vyhodnocoval, zda je jeho zdravotní stav ustálen. Vědomost o svém zdravotním stavu může mít pacient teprve tehdy, kdyby byl léčebný proces definitivně ukončen, nebo tehdy, kdyby se na ustálení zdravotního stavu jednoznačně shodli lékaři a v tomto ohledu podali pacientovi jasnou a srozumitelnou informaci.“¹²

Je však třeba se zamyslet s ohledem na koncepci dílčích nároků na odčinění nemajetkové újmy při ublížení na zdraví (viz výše), jak je to s počátkem promlčecí lhůty v jednotlivých případech.

Co se týká bolestného, je třeba počátek běhu promlčecí lhůty vztahovat ke dni, ve kterém došlo ke stabilizaci zdravotního stavu do té míry, že bude možné první hodnotit výši jednotlivých nároků¹³ za předpokladu, že byla definitivně ukončena léčebná péče nebo se na ustálení zdravotního stavu jednoznačně shodli lékaři a podali o tom pacientovi srozumitelnou informaci.

Pokud jde o ztížení společenského uplatnění jako fakultativního nároku při ublížení na zdraví, počátek promlčecí lhůty se směřuje na okamžik, kdy jsou prokazatelné nepříznivé trvalé následky pro

život poškozeného (a jeho úlohu ve společnosti) a současně kdy je možné tyto následky objektivně hodnotit.¹⁴ Třebaže se v praxi ve většině případů bude za počátek promlčecí lhůty považovat shodně tentýž den jak u bolestného, tak u ztížení společenského uplatnění, není vyloučeno, aby s ohledem na konkrétní situaci šlo u ztížení společenského uplatnění o den pozdější.

Konečně pokud jde o tzv. další nemajetkové újmy, je třeba s ohledem na podobnost s bolestným dle mého názoru ztotožňovat počátek promlčecí lhůty s tím, jak má být určen u bolestného. Shodně prvky lze spatřovat v pojmovém vymezení, jak jej provedl ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud, ze kterého lze dovozovat 3 definiční znaky tzv. dalších nemajetkových újem, a to dočasnost, nikoli bolestivost v širším smyslu a výjimečnost.¹⁵

Obecnou výjimkou při posuzování bude však vždy situace, kdy půjde o ublížení na zdraví nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti. V těchto případech nemůže začít promlčecí lhůta běžet dříve nežli okamžikem nabytí plné svéprávnosti.¹⁶

Závěr

Z pohledu procesní strategie žalovaného bude namísto uplatnit námitku promlčení vždy, když od tvrzeného ublížení na zdraví uplyne doba delší nežli 3 roky. Soudy však v praxi (možná více než jinde) poměrují vznesenou námitku s požadavkem zákona, který zakazuje zjevné zneužití práva vnést námitku promlčení.¹⁷ Podstatné je, že judikatura v případě nejistoty ohledně počátku běhu promlčecí lhůty preferuje ten výklad, který je pro pacienta příznivější. Platí však, že by se mělo promlčení v těchto věcech posuzovat vždy s ohledem na konkrétní okolnosti každého případu.¹⁸

Mgr. Tomáš Kouřilek, advokátní koncipient
PPS advokáti s.r.o.

Poznámky:

- ¹ ŠUSTEK, Petr; HOLČAPEK Tomáš. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 299–313. ISBN 978-80-7552-321-1.
- ² Případně v obdobném standardu péče řádného odborníka ve smyslu § 2643 odst. 1 občanského zákoníku.
- ³ Byť toto označení může být někdy zavádějící z důvodu možného obsahového rozdílu mezi právním a medicínským pojetím.
- ⁴ Jak vyplývá ze samotného názvu tohoto článku, nezabývá se zde promlčením práva na náhradu majetkové újmy poškozeného (např. účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, náhrada za ztrátu výdělků po dobu pracovní neschopnosti apod.).
- ⁵ Viz § 612 občanského zákoníku.
- ⁶ Podle § 636 odst. 3 občanského zákoníku se objektivní promlčecí lhůta v těchto případech nepoužije.
- ⁷ Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017.
- ⁸ Kvalifikované vyličení jednotlivých nároků – srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017 (bod 8.).
- ⁹ § 619 občanského zákoníku.
- ¹⁰ § 620 odst. 1 občanského zákoníku.
- ¹¹ Pro jednotlivé oblasti následků újmy na zdraví (např. fyzické a psychické následky) mohou existovat různé okamžiky ustálení zdravotního stavu.
- ¹² Nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. IV. ÚS 774/2018.
- ¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 7. 2011, sp. zn. 21 Cdo 752/2010.
- ¹⁴ Srov. KADLUBIEC, Vojtěch. Kompenzace nemajetkové újmy na zdraví po 1. 1. 2014 – vybrané aspekty. Právní rozhledy. 2015, č. 17, s. 593–598. ISSN 1210-6410.
- ¹⁵ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017.
- ¹⁶ § 622 občanského zákoníku.
- ¹⁷ § 8 občanského zákoníku; podle starší terminologie vznesení námítky promlčení v rozporu s dobrými mravy.
- ¹⁸ Nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. IV. ÚS 774/2018.

Advokátní kancelář Vejmelka & Wünsch dovršila v těchto dnech 20 let samostatného působení na českém trhu právních služeb

Advokátní kancelář Vejmelka & Wünsch při svém založení v roce 2002 převzala pražskou pobočku celosvětově působící zahraniční právní firmy Freshfields Bruckhaus Deringer, ve které byli zakladatelé Vejmelka & Wünsch partnery. Do Vejmelka & Wünsch při jejím založení přešel i celý právní tým pražské pobočky Freshfields Bruckhaus Deringer. Právě rozsáhlé zahraniční zkušenosti a bohaté právní know-how ve spojení se znalostmi českého a evropského práva umožnily advokátní kanceláři Vejmelka & Wünsch vybudovat právní firmu podle mezinárodního modelu, která nabízí kompletní právní služby a je schopna uspokojovat strategické i každodenní potřeby svých klientů. Stabilní klientela, dlouhodobé osobní vztahy s klienty a pracovní tým výborně odborně i jazykově vybavených právníků jsou základní devízou kanceláře.

Za dobu svého působení byla kancelář Vejmelka & Wünsch právním poradcem v mnoha významných transakcích a její advokáti zastupovali klienty v řadě mediálně sledovaných soudních sporů. Patří sem například poradenství společnosti Housing & Construction při BOT pilotním projektu infrastruktury ve střední a východní Evropě nebo společnosti International Power při rozsáhlé privatizaci v odvětví energetiky, skupině Kapsch ve všech fázích výstavby a provozu mýtného systému v České republice, společnosti REWE při akvizici řetězce PLUS Discount či skupině SeneCura při vytváření rozsáhlé sítě domovů sociální péče v České republice. V rámci církevních restitucí advokáti kanceláře úspěšně zastupovali Národní památkový ústav v řadě sporů o vydání majetků nevyčísitelné hodnoty ve vlastnictví České republiky, např. hradu Bouzov nebo Květné zahrady v Kroměříži. Vejmelka & Wünsch úspěšně zastupovala také společnost MAFRA a Raiffeisen stavební spořitelna v kartelových řízeních před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a pravidelně vypracovává komplexní právní stanoviska pro banky i mezinárodní organizace pro kapitálový trh (tzv. ICMA a ISLA).

V rámci svých možností poskytuje kancelář také bezplatné (pro bono) právní služby osobám v tíživé sociální situaci, pro které by jinak profesionální právní pomoc byla nedostupná.

Vejmelka & Wünsch je opakovaně hodnocena jako přední právní firma v ČR nezávislými mezinárodními ratingovými institucemi, které provádějí hodnocení trhu právních služeb, včetně Legal 500, Chambers Europe a IFLR 1000.

Anonymní oznámení v návrhu zákona o ochraně oznamovatelů

Aktuální stav návrhu zákona

Dne 16. prosince 2019 vešla v účinnost směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen „Směrnice“). Dle čl. 25 odst. 1 Směrnice měly členské státy tuto Směrnici implementovat do svých právních řádů do 17. prosince 2021. Návrh zákona implementující Směrnici byl dne 9. února 2021 rozeslán poslancům jako sněmovní tisk č. 1150 (dále jen „předchozí návrh“). Z důvodu posledních voleb do poslanecké sněmovny však k jeho schválení nedošlo v rámci stanovené lhůty. Pro určité subjekty se však Směrnice na základě přímého účinku stala závaznou (tj. především stát, státní orgány apod.).

S ohledem na skutečnost, že Česká republika je již nějakou dobu v prodlení s implementací Směrnice, byl dne 29. 4. 2022 předložen Ministerstvem spravedlnosti nový návrh Zákona o ochraně oznamovatelů k připomínkovému řízení¹ (dále jen „návrh zákona“). Tento návrh zákona se s předchozím návrhem do značné míry obsahově shoduje. Zavádí povinnost pro specifikované subjekty (tzv. „povinné osoby“)² zavést vnitřní oznamovací systém. Vnitřním oznamovacím systémem jsou myšleny kanály, přes které mohou oznamovatelé („whistlebloweri“) zasílat své oznámení ohledně možného porušování právních předpisů. Rozdíl oproti předchozímu návrhu spočívá zejména v tom, že nový návrh zavádí oprávnění pro povinnou osobu, aby rozhodla o tom, že nebude přijímat anonymní oznámení.

Oznámení a anonymní oznámení

Oznámení je v rámci návrhu zákona definováno jako oznámení fyzické osoby obsahující informace o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo porušuje právní předpis nebo předpis Evropské unie upravující oblasti uvedené v návrhu zákona (tj. např. oblast daní, ochrany spotřebitele, AML, GDPR, veřejných zakázek apod.), o jehož spáchání se oznamovatel dozvěděl v souvislosti

s prací nebo jinou obdobnou činností. Za oznámení je dle návrhu zákona považováno i oznámení podané anonymně, pokud později vyjde totožnost oznamovatele najevo. Anonymním oznámením je pak oznámení, které bylo podáno anonymně a ani později totožnost oznamovatele nevychází najevo.

Anonymní oznámení v návrhu zákona

Oproti předchozímu návrhu je vyloučena povinnost Ministerstva spravedlnosti jakožto tzv. externího oznamovacího kanálu (tj. oznamovací kanál, který je oznamovatel oprávněn využít vedle vnitřního oznamovacího systému zavedeného povinnou osobou) přijímat oznámení podaná anonymně. Jak již bylo výše zmíněno, povinné osoby si mohou určit na základě vlastního uvážení, zda budou anonymní oznámení přijímat. Tato diskreční pravomoc vychází z čl. 6 odst. 2 Směrnice, které dalo oprávnění státům, aby samostatně rozhodly, zda mají povinné právní subjekty v soukromém

nebo veřejném sektoru povinnost přijímat anonymní oznámení. Je otázkou, nakolik vnitřní oznamovací systém povinných osob bude efektivní, pokud nebude umožňovat podání anonymního oznámení. Povinnost uvést svou identifikaci v rámci oznámení pak může být odrazující pro oznamovatele, kterým nepostačuje zákonná záruka, že nebude postižen odvetným opatřením ze strany povinné osoby či jejich zaměstnanců.

V případě, že se povinná osoba rozhodne nepřijímat anonymní oznámení,³ nemusí povinná osoba anonymní „oznámení“ evidovat, posuzovat apod. Přestože se z pohledu návrhu zákona v takovém případě nebude jednat o oznámení, vzniknou povinné osobě povinnosti, které bude z důvodu dispozice s anonymním oznámením povinna dodržovat. Anonymní oznamovatelé požívají stejné ochrany jako ostatní oznamovatelé. Na anonymní oznamovatele se tam bude vztahovat zejména ochrana v podobě výjimky z porušení smluvní nebo zá-

tdpA

konné povinnosti (§ 3 návrhu zákona), ochrany před odvetným opatřením (§ 4 odst. 2 návrhu zákona), práva na přiměřené zadostiučinění v případě odvetného opatření (§ 5 návrhu zákona) či ochrana v případě zveřejnění oznámení za podmínek § 22 návrhu zákona (§ 7 návrhu zákona).

Rozdíl pak spočívá pouze v tom, že anonymní podání nemusí povinná osoba vyšetřovat, evidovat, případně informovat oznamovatele o přijetí oznámení. Na druhou stranu povinná osoba nemůže fyzickým osobám zakázat nebo fakticky zabránit, aby podávaly anonymní oznámení. Je ovšem otázkou, zda povinné osobě povinnost vyšetřování nevznikne např. v rámci odborné péče či povinnosti řádného a obezřetného výkonu činnosti, které jsou vyžadovány např. u finančních institucí (např. banky, obchodníci s cennými papíry či investiční společnosti apod.), na které návrh zákona dopadá.

Anonymní oznámení ve finančních institucích

Právní regulace finančních institucí (zejm. obchodníci s cennými papíry, investiční společnosti a banky) již dlouhodobě reguluje povinnost zavést postupy k ohlášení porušení prostřednictvím nezávislého a samostatného komunikačního kanálu.⁴ Autoři Smutný, Pihera a Cuník⁵ uvádí, že zákon o bankách nepočítá s anonymními oznámeními. Na druhou stranu dávají ovšem ke zvážení, zda na základě uvedené právní povinnosti bude obhajitelný postup spočívající ve vyřazení anonymního oznámení z další-

ho posuzování, když informace uvedená v oznámení bude působit dostatečně důvěryhodně.

V důsledku uvedené povinnosti obezřetného výkonu činnosti by pak samotná povinná osoba měla mít zájem na prošetření činnosti, když za porušování právních předpisů hrozí peněžité pokuty či se jedná o chování zaměstnance poškozující povinnou osobu, ačkoliv není jeho jednání v přímém rozporu s právními předpisy.

Závěr

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že finanční instituce jakožto povinné osoby by měly vzhledem k sektorové regulaci povolit možnost anonymních oznámení, resp. tato přijímat. Na druhou stranu s ohledem na požadavky zmíněné sektorové regulace v oblasti finančních trhů pak finanční instituce nemusí mít vnitřní oznamovací systém nastaven tak, aby umožňoval podávat čistě anonymní oznámení. Finanční instituce tak mají prostor pro vytvoření vnitřního systému, který bude vyhovovat jejich potřebám. Nicméně i přes tuto skutečnost lze s ohledem na obezřetnost doporučit, aby finanční instituce přijímaly a řešily anonymní oznámení.

Pro úplnost lze dodat, že dle čl. 26. odst. 2 Směrnice pro povinné osoby v soukromém sektoru musí zavést interní kanál pro oznamování do 17. prosince 2023. Účinnost návrhu zákona je stanovena prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlá-

šení. Povinné osoby tak mají čas rozhodnout o možnosti povolit anonymní oznámení.

Mgr. Lucie Sukdoláková, advokátní koncipientka
Greats advokáti, s.r.o.

Greats.

Poznámky:

- ¹ Návrh zákona dostupný zde: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNCDF-M97V>.
- ² Tj. osoby, které jsou v návrhu zákona specifikovány, přičemž se jedná např. o zaměstnavatele zaměstnávající 50 zaměstnanců, samosprávné investiční fondy či investiční společnosti.
- ³ Tj. v souladu s § 9 písm. b) bod 4. návrhu zákona povinná osoba určí, že nepřijímá anonymní oznámení a zároveň mezi náležitosti oznámení uvede identifikaci oznamovatele.
- ⁴ Viz např. § 20a zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech či § 10a zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.
- ⁵ SMUTNÝ, Aleš, PIHERA, Vlastimil, CUNÍK, Tomáš. § 10a [Whistleblowing]. In: SMUTNÝ, Aleš, PIHERA, Vlastimil, SÝKORA, Pavel, CUNÍK, Tomáš. Zákon o bankách. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 325–326, marg. č. 4.

PAVLÍNA TRHALOVÁ

Veřejné zakázky ve zdravotnictví

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

Limity kampaně v komunálních volbách

Nezadržitelně se blíží termín komunálních voleb, který byl letos prezidentem vyhlášen již na pátek a sobotu 23. a 24. září ve standardních hodinách. Klíčový termín je i 19. červenec, do kdy bylo třeba odevzdat kandidátní listiny včetně potřebných příloh, jako jsou čestná prohlášení či pro nezávislé kandidáty a sdružení nezávislých kandidátů i petice podporující jejich kandidaturu.

Po tomto termínu pak nejpalčivější otázkou bude vedení volební kampaně k oslovení co nejširšího možného spektra voličů, proto je na místě se zabývat tím, jaké jsou v těchto volbách zákonné limity vedení volební kampaně – zda lze využívat obecní média jako jsou zpravodaje či televizní vysílání k prezentaci některých volebních subjektů, zda lze útočit na své oponenty za nevydařené či nerealizované kroky, či zda se lze proti takovým útokům nějak bránit.

Volební zákony zpravidla obsahují i pravidla vedení volební kampaně. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí¹ sice není výjimkou, avšak pravidla volební kampaně upravuje pouze ve třech odstavcích jednoho konkrétního paragrafu, a to § 30.

První odstavec pojednává o tom, že starosta může vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to nejméně 16 dnů přede dnem voleb (nejpozději tedy ve středu 7. září), přičemž možnost využívání plakátovacích ploch musí odpovídat rovnosti kandidujících volebních stran a plochy musí být poskytnuty bezplatně. Druhý odstavec zakotvuje pravidlo, že v době počínající třetím dnem přede dnem voleb a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejněny výsledky předvolebních a volebních průzkumů. Poslední odstavec pak zakazuje ve dny voleb volební agitační a propagaci některé z volebních stran v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí. To je vše, co volební zákon k otázce volební kampaně uvádí.

Další pravidla samozřejmě mohou být obsažena v jiných právních předpisech,² nicméně jak i Ministerstvo vnitra ve svých metodických materiálech³ potvrzuje, zákon je poměrně úsporný a platí zde tzv. zásada legální licence zakotvená v čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, že každý může činit, co není zákonem

zakázáno. V kontextu rozhodovací praxe soudních instancí se rovněž uvádí, že komunikační média obcí lze k volební kampani využívat, avšak s tím, že by měla být zachována korektnost a rovnost přístupu volebních stran k těmto médiím.⁴

Hranice vymezující možnosti ve volební kampani v komunálních volbách jsou tedy dosti nejasné a ani jejich překročení zpravidla nemá vliv na platnost takových voleb. Pokud dojde k porušení pravidel volební kampaně, má to zpravidla vliv nejen na volbu konkrétního kandidáta, ale spíše vliv na výsledek voleb jako takových. Prohlášení neplatnosti voleb je ale spíše raritou než pravidlem. Kupříkladu po komunálních volbách v roce 2018 bylo podáno celkem 239 návrhů na neplatnost voleb / hlasování / volby kandidáta, přičemž návrh na neplatnost voleb (mnohdy spojený s jiným návrhem) byl podán celkem ve 124 případech.⁵ Pouze jediný však byl úspěšný, a to mnohokrát medializovaný případ ve Strakonicih.

Aby však soud přistoupil k prohlášení neplatnosti voleb, nepostačuje ovlivnění výsledků voleb, nýbrž vyžaduje se hrubé ovlivnění voleb.⁶ Proto například ani agitace v okolí volební místnosti (jakkoliv ji zakazuje výslovně zákon o volbách do zastupitelstev obcí) nemusí nutně vést k prohlášení neplatnosti voleb.⁷

Ani pomlouvačné dopisy či příspěvky na sociálních sítích zpravidla nepovedou k úspěšnosti návrh na neplatnost voleb, nicméně mohou založit odpovědnost občanskoprávní či odpovědnost za spáchaný přestupek (o trestném činu by šlo uvažovat snad jen teoreticky). Porušení pravidel volební kampaně může vést ke zvýšenému zájmu některých občanských sdružení či politických oponentů.

Jako příklady dobré praxe při využívání obecních periodik lze například uvést zvláštní vydání obecního zpravodaje, který bude k dispozici všem kandidují-

cím subjektům ve stejné míře (mnohdy například spojený i se zákazem politické inzerce za úplatu ve standardních vydáních obecního zpravodaje). Bez pochyby lze k propagaci volebních stran využít i kontakt s občany, sociální sítě, plakátovací plochy, letáky a jiné prostředky, ideálně však se zachování pravidel slušnosti a korektnosti. Je bezpochyby možné, aby představitelé obce ve zpravodajích informovali, co vše se za uplynulé volební období podařilo, to ostatně patří i k bilančování po uplynulých čtyřech letech. Způsob prezentace by však neměl posloužit jako prostředek osobní prezentace jednoho kandidáta z obecních prostředků. ©

Mgr. Bc. Tomáš Auer, advokátní koncipient
KVB advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- ¹ Zákon č. 491/2001 Sb.
- ² Například § 32 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- ³ Například zde <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/volebni-kampan-ve-volbach-do-zastupitelstev-obci.aspx>.
- ⁴ Srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2014, č. j. 9 A 344/2014-61.
- ⁵ FERECKÝ, Jan, SCHEUER, Jan, ŠÍP, Josef. Vybrané (meritorní) aspekty soudního přezkumu komunálních voleb 2018. Časopis pro právní vědu a praxi, 2020, č. 4, s. 631–656.
- ⁶ Viz § 60 odst. 2 až 4 zákona č. 491/2001 Sb.
- ⁷ Srov. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 2. 11. 2018, č. j. 64 A 12/2018-22.

Právní aspekty NFT

V dnešní nejisté době, kdy se společnost stále vypořádává s dozvuky covidové pandemie a nově čelí výzvám, které přinesla válka na Ukrajině, mezi které mimo jiné patří i vysoká inflace, se lidé čím dál více zajímají o alternativní uchovatele hodnoty majetku.

Postupným vývojem přes investování do akcií a investičních fondů, se už delší dobu velkému zájmu těší též kryptoměny a nedávne době se do hledáčku dostaly i tzv. NFT.

Co se skrývá pod zkratkou NFT?

Zkratka NFT pochází z anglického spojení non-fungible token, tedy doslovně přeloženo jako nezaměnitelný či nenahraditelný token. V podstatě se jedná o záznam digitálního umění. Stejně jako tradiční umění, každé původní NFT je originál a může mít pouze, až na některé výjimky, jednoho vlastníka. Konkrétně se NFT vyskytují například v podobě obrazů, hudby, textu, ale například i jako internetové domény. NFT i kryptoměny slouží zejména jako investiční nástroj, nicméně zásadní rozdíl mezi nimi tkví v tom, že kryptoměny jsou volně zastupitelné, vzájemně zaměnitelné a lze je používat jako platidlo stejně jako eura či dolary, neboť mají standardizovanou hodnotu. Díky své jedinečnosti NFT jednoznačně určitelnou hodnotu nemá.

Právní povaha NFT

NFT v současné době nepodléhají žádné právní regulaci. To, zda v čase dojde k vytvoření právních předpisů, je otázkou. V mezích české platné právní úpravy lze o NFT uvažovat jako o věci, přesněji řečeno o věci nehmotné dle ustanovení § 496 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Ve smyslu následujících ustanovení občanského zákoníku se jedná o věci movité a nezuživatelné. Podstatnou vlastností NFT je též jejich nedělitelnost. Nárůst popularity NFT se v poslední době promítá do principu jejich nezastupitelnosti, kdy vznikají tzv. frakční NFT. NFT jsou vlastníky rozděleny na několik kusů, což umožňuje více zájemcům o konkrétní NFT nakoupit a vlastnit jeho část. V podstatě jde o nabytí podílu na NFT.

Odborná veřejnost se nyní většinou shoduje na tom, že NFT nelze považovat za cenné papíry. Nabytím vlastnictví k této nehmotné věci nedochází zároveň k nabytí vlastnictví jejího podkladu a práv s ním spojených, nabyvatel získává vlastnické právo pouze k samotnému tokenu, který je uložen v jeho virtuální peněženke. NFT je tedy potvrzením o existenci digitálního vlastnictví určité věci zapsané v kryptopeněženke nabyvatele. Lze si jej tedy představit jako určitou informaci, třeba jako výpis z veřejného seznamu, nebo derivát daného díla. NFT tudíž nenaplnují zákonnou definici cenných papírů ve smyslu ustanovení § 514 občanského zákoníku, jakožto hmotného substrátu, resp. zápisu v příslušné evidenci, s nímž je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze uplatnit ani převést.

Jak bylo již uvedeno výše, každé nově vytvořené NFT je originál, jehož hodnota se v čase mění. Přestože nejde zabránit kopírování původních NFT, stejně jako není možné zabránit vytváření kopií

nebo padělků originálních uměleckých děl, vlastníkem původního tokenu může být jen jedna osoba. Díky existenci NFT v digitálním světě je jednoduché své vlastnické právo prokázat. Převod vlastnického práva je dvoufázový. Titulem pro nabytí vlastnického práva bývá nejčastěji tzv. chytrá smlouva (smart contract), který funguje na bázi počítačového kódu. Smluvní strany vyplní údaje a sjednají podmínky transakce. Když se splní předpoklad předurčený v počítačovém kódu k provedení transakce, např. dojde k připsání ceny za NFT ve prospěch peněženky jeho původce, transakce se zapíše do blockchainu a kupující nabude vlastnické právo k danému NFT, resp. k certifikátu o zápisu prokazujícím existenci práv k digitální kopii podkladového díla. Zápis tedy funguje jako modus. Zároveň zápis zajišťuje trvalost této transakce, jelikož jakmile k němu jednou dojde, nelze jej v zásadě nikterak modifikovat. Zápis neslouží pouze jako neprůstřelný důkaz o nabytí vlastnického práva k NFT, ale zároveň též jako důkaz o původu a originalitě daného tokenu.

Máme advokacii rádi, i když je to náročná a stresující práce. Děláme ji moderně, lidsky s odpovědným přístupem a slušně. Máme ostré lokty tam, kde je jich třeba, ale zároveň rádi strany přívětivým a smířlivým jednáním přivedeme ke smírnému řešení jejich problémů.

2021
právnícká
firma
roku

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2020
právnícká
firma
roku

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Stavební právo & nemovitosti • Trestní právo & compliance
Obchodní právo s mezinárodním prvkem • Veřejné zakázky

NFT a některé aspekty práva duševního vlastnictví

NFT je v digitálním světě potvrzením vlastnictví k určitému digitálnímu dílu, přičemž NFT samo o sobě dílem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, v platném znění, není, jelikož se jedná pouze o odkaz na podkladové dílo, a proto nepoživá právní ochranu dle autorského zákona. Z toho důvodu není možné zamezit vytváření jeho kopií, jako je tomu možné u autorských děl chráněných autorským zákonem. Zároveň nabyvatel koupí NFT nezískává žádná práva k podkladovému dílu ani k jeho digitální podobě, a proto není ani oprávněn uplatňovat autorská práva ve smyslu autorského zákona.

Nicméně podkladová díla často autorskoprávní ochranu požívají. Při vytváření NFT tedy mohou zejména nastat tři autorskoprávně relevantní situace. Za prvé dojde k vytvoření NFT původcem, který jako zdroj použije své autorské dílo, a tudíž jedná v souladu s autorským zákonem. V druhém případě původce NFT využije volné dílo ve smyslu ustanovení § 28 autorského zákona, ke kterému majetková práva vymezená v ustanovení § 12 a násl. autorského zákona již zanikla. Ve třetí situaci využije tvůrce k vytvoření NFT jako podklad určité dílo, ke kterému autorská práva jiné osoby nadále trvají.

V případě, že dojde k vytvoření NFT bez souhlasu autora podkladového díla a tvůrce NFT neoprávněně takové dílo užije, pak autorovi podkladového díla trvá ochrana, kterou mu v českém právním řádu zaručuje ustanovení § 40 a násl. autorského zákona. Té se může domáhat jednak vůči původci NFT, tak i vůči jeho nabyvateli. Je nutné dodat, že domoci se ochrany v krypto světě nebude, vzhledem k decentralizaci blockchainu, anonymitě uživatelů a neexistující právní regulace, nijak lehké. Nejvhodnějším způsobem, jakým chránit svá práva, je se přímo obrátit na tržiště, na kterém došlo k předmětné transakci s žádostí o odstranění tokenů.

Nabyvatel NFT jednající v dobré víře v řádné nabytí NFT, který kvůli porušení autorských práv původce NFT nebude moci uplatňovat svá práva k NFT, se bude muset spolehnout na dostatečné ošetření takové situace v samotném smart con-

tractu, případně v transakčních podmínkách tržiště, prostřednictvím kterého bylo NFT prodáno.

Kromě autorského práva může transakcemi s kryptoměnami dojít též k porušení jiných práv duševního vlastnictví, zejména k zásahu do ochranné známky. K newyorskému soudu byla v lednu 2022 podána žaloba společnostmi v koncernu Hermès proti Masonu Rothschildovi, který vytvořil digitální kolekci kabelek, které nazval „METABIRKINS“, přičemž ke každé z nich bylo vytvořeno NFT, které se staly předmětem transakcí. Společnost Hermès, vlastník mezinárodní ochranné známky „BIRKIN“, ve své žalobě mimo jiné uvedla, že vytvořením výše uvedených NFT se Mason Rothschild dopustil porušení průmyslových práv plynoucích z ochranné známky, parazitoval na pověsti a vyvolal nebezpečí záměny. Soudní spor stále probíhá, přičemž je jasné, že ať dopadne jakkoliv, rozsudek bude významným precedencem v této oblasti.¹

Dalším aspektem souvisejícím s NFT je výplata licenčních poplatků (royalties), které pro tvůrce NFT znamenají nespornou výhodu. O tu se zaslouhuje právě blockchain, na jehož základě celý systém NFT funguje. Tvůrce NFT totiž obdrží licenční poplatek v podstatě za každou transakci jeho NFT. Díky původnímu zápisu v blockchainu jsou veškeré transakce konkrétního NFT jednoduše dohledatelné a licenční poplatky jsou následně připsány do autorovy virtuální peněženky vždy po jejich provedení. Výše licenčních poplatků se odvíjí od smluvních podmínek uvedených ve smart contractu či podmínek tržiště, většinou se pohybují v rozmezí 5–10 % ceny tokenu. Tímto je autorům zaručen trvalý příjem za užívání jejich díla. Nicméně je nutno dodat, že licenční poplatky náleží všem tvůrcům NFT, tudíž i těm, kteří zhotovili NFT neoprávněně.

Úskalí NFT transakcí

Největším problémem obchodování s NFT je jejich neukotvenost. Jejich regulace, kromě případných AML omezení, která se na ně vztahují například ve španělských či portugalských zákonech, neexistuje v žádném právním řádu. Ačkoliv se nyní diskutuje o možné právní regulaci NFT a v některých státech se již formuje zákonná úprava, vznikají soudní prece-

denty či jsou navrhována omezení, nadále zůstává oblast NFT autonomní oblastí. Kvůli neexistujícím pravidlům je tedy na smluvních stranách transakce, aby se dohodly na podmínkách chytré smlouvy. To však zvyšuje pravděpodobnost podvodných a spekulativních jednání ze strany tvůrců NFT vůči důvěřivým nabyvatelům. Tím se rovněž otevírají dveře ke sjednávání nestandardních, pro některé právní řády často neznámých smluvních podmínek. Příkladem je případ britského výtvarníka Damiena Hirsta, který v rámci projektu „The Currency“ vytvořil 10 000 obrazů a k nim 10 000 korespondujících NFT. V červenci roku 2021 si mohli zájemci NFT koupit, přičemž měli jeden rok na to se rozhodnout, zda se chtějí stát vlastníky NFT (tokenů), anebo fyzických děl. Druhá verze díla byla nenávratně zničena. Poté, co si zájemci zvolili preferovanou možnost, nabyli k ní nejen vlastnické právo, ale též majetková autorská práva k zaznamenanému dílu, což je v systému common law, na rozdíl od českého právního řádu, možné.²

Právních aspektů a úskalí souvisejících s NFT je možno kvalifikovat více. V některém z dalších článků proto bude zajímavé věnovat se právnímu vztahu NFT a regulačního rámce digitálního obsahu, právům spotřebitelů se zaměřením na NFT nebo například přístupům jednotlivých právních řádů k dané problematice.

JUDr. Lucie Brostíková, BA,
advokátka / IP & IT Law Team Leader
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner

Poznámky:

¹ Jedná se o soudní řízení zahájené dne 14. ledna 2022 u U.S. District Court in the Southern District of New York pod sp. zn. 1:22-cv-00384.

² V rámci projektu „The Currency“ byla prodána celá tvorba Damiena Hirsta v poměru 5.149 ks fyzických obrazů a 4.851 ks NFT. Dostupné online z: <https://www.smithsonianmag.com/smart-news/artist-damien-hirst-will-burn-thousands-of-paintings-in-nft-experiment-180980529/>.

Ukončení pracovního poměru a diskriminace zaměstnance z důvodu zdravotního postižení

Konflikt zákazu diskriminace a práva na ukončení pracovního poměru

Cílem tohoto příspěvku je zodpovědět otázku, zda může být výpověď z pracovního poměru daná zaměstnavatelem z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti zaměstnance k jím vykonávané práci diskriminační. A pokud ano, tak za jakých podmínek a jakým způsobem mohou zúčastněné strany řídit s tím související rizika. Dochází zde totiž ke konfliktu práva zaměstnance nebýt diskriminován pro své zdravotní postižení na jedné straně, a práva zaměstnavatele jednostranně ukončit pracovní poměr výpovědí pro dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti na druhé straně.

Pracovní právo stojí na základní zásadě rovnosti a zákazu diskriminace. Tato zásada je navíc zaručena ústavním právem, mezinárodními dohodami a upravuje ji i právo EU. Zvláštním případem nepřímé diskriminace je podle antidiskriminačního zákona („ADZ“) také odmítnutí či opomenutí zaměstnavatele přijmout přiměřené opatření, které zajistí zaměstnanci se zdravotním postižením rovný přístup k zaměstnání, ledaže by takové opatření zaměstnavatele nepřiměřeně zatěžovalo.¹ Zda by opatření zaměstnavatele nepřiměřeně zatěžovalo, je potom nutné posuzovat s ohledem na (i) míru užitku zaměstnance, (ii) finanční únosnost pro zaměstnavatele, (iii) dostupnost finanční a jiné pomoci, (iv) možnosti náhradních opatření.²

Proti tomu potom stojí právo zaměstnavatele ukončit pracovní poměr, pokud zaměstnanec dlouhodobě pozbude zdravotní způsobilost k jím vykonávané práci. Buď tak může učinit výpovědí podle § 52 písm. d) zákoníku práce („ZP“), je-li příčinou nemoc z povolání, pracovní úraz, nebo maximální přípustná expozice rizikovým faktorům na daném pracovišti. Nebo, jde-li o obecné příčiny, tedy jinou nemoc či úraz, pak zaměstnavatel může postupovat výpovědí podle § 52

písm. e) ZP. V obou případech musí být pozbytí zdravotní způsobilosti doloženo, přičemž zákon předpokládá doložení lékařským posudkem vydaným poskytovatelem pracovnělékařských služeb či rozhodnutím příslušného správního orgánu.³

Pojďme si tedy tento konflikt vzájemných práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele přiblížit a pokusit se nalézt náznaky jeho řešení v případě řešeném Nejvyšším soudem ČR („NS“).

Zdravotní postižení

Než se přesuneme ke konkrétnímu případu rozhodovanému NS, je vhodné stručně uvést, co vše může být považováno za zdravotní postižení. Zákon jej pro tyto účely definuje jako „tělesné, smyslové, mentální, duševní nebo jiné postižení, které brání nebo může bránit osobám v jejich právu na rovné zacházení ... přitom musí jít o dlouhodobé zdravotní postižení, které trvá nebo má podle poznatků lékařské vědy trvat alespoň jeden rok“.⁴ Tedy v podstatě jakékoliv zdravotní omezení, které je natolik zásadní, že má potenciál bránit realizaci práva na rovné zacházení a má potenciál trvat alespoň jeden rok.

To potvrzuje i judikatura Soudního dvora EU („SDEU“), který se touto otázkou zabývá v kontextu směrnice o rovném zacházení v zaměstnání („Směrnice“). SDEU dospěl k závěru, že zdravotním postižením ve smyslu Směrnice je lékařsky diagnostikovatelná nemoc, ať už léčitelná či nikoliv, fyzická, duševní, nebo psychická, která má v souvislosti s jinými překážkami potenciál bránit dané osobě v plném zapojení do profesního života rovnoprávně s ostatními.⁵ Takovou nemocí může být za určitých specifických okolností např. i obezita.⁶ Pojem zdravotní postižení je tedy nutné vykládat poměrně široce. Vždy se však musí jednat o takový stav, který je dlouhodobý a jehož omezující potenciál se naplno projevuje v interakci s ostatními překážkami.⁷

Skutkový stav případu řešeného NS

Otázku, zda a za jakých okolností může být ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele kvalifikováno jako diskriminace zaměstnance z důvodů zdravotního postižení, řešil NS v rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1844/2020 („Rozsudek“). V tomto případě byl zaměstnanec zaměstnán na pozici „research analyst“ vyžadující týmovou spolupráci. Vstupní prohlídkou bylo zjištěno, že zaměstnanec má zachovanou schopnost vykonávat soustavné zaměstnání, byť jeho schopnost být pracovně začleněn je omezena z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Posudek však neuváděl, v čem spočívá nepříznivý zdravotní stav, jak se projevuje ani jaká konkrétní omezení z něj vyplývají. Zaměstnanec totiž při vstupní prohlídce tyto informace neposkytl, respektive je zamlčel.

Zároveň orgán sociálního zabezpečení vydal rozhodnutí, že zaměstnanec je osobou zdravotně znevýhodněnou.⁸ Ani to však neuvádělo bližší podrobnosti. Zároveň bylo vydáno ještě před vznikem daného pracovního poměru. Zaměstnanec toto rozhodnutí sice předložil mzdové účetní zaměstnavatele, ale pouze s tím, že je důležité kvůli daňové slevě. Účetní tak dále zaměstnavatele o tomto rozhodnutí nijak neinformovala.

Ve skutečnosti zaměstnanec trpěl diagnostikovaným psychiatrickým onemocněním spočívajícím mimo jiné v poruše osobnosti s narcistickými rysy. Zaměstnavatele však o něm nijak neinformoval. Pouze uvedl, že navštěvuje psychologa a dále rozvedl některé své charakterové vlastnosti (citlivost na hluk, kritiku a neúctu). Onemocnění se navenek projevovalo např. nadměrnými neshodami a konflikty na pracovišti, které však byly přičítány „běžným“ osobnostním rysům, a nikoliv onemocnění zaměstnance.

Zaměstnavatel se vzniklé konflikty, neshody a nedostatky v týmové spolupráci zaměstnance snažil se zaměstnancem i jeho kolegy řešit. Vzhledem k jejich in-

tenzitě a množství těchto konfliktů i přístupu dotčeného zaměstnance však nakonec ještě ve zkušební době zaměstnavatel pracovní poměr daného zaměstnance zrušil. Zaměstnanec na zrušení reagoval žalobou, ve které se domáhal náhrady újmy. Ta měla být způsobena nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení, které se měl zaměstnavatel dopustit tím, že nepřijal vhodná opatření ve smyslu § 3 odst. 2 ADZ, aby zaměstnanec mohl nadále vykonávat své zaměstnání.

Právní závěry NS

NS v Rozsudku uvedl, že v takových případech skutečně může jít o nepřímou diskriminaci ve smyslu § 3 odst. 2 ADZ. Tedy o odmítnutí, respektive opomenutí, přijmout takové přiměřené opatření, aby zaměstnanec se zdravotním postižením měl rovný přístup k zaměstnání, ledaže by takové opatření zaměstnavatele nepřiměřeně zatěžovalo. NS dále identifikoval jednotlivé podmínky, za kterých se skutečně bude jednat o nepřímou diskriminaci:

- 1) zaměstnavateli je či musí být s ohledem na všechny okolnosti zřejmé, že zaměstnanec trpí omezením vyplývajícím z fyzických, duševních nebo psychických postižení (zdravotní postižení);
- 2) zdravotní postižení v interakci s dalšími překážkami má potenciál bránit zaměstnanci v plném zapojení do profesního života rovnoprávně s ostatními zaměstnanci;
- 3) existují přiměřená opatření, která zaměstnavatel může přijmout, aby zaměstnanci takové plné rovnoprávné zapojení do profesního života umožnil;
- 4) tato přiměřená opatření nepředstavují pro zaměstnavatele nepřiměřené zatížení ve smyslu § 3 odst. 3 ADZ.

NS následně dospěl k závěru, že zaměstnavatel o onemocnění zaměstnance nevěděl a za daných okolností ani vědět nemohl a nemusel. Zaměstnanec totiž své zdravotní postižení a z něj vyplývající omezení zaměstnavateli zamlčel. Informace o návštěvě psychologa a osobnostních rysech nebyla v tomto ohledu dostatečná. Stejně tak nebylo dostatečné předání rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení mzdové účetní zaměstnavatele. Onemocnění navíc nebylo navenek nijak patrné a jeho projevy spočívající

v konfliktech na pracovišti tak bylo možné přičítat „běžným“ osobnostním rysům, ne nemoci či postižení. Zdravotní postižení a z něj vyplývající omezení tak nebylo možné zjistit ani z formální lékařské diagnózy ani na základě laického přístupu z jeho konkrétních projevů.

NS tedy uzavřel, že v tomto případě nebyly splněny výše uvedené podmínky. Zaměstnavatel o zdravotním postižení nevěděl, neměl tudíž povinnost hledat přiměřená opatření ani zkoumat, zda je může realizovat bez toho, aby jej nepřiměřeně zatěžovala, a ani neměl povinnost je skutečně realizovat. V daném případě se nejednalo o nepřímou diskriminaci ve smyslu § 3 odst. 2 ADZ. To následně potvrdil i Ústavní soud ČR usnesením sp. zn. IV. ÚS 745/21, kterým odmítl ústavní stížnost dotčeného zaměstnance.

Praktické závěry

Výpověď z pracovního poměru daná zaměstnavatelem z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti zaměstnance k jím vykonávané práci může být diskriminační. Právo zaměstnavatele ukončit jednostranně pracovní poměr (vhodným způsobem a za splnění zákonných podmínek) je tak korigováno povinností zaměstnavatele nediskriminovat zaměstnance mimo jiné pro jeho zdravotní postižení. To může mimo jiné znamenat povinnost zaměstnavatele přijmout vhodná opatření zajišťující takovému zaměstnanci rovný přístup k zaměstnání.

Tato povinnost má své opodstatnění a je důležitým nástrojem k zajištění rovnosti. Excesivní výklad a odhlížení od jednotlivých zákonných podmínek stanovených pro její aplikaci však může vést k jejímu zneužívání. České soudy se nicméně k této problematice staví vcelku vyváženě, když na jedné straně tuto povinnost potvrzují a na druhé straně zdůrazňují jednotlivé podmínky její aplikace a odmítají ji slepě vyžadovat tam, kde tyto podmínky splněny nebyly. Není tedy nutné propadat unáhlivým závěrům, že každé jednostranné ukončení pracovněprávního vztahu zaměstnance se zdravotními potížemi, byť by bylo založené na posudku poskytovatele pracovnělékařských služeb o dlouhodobém pozbytí zdravotní způsobilosti, je (či hrozí být) diskriminací

zaměstnance z důvodu zdravotního postižení.

Zaměstnavatelé by nicméně měli věnovat pozornost zdravotnímu stavu svých zaměstnanců a přistupovat pečlivě k pracovnělékařským prohlídkám i z těchto důvodů.⁹ V případě jednostranného ukončování pracovněprávních vztahů by pak zaměstnavatelé měli pečlivě zvažovat důvody takového ukončení, všechny jeho okolnosti a v určitých situacích zvažovat i jiná v úvahu připadající přiměřená opatření. Podobně i zaměstnanci by měli k těmto otázkám přistupovat odpovědně. Zejména by měli být transparentní při pracovnělékařských prohlídkách a nezatajovat před poskytovatelem pracovnělékařských služeb případná zdravotní postižení. Tím se mohou vyhnout následným nedorozuměním na pracovišti a z toho plynoucím nepříjemnostem zdravotním i pracovním.

JUDr. Radim Doležal, advokát
LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITÉ
LAWYERS

Poznámky:

- ¹ § 3 odst. 2 ADZ.
- ² § 3 odst. 3 ADZ.
- ³ § 52 písm. d) a e) ZP; otázka doložení pozbytí zdravotní způsobilosti jiným způsobem není předmětem tohoto příspěvku a z důvodu rozsáhlosti této problematiky se k ní zde nevyjadřujeme.
- ⁴ § 5 odst. 6 ADZ.
- ⁵ Rozsudek SDEU ve věci C-335/11.
- ⁶ Rozsudek SDEU ve věci C-354/13.
- ⁷ Rozsudek SDEU ve věci C-270/16.
- ⁸ Ve smyslu § 67 odst. 3 zákona o zaměstnanosti.
- ⁹ Existují totiž samozřejmě i jiné důvody pro pečlivý přístup k pracovnělékařským prohlídkám. Např. vyhovění povinnostem zaměstnavatele na úseku BOZP, předcházení pracovním úrazům a nemocem z povolání apod.

ZIZLAVSKY

> 30 let

insolvence firem

spolehlivá řešení

Jak vypadá právní trh budoucnosti? A kdo se na něm prosadí?

Ani trhu právních služeb se novodobá průmyslová revoluce nevyhne. Právníci by se na ni měli připravit.

Právo je jedním z oborů, který se mění jen pomalu. Je ze své podstaty spíše reaktivní než proaktivní a konzervuje společenský systém, protože na společenské změny vždy reaguje se zpožděním.

Není proto nijak zvláštní, že tato povaha práva jako systému se přenáší i na příslušníky právnických profesí. Advokáti i další právní profesionálové většinou nejsou otevření zásadním změnám v přístupu ke své práci a nemají potřebu měnit zavedené pořádky, pokud se jim zdá, že dobře fungují.

To je zároveň pozeňáním i prokletím právní profese. Opatrnost a konzervativní přístup při poskytování právních služeb nejsou vždy od věci. I malá chyba se přece může ukázat jako chyba katastrofální, kterou klient neodpustí. Přílišný konzervatismus ale může vést k jistému zakrnění a nezdravé neochotě přijmout jakékoliv změny. To však může ekonomická realita dnešního světa tvrdě potrestat.

Budoucnost právních služeb

Pokud se někdo chce dozvědět, jak bude trh právních služeb vypadat za 15 až 20 let, zpravidla začne u profesora Richarda Susskinda, který se budoucnosti práva věnuje dlouhodobě. Ve své knize *Tomorrow's lawyers: an introduction to your future*¹ předpověděl, že příštích 20 let v právu přinese více změn než předchozích několik století dohromady. Dle Susskinda budou příčiny těchto změn hlavně tři – tlak na zlevnění právních služeb, liberalizace poskytování právních služeb a nové technologie.

Působení uvedených faktorů můžeme pozorovat již dnes. Snaha snížit výdaje na právní služby je přinejmenším na západě evidentní (v roce 2019 to mělo v plánu více než 80 % trhu ve Spojených státech).² Více firem má také zájem své právní problémy

v budoucnu řešit spíše in-house než s pomocí externích právních poradců. V roce 2022 byly náklady na in-house právní týmy vůbec poprvé větší než náklady vynaložené na externí poradce. Tento trend zřejmě bude pokračovat i nadále.³ Dalším důsledkem tlaku na snižování nákladů je i outsourcing právních služeb. Ten obnáší převod jednodušší právní práce do levnějších jurisdikcí (například Indie) a je typický (zatím) hlavně pro angloamerické prostředí. Globální trh outsourcingu právních služeb má mezi lety 2021 a 2027 vzrůst o více než 30 %.⁴

Liberalizace trhu jde také kupředu. V mnoha jurisdikcích advokátním kancelářím vznikla silná nová konkurence v podobě takzvaných alternativních poskytovatelů právních služeb. Pro tyto poskytovatele jsou zpravidla charakteristické dva znaky – nabízení jednoduchých a rutinních právních služeb škálovatelným způsobem a transparentní cenový model založený na produktových balíčcích či měsíčních paušálech. Právě právní technologie jsou s liberalizací trhu pevně spjaté. Alternativní poskytovatele

právních služeb lze totiž primárně často vnímat spíše jako technologické firmy, které chtějí právní služby poskytovat inovativně a nemají tak zájem stát se běžnou advokátní kanceláří.

Důsledkem liberalizace právního trhu, právních technologií a alternativních poskytovatelů bude pravděpodobně to, čemu Susskind říká „komoditizace“ právních služeb. S ní je spojen důraz na poskytování právních služeb rychleji, s transparentnějším cenovým modelem a standardizovaným způsobem, který je jednoduše škálovatelný. Komoditizovat samozřejmě nelze všechny právní služby. Některé jsou natolik komplexní, že budou i nadále výsadou advokátních kanceláří (přinejmenším prozatím). Lze nicméně očekávat, že nemalá část trhu právních služeb komoditizována být může a je to jen otázkou času.

Co to znamená pro právníky?

Nejednomu právníkovi by při pohledu na prognózy vývoje trhu právních služeb mohlo připadat, že budoucnost jeho pro-

Skuteční experti na správní právo

k prosazení a ochraně Vašich práv a zájmů

Bohaté zkušenosti získané pečlivou, poctivou a kreativní prací pro klienty z ČR i zahraničí

Unikátní tým opravdových odborníků na jednotlivá subodvětví správního práva

Mimořádné propojení teoretických znalostí a desítek let advokátní praxe

Úspěšné zastupování před správními orgány i soudy všech stupňů

Důraz na nekompromisní kvalitu specializovaných právních služeb

Specializované právní služby
poskytujeme soukromému
sektoru i veřejné správě

226 259 401
pravnik@akkvb.cz
www.akkvb.cz

oceněna také v letech
2015-2020

fese není zrovna zárná. To ovšem nemusí být pravda.

Budoucnost práva je v interdisciplinari-tě. Právní služba budoucnosti je službou interdisciplinární. Při jejím poskytování jistě hraje hlavní roli právník, nicméně neméně důležitou roli hrají i další profesionálové, například technologové, ekonomové, projektoví manažeři či byznys analytici.⁵ Práce v interdisciplinárních týmech sama o sobě představuje pro právníky velkou výzvu. Čím dříve si toto právníci uvědomí, tím úspěšnější mohou v budoucnu být.

Vítězem na trhu zítřka je ten, kdo právní služby poskytuje inovativně a je schopen se pohybovat na komoditizovaném trhu. Ten totiž klade důraz nejen na kvalitu právní porady jako takové, ale ve stejné míře také na způsob jejího poskytování a zprostředkování (service delivery). Pokud chtějí být právníci v těchto částech trhu úspěšní, musí si osvojit nové schopnosti a dovednosti, například produktový design a procesní nebo projektové řízení. Na tyto oblasti bude nově kladen důraz, ať je místem působnosti právníka advokátní kancelář nebo in-house právní tým. Již nyní jsou tu tendence reflektovat tuto změnu právní práce ve vzdělávání mladých právníků, kteří vedle právních poradců budou často působit i v roli právně-technologických konzultantů nebo projektantů.⁶

Zamyslet by se nad sebou měly především ty advokátní kanceláře (zpravidla větší), které mají svůj byznys založený na velkém množství relativně rutinních právních úkonů (high-volume low-margin work). Právě tento segment trhu je nejvíce přitažlivý pro alternativní poskytovatele, kterým bez jakýchkoliv inovací jistě nebude snadné konkurovat. Menší advokátní kanceláře se naopak mohou těšit na zpřístupnění větší části právního trhu. Nové technologie totiž menším advokátním kancelářím zřejmě umožní poskytovat služby i v případech, ve kterých to kvůli nedostatku personálu dříve nebylo možné.

In-house právníci z nastávajících změn také mohou těžit. Práce in-house bývala historicky zpravidla vnímána jako méně prestižní než práce v advokacii, to se ale nyní mění. Právě in-house právníci jsou zpravidla ti, kteří zavádějí změny

jako první. Mají k tomu konec konců ty nejlepší předpoklady, protože jsou úzce svázáni se svým (jediným) klientem, důvěrně znají jeho byznys a právní procesy v tomto byznysu, které je pak snazší inovovat. To je velký rozdíl oproti advokátním kancelářím, které zpravidla takový tlak na inovace necítí.

Právníci by se dále měli připravit na trh, kde se oceňuje především flexibilita a agilnost. Komoditizace právních služeb zároveň trh otevře a zpřístupní mnoha dalším klientům, kteří si dříve právní služby nemohli dovolit, což pro šikovné a technicky zdatné právníky může představovat příležitost pro růst.

Závěr

Předvídání budoucího vývoje trhu právních služeb je z podstaty věci činností blížící se věštění z křišťálové koule. Shora uvedené závěry je samozřejmě nutné brát s rezervou. Například využívání právních technologií s sebou může nést mnohá úskalí. Na mnoho z nich konec konců upozorňují i někteří čeští autoři.⁷ Rychlé zavádění právních technologií proto nemusí být vůbec samozřejmé. Je také zcela legitimní uvažovat nad tím, do jaké míry vůbec lze trendy na globálním právním trhu, které z velké části udávájí především angloamerické jurisdikce, vztáhnout na poměrně malý a specifický právní trh České republiky.

Přesto se však již v minulosti v právu a mnoha dalších oborech osvědčilo pravidlo, že co se děje na západě, to se jednou bude dít i zde (byť třeba s několikaletým zpožděním). Ani v České republice by se proto právníci neměli spoléhat na to, že jejich profese bude i v budoucnu vypadat pořád stejně. Strach ze změny ovšem není na místě, protože změna představuje vždy i velkou příležitost. A právníci jako experti na obor, který změnou zrovna prochází, jsou velmi dobře situovaní k tomu, aby této příležitosti využili ku prospěchu svému i svých klientů. ☺

Mgr. Robert Melkus, advokát
Vít Kožoušek, vedoucí oddělení právních analýz
MELKUS KEJLA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

Poznámky:

- ¹ SUSSKIND, Richard E., 2017. Tomorrow's lawyers: an introduction to your future. Second edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-879663-3.
- ² ERNST & YOUNG, 2019. Four out of five companies plan to reduce their legal spend over the next two years, EY survey finds [online] [vid. 2022-10-28]. Dostupné z: https://www.ey.com/en_gl/news/2019/06/four-out-of-five-companies-plan-to-reduce-their-legal-spend-over-the-next-two-years-ey-survey-finds
- ³ KNOCKLESS, Trudy, [b.r.]. Turning Point: Legal Departments Bringing More and More Work In-House. Corporate Counsel [online] [vid. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://www.law.com/corpcounsel/2022/06/23/turning-point-legal-departments-bringing-more-and-more-work-in-house/>
- ⁴ REPORTS, Valuates, [b.r.]. Legal Process Outsourcing (LPO) Market Size to Reach USD 72090 Million by 2027 at a CAGR of 31.6% | Valuates Reports [online] [vid. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://www.prnewswire.com/in/news-releases/legal-process-outsourcing-lpo-market-size-to-reach-usd-72090-million-by-2027-at-a-cagr-of-31-6-valuates-reports-857781232.html>
- ⁵ CARREL, Alyson, 2019. Legal Intelligence Through Artificial Intelligence Requires Emotional Intelligence: A New Competency Model for the 21st Century Legal Professional [online]. SSRN Scholarly Paper. 1. červenec 2019. [vid. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=3425333>
- ⁶ KATZ, Daniel Martin, 2014. The MIT School of Law? A Perspective on Legal Education in the 21st Century [online]. SSRN Scholarly Paper. 22. říjen 2014. [vid. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://papers.ssrn.com/abstract=2513397>
- ⁷ SOUKUPOVÁ, Jana, 2021. AI-based Legal Technology: A Critical Assessment of the Current Use of Artificial Intelligence in Legal Practice. Masaryk University Journal of Law and Technology [online]. 15(2), 279–300. ISSN 1802-5951. Dostupné z: doi:10.5817/MUJLT2021-2-6.

CHRENEK ■ KOTRBA

PRAHA – BRNO – OLOMOUC – BRATISLAVA

Váš business

si zaslouží

špičkové advokáty

(+420) 221 875 402

kancelar@chrenek-kotrba.cz

www.chrenek-kotrba.cz

Z aktuální judikatury

Nájem, odstoupení, prostory k podnikání

Vzhledem k tomu, že nájemní vztahy jsou vztahy závazkové, vztahují se na ně všeobecná ustanovení o závazcích (§ 1721–2054 o. z.), pokud úprava nájmu (§ 2201–2331 o. z.) neobsahuje ustanovení zvláštní. Zákonná možnost odstoupení v úpravě nájmu výslovně zakotvena není, ale není vyloučeno, aby si možnost odstoupení v nájemní smlouvě týkající se prostoru sloužícího k podnikání strany sjednaly. Proto není důvod nepřipustit zákonné odstoupení od nájemní smlouvy v případě prodlení podle obecné úpravy v § 1977 o. z., je-li prodlením smluvní povinnost porušena podstatným způsobem.

Jestliže vzniká nájemci právo na promínutí nájemného v případech, kdy nemůže převzatou věc pro vady užívat, lze z toho odvodit, že v případech, kdy věc pro vady nepřevzal, není povinen nájemné platit.

Odloučení pozůstalosti

Účinky usnesení o odloučení pozůstalosti mají přetrvávat jen do doby pravomocného ukončení pozůstalostního řízení, pak mají bez dalšího pominout. Ochrana věřitele, v jehož prospěch došlo k odloučení pozůstalosti a jež plyne z existence usnesení o odloučení pozůstalosti, po ukončení pozůstalostního řízení rovněž

zaniká. Smyslem ochrany skrze odloučení pozůstalosti je, aby po dobu trvání pozůstalostního řízení nebyl z odloučené pozůstalosti uspokojen jiný věřitel zůstavitele než ten, v jehož prospěch došlo k odloučení pozůstalosti.

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

Při rozhodování o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je třeba podle § 88 odst. 1 tr. zákoníku zohlednit především stav dosavadní nápravy odsouzeného, aktuální poznatky k jeho osobě a prostředí, v němž by se ocitl po podmíněném propuštění na svobodu. Splnění těchto předpokladů může spočívat i v tom, že odsouzený se ve výkonu trestu odnětí svobody úspěšně podrobil vhodnému programu zacházení, včetně např. léčby závislosti na návykových látkách, která byla důvodem spáchání trestné činnosti, a že po propuštění na svobodu má zajištěnu další terapeutickou a sociální pomoc. K tomu, aby odsouzený po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody vedl řádný život a aby byla prognóza v tomto směru reálná i u odsouzeného, který již byl v minulosti ve výkonu trestu odnětí svobody a případně byl z něj podmíněně propuštěn, je vhodné využít i některá z opatření podle § 89 odst. 1 věty druhé, odst. 2 věty první tr. zákoníku, např. vyslovení dohledu nad odsouzeným, uložení

průměrných omezení a průměrných povinností, včetně povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem nebo vydat bezdůvodné obohacení získané trestným činem. Možnost podmíněného propuštění nelze vyloučit jen s poukazem na dřívější odsouzení nebo na to, že odsouzený byl již v minulosti podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, byť i to jsou důležitá kritéria k posouzení prognózy, zda odsouzený povede v budoucnu řádný život.

Právo na informace

Z přímo účinných ustanovení čl. 30 odst. 1 a odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 plyne jakékoliv osobě z široké veřejnosti právo na informace o skutečném majiteli v rozsahu jména, měsíce a data narození, zemi bydliště, státní příslušnosti a povaze a rozsahu jeho účasti ve společnosti či jiné právnické osobě zapsané v rejstříku.

Omezení stanovená v § 118g odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění účinném do 31. 5. 2021, se na osoby z široké veřejnosti nepoužijí.

Regulace reklamy

Při posouzení, zda se zadavatel reklamy dopustil přestupku podle § 8a odst. 3 písm. i) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, jenž měl spočívat v tom, že v reklamě na doplněk stravy uvedl informace připisující doplňku stravy vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit podle čl. 7 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, nelze bez dalšího vycházet ze zařazení určitého fyziologického stavu do Mezinárodní klasifikace nemocí.

Rodné číslo

Ústavní pořádek nezaručuje právo na podobu rodného čísla reflektující pohlaví, s nímž se nositel rodného čísla vnitřně identifikuje.

Odškodnění

I. Přistoupí-li stát k jednorázovému odškodnění na základě zvláštního zákona, musí mít všechny osoby dotčené škodnou událostí (oprávněné osoby) stejné – nediskriminující – podmínky pro jeho získání v souladu s ústavním principem rovnosti a zákazu diskriminace podle čl. 1 věty první a čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Pro účely zákona č. 324/2001 Sb., o jednorázovém odškodnění subjektů dotčených mimořádnou událostí v areálu muničních skladů Vlachovice-Vrbětice a o změně některých zákonů, je relevantní a ústavně konformní skutečností faktický pobyt, u kterého se odškodňovaná omezení a zásahy v důsledku mimořádné události u dotčené osoby reálně projeví, což evidenční (trvalý) pobyt v rozporu s účelem této zákonné úpravy nesplňuje.

Nemajetková újma

V obecné rovině nelze vyloučit, že porušení povinnosti postupovat *lege artis* může s ohledem na provázanost poskytovaných zdravotních služeb s nanejvýš osobní sférou každého jedince vést (bez ohledu na to, zda ve výsledku dojde k újmě na zdraví) k nejistotě, útrapám, psychickému strádání v důsledku neúměrného znejistění apod., nepřiměřeně narušujícím soukromí či integritu tímto

postupem zasažené osoby, a to nad rámec útrap spojených se samotným zdravotním problémem, jeho diagnostikou a léčbou, což by (podobně jako například nedostatečné poskytnutí informací poskytovatelem zdravotní péče) případně mohlo vést ke vzniku újmy v podobě zásahu do osobnostních práv takto dotčené osoby. Tento závěr podporuje vývoj právní úpravy prohlubující autonomii pacienta a jeho specifická práva, podstatně rozšířená zejména zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, účinným od 1. 4. 2012. Právě z práva pacienta na určitý standard zacházení při provádění lékařských zákroků by bylo možno dovodit existenci specifického nároku označitelného za nárok ze ztráty šance na vyléčení, jestliže došlo k postupu *non lege artis*, avšak důsledky z hlediska tradičních nároků nejsou dostatečně přesně určitelné. I když nelze spolehlivě doložit vztah příčinné souvislosti k jednotlivým dílčím nárokům odvozeným od poškození zdraví (§ 2958, § 2960 a § 2962 až § 2964 o. z.), není vyloučen zásah do osobnostních práv pacienta tím, že mu nebyla poskytnuta odborná péče na náležité úrovni a on tím byl zasažen na nejcitlivější hodnotě, jíž je lidské zdraví, a musí se vnitřně vypořádat s tím, že byl zbaven možnosti dosáhnout uzdravení či dosažení předpokládaného zdravotního stavu. Jde o ryze osobnostní nárok nemajetkové povahy, odlišný od uvedených dílčích nároků, odčinitelný přiměřeným zadostiučiněním podle § 2951 odst. 2 o. z.; tento nárok však nenáleží pozůstalým po zemřelém pacientovi.

Odstoupení od smlouvy

Smluvní strany si mohou (v mezích obecných korektivů) sjednat pro případ odstoupení od smlouvy jeho účinky a způsob vypořádání závazku odchylně od úpravy v občanském zákoníku.

Přednostní pohledávka

Zálohou na náklady insolvenčního řízení zaplacenou jinou osobou než dlužníkem „v souladu s rozhodnutím insolvenčního soudu“ (§ 168 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona) se rozumí záloha zaplacená proto, že povinnost ji uhradit uložil jiné osobě (nikoli dlužníku) svým rozhodnutím insolvenční soud.

Právní jednání

Předběžné projednání nároku na náhradu škody u příslušného ústředního orgánu má neformální povahu, nejsou pro ně stanoveny žádné procesní postupy a nepředpokládá se ani, že by tento orgán vydával nějaké rozhodnutí (buď požadavku vyhověl a uplatněnou částku zaplatí, nebo tak neučiní; nesdělí-li poškozenému své odmítavé stanovisko, zakládá mu uplynutí šestiměsíční lhůty možnost obrátit se na soud). Tím spíše tedy není možné považovat tento specifický institut za správní řízení, na nějž by se vztahovala ustanovení správního řádu; sdělení příslušného orgánu poškozenému, že jím uplatněný nárok bude (zcela nebo zčásti) či nebude uspokojen, není správním rozhodnutím, ale svou povahou odpovídá občanskoprávnímu úkonu (resp. právnímu jednání) státu jednajícího příslušným správním orgánem.

Náhrada škody

Škoda na nemovitosti spočívající ve snížení její obvyklé ceny (jejím obchodním znehodnocení) může vzniknout, aniž by nemovitost byla fyzicky poškozena (bylo třeba ji opravovat), a to již k okamžiku škodní události, bez závislosti na tom, jak poškozený s nemovitostí naloží (zda ji prodá či nikoli).

Přednostní pohledávka

Při absenci opory pro jiný postup v textu insolvenčního zákona, zejména pak v textu § 172 odst. 2 insolvenčního zákona, platí, že úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů a smluvní pokuta sjednaná pro případ prodlení s plněním přihlášené pohledávky, není-li taková smluvní pokuta dluhem z podnikání, jsou ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku podřízenými pohledávkami ve smyslu ustanovení § 172 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona i tehdy, jde-li o příslušenství nebo o smluvní pokutu vzešlé z prodlení s úhradou veřejnopráv-

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

ní pohledávky, včetně pohledávky z titulu dluhu na pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

Autorské právo

Kolektivní správce je oprávněn vykonávat své právo podle § 98c odst. 1 aut. zák. na poskytování informací o užití svého repertoáru (předmětů ochrany kolektivně spravovaných práv) nezbytných k (řádnému) výkonu kolektivní správy rovněž prostřednictvím kladení dotazů do elektronického vyhledavače uložených souborů tvořícího součást služby ukládání informací, je-li tato služba poskytována za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu a je-li užívána při činnostech, které neoprávněně zasahují do kolektivně spravovaného práva nebo je neoprávněně ohrožují. Toto právo kolektivního správce není omezeno počtem takto učiněných dotazů, jeho zjevné zneužití však nepoživá právní ochrany.

Dědické právo

Jestliže usnesení o dědictví (§ 185 z. ř. s.), jímž (pozůstalostní) soud potvrdil (insolvenčnímu) dlužníku nabytí dědictví po zůstaviteli, který zemřel v průběhu insolvenčního řízení vedeného na majetek (insolvenčního) dlužníka, nabylo právní moci až po skončení insolvenčního řízení (po právní moci usnesení, jímž vzal insolvenční soud na vědomí splnění oddlužení), pak se účinky osvobození přiznaného (insolvenčnímu) dlužníku stejným usnesením insolvenčního soudu podle § 414 insolvenčního zákona nevztahují na dluh zůstavitele, který přešel na (insolvenčního) dlužníka jako na dědice zůstavitele (§ 1701 odst. 1, § 1703 o. z.).

Daň z přidané hodnoty

Postavení dodavatele zboží nebo poskytovatele služeb jako plátce daně z přidané hodnoty je jednou z hmotněprávních podmínek nároku na odpočet daně z přidané hodnoty [§ 72 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, čl. 168 písm. a) směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty]. Dodavatel zboží nebo poskytovatel služeb nemusí být jednoznačně identifikován, pokud ze skutkových okolností s jistotou vyplývá, že postavení plátce daně

z přidané hodnoty nutně měl. Důkazní břemeno o tom tíží daňový subjekt uplatňující nárok na odpočet daně z přidané hodnoty. Výjimkou je situace, kdy údaje potřebné k ověření, zda je hmotněprávní podmínka nároku na odpočet naplněna, má k dispozici správce daně.

Mezinárodní ochrana

Invaze Ruska na Ukrajinu v roce 2022 může být dle okolností toho či onoho žadatele o mezinárodní ochranu takovou výjimečnou skutečností, k níž přihlédne Nejvyšší správní soud i přesto, že nastala po datu rozhodnutí krajského soudu [§ 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. a čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)].

Stavební řízení

Ustanovení § 119 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění od 1. 1. 2018, je kolizním pravidlem, které pouze určuje stavební úřad příslušný pro kolaudaci v případě, že by byly pro kolaudaci jednoho souboru staveb příslušné různé (speciální) stavební úřady.

Hygienickými limity hluku dle § 30 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, se rozumí imisní hygienické limity, tedy hodnota hladiny hluku v relevantním prostředí, nikoli přímo na zdroji.

Zákon o drahách

Smlouva o provozování drážní dopravy na vlečce není veřejnoprávní smlouvou (§ 159 odst. 1 správního řádu), nýbrž nepojmenovanou smlouvou soukromoprávní (§ 1746 odst. 2 občanského zákoníku).

Drážní úřad je oprávněn rozhodnout soukromoprávní spor mezi provozovatelem dráhy a dopravcem o stanovení konkrétních podmínek smlouvy o provozování drážní dopravy na vlečce (§ 31 odst. 2 zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění do 31. 3. 2017, a § 141 odst. 1 správního řádu).

Státní služba

Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon dosavadní služby je třeba

odlišit od pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon státní služby obecně, tedy na jakémkoli služebním místě. V druhém případě je na místě rozhodnutí služebního orgánu o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, bez předchozího zařazení mimo službu, neboť toto zařazení nemůže splnit zákonný účel.

Z lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k výkonu služby, na jehož základě má služební orgán rozhodnout o skončení služebního poměru podle § 72 odst. 1 písm. c) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, bez předchozího zařazení mimo službu, musí být jednoznačně seznatelné, že pozbytí zdravotní způsobilosti se vztahuje nejen k výkonu dosavadní služby na stávajícím služebním místě, ale k výkonu služby obecně.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dotace

Lhůta pro vydání rozhodnutí o povinnosti vrátit poskytnutou dotaci ve smyslu čl. 3 odst. 1 pododstavce čtvrtého nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství představuje absolutní limit, ve kterém musí správní orgány o povinnosti vrátit dotaci rozhodnout; uvedenou lhůtu tedy nelze prodlužovat, přerušovat a s výjimkou úkonů podle čl. 6 odst. 1 téhož nařízení ani stavět. Ustanovení § 41 s. ř. s. se proto na tuto lhůtu neuplatní.

Mezinárodní ochrana

Případy vážného onemocnění či zdravotního postižení žadatele o mezinárodní ochranu za současné neexistence adekvátní zdravotní péče v jeho zemi původu nelze podřadit pod definici vážné újmy dle čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU, resp. dle § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a to ani v případech, kdy by z tohoto důvodu bylo navrácení žadatele do země původu v rozporu s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv

BŘÍZA & TRUBAČ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

WWW.BRIZATRUBAC.CZ

a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), ledaže by k odeprání takové péče žadateli v zemi původu docházelo úmyslně.

Případy vážného onemocnění či zdravotního postižení žadatele o mezinárodní ochranu mohou (vedle udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) naplňovat podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) citovaného zákona. Je-li tento žadatel nezletilý, je při posuzování otázky, zda by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, třeba přihlížet též k zásadě nejlepšího zájmu dítěte vyplývající z čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) ve spojení s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.). K posouzení těchto otázek si je správní orgán povinen obstarat mimo jiné dostatečně konkrétní informace o zemi původu týkající se dostupnosti a kvality zdravotní, příp. sociální péče pro žadatele.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

DPH, oprava výše daně

Nárok plátce daně na opravu výše daně na výstupu z hodnoty pohledávky za dlužníkem v insolvenčním řízení nelze odeprít pouze z důvodu nesplnění časové podmínky spočívající v tom, že tento nárok se vztahuje na pohledávky vzniklé nejpozději šest měsíců před rozhodnutím soudu o úpadku dlužníka (§ 44 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném od 1. 4. 2011 do 28. 7. 2016).

Časová podmínka podle § 44 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném od 1. 4. 2011 do 28. 7. 2016, je v rozporu se zásadou neutrality daně z přidané hodnoty a její stanovení nelze ospravedlnit ani čl. 90 odst. 2 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty umožňujícím členským státům odchýlit se od pravidla obsaženého v odst. 1 téhož ustanovení, podle něhož platí, že je-li zaplacení ceny zrušeno nebo vypovězeno, je-li cena zcela nebo zčásti

nezaplacena nebo je-li snížena po usku- tečnění plnění, základ daně se přiměřeně sníží za podmínek stanovených členský- mi státy.

Místní poplatky

Neplyne-li z právní úpravy povinnost umístit doklad o zaplacení místního po- platku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (§ 10 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích) viditelně ve vozidle, nemůže správní orgán ze skutečnosti, že doklad takto umístěn nebyl, dovodovat, že po- platek zaplacen nebyl.

DPH, mezinárodní spolupráce

K využití informací a podkladů zís- kaných v rámci výměny informací podle kapitoly II nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spolupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přida- né hodnoty není bez dalšího nutné, aby český správce daně prováděl jakékoli dal- ší vlastní šetření nebo snad nějaké spe- ciální dokazování jen proto, aby „vne- sl“ takto získané informace do českého daňového řízení. Tyto podklady může český správce daně využít jako jakékoli jiné důkazní prostředky v souladu s § 93 odst. 1 daňového řádu.

Těž v případě spolupráce podle nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spo- lupráci a boji proti podvodům v oblas- ti daně z přidané hodnoty musí platit, že zahraniční daňové orgány nemohou pouze sdělit výsledek vlastního šetře- ní, aniž by zároveň uvedly své postupy, zdroje informací nebo poskytl ke svým závěrům podklady. Pokud zůstane in- formace z mezinárodního dožádání jen v rovině sdělení výsledku šetření, bude důkazní hodnota poskytnutých infor- mací v českém daňovém řízení omezená a využitelná pouze ve spojení s jinými důkazy.

Při výměně informací podle nařízení Rady (EU) č. 904/2010 o správní spo- lupráci a boji proti podvodům v oblasti daně z přidané hodnoty postačí, pokud daňové orgány cizího členského státu uvedou takové své postupy vedoucí k zís- kání informací a poskytnou podklady právě k těm informacím, které jsou klíčo- vé pro konkrétní věc (např. k tomu, zda daňový subjekt přepravil zboží do jiného

členského státu). To, že další informa- ce tvořící součást této výměny poskytne daňový orgán jiného členského státu bez uvedení svých postupů a bez podkladů, omezuje důkazní hodnotu pouze těchto doplňujících informací.

Diskriminace

Oddělení či oddělování příslušníků ur- čité skupiny charakterizované rasovými či etnickými hledisky je nepřípustnou segregací, a to i tehdy, není-li odůvod- něno ani motivováno rasovými hledis- ky, pokud faktický výsledek takového zacházení není podložen legitimním cílem, a sleduje-li legitimní cíl, nejsou prostředky k jeho dosažení vhodné a nezbytné, případně i takovými jsou, ale nepřiměřeně (neadekvátně) zasahují oprávněné zájmy znevýhodněných (se- gregovaných) osob.

Za důkaz lze považovat důkazní prostře- dek, na jehož základě budou prokázána taková relevantní tvrzení, z nichž lze do- vodit existenci určitého nerovného za- cházení. V případě rasové diskriminace spočívající v segregaci při poskytování vzdělání je nezbytné nejen to, aby žalob- ce tvrdil, že se cítí být diskriminován (že byl obětí segregačního zacházení), ale aby též vysvětlil, z čeho tento diskrimi- nační důsledek dovozuje, resp. z jakých konkrétních skutečností (okolností) se podává. V případě diskriminace spočí- vající v rasové segregaci při poskytování vzdělávání mohou taková tvrzení spo- čívat zejména v tom, že v určitém mís- tě a čase docházelo či dochází k neade- kvátnímu (disproporčnímu) zastoupení dotčené etnické menšiny v konkrétním školském zařízení či v jeho jednotlivých třídách, přičemž příslušným důkazním prostředkem k prokázání takového tvr- zení budou povětšinou určité (oficiál- ní či věrohodné neoficiální) statistické údaje.

Smlouva o převodu obchodního po- dílu

Zákon o obchodních korporacích klade na smlouvu o převodu podílu nevtěle- ného do kmenového listu požadavek na písemnou formu s úředně ověřenými podpisy (§ 209 odst. 2 z. o. k.). Jakkoliv tak činí v souvislosti s účinností smlouvy vůči společnosti, lze dovodit, že jde o po- žadavek na formu smlouvy jako takové.

WOMEN FOR WOMEN
Obědy pro děti

S PODPOROU MŠMT ČR

POMÓZTE HLADOVĚJÍCÍM
DĚTEM JEŠTĚ DNES.

TRANSPARENTNÍ ÚČET:

888 555 999 / 5500

WOMEN-FOR-WOMEN.CZ

OBEDYPRODETI.CZ

SVJ

Je-li smyslem a účelem úpravy v § 8 odst. 1 zákona č. 87/2013 Sb. umožnit příjemci služeb účinnou kontrolu správnosti vyúčtování záloh na služby a určení jejich výše, nemůže být příjemce služeb a priori omezen ani co do četnosti seznámení se s podklady pro vyúčtování. Do podkladů pro vyúčtování může nahlížet i opakovaně, a to i po uplynutí lhůty 5 měsíců stanovené v § 8 odst. 1 zákona č. 67/2013 Sb. Tato lhůta jen navazuje na lhůtu stanovenou v § 7 odst. 1 zákona č. 67/2013 Sb. pro vyúčtování skutečných nákladů a záloh za jednotlivé služby a lhůtu pro uplatnění námitky proti vyúčtování (§ 8 odst. 2 zákona č. 67/2013 Sb.), s jejím uplynutím nelze spojit zánik práva příjemce služeb nahlížet do podkladů pro vyúčtování služeb. Příjemce služeb má nepochybně právo zkontrolovat správnost i opožděně provedeného vyúčtování nákladů a záloh za služby, ke kontrole podkladů se také může i vrátit (zopakovat ji).

Vylučovací žaloba

Kupní smlouva, kterou se převádí nemovitost, jež je předmětem evidence v katastru nemovitostí, nemá účinek převodní, ale pouze účinek obligací. Zavazuje zcizitele (prodávajícího) k tomu, aby vlastnictví věci na nabyvatele (kupujícího) dalším úkonem, který je právně uznávaným způsobem převodu vlastnictví, převedl.

Incidenční spor

Lhůta k podání žaloby na určení neplatnosti smlouvy podle ustanovení § 289 odst. 3 insolvenčního zákona není lhůtou procesní, pro jejíž zachování by postačoval postup dle § 57 odst. 3 o. s. ř., nýbrž lhůtou hmotněprávní, k jejímuž zachování je nezbytné, aby žaloba nejpozději posledního dne této lhůty došla insolvenčnímu soudu, a jejíž zmeškání nelze prominout. Nedojde-li žaloba na určení neplatnosti smlouvy ve lhůtě určené v ustanovení § 289 odst. 3 insolvenčního zákona, insolvenční soud ji odmítne jako opožděnou (§ 160 odst. 4 věta první insolvenčního zákona).

SJM

Rozhodnutí soudu o vypořádání společného jmění manželů je rozhodnutím

konstitutivním, neboť se jím mění dosavadní hmotněprávní postavení účastníků řízení; pokud se jím zakládá povinnost zaplatit určitou peněžní částku na vyrovnání výše podílu, jde v této části o tzv. „jinou právní skutečnost“, zakládající mezi účastníky závazkový právní vztah (§ 1723 odst. 1 o. z.), na jehož obsah se přiměřeně použijí ustanovení o závazcích vznikajících ze smluv.

Ani občanský soudní řád, ani občanský zákoník neobsahují právní úpravu, která by umožňovala soudu nařídit vyplacení částky na vyrovnání vypořádacího podílu ze zaniklého SJM na určitý, konkrétní účet. Je-li třeba dlužnou částku splnit bezhotovostním převodem, je na věřiteli (oprávněném), aby (případně i na výzvu dlužníka) poskytl dlužníkovi (povinnému) údaje potřebné ke splnění dluhu. Dlužník volbu účtu u peněžního ústavu, na který má být částka poukázána, nemůže ovlivnit. Je pak věcí věřitele, jak bude s přijatou částkou nakládat. V řízení o vypořádání zaniklého společného jmění manželů tak soud nemůže nařídit bez souhlasu účastníků vyplacení částky na vyrovnání vypořádacího podílu na účet u peněžního ústavu, na kterém je veden společný dluh účastníků.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Odstoupení od smlouvy

V případech porušení smlouvy podstatným způsobem a v případech podstatného porušení smluvní povinnosti prodlením vzniká věřiteli právo od smlouvy odstoupit. Má možnost volby, zda využije svého práva a od smlouvy odstoupí nebo zda bude na smlouvě (na splnění smluvní povinnosti) setrvávat a zda dlužníkovi poskytne možnost jeho povinnost splnit v dodatečně přiměřené lhůtě. Pokud se rozhodne od smlouvy odstoupit, oznámení odstoupení musí být provedeno (oznámeno) ve lhůtě bez zbytečného odkladu, přičemž provedenou volbu již nelze měnit. Neučiní-li tak (nevyužije své právo), nebrání mu to odstoupit od smlouvy později s odkazem na obdobné jednání druhé strany.

Nedodržení lhůty (bez zbytečného odkladu) má význam pouze tehdy, pokud dlužník svou povinnost (byť dodatečně) splní předtím, než mu věřitel oznámí, že odstupuje. V případě trvajících prodlení dlužníka je však skutečnost, zda věřitel od smlouvy odstoupil ve lhůtě bez zbytečného odkladu poté, co se o prodlení dozvěděl (§ 1977 o. z.), bez právního významu, neboť i odstoupení od smlouvy po marném uplynutí uvedené lhůty – při trvajících prodlení dlužníka – vyvolalo právní následky předvídané ustanovením § 2004 odst. 1 o. z. (Prokáže-li věřitel, že od smlouvy z důvodu porušení povinnosti dlužníkem odstoupil, je na dlužníkově, aby prokázal, že závazek splnil včas (neboť jedině tehdy může mít dodržení uvedené lhůty právní význam), nebo že důvod pro odstoupení neexistoval.

Trest zákazu činnosti

Podle ustanovení stanoveného pro uložení trestu zákazu činnosti podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku může být trest zákazu činnosti uložen, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností. Jeho účelem je přímo zabránit pachateli v dalším páchání trestné činnosti, a to jeho dočasným vyřazením z možnosti zastávat a vykonávat určité zaměstnání, povolání a funkce nebo vykonávat činnosti, k nimž je zapotřebí zvláštního povolení či oprávnění nebo jejichž výkon upravují zvláštní předpisy. Jde o zamezení toho, aby pachatel mohl vykonávat tyto zvláštní aktivity, k nimž se vyžaduje určitá morální a odborná způsobilost a které využil nebo zneužil ke spáchání trestného činu nebo trestným činem vyvolal vážné pochybnosti o své způsobilosti k výkonu těchto činností. Takovou činností není jízda na kole či jeho řízení. Účelem přiměřeného omezení ve smyslu § 82 odst. 3 tr. zákoníku (§ 48 odst. 4 tr. zákoníku) není bez dalšího vyřazení obviněného z vykonávání určité aktivity, ale především jeho formování k vedení řádného života, mimo jiné omezením či zákazem nežádoucích (kriminogenních) konání, mezi které cyklistika obecně vztato nepatří.

Předběžné opatření

Předběžným opatřením není do práv a povinností účastníků řízení zasahováno konečným způsobem a z toho důvodu lze tato rozhodnutí podrobit ústavněprávní-

■ ■ ■ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

mu přezkumu toliko v rámci tzv. omezeného testu ústavnosti.

Střídavá péče

Jestliže jsou podmínky pro svěření do péče vymezené judikaturou Ústavního soudu naplněny u obou rodičů zhruba stejně, pak samotná skutečnost, že nezletilý má nastoupit do první třídy základní školy, nepředstavuje automatickou a nezvratnou překážku jeho svěření do střídavé péče ani tehdy, když bydliště obou rodičů dělí větší vzdálenost. V takových případech musí při rozhodování o režimu péče o nezletilého obecné soudy zjišťovat všechny okolnosti relevantní pro závěr, které řešení je v nejlepším zájmu nezletilého, tedy okolnosti na straně nezletilého, na straně obou rodičů a i na straně institucí vzdělávacího procesu. Teprve po pečlivém zjištění a zvážení všech těchto okolností může obecný soud vyhodnotit, zda je svěření do střídavé péče v nejlepším zájmu nezletilého, nebo vylučuje-li je konkrétní dostatečně závažná okolnost či kumulace okolností.

Ve stejné situaci nemůže být jediným důvodem pro vyloučení střídavé péče nástup do první třídy základní školy, který má nastat až za více než rok, jestliže nezletilý již v předškolním období bez problému zvládá změnu výchovných prostředí u obou rodičů a střídání mateřských škol a dětských kolektivů.

Právní jednání

Při výkladu právního jednání je nepsaným pravidlem právní předpoklad, podle něhož žádný normotvůrce (tedy ani smluvní strany) nezamýšlí dát jím tvořenému aktu absurdní nebo nerozumné důsledky.

Při výkladu právního jednání je třeba dát přednost skutečné vůli účastníků smlouvy nad formálním projevem této vůle. Formalismus spočívající toliko ve výkladu smluvního textu z něj samotného bez ohledu na vůli účastníků smluvního vztahu představuje protiústavní zásah do základních práv jednotlivce, neboť právě vůle účastníků hraje při vytváření smlouvy a její interpretaci zásadní roli. Text smlouvy je totiž toliko prvotním přiblížením se k významu smlouvy, který si chtěli její účastníci svým jednáním stanovit. Doslovný výklad textu smlou-

vy může, ale nemusí být v souladu s vůlí jednajících stran. Směřuje-li vůle smluvních stran k jinému významu a podaří-li se vůli účastníků procesem hodnocení skutkových a právních otázek ozřejmit, má shodná vůle účastníků smlouvy přednost před doslovným významem textu jimi formulované smlouvy. Výklad, který uvedená pravidla nerespektuje, je ve svém důsledku považován za porušení čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv.

Odporovatelnost

Jako odporovatelná právní jednání lze postihnout dlužníkem sjednané smlouvy, jimiž dlužník umožní svým věřitelům v situaci, kdy není schopen uhradit jejich splatné pohledávky peněžitým plněním, uspokojit je „naturální“ formou, tj. převodem jiného majetku (ať již movitého či ve formě pohledávek). Judikatura při výkladu § 240 insolvenčního zákona tak dopadá na případy, kdy si dlužník z řady svých věřitelů vybere jednoho (některé), jemuž umožní se uspokojit touto formou plnění, ač ostatní věřitelé nedostanou peněžité plnění ani tuto „náhradu“ a nezbyvá jim než čekat na (možné a v zásadě jen poměrné) uspokojení v následném insolvenčním řízení. Jde tak o uspokojení věřitelů, kteří „již mají“ své pohledávky za dlužníkem a „pouze“ nemají jak je uspokojit, proto berou „zavděk“ alespoň tímto způsobem uspokojení.

Směnka

Nemá-li dlužník podle ustanovení čl. I. § 17 směnečného zákona vůči nabyvateli směnky k dispozici kauzální námitky, nemůže s takovou obranou ve sporu o pravost pohledávky ze směnky uspět ani popírající insolvenční správce dlužníka.

Výhrada vlastnického práva

Účel ustanovení § 260 odst. 2 insolvenčního zákona [dát insolvenčnímu správci možnost, aby tam, kde dlužník před prohlášením konkursu koupil a převzal věc s výhradou vlastnictví, aniž by k ní nabyt vlastnické právo, přijal v dodatečné (zákonem stanovené) lhůtě pro majetkovou podstatu dlužníka nejvýhodnější řešení, aniž by prodávající předtím (před uplynutím lhůty „bez zbytečného odkladu“, jejíž počátek určuje výzva prodávajícího)

sám mohl ukončit smluvní vztah podle obecné úpravy (pro nesplnění povinností dlužníkem) a žádat vrácení věci] lze mít za splněný i tehdy, jestliže insolvenční správce poté, co na něj prohlášením konkursu přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou (§ 229 odst. 3 písm. c/, § 246 odst. 1 věta první insolvenčního zákona), vyloučí možnost, že by dlužníkovy povinnosti ze smlouvy splnil po výzvě prodávajícího (jež mu dosud nebyla zaslána) předem, vlastním právním jednáním (oznámením adresovaným prodávajícímu).

Jestliže (tedy) dlužník před prohlášením konkursu koupil a převzal věc s výhradou vlastnictví, aniž by k ní nabyt vlastnické právo, a jestliže insolvenční správce jako osoba s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě po prohlášení konkursu na majetek dlužníka rovnou oznámí prodávajícímu, že nesplní povinnosti podle uzavřené kupní smlouvy, i kdyby jej k tomu prodávající vyzval, pak může prodávající uplatňovat vrácení věci, aniž by insolvenčního správce předtím vyzval (v intencích § 260 odst. 2 insolvenčního zákona) ke splnění povinnosti podle oné smlouvy.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Objektivní odpovědnost

Podle § 420a odst. 2 písm. c) obč. zák. je škoda způsobena provozní činností, je-li způsobena oprávněným prováděním nebo zajištěním prací, jimiž je způsobena jinému škoda na nemovitosti nebo je mu podstatně ztíženo nebo znemožněno užívání nemovitosti. Tato speciální odpovědnost nedopadá jen na případy, kdy škoda vznikla bezprostředně při činnosti škůdce, nýbrž na všechny případy, kdy škoda na nemovitosti byla vyvolána činností škůdce, a není rozhodné, projevovala-li se bezprostředně anebo s časovým odstupem.

Nemoc z povolání

Pro platnost výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e)

LAW IS
IN THE
AIR

[popř. písm. d)] zák. práce je určující objektivní zjištění, že zaměstnanec nebyl ke dni doručení výpovědi z pracovního poměru schopen z příčiny dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti [z důvodu obecného onemocnění (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce) nebo z důvodu následků pracovního úrazu či nemoci z povolání nebo ohrožení touto nemocí (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce)] výkonu práce podle pracovní smlouvy, a to bez ohledu na závěry lékařského posudku, který byl k doložení existence výpovědního důvodu zaměstnavatelem použit, anebo (dokonce) bez ohledu na závěry rozhodnutí, vydaného v přezkumném řízení podle ustanovení § 46 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách nebo ustanovení § 47 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

Zpeněžování, dokazování

Při vzniku vlastnického práva k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí na základě smlouvy je třeba rozlišovat právní důvod nabytí vlastnického práva (titulus adquirendi) a právní způsob jeho nabytí (modus adquirendi). Smlouva o převodu nemovitostí představuje tzv. titulus adquirendi. I když z takové smlouvy vznikají jejím účastníkům práva a povinnosti, ke vzniku vlastnického práva podle ní ještě nedochází; ten nastává (modus adquirendi) až vkladem (intabulací) vlastnického práva do katastru nemovitostí.

Ač je charakteristickým rysem obchodní veřejné soutěže odlišnost kontraktačního procesu a ač adresátem prvního (právního) úkonu [vyhlášení veřejné soutěže (výzva k podávání návrhů)] je neurčitý počet osob, další fáze kontraktačního procesu [nejvýhodnější nabídka (návrh) kupní smlouvy a její akceptace vyhlášovatelem obchodní veřejné soutěže] se již svou podstatou neliší od prostého návrhu kupní smlouvy a jeho akceptace druhou smluvní stranou (adresátem návrhu). Důvod zacházet (pro účely souhlasu konkursního soudu s prodejem majetku konkursní podstaty „mimo dražbu“) s návrhem kupní smlouvy vzešlým z obchodní veřejné soutěže jinak, než s návrhem kupní smlouvy, jemuž obchodní veřejná soutěž nepředcházela, není dán.

Občanský soudní řád neukládá soudu povinnost provádět důkaz pouze originály listin. Ačkoli jsou originály listin obecně jako důkazní prostředek vhodnější, než jejich neověřené kopie, a soud by se, pokud pro to nejsou závažné důvody, neměl při dokazování spokojit pouze s fotokopii listiny, nelze takový postup prohlásit za odporující zákonu a v této souvislosti lze pouze vážit průkaznost provedeného důkazu.

Nebytové prostory

Předpokladem výpovědi podle § 2309 písm. a) o. z. je skutečnost, že nemovitá věc, v níž se prostor sloužící podnikání nachází, má být buď odstraněna, nebo přestavěna tak, že přestavba brání dalšímu užívání prostoru v situaci, jde-li o změnu poměrů nastalých po uzavření smlouvy. Na rozdíl od úpravy obdobného výpovědního důvodu dříve zakotveného v § 9 odst. 2 písm. h) zákona č. 116/1991 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, ve znění účinném do 31. 12. 2013, se existence rozhodnutí správního orgánu, jímž je tato povinnost uložena, nevyžaduje.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Odpovědnost státu za újmu

Pokud odvolací soud za situace, kdy neprojednával nárok vázící se k nepřiměřené délce přezkoumávaného řízení, nenavýšil přiznávané zadostiučinění o zadostiučinění za (tvrzenou) újmu generovanou nepřiměřenou délkou právě běžícího kompenzačního řízení, nelze jeho postup hodnotit jako příčinu (budoucího) možného řetězení kompenzačních řízení (jak je definováno judikaturou ESLP) a mít tak jeho posouzení za nesprávné.

Smlouva o smlouvě budoucí

Otázkou, zda je pactum de contrahendo smlouvou o službách, pokud předpokládá uzavření smlouvy o službách, ani tím, zda je nezbytné ji za takovou smlouvu označit vzhledem k zamýšlenému výsledku celého právního vztahu, se

SDEU dosud výslovně nezabýval. Smlouva o smlouvě budoucí je sama o sobě závazným instrumentem a vznik, zánik i závazky z ní plynoucí jsou do značné míry nezávislé od presumované budoucí smlouvy.

Cena věci

Stanoví-li § 2951 odst. 1 o. z., že zákonem preferovaná varianta náhrady škody uvedením do předešlého stavu se uplatní tehdy, je-li možná, má tím bezpochyby na mysli nejen možnost faktickou (oprava vozu je – bez ohledu na výši nákladů – technicky a konstrukčně proveditelná), právní (uvedení do předešlého stavu nebrání překážka daná normativním právním aktem), ale též možnost hospodářskou, tj. splnění podmínky smyslnosti opravy věci při současném přihlédnutí k poměrům poškozeného a jeho zájmu na zachování neporušitelnosti vlastnictví konkrétní věci. Zcela obecně lze považovat za přípustné zhruba 30% překročení celkové obvyklé ceny poškozené věci, neboť více jak o třetinu vyšší náklady na opravu věci oproti její obecné ceně před poškozením již zpravidla představují nepoměrně vysoké náklady a znamenají příliš drahou a v důsledku toho i ekonomicky neefektivní opravu věci.

Pojištění

Samotná skutečnost, že na straně pojištěného vystupuje jako vedlejší účastník pojistitel, neznamená, že právo na náhradu nákladů pojištěný proti pojistiteli nemá. Jedním ze základních předpokladů pro vznik práva na náhradu nákladů podle § 2862 odst. 2 věta druhá o. z. je podmínka, že oprávněná osoba již náklady skutečně vynaložila. Zvláštní úprava náhrady nákladů podle § 2862 odst. 2 věta druhá o. z. nemá povahu náhrady újmy ve smyslu § 2952 o. z. a nejde ani o součást pojistného plnění z pojištění odpovědnosti.

Společné jmění manželů

V řízení o relativní neúčinnosti vypořádání společného jmění manželů (§ 737 odst. 1 o. z.) není významné, že žalovaný nedlužný manžel projevil nesouhlas s dluhem vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl. V takovém případě může být ve vykonávacím řízení postižena celá masa spo-

lečného jmění, avšak jen do výše, již by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742 o. z. Uvedené skutečnosti lze uplatnit návrhem na (částečné) zastavení vykonávacího řízení [§ 262b o. s. ř., § 55 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)].

Dědické řízení

Dojde-li ke zpochybnění pravosti závěti sepsané ve formě soukromé listiny, bude se v poměrech nyní účinného občanského zákoníku jako nejslabší zpravidla jevit právní důvod dědického práva osoby, která své postavení odvozuje právě a jen od takové zpochybněné závěti. Nebudou-li tu další skutečnosti mající vliv na odkázání toho kterého z účastníků pozůstalostního řízení do řízení sporného o určení dědického práva, bude namísto odkázat k podání žaloby o určení dědického práva toho z účastníků, který se co do pravosti jiným účastníkem zpochybněné závěti ve svůj prospěch dovolává.

Insolvence

Bylo-li řízení o žalobě podané insolvenčním správcem dlužníka o určení neúčinnosti právního úkonu dlužníka (§ 239 insolvenčního zákona) pravomocně skončeno (zastaveno pro zpět-vzetí žaloby), proto, že účastníci řízení uzavřeli dohodu, podle které osoba, v jejíž prospěch dlužník sporný právní úkon učinil (popř. třetí osoba), zaplatila do majetkové podstaty dlužníka peněžní částku odpovídající hodnotě předmětu dotčeného právního úkonu (jinými slovy, dostalo-li se do majetkové podstaty dlužníka peněžité plnění odpovídající hodnotě předmětu „neúčinného právního úkonu“ dlužníka) a předmět takového právního úkonu byl vyňat z majetkové podstaty dlužníka, byl tím naplněn též smysl žaloby podle ustanovení § 239 insolvenčního zákona a zároveň odpadla překážka bránící pokračování v řízení o (obecné) žalobě podle ustanovení § 42a obč. zák.

Detence

V řízení o vyslovení přípustnosti (nedobrovolného) převzetí do zdravotního ústavu, ve kterém je pokračováno za podmínek uvedených v ustanovení § 72 z.ř.s., musí soud rozhodnout nejen o tom, zda k převzetí člověka (umístěného) do zdravotního ústavu došlo ze zákonných důvodů či nikoli, ale (v kladném případě) také o tom, zda tyto důvody trvaly až do doby jeho propuštění (dodatečného souhlasu s hospitalizací).

K rozhodnutí o naplnění podmínek nedobrovolné hospitalizace podle ustanovení § 38 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotních službách zásadně nepostačuje skutečnost, že pacient (umístěný) trpí duševní poruchou (resp. že zpočátku jeví známky duševní poruchy nebo je pod vlivem návykové látky), nýbrž k této skutečnosti musí přistoupit ještě další skutečnost či skutečnosti, spočívající v konkrétním chování nebo jednání pacienta, z něhož lze dovodit, že pacient bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje sebe nebo své okolí. Dále pak musí být prokázáno, že hrozbu pro pacienta nebo jeho okolí nebylo možno odvrátit jinak.

Dobrá pověst právnické osoby

Projev poslance při jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu či jejích orgánů není výkonem státní moci podle § 1 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., proto za neoprávněný zásah do pověsti právnické osoby způsobený takovým projevem odpovídá poslanec podle § 135 odst. 2 o. z.

Dohoda o vině a trestu

Usnesení soudu lze napadnout stížností jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští a jestliže soud rozhoduje v prvním stupni. V ustanovení § 206b tr. ř., které lze považovat za samostatnou a zčásti speciální úpravu vůči ustanovení § 314r tr. ř., zákon nepočítá se stížností proti usnesení, jímž soud prvního stupně neschválil dohodu o vině a trestu.

Pokud je sjednána dohoda o vině a trestu v přípravném řízení, státní zástupce nepodá obžalobu ani návrh na potrestání, ale předloží soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu. Jestliže

soud neschválí dohodu o vině a trestu, nezbyvá jiná možnost než vrátit věc do přípravného řízení, jelikož obžaloba (resp. návrh na potrestání) nebyla podána a soud nemá na základě čeho vést další řízení, zejména pak hlavní líčení. V případě, kdy je dohoda o vině a trestu předložena až v průběhu řízení před soudem, je však již vedeno hlavní líčení na základě podané obžaloby či návrhu na potrestání a přípravné řízení proběhlo v celém rozsahu bez ohledu na to, zda bude později sjednána dohoda o vině a trestu. Účelem stížnosti proti usnesení o neschválení dohody o vině a trestu uzavřené v přípravném řízení a o vrácení věci do přípravného řízení je tudíž možnost zabránit tomu, aby byla věc vrácena do přípravného řízení, pokud jsou splněny podmínky k uzavření a schválení dohody o vině a trestu, a tedy k tomu, aby se vedlo řízení před soudem.

Vyhlášení a vyhotovení rozhodnutí

Rozhodnutí (rozsudek nebo usnesení), které vyhlásí soud, musí být v naprosté shodě s tím, jak bylo v poradě odhlasováno (srov. § 128 tr. ř.), a v této podobě i zaneseno do písemného vyhotovení rozsudku. Jestliže se toto vyhotovení rozhodnutí od toho, jak bylo vyhlášeno, odlišuje, a odůvodnění vyhotoveného rozhodnutí navíc odpovídá jeho chybnému zanesení ve výroku, nelze tuto vadu napravit opravou písemného vyhotovení podle § 131 dost. 1 tr. ř., neboť takový postup je možný pouze v případě, když jde o písařské chyby a jiné zřejmé nesprávnosti, k nimž došlo ve vyhotovení rozsudku a jeho opisech. Povaha takové vady není písařskou chybou ani zřejmou nesprávností, ale zásadním porušením soudcovské povinnosti vyhotovit a vypracovat rozhodnutí tak, jak se na něm senát (u senátních věcí) usnesl a jak bylo vyhlášeno, protože zásadním a rozhodujícím kritériem je soulad s rozsudkem tak, jak byl vyhlášen.

Stavební řízení

Jestliže dva sousedé požádají ve stejné době o umístění stavby na svém pozemku, přičemž jejich záměry jsou vzájemně neslučitelné pro nedodržení odstupu navržených staveb od sebe (§ 25 odst. 2 a odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb.,

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

o obecných požadavcích na využívání území), měl by stavební úřad obě řízení spojit a vést ve věci společné řízení (§ 140 správního řádu). Pokud tak neučiní, může jeho postup přesto obstát, pokud materiálně posoudí oba záměry ve vzájemné souvislosti.

Ve společném řízení by se měl stavební úřad nejprve pokusit o smírné řešení rozporů mezi oběma stavebníky (§ 5 správního řádu). Jestliže stavebníci odmítnou své záměry upravit tak, aby požadavkům právních předpisů vyhověly, v naprosté většině případů by je měl stavební úřad odkázat na řízení o výjimce z těchto požadavků (§ 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území), a nebude-li možné výjimku vydat, pak by měl obě žádosti zamítnout. Zcela výjimečně může dát stavební úřad jednomu ze záměrů přednost, pokud takový postup přesvědčivě odůvodní.

Od zákonného požadavku dodržení vzájemných odstupů staveb je třeba odlišovat zákaz znemožnit zástavbu sousedního pozemku (§ 23 odst. 2 vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území). Nemožnost zástavby se neposuzuje ve vztahu ke konkrétnímu projektu či záměru souseda, ale výhradně jen ve vztahu k možnosti umístit kdekoli na sousedním nezastavěném pozemku stavbu určitého typu, pro který je územním plánem určen.

Správní trestání

Právníká osoba, která má sídlo v jiném členském státě Evropské unie, je oprávněna požádat o vydání základního povolení k provozování konkrétního druhu hazardní hry; pokud tak neučiní a po nabytí účinnosti zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, na území České republiky nadále provozuje bez povolení internetovou technickou hru, dopustí se správního deliktu (přestupku) podle § 123 odst. 1 písm. b) citovaného zákona, za což jí lze uložit pokutu.

Při určení výše pokuty podle 123 odst. 7 písm. a) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, není možné přehlížet roli internetu jako zvláštního „kanálu“ k nabízení hazardních her, který zvyšuje jejich společenská rizika. Naopak z hlediska výše pokuty nemá význam, je-li

pachatelem právníká osoba usazená a licencovaná v jiném členském státě Evropské unie. Podstatné je, že tato osoba provozovala online hazard bez povolení – tudíž bez dostatečně efektivního dohledu a dodržení záruk z hlediska ochrany spotřebitelů a veřejného pořádku v České republice.

Daňové řízení

Rozhodnutí o povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně z elektřiny dle § 9 odst. 1 části čtyřicáté sedmé zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, zakládá právo navrhovatele k odběru elektřiny osvobozené od této daně k použití při činnosti uvedené v žádosti o toto povolení. Po dobu platnosti tohoto povolení správce daně není oprávněn přehodnotit to, zda elektřina k této činnosti použitá, je od daně osvobozena.

Hospodářská soutěž

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je oprávněn uložit obci pokutu podle § 22aa zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění účinném do 18. 10. 2016, za narušení hospodářské soutěže v rozporu s § 19a odst. 1 citovaného zákona, které je důsledkem obecně závazné vyhlášky vydané touto obcí.

Pobyt cizinců

Invaze ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu, zahájená dne 24. 2. 2022, je takovou výjimečnou skutečností, k níž ve věci správního vyhoštění cizince na Ukrajinu přihlédne krajský soud, příp. Nejvyšší správní soud i přesto, že nastala po vydání žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu, případně po vydání kasační stížností napadeného rozhodnutí krajského soudu [§ 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. a čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)].

Péče o nezletilé

Neodporuje-li to nejlepšímu zájmu dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, nesmějí obecné soudy stavět do kolize právo rodiče na svobodnou volbu (a nerušený výkon) povolání s jeho právem na realizaci rodičovské odpovědnosti a odmítat nalezení kompromisního řešení (zohledňujícího i tatáž práva

druhého rodiče) s pouhým odkazem na komplikovanost požadované úpravy, jinak porušují čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a stát jejich prostřednictvím selhává ve svých pozitivních závazcích plynoucích z čl. 32 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Doručování cizozemského rozhodnutí, tlumočení, odůvodnění

Jedním z principů, představujících součást práva na řádný proces, jakož i pojmu právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny, čl. 1 odst. 1 Ústavy), a vylučujících libovůli při rozhodování, je i povinnost soudů své rozsudky odůvodnit. Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Námítka, směřující do otázky doručení meritorního (cizozemského) rozhodnutí obviněnému, resp. překladu takového rozhodnutí, se úzce dotýká zachování práva obviněného na spravedlivý proces. To je zaručeno Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a je i součástí veřejného pořádku (viz výhrada veřejného pořádku dle § 5 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních; obdobně čl. 22 odst. 2 písm. c. ev. čl. 18 odst. 1 písm. a. a b. Úmluvy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu). Nedoručení překladu meritorního rozhodnutí, resp. jeho podstatných částí, při současně neúčasti tlumočnicka při jeho vyhlásování, lze proto považovat za důvod neposkytnutí justiční spolupráce. O porušení tohoto práva nejde tehdy, byla-li obviněnému předtím taková pomoc soudem ustanovených tlumočnicků skutečně nabídnuta a on ji odmítl. Za takové situace by nebylo právo stěžovatele porušeno ani nevyhotovením překladu rozsudku.

Jsou-li závěry učiněné českými soudy o tom, že ve švýcarském trestním řízení nedošlo k tvrzenému porušení stěžovatelských práv, založeny na nedostatku rozhodujících skutkových zjištění, jde o po-

JSME SILNÁ REGIONÁLNÍ KANCELÁŘ S TRADICÍ

Právo nás baví již 20 let!

Hradec Králové / Praha / Vysoké Mýto / Rychnov n. Kněžnou / Kolín

rušení práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

Námítka neuplatněná v řízení před obecným soudem

Ústavní soud je zásadně vázán petitum ústavní stížnosti, nikoliv jejím odůvodněním. Současně však platí, že požadavek na vyčerpání zákonných procesních prostředků k ochraně práva se uplatní nejen při posuzování přípustnosti ústavní stížnosti jako celku, ale i při posuzování každé jednotlivé námítky v ní uplatněné. Materiálně nepřipustná je proto zásadně taková námitka, která nebyla uplatněna v předcházejícím řízení způsobem, který by umožnil soudu ji obsahově posoudit, přičemž z okolností věci je patrné, že tomuto uplatnění nic nebránilo. Má-li totiž Ústavní soud hodnotit ústavnost napadeného rozhodnutí obecného soudu, je referenční rámec tohoto přezkumu vytyčen primárně samotným stěžovatelem, na kterém spočívá břemeno tvrzení. Zásada subsidiarity řízení o ústavní stížnosti totiž nespočívá jen ve vyčerpání procesních prostředků ve formálním smyslu, nýbrž obsahuje i požadavek představení relevantních námitek obecným soudům, jimž ochrana všech základních práv a svobod přísluší (čl. 4 Ústavy; jde o tzv. vnitřní subsidiaritu).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Incidenční spory

Jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyústí zkoumání neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka jiným (než insolvenčním) soudem či jiným orgánem ve vydání rozhodnutí, jímž se žaloba o takové určení zamítá (ve zjištění, že není důvod vyslovit neplatnost právního úkonu), jde ve smyslu ustanovení § 231 odst. 1 insolvenčního zákona, o „jiný způsob zjištění“ namítané neplatnosti, jímž insolvenční soud není vázán. Skutečnost, že insolvenční soud není vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným

způsobem tohoto zjištění, a že v průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud, je dána přímo ustanovením § 231 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona.

Příslušnost soudu mezinárodní a rodičovská odpovědnost

Pro vztah mezi nařízením Brusel II bis a Haagskou úmluvou platí, že nařízení Brusel II bis se použije přednostně. Haagská úmluva se vztahuje pouze na děti do šestnácti let (srov. její čl. 4, podle kterého se této Úmluvy nepoužije, pokud dítě dosáhlo věku šestnácti let). S ohledem na vzájemný vztah mezi nařízením Brusel II bis a Haagskou úmluvou je proto třeba současně dovodit, že také všechna ustanovení Nařízení Brusel II bis, která pouze doplňují, resp. modifikují Haagskou úmluvu, se použijí (mohou použít) jen do dovršení šestnácti let věku dítěte.

Směnka a insolvence

Vzhledem k tomu, že zákon nerozlišuje jednotlivé druhy smének (právní teorie vymezuje rozdíly mezi směnkami pro soluto, pro solvendo a směnkami zajišťovacími), je třeba také v případech tzv. směnky zajišťovací dovodit, že nejsou akcesorickým závazkem ve vztahu k závazku jinému (jde o prostředek zajištění a nikoli o zajišťovací závazek). Okolnost, že podle dohody účastníků je účelem směnky zajistit splnění určitého závazku, se pak projeví v okruhu tzv. kauzálních námitek, jimiž se dlužník ze zajišťovací směnky může bránit povinnosti ze směnky plnit. Plněním na zajišťovací směnku (na rozdíl od plnění z titulu ručení či zástavního práva) zajištěná pohledávka nezaniká a stejně tak plněním na zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky.

Přihlášenou [a v insolvenčním řízení (byť jen poměrně) uspokojovanou] pohledávkou není žádná z pohledávek taxativně vypočtených v ustanovení § 172 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona.

Příslušnost soudu mezinárodní

Právo státu, který zahájil úpadkové řízení („lex fori concursus“) je podle článku 4 odst. 1 nařízení o úpadkovém řízení právem rozhodným pro úpadkové řízení a jeho účinky (základní pravidlo),

nestanoví-li nařízení jinak (jednotlivé výjimky). Pro pracovní smlouvy formuluje takovou výjimku článek 10 nařízení o úpadkovém řízení, tato výjimka, obsažená v článku 10 nařízení o úpadkovém řízení, se vztahuje jen k otázce trvání pracovněprávního vztahu a možnosti jej ukončit, nikoli ke způsobu uplatňování a uspokojování pracovněprávních pohledávek v úpadkovém řízení. Toto plyne již z bodů 23 a 28 preambule nařízení o úpadkovém řízení. Výjimka z pravidla „lex fori concursus“, formulovaného ve větě druhé bodu 23 preambule nařízení o úpadkovém řízení ve prospěch „rozhodného práva smlouvy“ je v bodě 28 preambule nařízení o úpadkovém řízení určena „pro zajištění ochrany zaměstnanců a pracovních míst“ ohledně účinků úpadkového řízení na „trvání nebo skončení pracovního vztahu nebo na práva a povinnosti všech stran podílejících se na takovém vztahu“. Poslední věta bodu 28 preambule nařízení o úpadkovém řízení naopak výslovně ohlašuje, že „jakékoli další otázky související s právními předpisy v oblasti platební neschopnosti“, jako zda jsou pohledávky zaměstnanců chráněny přednostními právy a jaké právní postavení mají taková přednostní práva zaujímat, by se měly řídit „právem státu, který řízení zahájil“ (tedy pravidlem „lex fori concursus“). Samotný článek 10 nařízení o úpadkovém řízení se pak zmiňuje jen o dopadu úpadkového řízení na „pracovní smlouvy“.

Zástavní právo

Pokud proti zástavnímu dlužníku judikovaná pohledávka ponechává svůj původní hmotněprávní základ (povinnost plnit ze zástavy) a pokud není sporu o to, že povinnosti, vyplývající ze zástavního práva, přecházely na nového nabyvatele zastavené nemovité věci, je nutno učinit závěr, že účinky rozsudku ukládajícího zástavci (zástavnímu dlužníku) uhradit zástavnímu věřiteli zástavním právem zajištěnou pohledávku (s tím, že zástavní věřitel je oprávněn se domáhat uspokojení této pohledávky pouze z výtěžku prodeje zástavy) se vztahují i na každého dalšího smluvního nabyvatele zastavené nemovité věci (singulární sukcese).

Dobré mravy

Výnos (hospodářský výtěžek) představovaný cenou prodané elektřiny vyrobené

větrnou elektrárnou (včetně případné státní podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů) a získaný jejím neoprávněným držitelem je užitek, který je podle § 131 obč. zák. neoprávněný držitel povinen vydat vlastníku větrné elektrárny bez ohledu na to, že vlastník nedisponoval (disponovat nemohl či nechtěl) licenci k výrobě elektřiny.

Podle § 130 odst. 1 obč. zák. je skutečnost, zda se držitel považuje za oprávněného či neoprávněného, odvislá od toho, zda byl se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře o tom, že mu věc nebo právo patří. Ustanovení § 131 obč. zák. pak upravuje práva a povinnosti neoprávněného držitele (tj. toho, který nebyl v dobré víře) bez ohledu na případnou intenzitu jeho zlé víry. Právem neoprávněného držitele podle § 131 o. z. je přitom právo na odpočet nezbytných nákladů, které vynaložil na údržbu a provoz věci. Zákonnodárce považuje za spravedlivé, aby si neoprávněný držitel mohl odpočítat vše, co by při takovém obvyklém nakládání (hospodaření) s věcí musel vynaložit i její vlastník. Kvalifikace držby jako neoprávněné či – podle obecného zákoníku občanského z roku 1811 i nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. „nepoctivé“ – ještě neznamená morální odsudek držitele, který by měl být sankcionován soukromým právem.

Dokazování

Důkaz v řízení provedený nelze v rozhodnutí opomenout jen proto, že sám o sobě je v rozporu s tím, co soud s ohledem na své závěry plynoucí z jiných důkazů pokládá za prokázané; takové opomenutí je porušením zásad volného hodnocení důkazů, jakož i povinnosti v rozhodnutí vyložit, jakými úvahami se soud při hodnocení důkazů řídil.

Promlčení

Je-li smluvní pokuta sjednána za každý den prodlení, vzniká věřiteli za každý den trvání prodlení samostatné právo na smluvní pokutu, neboť dlužník opětovně každým dnem prodlení porušuje svoji povinnost plnit řádně a včas. Smluvní pokuta není tak jako úroky z prodlení příslušenstvím pohledávky ani opětujícím se plněním, které by bylo možné věřiteli soudním rozhodnutím přiznat i do budoucna, ale samostatným majetkovým

nárokem. Zatímco v případě povinnosti dlužníka platit úroky z prodlení se splněním závazku, která nevzniká samostatně (nově) za každý den trvání prodlení, ale jednorázově v den, kterým se dlužník ocitl v prodlení, a tímto dnem počíná běžet promlčecí doba a jejím uplynutím se právo na úroky z prodlení promlčí jako „celek“, u práva na smluvní pokutu, která je sjednána procentní sazbou z dlužné částky za každý den prodlení, běží promlčecí doba u každého jednotlivého práva na smluvní pokutu samostatně a nepromlčuje se jako celek. Uvedené platí i v případě smluvní pokuty, která byla sjednána pevnou částkou za každý den prodlení.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Podmíněné propuštění

Zamítne-li obecný soud žádosti o podmíněné propuštění s pouhým poukazem na minulou trestnou činnost bez toho, že se v odůvodnění rozhodnutí uvede, za jakých podmínek žadatel páchal předchozí trestnou činnost, zda jsou tyto podmínky nyní odlišné, před jakou dobou došlo k této trestné činnosti a zda se doba uběhla od posledního potrestání mohla a měla na něm nějak pozitivně projevit, poruší jeho právo na řádné soudní řízení podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Předběžné opatření

Ustanovení § 75b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, nespecifikuje, jakým způsobem má být jím upravená jistota složena. Není vyloučeno ani použití dříve složené jistoty v souvislosti s novým návrhem za situace, kdy o jejím vrácení sice ještě nebylo rozhodnuto, návrh na předběžné opatření, v souvislosti s nímž byla tato jistota složena, již ale byl pravomocně zamítnut nebo odmítnut. Takovýto výklad se totiž nijak nedotýká práv ostatních účastníků řízení, kteří by mohli být předběžným opatřením dotčeni.

Rozhodnutí, které odůvodnění zcela postrádá nebo jehož odůvodnění se ne-

zabývá s námitkami, které mohly mít význam pro rozhodnutí ve věci samé, je nepřezkoumatelné, což může mít a zpravidla má za následek porušení práva dotčeného účastníka řízení na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Pandemický zákon

Předvídá-li § 8a zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, způsob doručování s nižším stupněm jistoty, že se sdělení o stanovení povinnosti podrobit se izolaci nebo karanténnímu opatření dostane adresátovi a stane se tak pro něj závazným, pak, není-li stanovena povinnost k aktivnímu využívání některého z předpokládaných prostředků komunikace a současně tzv. fikce doručení, může jít případná nejistota o tom, zda bylo doručeno, pouze k tíži orgánů veřejné moci; jiný výklad by byl v rozporu s požadavkem právní jistoty podle čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky.

Omezení podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti v předem nestanoveném rozsahu, podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 94/2021 St., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ob stojí v testu proporcionality zásahu do podstaty a smyslu svobody podnikání zaručené podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť ochranu života podle čl. 6 a zdraví podle čl. 31 Listiny základních práv a svobod je třeba považovat za ospravedlňující důvod a legitimní cíl.

Péče o dítě a změna poměrů

Rozhoduje-li soud o návrhu na svěření dítěte do střídavé péče rodičů za situace, kdy bylo již dříve rozhodováno o úpravě výchovných poměrů dítěte nebo kdy již byla dříve schválena dohoda rodičů o výkonu jejich rodičovských práv a povinností, je podstatné, zda došlo k dostatečné změně okolností, zda je v souvislosti s touto změnou nutno ochránit nejlepší zájmy dítěte změnou dosavadních výchovných poměrů a zda se po-

souzením možné nutnosti přehodnotit stávající poměry v důsledku změny okolností soudy zabývaly. Nezmění-li soud úpravu výchovných poměrů tehdy, kdy nad zájmem dítěte na stabilním výchovném prostředí převáží významnost nastalé změny okolností, a označí-li bez dalšího změnu okolností za nepodstatnou, poruší ústavně zaručená práva účastníků řízení, zejména právo rodičů na péči o děti a jejich výchovu a jemu odpovídající právo dětí na rodičovskou výchovu a péči podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Právo na odpověď

Z poslední věty § 11a odst. 1 tiskového zákona vyplývá, že vydavatel splní povinnost uveřejnit doplňující informaci jejím uveřejněním v regionálním periodickém tisku územního samosprávného celku, ve kterém neuveřejnil (nebo uveřejnil neúplně) sdělení zastupitele. Požaduje-li zastupitel uveřejnění sdělení v tiskové verzi periodika, je vydavatel povinen uveřejnit sdělení, případně pak doplňující informaci právě v dané tiskové verzi periodika. Žádal-li by zastupitel uveřejnění sdělení v internetové verzi periodika, byl by vydavatel povinen i doplňující informaci uveřejnit v internetové verzi, a to za použití § 11a odst. 1 tiskového zákona.

Společenství vlastníků jednotek

Závěr o zdánlivosti právního jednání pro jeho neurčitost či nesrozumitelnost je opodstatněn pouze tehdy, jestliže pochybnosti o jeho obsahu nelze odstranit ani výkladem za použití interpretačních pravidel stanovených v § 555 a násl. o.z. (teprve v případě, že pojmy použité k jazykovému vyjádření obsahu jednání jsou natolik nejednoznačné či nejasné, že z nich nelze ani s přihlédnutím k vůli účastníků usuzovat na záměr, jež měly naplnit (nelze ozřejmit, k jakým právním následkům vůle směřovala), může soud

přistoupit k závěru o zdánlivosti právního jednání).

Předvídatelnost škody při porušení péče řádného hospodáře

Pro odpovědnost za škodu není nutné, aby vznik určité škody byl pro jednajícího konkrétně předvídatelný, nýbrž je dostatečné, že pro hypotetického zkušeného (optimálního) pozorovatele není vznik škody vysoce nepravděpodobný.

Vodní hospodářství

Ustanovení § 84 vodního zákona upravuje povinnosti vlastníků vodních děl v rámci ochrany před povodněmi. Daným ustanovením uložené povinnosti jsou odvozovány od postavení vlastníka, tudíž v rámci plnění těchto povinností by Česká republika nevystupovala jako mocensky nadřazený subjekt, jenž autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů. Porušení povinností zakotvených v uvedeném ustanovení tudíž nemůže vést k odpovědnosti státu dle zákona č. 82/1998 Sb., což však nevylučuje odpovědnost za škodu dle obecných předpisů, zejména dle § 420 a násl. obč. zák.

Pohledávka vyloučená z uspokojení v insolvenčním řízení

Insolvenční úprava nebrání tomu, že pohledávka vyloučená z uspokojení v insolvenčním řízení podle § 170a insolvenčního zákona se do skončení insolvenčního řízení promlčí, jelikož ji věřitel po dobu trvání účinků rozhodnutí o úpadku nemůže přihlásit ani nově uplatnit v soudním nebo rozhodčím řízení (§ 140c insolvenčního zákona). Společenský zájem na tom, aby se po dobu po skončení insolvenčního řízení vytvářely předpoklady pro vymáhání těch pohledávek, které věřitel podle § 170 insolvenčního zákona nemohl (byť poměrně) uspokojit ani v rámci insolvenčního řízení, není dán.

Ručení

Ustanovení § 147 odst. 3 insolvenčního zákona umožňuje členu statutárního orgánu insolvenčního navrhovatele zabránit vzniku svého ručitélského závazku za splnění náhrady škody nebo jiné újmy podle § 147 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona

jen tak, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informuje insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není naplněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku. Není přitom rozhodné, který člen statutárního orgánu se na podání insolvenčního návrhu podílí; i kdyby insolvenční návrh jménem právnické osoby některý ze členů jeho statutárního orgánu nepodal, neručil by za splnění náhrady škody nebo jiné újmy způsobené zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu jen tehdy, kdyby ve stanovené lhůtě postupoval výše uvedeným způsobem.

Řízení o odvolání

Za situace, kdy byl obviněný krátce před konáním veřejného zasedání o odvolání, o němž byl vyrozuměn tzv. fikcí, zadržen orgány Policie ČR v jiné trestní věci, je namístě na takové omezení jeho osobní svobody nahlížet obdobně, jako na omezení osobní svobody vazbou. Za takových specifických okolností platí omezení podmínek pro konání veřejného zasedání o odvolání v nepřítomnosti obviněného ve smyslu § 263 odst. 4 tr. řádu, které tak je možné konat pouze tehdy, pokud by se obviněný své účasti na něm výslovně vzdal.

Žaloba pro zmatečnost

Z povahy žaloby pro zmatečnost jakožto opravného prostředku plyne, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím soudu prvního stupně (odvolacího soudu) plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech, jestliže ji lze odstranit zrušením žalobou pro zmatečnost napadeného rozhodnutí. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí soudu a případnou újmu na právech účastníka lze posuzovat jen z procesního hlediska, tedy řečeno jinak, z pohledu dopadu (výsledků a důsledků) rozhodnutí do práv účastníka řízení. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí a která se v novém rozhodnutí věci již neprojeví (nemůže projevit).

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

LEV VE SVĚTĚ PRÁVA

Člen mezinárodního sdružení Alliance of Business Lawyers

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2016 a 2021 v kategorii:
Regionální právnická firma roku

Vítěz soutěže Právnická firma roku 2019 a 2020 v kategorii:
Logistika a dopravní služby

Praha

Sokolovská 5/49, 186 00 Praha 8

Tel.: 225 000 400

E-mail: recepcepha@hjf.cz

Hradec Králové

Malé náměstí 124, 500 03 Hradec Králové

Tel.: 495 534 081

E-mail: recepcehk@hjf.cz

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Nadace ČEZ pomáhá už 20 let: dosud postavila přes 640 hřišť, osvětlila 199 přechodů a vysadila více než 107 000 stromů

Nadace ČEZ, největší firemní nadace u nás, pomáhá po celé České republice už dvacet let. Každý rok podpoří ve všech regionech projekty za více než 120 mil. Kč. Od svého založení v létě 2002 mimo jiné podpořila výstavbu více než 640 dětských a sportovních hřišť, osvětlení 199 přechodů pro chodce a vysazení přes 107 000 stromů. Kromě osmi pravidelných grantových programů Nadace ČEZ také pomáhá prostřednictvím mimořádných krizových grantů, provozuje úspěšnou charitativně-sportovní aplikaci EPP–Pomáhej pohybem, kterou si stáhlo již přes 600 000 uživatelů, a spustila řadu dalších projektů.

V roce 2002 začínala nově založená firemní nadace společnosti ČEZ – tehdy ještě pod názvem Nadace duhová energie – s dvěma hlavními grantovými programy zaměřenými na podporu regionů a na výstavbu bezpečných dětských hřišť. Oba granty v nabídce Nadace ČEZ zůstaly dodnes: po celé České republice vyrostlo dosud 644 Oranžových hřišť (kromě těch dětských to jsou i sportovní, work-outová, dopravní či speciální pro seniory) a na zkvalitnění života v regionech po celé České republice, ať už v oblasti sociální péče, zdravotnictví, životního prostředí, školství, komunitních akcí či kultury, putují ročně desítky milionů korun.

„Nadace ČEZ se za dvacet let svého působení stala jednou z nejrespektovanějších v republice, především proto, že díky svému širokému záběru podporovaných aktivit dokáže pomoci i těm nejmenším obcím a místním neziskovým organizacím. Pomáhá tak Skupině ČEZ naplňovat naše dlouholeté motto „pomáháme tam, kde působíme“, říká předseda představenstva a generální ředitel ČEZ Daniel Beneš.

Postupně Nadace ČEZ grantová řízení v průběhu let rozšiřovala: dnes má celkem osm pravidelně vyhlašovaných programů, včetně speciálních zaměřených např. na podporu rozvoje neziskových organizací, či dobrovolnické činnosti zaměstnanců společnosti ČEZ. Velmi důležité jsou také granty bleskové pomoci, které umožňují okamžitě reagovat na náhlé přírodní katastrofy nebo aktuální krize. V roce 2020 tak Nadace ČEZ spustila speciální krizový grant na zmírnění

Po celé republice vyrostlo už přes 640 Oranžových hřišť.

dopadů počínající epidemie COVID a věnovala desítky milionů korun na šití roušek, výrobu ochranných štítů pro zachranné složky nebo rozvoje léků a jídla seniorům. V roce 2021 podobným způsobem uvolnila 10 milionů korun na pomoc jihomoravským obcím zasaženým tornádem a letos krizový grant směřoval k obcím a místním organizacím, které se staraly o uprchlíky z Ukrajiny.

„Naší snahou je do charitativních aktivit zapojit zaměstnance Skupiny ČEZ i širokou veřejnost. Pomoc druhým totiž přináší dobrý pocit, větší zapojení do občanského života a poznání, jak je důležité mít nablízku někoho, kdo naslouchá a v těžké chvíli vás dokáže podpořit,“ říká ředitelka Nadace ČEZ Michaela Ziková.

Na nejrůznějších sportovních a kulturních akcích se lidé mohou setkat s charitativním Oranžovým kolem Nadace ČEZ. Další vlajkový projekt Nadace ČEZ, Aplikace EPP–Pomáhej Pohybem, se stala jedním z nejoblíbenějších sportovních trackerů v Česku: uživatele motivuje jak k pomoci druhým, tak ke zdravému způsobu života. Počet lidí, kteří s EPP-kou sportují, stále roste, v současnosti ji má staženou přes 600 000 uživatelů. Za sedm let existence už s ní lidé zdolali 44 702 173 kilometrů, a tedy 1 118krát oběhli zeměkouli. Jen loni vysportovali pro neziskové organizace téměř 25 milionů korun. Nadace také pravidelně pořádá sbírky mezi zaměstnanci ČEZ na podporu osob ve složité životní situaci, kdy vybrané peníze zdvojnásobuje.

MELKUS KEJLA & PARTNERS

TELEKOMUNIKAČNÍ PRÁVO

MEDIÁLNÍ PRÁVO

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

BANKOVNÍ A LEASINGOVÉ PRÁVO

POJIŠŤOVACÍ PRÁVO

FINANČNÍ PRÁVO

NEMOVITOSTNÍ A STAVEBNÍ PRÁVO

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

PRACOVNÍ PRÁVO

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DAŇOVÉ PRÁVO

FIREMNÍ COMPLIANCE

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

DAŇOVÉ PRÁVO

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

FIREMNÍ COMPLIANCE

Za dvacet let zpracovala Nadace ČEZ celkem 51 tisíc žádostí a podpořila 13 764 projektů ve všech regionech České republiky. O více než tisícovku projektů ročně pečuje 10členný nadační tým. Smysluplnost práce je umocněna osobními setkáními s lidmi a organizacemi, kterým Nadace pomohla, přináší řadu emotivních prožitků a pocit naplnění a výsledkem je stabilní tým s dlouholetými zkušenostmi. Klíčové

milníky v historii Nadace ČEZ i příklady úspěšných projektů najdete na webu <https://www.nadacecez.cz/20let>.

Alice Horáková, mluvčí Skupiny ČEZ

Nadace ČEZ podpořila osvětlení 199 Oranžových přechodů pro bezpečnější přecházení.

Vybrané granty a aktivity Nadace ČEZ v číslech

13 764

Celkem podpořených projektů

644

Oranžových hřišť

199

Oranžových přechodů

107 241

Vysazených stromů a keřů

24 800 000

Korun vybraných v zaměstnaneckých sbírkách

601 685

Uživatelů aplikace EPP–Pomáhej pohybem

Více informací naleznete na:

www.cez.cz

www.nadacecez.cz

www.nadacecez.cz/20let

MICHAEL GRANÁT

Zvyšování a prohlubování kvalifikace zaměstnanců

Další **online semináře** naleznete:

www.epravo.cz/eshop

epravo.cz

NA IP JE TADY ČERMÁK

Ochrana duševního vlastnictví (*intellectual property, IP*) je běh na dlouhou trať. Vyžaduje kromě vzdělání v oboru, perfektního právníckého myšlení a jazykových znalostí spolehlivý tým lidí, a to nejen právníků, ale i patentových zástupců, finanční zázemí a stabilitu. Bez zkušených, technicky vzdělaných patentových zástupců nelze sepsat úspěšnou patentovou přihlášku. Bez finančního zázemí

nelze koordinovat desítky patentových zástupců a platit úřední poplatky za získávání a údržbu průmyslových práv po celém světě. A bez stability, měřené na desetiletí, nelze dotáhnout patentovou přihlášku do konce (často to trvá víc než deset let) a sledovat lhůty udržování IP portfolií v platnosti. **To všechno máme. A díky tomu můžeme pečovat o Vaše IP.**

Čermák a spol. - advokátní
a patentová kancelář
Elišky Peškové 15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 167 111
Fax: +420 224 946 724
intelprop@apk.cz
www.cermakaspol.cz

ČERMÁK a spol.
advokátní a patentová kancelář
law and patent office

**PATENTY • OCHRANNÉ ZNÁMKY • UŽITNÉ A PRŮMYSLVÉ VZORY
NEKALÁ SOUTĚŽ • FARMACEUTIKA • SPRÁVA PORTFÓLIÍ • REŠERŠE • SPORY**

Projektové řízení výstavby administrativní budovy pod vedením Obermeyer Helika

Kancelářské budovy současnosti procházejí velkými proměnami. Nové vlivy, ať už je to covidová pandemie, či stále větší potřeba udržitelnosti ve smyslu snižování uhlíkové stopy, vyžadují od developerů, architektů i projektantů nová řešení při návrhu i provozu nových administrativních budov. Přestože se velká část zaměstnanců po předchozích covidových vlnách vracela do kanceláří ráda, je zřejmé, že varianta on-line práce z domova bude trvale vytvářet jistý konkurenční vztah vůči práci v kanceláři. O to větší význam nabylo vnitřní prostředí kanceláří z hlediska jeho atraktivity pro zaměstnance.

Je známo, že i základní parametry, jako je čistý vzduch, příjemná teplota či optimální počet osob v jedné místnosti, mají značný vliv na zdraví i psychickou pohodu zaměstnanců. Navíc je zde celá řada dalších faktorů, které mohou zvýšit atraktivitu vnějších i vnitřních prostor kancelářské budovy – estetická hodnota architektury a použitého designu, celkové členění prostor včetně zavedení relaxačních zón či prostor pro setkávání i nerušené telefonování. Asi není nutné připomínat, že zaměstnanci, kteří se cítí v kancelářích příjemně, se obvykle

vyznačují také vyšší produktivitou práce i loajalitou ke svému zaměstnavateli.

Nároky na výborné pracovní prostředí jsou naplněny v administrativní budově Green Point, která se nachází v jedné z nejatraktivnějších obchodních čtvrtí v Praze, nedaleko Anděla v Praze 5 – Smíchov. Budova Green Point, jejíž výstavba byla dokončena v roce 2019, nyní nabízí osm nadzemních podlaží s více než 7 000 m² kancelářských prostor a tři podzemní podlaží pro parkování téměř stovky vozů.

Uvnitř objektu se nachází prosklené oválné atrium, kolem kterého jsou soustředěny moderní kanceláře na patrech s podlahovou plochou 1 000 m². Přízemí vévodí centrální recepcí se stromem a fontánou. Atrium je nahoře zastřešeno částečně zastíněnou skleněnou střechou, kde jsou k dispozici tři vysokorychlostní skleněné výtahy. Unikátního řešení se dočkala i střecha, na níž se nachází pobytová terasa, místo porostlé zelení, travinami a dřevinami. Navíc jsou zde konferenční prostory o rozloze 300 m².

Green Point se řadí k tzv. zeleným budovám, jež jsou ekologicky šetrné, mají nízkou spotřebu energie, a zapadají tak svým celkovým urbanistickým a sociálním konceptem do okolí dané lokality. Díky tomu budova získala certifikát BREEAM na úrovni Excellent (BREEAM International New Construction 2016 Shell and Core). Dosažený druhý nejvyšší stupeň certifikace vysílá jasný vzkaz o tom, že budova Green Point nabízí zdravé vnitřní prostředí a zároveň je ohleduplná k životnímu prostředí.

Pohled na atrium budovy Green Point z vestibulu

Jak vypadá práce projektového manažera, který vede tak komplikovanou a technicky náročnou stavbu? O tom se zmiňuje Ing. Kostka, ředitel projektového řízení v Obermeyer Helika.

Ing. Miloš Kostka

„Požadavkem investora administrativní budovy Green Point bylo nastavit přípravu výstavby, realizaci i užívání budovy v nejvyšším světovém standardu. Výsledkem je nyní technicky unikátní budova s mimořádným estetickým dojmem, která se stává příkladem kancelářského developmentu, jež dokázal úspěšně využít relativně nepříznivou lokalitu.“

Projektový tým architektonické a projektční kanceláře Obermeyer Helika, který na realizaci budovy Green Point pracoval, poskytoval v rámci projektu kompletní servis zahrnující projektové řízení, cost management, koordinační činnost včetně kontroly BOZP a technického dozoru investora.

„Na každodenní bázi jsme dostávali od investora konkrétní zadání dílčích požadavků, na které jsme předkládali je-

jich řešení. Potřeby zákazníků jsou čím dále více různorodé, každý projekt proto řešíme spíše individuálně. Tak tomu bylo i v případě budovy Green Point. Požadavkem investora nastavit přípravu výstavby, realizaci i užívání budovy v nejvyšším světovém standardu, jsme zvládli také díky vlastnímu projektovému zázemí a bohatým zkušenostem s projektováním staveb. Jsme schopni tak „ušít“ zákazníkům poradenské služby více „na míru“ a doplnit je o řadu dalších výkonů. Požadavkem klienta bylo zahájit výstavbu co nejdříve, proto jsme směřovali zahájení výstavby současně s dokončováním projektové přípravy již během realizace stavby. Jsme nyní samozřejmě velice potěšeni, že projekt je úspěšně dokončen a jeho výsledkem je technicky unikátní budova působící mimořádným estetickým dojmem.“

Matka a otec jsou jako dvě nohy, které potřebuje atlet k běhu, jen o jedné dítě daleko v životě nedoběhne

Že rozvod může být traumatickou událostí, jak pro dospělé, tak pro děti, víme všichni. Stává se však bohužel stále obvyklejším řešením manželských sporů, a je proto důležité, aby jím děti procházely co možná hladce, rychle a bez větších následků. K tomu je potřeba jednak základních vědomostí o podstatě konfliktu u zúčastněných rodičů, ale také obeznanější profesionální přístup advokátů, soudců a pracovníků odborných sociálních služeb. Mají velký vliv na průběh konfliktu, na to, jak dítě rozvod přijme a jak bude vypadat jeho další život v rozdělené rodině. Opřít se v tomto případě mohou o projekt „Servis rodiny“, který společnost WOMEN FOR WOMEN, o.p.s. poskytuje rodičům, již jsou účastníky rozvodového řízení.

Členové právnických profesních komor a profese s justicí spolupracující jsou velmi často ti, kteří u rozvodů významně ovlivňují, v jaké atmosféře rozluka manželství probíhá. Proto by měli také znát, co všechno dětem v tomto náročném období působí bolest a komplikace a jak jim mohou při své práci lidsky pomoci situaci zvládat. Největší pomocí dětem je pomoci jejich rodičům.

Základním cílem všech, kteří jsou zainteresováni v rozvodové situaci, by mělo být zmenšovat konflikt. V zájmu dítěte není, aby se rodiče ještě více nenáviděli a dohadovali se ve všem, co se děti týká. Profesionalita proto musí být proaktivní. Nemůže neutrálně přijímat jakékoliv požadavky klienta, ale měla by se snažit mu nabízet pomoc a své profesionální služby tak, aby se v důsledku rozvodového procesu minimalizovaly škody především

pro děti, které jsou často středem konfliktu.

Největší výhra každého rozvodu je v tom, když má dítě zachovaný vztah k oběma rodičům a může se nadále rozvíjet.

Uvedme si pár příkladů, které obecně platí:

- Děti potřebují oba rodiče stejně. Chtějí, aby byli šťastní i oni a nerady

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení sporů efektivně, rychle a odborně!

www.soud.cz

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

- byl založen roku 1949
- řízení je vedené podle publikovaných pravidel
- vede Seznam rozhodců, kde je zapsáno více než 570 rozhodců z tuzemska i zahraničí
- sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje konzultace a veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory Rozhodčí soud řeší?

Majetkové spory (kromě sporů spotřebitelských, incidenčních a sporů spojených s výkonem rozhodnutí) ve kterých lze jinak uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů
- občanskoprávní
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé, méně formální
- snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958)
- strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu

DOPORUČENÉ ZNĚNÍ ROZHODČÍ DOLOŽKY DO SMLUV

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu třemi rozhodci (případně lze alternativně uvést: jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu).“

KONTAKTUJTE NÁS

Vladislavova 1390/17 / Praha 1 / Tel.: +420 222 333 340 / e-mail: paha@soud.cz / www.soud.cz

proto slyší o tom druhém něco zlého. Profesionální přístup by měl proto zajišťovat, aby k tomu nedocházelo.

- Nejšťastnější chvíle děti mají, když jsou jejich rodiče oba pohromadě a když se dokáží v tu dobu normálně bavit, ne se jen hádat a vyčítat si. Proto je třeba rodiče vést a vytvářet k tomu vhodné podmínky prostředí i při kontaktu s klienty rozvodového řízení.
- Děti nechtějí být poslové špatných zpráv mezi rodiči. Neposíláme proto přes ně žádné vzkazy, které by mohly chápat negativně.
- Stejně jako své rodiče mají rádi i své prarodiče. Protože i oni tvoří ochranný sociální obal jejich mladého života. Respektujeme to proto a nezatahujeme do sporů víc členů rodiny, než je nutné.

Tato a mnoho dalších pravidel jsou základy, které je třeba pochopit, aby byl profesionální přístup zároveň přístupem vědoucím a sociálně vstřícným.

Čím pomáháme profesionálním týmům?

Společnost WOMEN FOR WOMEN, o.p.s. nabízí všem profesionálním týmům, účastnícím se rozvodového procesu, multidisciplinární spolupráci v duchu Cochemské praxe. Ta vznikla v 90. letech minulého století u okresního soudu v německém městě Cochem. Jde o interdisciplinární spolupráci profesí zapojených do řešení rodičovského konfliktu, počínaje soudem přes advokáty obou rodičů, OSPOD, psychology až po mediátory a terapeuty.

Základními principy Cochemské praxe jsou:

1. Co nejrychlejší vyřešení sporu. Soudy se snaží nařizovat soudní jednání co nejdříve, nejlépe do dvou týdnů po obdržení návrhu.
2. Udržení odpovědnosti obou rodičů. Když budou rodiče znát, že soud nehodlá rozhodnout o výlučné péči ani jednoho z nich, je větší šance, že se jim podaří si péči o dítě rozdělit a v mezích možností na ní spolupracovat.
3. Veškerá podpora pro dosažení dohody. To je klíčová část. Mediátoři se snaží přimět rodiče, aby navzájem slyšeli svoje potřeby a obavy a byli

schopni se dohodnout na podmínkách péče. Jsou informováni, že budou-li bojkotovat snahy o dohodu, může to zhoršit jejich postavení před soudem. Dohodnou-li se sami, soud k dohodě přihlédne, zreviduje ji, a pokud je v zájmu dítěte, tak ji schválí. Právě dohoda, kterou si rodiče sjednali sami a bez zásahů soudu, má největší šanci, že ji budou skutečně dodržovat a vytvoří tak pro své dítě stabilní a relativně zdravé výchovné prostředí i po rozvodu.

Citlivé vedení profesionálních konzultčních služeb může od počátku usnadnit další komunikaci mezi znesvářenými stranami. Významným taktickým cílem je také snížit pravděpodobnost výlučné péče, která dopadá negativně na dítě omezenou možností kontaktu s jedním z rodičů jen jednou za 14 dní o víkendu.

Přestože se to tak obvykle nevnímá, i advokáty a soudci mají nesmírnou příležitost, kompetence a moc zmenšovat zlobu a rozkol mezi rodiči. A to věcným a obecným přístupem, zaměřeným k potřebám dítěte a jeho světa, v němž potřebuje obě strany, protože obě miluje stejně. Mohou a měli by proto podporovat spojování namísto rozdělování, hledat pro obě strany přijatelná místa, v nichž se shodují, a především oboustranně přijatelná řešení na společných jednáních.

Co nabízíme rodičům?

Klíčovou službou WOMEN FOR WOMEN, o.p.s., zaměřenou na rodiče v rozvodovém procesu, je edukativní a psychosociální program „Sdílené rodičovství“ (autoři: Ptáček, Pémová), poradenství k rodičovskému plánu a rodinná mediace. Je-li to zapotřebí, nabízíme i další služby – např. individuální a rodinnou terapii.

Snažíme se všem zúčastněným vysvětlit, co děti v období rozpadu rodiny potřebují, co prožívají, co by měli jako rodiče podporovat a čeho se vyvarovat. Rozvod je o emocích, empatické poradenství tak může velmi pomoci k dohodě a eliminovat táhlé soudní spory.

Snažíme se též vysvětlit právní aspekty rodičovské odpovědnosti, problematiku výživného a otázek budoucího bydliště dítěte. Rodiče tím lépe pochopí, co dítě

prožívá a potřebuje při rozpadu rodiny, jak s ním o rozchodu mluvit a co naopak řešit výhradně mezi sebou. Naučí se, jak dítěti vytvořit dva domovy – u každého z rodičů jeden.

Podstatné je, že dohoda, ke které rodiče dojdou sami, má vždy největší šanci, že bude dodržována.

Čím můžeme pomoci Vám?

Projekt W4W: Servis rodiny při realizaci Cochemské praxe už nyní spolupracuje s okresními soudy, např. s Okresním soudem v Mostě a Obvodním soudem pro Prahu 10. Společnými silami přispíváme k tomu, aby děti rozcházejících se partnerů mohly žít kvalitní život, nepoznamenaný osudem partnerství jejich rodičů. Rádi pomůžeme i Vám. ☺

Můžete nás kontaktovat přes:
info@servisrodiny.cz

nebo využít kontaktní formulář na:
www.women-for-women.cz/servis-rodiny

Schody Home Bar, Zámecké schody 8, Praha 1, tel. 739 579 839, @SchodyHomeBar

CBRE: tuzemský retail pod drobnohledem

- Návštěvnost v regionálních nákupních centrech se i přes dlouhotrvající lockdown téměř nezměnila
- Nákupní koš vzrostl v průměru o více než 10 % na 260 Kč za návštěvu
- Tržby si polepšily o cca 15 %
- Neobsazenost zůstala stabilní na 4,4 %
- Nájemné se zvýšilo o necelé 1 %
- Klíčovou roli do budoucna budou hrát tzv. omnichannel strategie
- Největší obava panuje z rostoucí inflace a omezení výdajů

Společnost CBRE, světový lídr v oblasti správy a pronájmu maloobchodních prostor, zveřejnila výsledky své rozsáhlé analýzy Shopping Centre Index, která každoročně posuzuje výkonnost regionálních nákupních center za rok 2021 (výsledky za rok 2022 ještě nejsou k dispozici). Hlavními kritérii jsou návštěvnost, dosažené tržby, hodnota nákupního koše, výše nájmu, a míra neobsazenosti. Jubilejní 10. edici navíc doplnily další dva průzkumy: první se týká zákaznického chování, druhý pak očekávání vývoje a plánů na straně maloobchodníků.

Získaná data ukazují, že pokud jde o návštěvnost regionálních nákupních center, v roce 2021 zůstala v porovnání s předchozím rokem na podobných hodnotách a v celoročním úhrnu zůstávala za hodnotami z předcovidového roku 2019 o 27 %. „Ačkoliv čísla návštěvnosti naznačují změnu v zákaznickém chování, z vývoje tržeb je patrné, že se jedná především o odlišnou frekvenci nákupů a jejich plánování. To potvrzuje i meziroční navýšení nákupního koše o více než 10 % na téměř 260 Kč za jednu návštěvu obchodního centra. V roce 2021 během dlouhotrvajícího lockdownu již nedošlo k tak výraznému poklesu návštěvnosti, který v roce 2020 dosahoval až -70 %. I z toho důvodu se v roce 2020 celoroční tržby maloobchodníků propadly o více než 25 %. Rok 2021 již z pohledu celkových tržeb přinesl zotavení o téměř 15 %,” komentuje Klára Bejblova, specialistka CBRE na průzkum trhu a poradenství v oblasti maloobchodu pro Českou republiku a region CEE. Obchodní centra zaznamenala velmi dobré výsledky prakticky ihned po znovuotevření obchodů. Ty

byly motivovány mj. odloženou spotřebou a v průměru se přiblížily tržbám z roku 2019.

V tržbách si nejlépe vedl specializovaný maloobchod

Sektorem, který v porovnání s rokem 2019 zaznamenal nejmenší pokles tržeb (o „pouhých“ 6 %), byl specializovaný maloobchod. Tento výsledek významně ovlivnily kategorie zboží, na které se nevztahovaly omezení prodeje. Jednalo se především o kategorie Optiky & Lékárny (+11 %) a Zdraví & Krása (-5 %). Dále následovala Elektronika s již dlouhodobě fungující online platformou, která si v obou letech udržela jeden z nejnižších poklesů. Zatímco v roce 2020 dosahovaly lepší výsledky velkoplošní operátoři, v roce 2021 byl pokles pouhých 14 % vůči roku 2019 poháněn menšími prodejny se specializovanou elektronikou (obchody typu iStores, Xiaomi či ETA).

Největší zotavení oproti roku 2020 zaznamenaly sektory Gastronomie a Služeb, které byly společně s volnočasovými aktivitami zásadně ovlivněny ochrannými opatřeními i po znovuotevření provozu. Gastronomii pozitivně ovlivnili především fastfoodoví operátoři. Ti v reakci na vládní omezení zavedli výdejová okénka a začali plošněji nabízet rozvoz svého občerstvení. Velmi dobrých výsledků dosahovaly také restaurace s možností drive-in.

Sektory Módy, Doplnků a Sportu se i přes značné zotavení pohybovaly ve výsledku celého roku 2021 pod hranicí poklesu 20 % v porovnání s rokem 2019. U módy se nejlépe dařilo nabídce pro mladé s propadem cca -10 % a prode-

jům spodního prádla s -17 %. Jen nepatrné zlepšení a celkový pokles téměř 40 % zaznamenala dámská móda, u níž CBRE evidovala již několik značek odcházejících z českého trhu. Značný rozdíl zaznamenal sektor Sportu při srovnání velkoformátových operátorů (se zastoupením sortimentu sportovního vybavení) s menšími prodejny (s převahou sportovního oblečení a doplňků). U prvně jmenovaného došlo oproti roku 2019 ke zlepšení z -28 % na -14 %, u druhého pouze z -33 % na -27 %.

Průměrné nájemné vzrostlo o cca 1 %

Neobsazenost regionálních nákupních center zůstala v meziročním srovnání téměř neměnná a činila 4,4 %. Díky pokračujícím vládním kompenzačním programům a úlevám ze strany majitelů nákupních center nedošlo v roce 2021 k významné korekci průměrného nájemného.

Nejvyšší a zároveň pokračující růst nájemného, které v roce 2021 vzrostlo o 6 % meziročně a 11 % v porovnání s rokem 2019, zaznamenal sektor elektroniky. Jeho hlavním motorem byly tzv. „step-up“ nájemní (které se postupem času navyšují) u obchodů se specializovanou elektronikou. Velmi častým znakem byla optimalizace ploch a pobočkové sítě u jednotlivých operátorů.

Nejvyšší dynamiku růstu průměrného nájemného opět vykazovaly nejmenší jednotky do 100 m², a to meziročně o 2,9 % (0–50 m²) a 1,9 % (50–100 m²). V meziročním srovnání s rokem 2020 nedošlo k poklesu průměrného nájemného u ostatních velikostních kategorií nad 100 m².

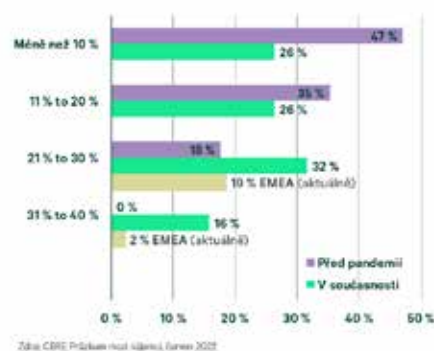
GLATZOVA & Co.
PRAHA – BRATISLAVA

**KLIENTI NECHTĚJÍ PRÁVNÍKA, KTERÝ HLEDÁ
PROBLÉMY. CHTĚJÍ PRÁVNÍKA, KTERÝ JE UMÍ
ŘEŠIT.**

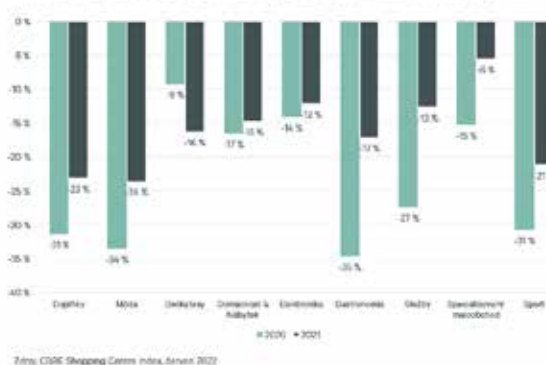

www.glatzova.com

PODÍL ONLINE TRŽEB NA CELKOVÝCH TRŽBÁCH
POROVNÁNÍ ČESKÁ REPUBLIKA VS. REGION EMEA

PRŮMĚRNÉ TRŽBY DLE SEGMENTŮ (MEZIROČNÍ ZMĚNA VS. 2019)

Celkový maloobchodní prodej v covidových letech vzrostl. I díky e-shopům

Stále sílící kupní síla obyvatelstva byla v posledních letech do značné míry vynakládána právě na maloobchod. Celkový maloobchodní prodej v roce 2020 vzrostl meziročně o 0,1 %, přičemž v roce 2021 již o 4,5 %. Během lockdownů se však nákupy přesunuly především do online prostředí. V meziročním úhrnu díky tomu online vzrostl o 27,3 % v roce 2020 a o 15,7 % v roce 2021. Dokládá to i průzkum CBRE mezi maloobchodníky. Zatímco v roce 2019 generovalo 13 % dotazovaných značek v online prostředí 21–30 % svých celkových tržeb, tak v současné době to je 32 %. Ještě markantnější rozdíl přitom můžeme sledovat u obchodníků, u nichž tvoří příjmy z e-shopů na celkových tržbách 31–40 % podíl. Před rokem 2020 takové úrovně nedosahovala žádná z dotazovaných firem, v roce 2021 již 16 %. V tomto kontextu vyznívá zajímavě srovnání s regionem EMEA. V rámci průzkumu CBRE uvedlo pouze 19 % tamních retailerů, že dosahují online tržeb mezi 21–30 % a podíl online tržeb nad 31 % na celkových tržbách zmínila pouze 2 % dotázaných. Tyto výsledky dokreslují skutečnost, že e-commerce platforma v České republice má již své pevné místo a dlouhou tradici. Navíc s příchodem pandemie tento trend ještě zesílil.

„Pandemie koronaviru změnila nákupní chování zákazníků a donutila maloobchodníky optimalizovat prodejní kanály, někteří z nich zaváděli i kanály nové. Do budoucna bude právě vhodné nastavení tzv. omnichannel strategie, kombinující více prodejních a komunikačních kanálů, hrát rozhodující roli v úspěchu,” uvádí Jan Janáček, vedoucí retail sektoru a oddělení maloobchodních pronájmů v CBRE.

Ohrožení budoucnosti: inflace, narušení dodavatelských řetězců nebo růst mezd

Dynamický růst inflace a s tím spojenou sníženou kupní sílu zákazníků vnímá většina maloobchodníků (92 % dotázaných) jako nejvýznamnější ohrožení tržeb v blízké budoucnosti. Obavu z narušení dodavatelského řetězce přiznalo více než 50 % respondentů a 36 % značek se strchovalo ze strmého nárůstu mzdových nákladů a pomalejší obnovy turismu. Neméně závažným faktorem pro maloobchodníky zůstává i dlouhodobý nedostatek pracovní síly. Naopak další vlnu covidu-19 vnímá jako potenciální riziko jen 24 % dotázaných (na rozdíl od regionu EMEA, kde drtivá většina retailerů považuje jako největší riziko právě potenciální další vlnu pandemie).

Zákazníci přesunuli část nákupů do online prostředí. Možnost vyzvednutí ale preferují osobně

Druhý průzkum CBRE se zaměřil na zákaznické chování. Je z něj patrné, že se lidé během pandemie naučili nakupovat online. „Lidé aktuálně nakupují na e-shopech potraviny dvakrát častěji než před pandemií, což platí i pro oblečení a obuv. U drogistického a lékárenského zboží je to dokonce třikrát častěji. Občerstvení z restaurací a kaváren si lidé nechávají přivést také až třikrát častěji, ale současně tyto podniky fyzicky navštěvují v podobné frekvenci jako před pandemií,” popisuje Pavel Urban, vedoucí správy obchodních center a retail marketingu v CBRE, a dodává: „Pokud zákazníci nakupují zboží z obchodu online a lze ho vyzvednout také v provozovně v nedalekém nákupním centru, tak tři čtvrtiny lidí preferuje vyzvednutí fyzicky. V kategorii 18 až 25 let je to dokonce

95 %. Mladí lidé, ač žijí hodně v online světě, totiž touží i po osobním zážitku. Ostatní zákazníci zase spojí vyzvednutí zásilky s jinými nákupy nebo vyřízením potřebných záležitostí. Je proto nezbytné začít postupně oba světy (online i offline) vnímat synergicky.“ Dle aktuálních čísel obrátů a návštěvnosti lze konstatovat, že se zákazníci do center vrátili. Nejvíce přitom preferují tzv. společenská a nákupní centra s nabídkou volnočasových aktivit (uvedly dvě třetiny zákazníků ve věku 18–34 let). Velkou oblibu si během pandemie získala i menší, regionální centra se zastoupením bohaté nabídky služeb a lokálních prodejců, stejně jako retailové parky. ⑨

CBRE Shopping Centre Index je jediným tržním ukazatelem, který nepřetržitě sleduje výkonnost regionálních nákupních center v České republice, a to od roku 2013. Analyzuje vzorek 21 nákupních center v regionech (kromě Prahy) s maloobchodní plochou přesahující 600 000 m², tzn. více než 35 % z celkového objemu nákupních center v regionech. Přibližně 70 až 85 % plochy tvoří nákupní galerie, zbytek zaujímají potravinové řetězce, multiplexy a další volnočasové koncepty jako dětské koutky, bowlingové herny, kasina nebo myčky aut, které se nachází až ve třetině center. Právě tyto segmenty (mimo nákupní galerie) nejsou součástí indexu, protože by mohly způsobit zkreslení výsledků.

Wilson's

A leading independent CEE law firm

PUNK IS NOT DEAD aneb ať žije samostatná advokacie

Forum iuris je novým projektem jednoho advokáta, který je přesvědčen, že to jde i jinak. V prostředí tuzemské advokacie se jedná o novou platformu pro výkon samostatné advokacie – první sdílený prostor pro advokáty v České republice – koncept v zahraničí zcela běžný a hojně využívaný.

Zakladatelka fora Markéta Chudáčková mluví o svém přístupu k praxi samostatného advokáta, představuje koncept fora iuris a zamýšlí se nad budoucím směřováním profese.

Je pro Vás svoboda téma?

Rozhodně. Když nad tím přemýšlím a přechtu si svůj dosavadní život, je to z toho zřejmé, jak osobně, tak profesně. Hledat balanc mezi tím jaký člověk je (tedy svobodný) a tím co dělá (profese), je vlastně moje téma svobody, zároveň jsem vztahový člověk a nemám ráda konflikty. To vše mě paradoxně přivedlo k práci sporového advokáta - tedy průvodce sporem - a na konci dne dalo vzniknout myšlence fora iuris - podpora práce samostatného advokáta. Nicméně nebyl to plán, děje se to naprosto spontánně, jen teď zpětně to tam vidím.

Jak tedy téma svobody zapadá do konceptu idey fora iuris?

Samostatný, dnes se říká i individuální, advokát je ze své podstaty svobodné povolání, kdy jste limitován jen sám sebou, zákonem a pokyny klienta. Zjednodušeně tedy svoboda, právo a vztah (s klientem).

Svobodě rozumím, k právu se dostaneme, ale co ten vztah?

Každý dobrý vztah i vztah advokát–klient je třeba odpracovat a v daném případě jak profesně, tak lidsky, být podporující. Jeden kolega mi vyprávěl, jak ho školitel varoval, že při práci samostatného advokáta o právo jde tak z pětiny a zbytek jsou naprosto jiné skillly a to jak profesní, tak lidské. Jako advokát musíte být psycholog, kouč, byznysman, někdy i kněz či prostě „jen“ empatický. Do toho všeho

si zachovat profesní odbornost, kterou samo o sobě udržet stále na skvělé úrovni stojí dost energie... Jde tedy o to, jak všestranný člověk samostatný advokát musí být, aby byl klientovi oporou, mohl kvalitně pomoci.

Proto forum iuris?

Vlastně ano. Samostatný advokát fungující bez jakéhokoli podstatného zázemí je vlastně dnes svým způsobem takový „pankáč“ (viz název článku). Můj dobrý přítel říká: „umím jíst chleba s máslem i sushi“. Tenhle mind set je mi hodně sympatický a souzním s ním i pracovně. Ráda zastupuji „obyčejné lidi a obyčejné kauzy“, stejně tak jako mám právně a často i procesně složité věci, včetně zastupování před vyššími soudy i v zahraničí. Sice nenosím číro a obojek na krku, ale samostatně praktikující advokát musí nepochybně

být svým způsobem člověk velmi svobodný možná svérázného, ale rozhodně všestranného nastavení. A takový člověk, tedy praktikující samostatný advokát, si prostě dle mého názoru zaslouží podporu.

Dobře, ale jak z tohohle vyplývá koncept fora?

Forum je inovace ve výkonu praxe samostatného advokáta. Jde o koncept služeb (tedy ta podpora), které může každý kolega využívat přesně tak, jak to zapadá do jeho stylu práce. Nemusí se ničemu přizpůsobovat, služby se přizpůsobí jemu (svoboda), aby práce s klientem (vztah) mohla být maximálně profesionální a to za minimálních nákladů. To je ta základní myšlenka. Musím říct, že se stále vyvíjí, ukazují se nové možnosti a cesty a zatím oslovuje velmi zajímavé, otevřené a progresivní lidi. Já bych bez kolegy, elektronické kanceláře a příjemného pracovního místa nebyla nikdy tak efektivní a profesionální a zároveň bych se nikdy nedostala na příjemné sazby, které mohou klientům nabídnout. To mi dává smysl i pro ostatní kolegy, potažmo pro jejich klienty. Divím se, že už něco podobného v České republice nevzniklo.

Ono to celé dává smysl, když samostatný advokát je vlastně ze své podstaty typický freelancer...

Ano, přesně tak. Jen ještě s některými nadstavbovými povinnostmi, které musí dodržovat, jako je například zachování důstojnosti advokátního stavu a zejména povinnost mlčenlivosti. Dává to velký smysl, jediná věc je si uvědomit, jak pracuji, co potřebuji a co bych případně uvítal změnit. V rámci fora mohu využít služby na zefektivnění a zjednodušení práce (e-kancelář), mohu zlepšit svou prezentaci a PR, mohu být vidět (e-identita), mohu si dopřát vzdělávání, které je dostupné i časově, navíc v příjemném prostředí v rámci pořádaných seminářů (Seminar), mohu být vidět velmi snadno a nutno říci i kvalitně jako profesionál (Journal), mohu pracovat v příjemném prostředí s dostatečným soukromím a souladným s povinnostmi advokáta za minimálních nákladů (pracovní místo), mohu se s klientem setkávat v reprezentativním prostředí (jednací místnosti) a mohu sdílet pracovní zkušenosti, což je celkový koncept fora.

A ta svoboda?

Chci zdůraznit, že nic není povinnost využívat a v tom je právě ta podle mě tolik potřebná svoboda. Forum je koncipováno tak, aby každý využil, co chce nebo co potřebuje. Musím přidat svou zkušenost, že když do fora přijde nějaký advokát, je to vždy velmi milé setkání, které na konci dne skončí u sdílení pracovních zkušeností. Přínosem může tedy být i speciální kolegiální networking, který může být pro samostatně praktikujícího advokáta velmi cenný, osvěžující a podporující.

Jaké jsou tedy výhody využití služeb fora oproti konvenčnímu výkonu advokacie?

Z mé zkušenosti by v ideálním světě většina advokátů nejraději pracovala v režimu „sám na sebe“, původně to vlastně ani jinak nešlo. Samostatný advokát má v gesci zcela autonomně pečovat o rozvoj svého byznysu a svůj profesní růst, vybírat si klienty, kauzy, s kým bude a nebude spolupracovat a obecně vše řešit pouze a jen podle svého vědomí a svědomí. Úskalí provozu vlastní praxe ovšem představují zpravidla vysoké náklady. Výdaje jako pronájem kanceláře, poplatky za právní systémy, právního asistenta a další provozní výdaje (nemluvě o únavné administrativě) jsou pro mnoho kolegů nezřídkou neúnosné, a ve svém důsledku nechávají výrazně méně prostoru pro to opravdu podstatné – samotné poskytování právních služeb. Mnoho kolegů tak raději začne pracovat jako spolupracující advokát. Tím odpadá většina nastíněných problémů, současně ale vzniká řada jiných. Jistě, advokátní kancelář sice advokátům poskytuje ono zázemí, ovšem za cenu podstatného omezení možnosti rozhodovat o svém dalším profesním směřování, a ztrácí tak onu „svobodu“. Nebojím se říct, že jejich praxe je mnohdy de facto redukována až na jistou obdobu pracovního poměru, což nutně vede k určité frustraci, nespokojenosti a popření výkonu praxe advokáta jako svobodného povolání. Tenhle vývoj vznikl vlastně z potřeby samostatného advokáta po službách, které jak doba ukazuje, dnes lze zajistit i jinak. Naším projektem tedy pomáháme advokátům dopřát si to nejlepší z obou světů. Svobodu a flexibilitu samostatného výkonu advokacie s plným servisem běžné advokátní kanceláře, to vše za zlomek

nákladů. Ale samozřejmě zde nejsme jen pro nespokojené spolupracující advokáty.

Pro koho je tedy projekt ještě určen?

Forum iuris je určeno pro všechny, kteří hledají alternativu k zavedeným způsobům výkonu advokacie. Kromě výše zmíněných nespokojených spolupracujících advokátů se hodí určitě pro začínající samostatné advokáty, kteří po koncipientuře nemají finance na to zřídit si svou vlastní kancelář, ale chtějí směřovat k rozvoji své vlastní klientely. Pro advokáty, kteří už pomalu utlumují činnost a v souvislosti s tím i snižují výdaje, ale stále mají co nabídnout. Jsme tu ale i pro skupinu advokátů, kteří by si rádi založili společně svou vlastní advokátní kancelář, ale zatím na to nemají dostatek prostředků. Pro advokáty na rodičovské dovolené, pro které je výkon advokacie ve zcela rigidních podmínkách advokátních kanceláří s péčí o dítě neslučitelný, pro mimopražské advokáty...Všechny tyto skupiny mají společné to, že u nás najdou zázemí kanceláře s minimálními náklady. Forum iuris se tak jeví jako ideální řešení pro značnou část advokátní obce, které z toho či onoho důvodu nevyhovují současným modelům výkonu advokátní praxe. Nutno dodat, že i přesto, že projekt byl založen především pro advokáty, rádi u nás uvítáme i daňové poradce, soudní překladatele a tlumočníky, znalce a mediátory.

V čem je Váš projekt unikátní a jak se liší od ostatních sdílených prostorů?

Naší vizí je vytvořit sympatické flexibilní pracovní prostředí s pohodovými lidmi, místo pro výkon advokacie a coworking. Forum iuris je tedy jakýmsi hybridem hubu, kanceláře a klubu a pro advokáty představuje řešení pro rovnováhu pracovního, profesního a osobního života. Advokát získá reprezentativní pracovní prostředí po jednání s klienty v centru Prahy se všemi aspekty klasické advokátní kanceláře jako je pracovní místo, dvě jednací místnosti, back office a paralegal asistenci. Nemusí přitom být kdovíjak ostřílený – jak už bylo řečeno, cílem je vytvořit prostor, kde advokát při výkonu praxe bude mít mimo jiné možnost zcela organicky navázat i spolupráci s kolegy, kteří se například specializují na obor, ve kterém jejich klient potřebuje právní

radu. Specifika povolání advokáta samozřejmě vyžadují určité modifikace konceptu sdílených prostor, zejména z hlediska souladu se stavovskými předpisy. Proto jsou prostory navrženy tak, aby zajistily maximální zachování povinnosti mlčenlivosti a soukromí advokátů i jejich klientů. Výhledově by mělo forum sloužit také jako místo pro vzdělávání formou tzv. butikových seminářů a osobně se nejvíc těším na realizaci Journalu, který by měl být plněn tzv. „živou advokací“, tedy sdílením aktuálních pracovních zkušeností advokátů i navenek, které mohou být užitečné pro ostatní.

Jste tedy na začátku, což může být na jednu stranu těžké, na druhou stranu výhoda?

Přesně, občas mi různí podnikáním znalí klienti radí a různě mě děsí, že je nejhorší být s nějakým produktem první atd... Chci podotknout, že já nejsem žádná byznysmenka a projekt fora není od počátku nějaký velký byznysový plán - spontánně vznikl a věříme, že se bude spontánně i dál vyvíjet. Jsme tady pro advokáty a ráda si s každým posedím, koncept vysvětlím na terase u dobré kávy. Tyhle rozhovory jsou vždy velmi inspirativní a musím říct, že často zábavné i profesně relaxační.

A jaká je Vaše vize, co se advokacie týče?

Nejsem žádný velký vizionář, jedním dost intuitivně, ale podvědomě reaguji citlivě na to, co se kolem mě děje. Zdá se, že lidé mají tendence vracet se k sobě a ke své svobodě. Jde podle mě o nevyhnutelný trend, nutno říci celosvětový. Bude se měnit i podoba a forma klasického zaměstnaneckého poměru, což už dnes vidíme u velkých, employee-friendly firem (větší flexibilita, práce z domova atd.). Na stránkách fora máme citát skutečného vizionáře Ashe Maurya, který říká „Všichni budeme jednou freelanceři“. Ráda tedy skončím tím, že advokáti mají nepopíratelnou výhodu a nemusí se do role freelancerů adaptovat, protože jimi jsou ze své podstaty. Jen si to někteří mohou opět dopřát, někteří si mohou vzpomenout, co je k profesi přivedlo a někteří mohou prostě jen optimalizovat svůj byznys. Doba tedy přináší nové možnosti a forum iuris je pro advokáty rozhodně jednou z nich. ☺

Markéta Chudáčková

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

WWW.VCV.CZ

Rozhodčí řízení jako rychlejší a ekonomičtější alternativa

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „Rozhodčí soud“) je jediným stálým rozhodčím soudem s nejširší možnou působností v České republice. Rozhodčí soud se řadí mezi nejvýznamnější evropské a světové stálé rozhodčí instituce, a tento status svým moderním přístupem k rozhodčímu řízení a svojí uznávanou rozhodcovskou činností nadále udržuje a rozvíjí.

Vedle arbitráže se Rozhodčí soud stal také významným světovým centrem pro rozhodování sporů o doménová jména (a to generické, evropské i národní úrovně). V rozhodování sporů o generická doménová jména nejvyšší úrovně má Rozhodčí soud třetí nejvyšší nápad na světě.

Jaké spory lze Rozhodčímu soudu svěřit?

V rozhodčím řízení lze podle české legislativy rozhodovat všechny majetkové spory (výjimkou jsou spory spotřebitelské, incidentní a spory spojené s výkonem rozhodnutí, které mohou rozhodovat pouze obecné soudy). Podmínkou takových majetkových sporů, aby byly arbitrabilní, je aby v nich bylo možno uzavřít smír.

Jedná se především o spory:

- z obchodních vztahů – například kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo (rozhodčí řízení je vnímáno jako důležitý nástroj řešení sporů pro spory v oblasti stavebnictví), nebo úvěrové smlouvy a řada dalších
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy, smlouvy o zápůjčce ...)
- pracovní právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Proč svěřit Vaše spory do rozhodčího řízení?

Je to zejména rychlost, odbornost a diskrétnost – tyto vlastnosti rozhodčího řízení nejčastěji rozhodují o tom, že strany upřednostní Rozhodčí soud oproti obecným soudům.

Základem je dohoda

Rozhodci postupují při rozhodování sporu podle ustanovení Řádu Rozhodčího sou-

JUDr. Juraj Szabó, Ph.D., předseda Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR

du se snahou co nejvíce respektovat dohodu stran stanovenou v rozhodčí smlouvě. Pro strany je tedy důležitá možnost volby procesních pravidel rozhodčího řízení. Rozhodčí soud například umožňuje sjednat místo rozhodčího řízení (v několika stálých sudištích Rozhodčího soudu po celé republice), možnost rozhodovat spor jen na základě písemností, bez ústního jednání, nebo možnost vést jednání pouze skrze video konferenci. V rozhodčí doložce je pak také možné ujednat urychlený režim řízení s vydáním rozhodčího nálezu do dvou měsíců (to bez dohody stran nelze). Strany se také mohou dohodnout, že bude rozhodnuto podle zásad spravedlnosti (ve chvíli, kdy by zákonná úprava byla příliš formalistická).

Aby mohl Váš spor rozhodovat Rozhodčí soud, je nezbytné uzavřít rozhodčí smlouvu, nejčastěji formou rozhodčí doložky obsažené přímo v hlavní smlouvě. Doporučená znění rozhodčích doložek najdete na webových stránkách všech významných rozhodčích institucí, Rozhodčí soud například doporučuje tato jednoduchá znění rozhodčí doložky (www.soud.cz/rozhodci-dolozka):

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány

s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho řádu jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu.“

Jediný rozhodce rozhodne spor zpravidla rychleji, řízení je méně nákladné (Rozhodčí soud uplatní slevu na poplatku ve výši 20 %). Rozhodování jedním rozhodcem doporučujeme pro skutkově méně náročné případy (například úvěrové smlouvy, či nájemní smlouvy). Složitější případy strany naopak častěji svěřují rozhodčímu senátu. Rozhodčí soud poskytuje příklad jednoduché rozhodčí doložky pro rozhodování třemi rozhodci:

„Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho řádu třemi rozhodci.“

Je méně formální

Stejně tak průběh řízení, komunikace stran s administrativním aparátem a rozhodci, ústní jednání a provádění důkazů probíhá zpravidla méně formálně. Roz-

Advokátní kancelář HSP & Partners v.o.s.

se sídlem v Praze patří k nejstarším, ryze českým kancelářím v České republice. Je synonymem pro zkušenost, profesionalitu, komplexnost služeb a úspěšnost v právních sporech.

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

hodci vedou strany ke smírnému řešení a zaměřují se zejména na vybrané sporné otázky mezi stranami, což účastníkům šetří čas i prostředky.

Výběr rozhodců

Strany mají možnost si za rozhodce vybrat osoby, které jsou odborníky v dané oblasti (např. ve stavebnictví, nájemních vztazích, cenných papírech nebo v mezinárodní přepravě) a řada z nich má rozsáhlé zkušenosti s rozhodováním tuzemských i mezinárodních sporů.

Správný výběr rozhodce zajistí stranám skutečně efektivní projednání jejich sporu. Rozhodce řízení procesně vede, snaží se strany dovést ke smírnému řešení a v případě, že to není možnost, vede řízení tak, aby došlo k jeho rychlému a kvalitnímu řešení.

Rozhodčí soud umožňuje výběr ze seznamu více než 550 rozhodců s možností stran zvolit rozhodce i mimo tento seznam.

Je jednoinstanční

Rozhodčí řízení je zásadně jednoinstanční, protože doručení rozhodčího nálezu stranám rozhodčí řízení končí a rozhodčí nález je konečný a vykonatelný. Zákon o rozhodčím řízení připouští stranám ujednat si v rozhodčí smlouvě možnost přezkumu rozhodčího nálezu jinými rozhodci.

Je neveřejné

Diskrétnost řízení je jeho velkou devizou. Strany mají zájem na zachování obchodního tajemství, důvěrných informací nebo své reputace, proto je rozhodčí řízení neveřejné. Není tedy možné, aby se ústního jednání účastnila média nebo veřejnost.

Je rychlejší

Rozhodčí řízení je podstatně rychlejší, jednak proto, že je jednoinstanční, a také proto, že rozhodci ve srovnání se soudci obecných soudů rozhodují podstatně méně věcí a spor tak mohou operativně rychle projednat. Řád RS v § 30 upravuje urychlené řízení s vydáním rozhodčího nálezu do dvou nebo čtyř měsíců od zaplacení zvýšeného poplatku za rozhodčí

řízení. Jedná se o v poslední době hojně využívaný institut.

Snadná vymahatelnost rozhodčích nálezů

Rozhodčí nález je snadno vykonatelný v zahraničí (v souladu s Úmluvou o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z roku 1958). V České republice má rozhodčí nález účinky pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelný.

Kvalitní administrativní podpora

Administrativní aparát Rozhodčího soudu je vždy připraven zodpovědět Vaše dotazy, případně v rámci možnosti pomoci s řešením potřeb v souvislosti s rozhodčím řízením. Rozhodčí soud je vybaven vstřícným, odborným a zkušeným aparátem, který je připraven vždy spolupracovat na dosažení kvalitního výsledku.

Využívá digitalizaci

Rozhodčí soud postupně digitalizuje možnosti vedení rozhodčího řízení. Kromě úpravy řádu pro možnost vést ústní jednání distančně (formou telekonference) pak chystá celou řadu dalších vylepšení, které řízení ještě více usnadní.

On-line řízení

Spor v on-line řízení vždy rozhoduje jediný rozhodce a ústní jednání (ani prostřednictvím videokonference) se nekonají. Celý proces trvá kolem pětaticeti dnů - od podání žaloby elektronicky včetně zaslání příloh, přes úhradu poplatků, jmenování rozhodce, rozhodnutí a vydání rozhodčího nálezu. Řád pro rozhodčí řízení on-line byl zveřejněn dne 5. 9. 2017 v Obchodním věstníku a je účinný od 1. 10. 2017. Adresa pro podání žaloby on-line je online@arbcourt.cz.

Pro jaké spory je on-line řízení vhodné?

Jedná se o specifický typ řízení, vhodný zejména pro jednodušší obchodní spory (často nájemní smlouvy – povinnost uhradit dlužné nájemné, nebo povinnost k vyklizení nemovitosti, nebo smlouvy o úvěru apod.). V případě komplexnějších sporů, kde je nutné provádět roz-

sáhlé dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, je vhodnější standardní arbitráž. Pokud se ale nevhodnost volby on-line řízení ukáže až po jeho zahájení, je vždy možné již probíhající on-line řízení překlomit do standardního rozhodčího řízení (pravomoc Rozhodčího soudu i dosud provedené úkony stran zůstávají zachovány).

Doporučené znění rozhodčí doložky on-line:

„Všechny spory, které vzniknou z této smlouvy anebo v souvislosti s ní, budou rozhodovány s vyloučením pravomoci obecných soudů s konečnou platností v rozhodčím řízení u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky v Praze podle jeho Řádu on-line jediným rozhodcem určeným předsedou Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky. Strany pro toto řízení volí tyto e-mailové adresy pro vedení řízení on-line:“

Více o rozhodčím řízení naleznete v příručce Proč jít se sporem k Rozhodčímu soudu při HK ČR a AK ČR, která je zdarma dostupná online na adrese <http://www.levna-knihovna.cz/page/goods/1106>.

Výhody rozhodčího řízení

Je jednoinstanční, odborné, neveřejné, rychlé a méně formální. Snadná vykonatelnost v tuzemsku i zahraničí (díky Newyorské úmluvě z roku 1958).

Strany si mohou stanovit místo i jazyk rozhodčího řízení, řízení v urychleném nebo on-line režimu.

Kontaktujte nás

Vladislavova 1390/17
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 333 340
e-mail: paha@soud.cz
www.soud.cz

Každý případ je jiný. Žádné šablony pro ně neexistují

Právní tým investiční skupiny Natland, která investuje kapitál primárně do středně velkých firem v Česku a na Slovensku, řídí jako Head of Legal Jakub Tuček. Je odpovědný za všechny aktivity v oblasti interních i externích právních služeb. „Role právního oddělení je ve skupině zásadní, ale bez podpory ostatních týmů – analytiků, financí, investičních manažerů – nerealizovatelná,“ říká.

Jste zároveň advokát a Head of Legal ve skupině, jejíž vlastní kapitál jsou skoro dvě miliardy korun a hodnota aktiv je přes 6 miliard. Vnímáte zásadně rozdíl těchto dvou rolí?

Jsem stále soukromým advokátem, svou aktivitu a činnosti ale vykonávám především v rámci investiční skupiny Natland. Největší rozdíl vidím asi v povaze činnosti, které aktuálně dělám a také v rozsahu, který bez širšího týmu pochopitelně dělat nejde. V rámci své advokátní praxe jsem řešil převážně sporovou agendu, což v Natlandu není primární, byť litigační financování je jedna ze služeb fondu FFTP ze skupiny. Pokud jsem se dříve dostal k poskytování služeb v rámci nějakého projektu mimo spory, jednalo se vždy o izolovanou věc. V Natlandu jde naopak o řešení věcí od jejich počátku až po jejich vypořádání, takže ve značně širším záběru, s čímž souvisí i výrazně vyšší odpovědnost za kvalitu právních služeb, a tedy výsledek případu. Další podstatný rozdíl je, že mohu využívat na denní bázi tým lidí, který je v Natlandu, analytiku, investiční manažery, finance, tedy jsme schopni věci řešit výrazně rychleji a efektivněji.

Změnilo se právo za dobu vašeho působení v oboru?

Právo je stále právo. Žádná zásadní změna se nestala od roku 2014, kdy došlo ke změně soukromého práva. Pro mě samotného se však výrazně změnil pohled na právo, proměnily se oblasti, s nimiž se setkávám a v nichž se pohybuji. Změnilo se moje chápání práva a jeho využívání v širším kontextu a souvislostech s dalšími oblastmi jako jsou daně, regulatorika a podobně, kdy teprve jeho aplikace se znalostí či využitím dalších oblastí businessu je plně využitelná pro potřeby investiční skupiny Natland.

Nejčastější agenda, kterou řešíte?

Obecně jde v Natlandu o velmi širokou škálu aktivit, kdy na specializova-

né záležitosti využíváme specializované odborníky. V mém případě se jedná o strukturování obchodních případů a o strukturování transakcí, které se v jejich rámci realizují. Mohou to být pohledávkové obchody a jejich vyjednávání, koupě či prodej majetku či celých korporací, realizace přeměn a podobně. Mám na starosti také veškeré smluvní vztahy se třetími stranami, takže mou agendou je příprava či revize smluvní dokumentace všeho druhu. Samostatnou kapitolu pak představují právní návrhy řešení ekonomických problémů subjektů, které jsou insolventní či na pokraji úpadku.

Máte všechny aktivity pokryté vlastním týmem?

V rozsahu, o jakém jsem mluvil, to není zcela možné. Máme interní tým a snažíme se co nejvíce věci vyřešit takzvaně doma. Vysoce specializované záležitosti, které se v rámci jednotlivých aktivit vždy objeví, svěřujeme našim osvědčeným partnerům z řad renomovaných advokátních kanceláří, s nimiž jsme pak na neustálé v kontaktu. Tyto věci vyžadují koordinaci, což nám umožňuje učit se stále nové věci.

Jednou z největších konkurenčních výhod Natlandu je expertiza v krizovém managementu firem, které se ocitly v problémech, jaká je tam role právního oddělení?

Je pravda, že takových firem chodí stále více, a v souvislosti s aktuální situací na trhu jich ještě nejspíš přibude. Na začátku jde o vyžádání si relevantních informací, podkladů a jejich vyhodnocení, zda je co zachraňovat a jakým způsobem. Zvolené řešení je pak potřeba ve spolupráci s ekonomickými poradci a analytiku strukturovat a realizovat nezbytné kroky, které takové řešení umožní uskutečnit. Může jít o vyjednání podpory ze strany věřitelů, realizace výkupů pohledávek a podobně. Následně buď řešíme věc interně, kde se

právo prolíná od počátku až do konce, nebo koordinujeme s externími advokáty. Role právního oddělení je zásadní, ale bez podpory ostatních týmů nerealizovatelná.

Dá se hodnotit, zda z hlediska práva jsou restrukturalizační či insolvenční procesy složitější než transakční aktivity?

Asi nelze paušalizovat. Každý případ je jiný, má svá specifika a vyžaduje jiné řešení. Nikdy neexistují žádné šablony, které by bylo možné využít. Nám pomáhá naše know-how a roky zkušeností. Každopádně pokud subjekt v ekonomických problémech začne svoji situaci řešit v okamžiku, kdy není pozdě, pak ani řešení nemusí být složité. Je to ale i o ochotě věřitelů zůstat pomoci. V rámci transakcí (myšleno M&A) se pak podílíme společně s vedením na vyjednání obchodní dohody, právním due diligence dokumentace v případě akvizice, následná realizace a převtělení do smluvní dokumentace už bývá věcí právních týmů. Samozřejmě se může v každé věci objevit nějaký problém, který je potřeba řešit, ale téměř vše své řešení má. ☺

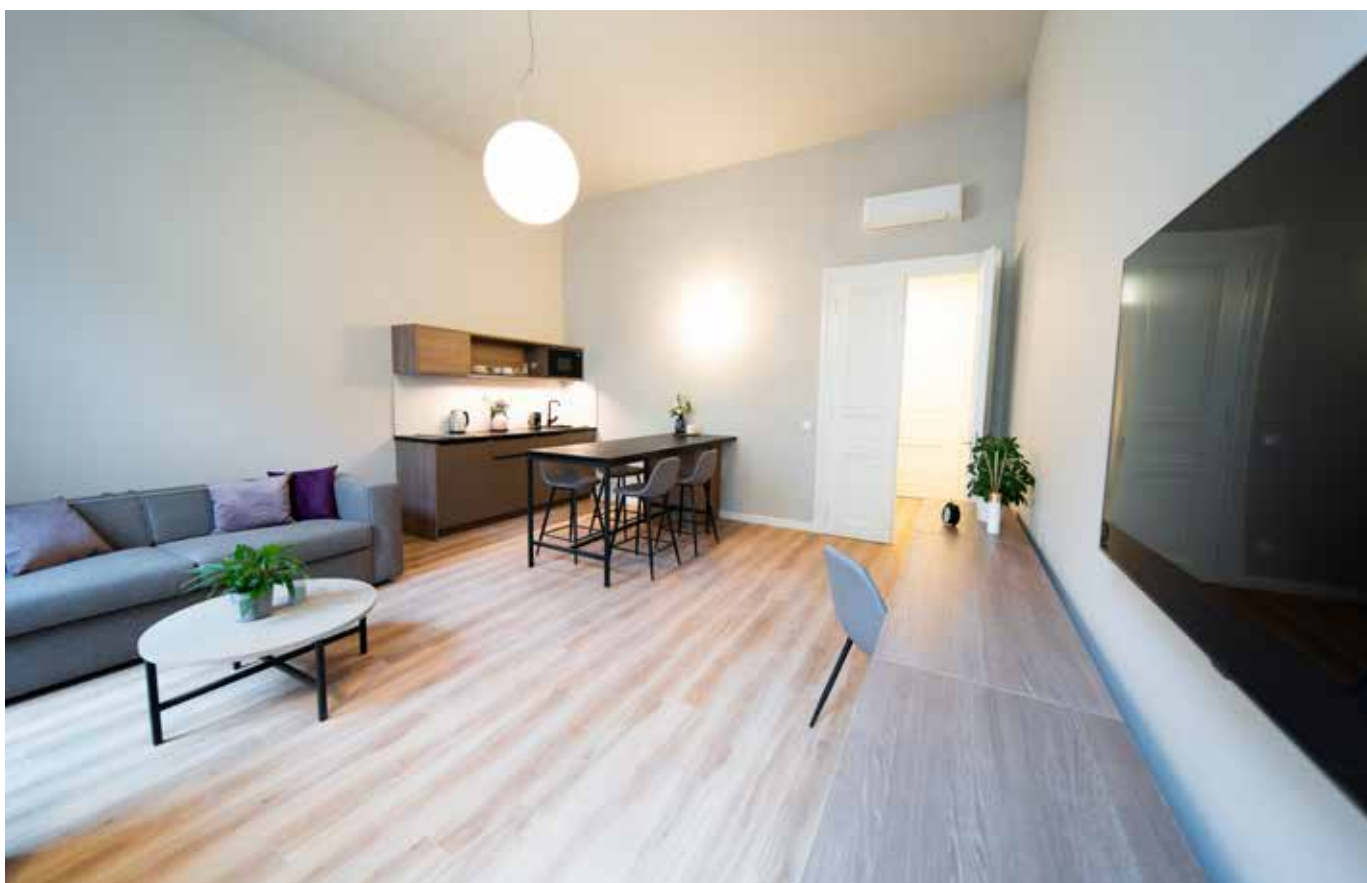

Mgr. Jakub Tuček

Je absolventem právnické fakulty pražské Univerzity Karlovy. Zkušenosti začal sbírat v advokátní kanceláři Karla Valdaufa a následně v AK Vladyka & Kubica, kde jako advokát působil celkem deset let. V roce 2020 se stal členem týmu skupiny Natland a následně Head of Legal.

Zájem o servisované apartmány v Praze roste. Zeitraum otevřel další dům přímo u Václavského náměstí

Společnost Zeitraum zahájila v létě provoz již druhého domu se servisovanými apartmány v centru Prahy poté, co od roku 2021 úspěšně funguje budova „Franz by Zeitraum“ v Opletalově ulici. Nově otevřený dům „Karl by Zeitraum“ se nachází v ulici Krakovská 2, jen pár minut pěšky od Václavského a Karlova náměstí. Zájemci si mohou vybírat z celkem 32 stylových apartmánů s kompletně zařízenými interiéry včetně kuchyní – to vše jak pro krátkodobé ubytování na několik dní, tak i pro dlouhodobé pronájmy. K dispozici jsou jak menší jednotky připomínající dispozičním řešením garsoniéry, tak i prostorné třípokojové apartmány o ploše kolem 75 m² se samostatnou ložnicí.

Dům je druhým podobným objektem, který Zeitraum v České republice provozuje. Společnost vstoupila do tohoto segmentu vloni v květnu s 53 ubytovacími jednotkami v ulici Opletalova. „Zájem o servisované apartmány jsme zaznamenali prakticky okamžitě po otevření první budovy. Během loňského roku, který byl ovlivněný restrikcemi v rámci cestování, pro nás byli klíčoví především hosté z tuzemska. Postupně

se k nim přidali také klienti z Německa, Polska a dalších evropských zemí. Tento rok již registrujeme nárůst v počtu zahraničních hostů i mimo Evropu. Nicméně lokální klientela, která se k nám ráda vrací, pro nás zůstává prioritou,“ komentuje Zdena Noack, Managing Director ve společnosti Zeitraum, a dodává: „Od února sledujeme i s ohledem na současnou geopolitickou situaci nárůst poptávky po střednědobém ubytování, a to až o 200 %. Zájem je především o flexibilní

délku pobytu s možností prodloužení – to se týká jak krátkodobého ubytování, tak i dlouhodobých pronájmů. Jedná se hlavně o klienty různých národních a nadnárodních korporací, ale také o rodiny, pro které Praha nemusí být finální destinací.“

„Karl by Zeitraum“ – původní rohová budova z roku 1884 mezi ulicemi Krakovská a Žitná – prošla rozsáhlou rekonstrukcí, za jejímž návrhem stál architektonický

**VYTRVALOST
TRADICE
ODHODLÁNÍ**

30 let s Vámi!

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
www.advokatijelinek.cz | T: +420 724 794 986 | Pardubice - Praha

ateliér Prins. Stavební práce probíhaly od 3. čtvrtletí 2020 pod taktovkou generálního dodavatele Konstruktis. Tato pro bydlení atraktivní lokalita umožnila vytvořit jedinečné výhledy směrem k Národnímu muzeu.

„Pro krátkodobé ubytování je určena zhruba polovina apartmánů. Podle našich zkušeností je nejčastěji využívají lidé, kteří do metropole přijíždějí jako turisté a v průměru zde stráví 4 dny. Další 50 % tvoří rezidenti a hosté v rámci dlouhodobých pobytů s délkou více měsíců i let. Novinkou v Krakovské jsou třípokojové apartmány, o které jsme se vzhledem k poptávce rozhodli rozšířit naši nabídku pro dlouhodobé nájem. Při rozvíjení naší koncepce servisovaných apartmánů pro dlouhodobé pronájmy můžeme zároveň čerpat i ze zkušeností naší sesterské značky 'Home by Zeitgeist', která poskytuje nájemní bydlení v Polsku a v České republice, přičemž v Praze její portfolio aktuálně čítá 16 rezidenčních budov v rekonstruovaných domech i novostavbách v různých lokalitách,“ popisuje Zdena Noack.

Jednotlivé pokoje jsou vybaveny základním nábytkem – ať už jde o místo pro posezení, vestavěné skříně, dostatečně velký pracovní stůl anebo postele s kvalitními matracemi. Nechybí ani plně zařízená kuchyň včetně elektrospotřebičů (indukční varné desky, mikrovlnné trouby, rychlovarné konvice či myčky nádobí). Všechny místnosti mají podlahové vytápění. Samozřejmostí je chytrá televize

se satelitním přijímačem a neomezené Wi-Fi připojení.

Apartmány jsou vzdušné a s vysokými stropy. Místnosti se nesou v moderním duchu, přičemž prim hrají neutrální tóny navozující pohodu a útulnou atmosféru. Veškeré vybavení je maximálně funkční a praktické, a to i u dispozičně menších jednotek. Při volbě zařizovacích předmětů dostaly prostor české firmy. Úložné prostory, stoly a kuchyně vyrobilo na míru Truhlářství Duspiva. Pohodlné postele s kvalitními matracemi dodala společnost Sanybet. Rozkládací pohovky pocházejí od firmy Polstrin a dodavatelem osvětlení je PROFI lighting.

Rezervace krátkodobého ubytování i dlouhodobých pronájmů probíhá pro-

střednictvím online rezervačního systému. Poskytovaný servis zahrnuje mj. celkovou údržbu apartmánů a na vyžádání také průběžný úklid. Pro praní/čištění lze využít služeb centrální prádely s vysoce výkonnými pračkami. Pohodlný a bezpečný vstup do budovy i jednotlivých apartmánů zajišťují čipové karty.

„Jako jedni z mála v Praze poskytujeme plně vybavené apartmány, ve kterých si člověk užije nejen pár dní, ale je schopný plnohodnotně a dlouhodobě bydlet bez jakékoliv dodatečné investice do vybavení. Při srovnání s byty k pronájmu totiž odpadá nutnost byt zařízovat pro případ, že chce zůstat jen 1 nebo 2 roky. Navíc klienta na závěr nečeká žádné nemilé překvapení či dodatečné nevyúčtované náklady – vše je již součástí jedné ceny,“ uzavírá Zdena Noack. ☺

Marketing v oblasti pojištění právní ochrany a pojišťovacích služeb: Nezbytnost nebo zbytečné náklady?

Právo a pojištění patří mezi tradiční a konzervativní odvětví – moderní (online) marketing se v těchto oblastech zatím nestal tak lákavým nástrojem jako v jiných oborech. Není to ale chyba? I právní a pojišťovací firmy se pohybují v byznysovém prostředí, chtějí si budovat důvěryhodné postavení a zasloužily by si tak i adekvátní a poutavou sebe prezentaci na trhu. Průzkum společnosti D.A.S. pojišťovny právní ochrany a výzkumné agentury IPSOS zároveň ukazuje, že osvěta týkající se právních služeb je v české společnosti stále aktuálním tématem.

Právní a pojišťovací firmy se zabývají každodenními, ale i citlivými tématy a dnešní marketing už jim naštěstí nabízí řadu progresivních možností, jak je efektivně a poutavě promovat a sladit tak podnikatelský účel komunikace s vysokými morálními nároky, v oblasti ochrany lidských svobod i majetku. Pro naplnění tohoto ideálu je ale třeba marketingu věnovat dostatečnou pozornost a v neposlední řadě i část rozpočtu, aby bylo možné sestavit kvalitní komunikační plán.

Edukace jako základ

Správně nastavená marketingová strategie může pomoci s potřebným rozšířením povědomí a edukováním potenciálních klientů o službách dané společnosti. Lidé využívajících právní pomoc je totiž mnoho – podle výzkumu pojišťovny právní ochrany D.A.S. více než polovina Čechů, kteří se dostali do právních sporů, využila právních služeb, celá pětina jich přitom využila v minulém roce. O jejich charakteru a možnostech toho ale Češi ví málo a třetina z nich ani netuší, kolik právní služby vlastně stojí. Ti, kteří spory řešili jinak, uvedli, že služby právníka jsou pro ně příliš drahé (40 %) nebo věřili, že problém vyřeší sami (39 %). Důvěru v právníky zároveň nemají spíše mladí lidé od 18 do 24 let (35 %), taktéž častěji chtějí problém vyřešit sami (45 %).

Specifickou oblastí je navíc pojištění právní ochrany, o kterém podle průzkumu IPSOS 34 % dotazovaných neslyšelo. Z průzkumu trhu navíc dále vyplývá, že ač Češi v současnosti ví o právní ochraně a pojištění jen málo, po vysvětlení, co takové pojištění právní ochrany obnáší,

by o související produkty měla zájem téměř polovina z nich. Tento potenciál pak může být naplněn právě díky marketingovým praktikám včetně správného budování značky a strategické komunikace. „Pomocí marketingové kampaně se nám podařilo navýšit znalost značky D.A.S. a nákupní záměr shodně o 3 % a můžeme tak říci, že se naše marketingové aktivity následně promítají také do zájmu o naše služby,” říká marketingový manažer společnosti Irena Terichová. To potvrzuje také průzkum IPSOS, podle kterého pouze 18 % Čechů ví o konkrétních firmách poskytujících tuto službu, D.A.S. pojišťovnu právní ochrany však zná 36 % Čechů.

Srozumitelná komunikační strategie

Pojišťovna právní ochrany D.A.S. Rechtsschutz k příležitosti 25 let na českém trhu rozšířila své marketingové aktivity o televizní kampaně, či rádiové spoty. Stále ale klade důraz na moderní mediatypy nacházející se v online prostředí a zároveň sleduje trendy, které v nich poutají pozornost publika. „Česká pobočka D.A.S. se drží animovaného stylu kampaně, který je autentický a díky tomu nás odlišuje. Naším cílem je především srozumitelně představit, co pojištění právní ochrany představuje a to se podle případové studie, která hodnotila naši kreativitu, daří. Současně se snažíme o edukaci veřejnosti a to pomocí našeho blogu pravoprovsechny.cz,” doplňuje Irena Terichová. Právě online kampaně ukazují, jak je důležité znát cílovou skupinu a díky tomu tvořit marketingový obsah na míru a prohlubovat kontakt se svým publikem a klienty. Vhodnost kreativy a reklamy se

následně dá hodnotit z různých úhlů pohledu. Samozřejmě je ale nutné věnovat pozornost i dalším, často techničtějším charakteristikám – například koho a na jakých platformách či v jakých mediatypech reklama zasáhla. Kampaně, jednotlivé reklamy i celkovou komunikaci firmy je třeba neustále vyhodnocovat. „V D.A.S. se při vyhodnocení kampaní zaměřujeme především na srozumitelnost, konkrétnost, vhodnost k naší značce a věrohodnost. Je pro nás stěžejní, aby naše komunikační strategie odrážela hodnoty společnosti, jen tak můžeme být pro naše zákazníky důvěryhodní,” dodává Irena Terichová.

Lidé jsou tam, kde znají značku

Marketingová strategie pro pojišťovnu právní ochrany přitom v základu funguje stejně jako v jiných odvětvích. Vždy je třeba vytvořit si svou unikátní značku, která zastává určité hodnoty a směřuje k definovaným cílům, dále neustále prozkoumávat a měřit své tržní prostředí i cílovou skupinu a stanovit efektivní marketingovou strategii a plán dle svých možností i potřeb. Připravit nový (nebo možná dokonce první) marketingový plán pro svou značku ale není jen tak – musí být „chytrý“ a naplňovat takzvané SMART cíle, díky kterým je komunikační strategie značky specifická, měřitelná, dosažitelná, relevantní a časově ohraničená.

I ty nejkonzervativnější společnosti pak mohou využívat moderní digitální nástroje – například být aktivní na sociálních sítích, přispívat na vlastní odborný blog, účinně optimalizovat své texty pro vyhledávače pomocí SEO, prezentovat

se originálním a adekvátně připraveným copywritingem nebo zdůrazňovat nejdůležitější témata pomocí strategicky zaměřených a dobře zacílených kampaní v tisku, rádiu, televizi i na internetu apod.

Přijetí moderního a digitálního marketingu za svůj přitom pro firmy neznamená komunikační převrat o 180 stupňů, ani konec ověřených praktik tradičního marketingu. Stále hraje významnou roli doporučení prostřednictvím word-of-

-mouth a se založením firemního účtu na Facebooku či Instagramu není třeba zahodit všechny vytištěné vizitky a vynulovat rozpočet na další komunikační aktivitu. Úspěšný (nejen právní) marketing totiž umí kombinovat on-line i off-line metody tak, aby obsah efektivně cílil na vytyčenou skupinu potenciálních klientů a sledoval aktuální trendy. Na vnímání firmy mají velký podíl také zaměstnanci, a proto je právě tato složka v rámci budování značky významná a přesto mnohdy

podceňovaná. Nelze tedy zapomínat, na důležitý aspekt, kterým je osobní zkušenost.

BRÁNÍME SLUŠNÉ

MARIE JANŠOVÁ

Spolupráce s dodavateli, aneb jak se vyhnout zastřenému zprostředkování zaměstnání

Další **online semináře** naleznete:
www.epravo.cz/eshop
epravo.cz

~~~~~

S NÁMI
NABERETE
SPRÁVNÝ
SMĚR

LEGALITÉ
LAWYERS

www.legalite.cz

Zimní ráj v Jižním Tyrolsku najdete na farmách Roter Hahn

Zpomalte a vychutnejte si zimní sezónu uprostřed volné přírody Jižního Tyrolska. Užijete si procházky v krajině zahalené bílou pokrývkou, bruslení na zamrzlém jezeře, sáňkování, lyžování ve volné přírodě, nebo jen čistý odpočinek v rodinném kruhu. Prožijte nezapomenutelnou zimní dovolenou na místech, která se skrývají v zasněžených kopcích a jsou obklopena tichou přírodou.

Tradiční jihotyrolské farmy Roter Hahn přivítají všechny, kteří touží po odpočinku pro své tělo, ale i duši. Apartmány jsou komfortně vybavené s důrazem na dřevěné materiály, uprostřed studené zimy tak každého po příchodu zvenku příjemně zahřejí.

Přestože Jižní Tyrolsko nabízí v zimě širokou škálu sportovních aktivit, místní obyvatelé a turisté využívají tento zimní čas pro klidný odpočinek. Podnikají romantické procházky zasněženou krajinou, nebo si vychutnávají pěší výlety na stále oblíbenějších sněžnicích.

Místní farmáři, kteří plní roli vzorných hostitelů, jsou často i profesionální průvodci. Ten, kdo využije jejich služeb, se může těšit na nezapomenutelnou túru sněhem pokrytou krajinou do míst, kam by se sám třeba neodvážil. Zajímavé trasy se často rozbíhají hned za branami farem a vedou místy s nezapomenutelnými výhledy na jedinečná horská panoramata. Chůze na sněžnicích se v Jižním Tyrolsku těší dlouhé tradici, proto je na většině horských farem mají připravené pro své hosty k zapůjčení. Sněžnice jsou pro turisty vítanou alternativou ke skialpinistickým lyžím, neboť jim umožňují dostat se do těžko přístupných míst a poznávat tak i nejdlehlší kouty zasněžené krajiny.

Krásná zima v Jižním Tyrolsku, © Roter Hahn Frieder Blickle

Pokud hledáte místo, odkud je nádherný výhled na mohutný masiv Schlernu, vydejte se na farmu Paten St. Valentin v Casteirotto. Výhled na Dolomity, Farma Paten St. Valentin v Casteirotto, © Roter Hahn, Frieder Blickle

Jedna z horských farem Roter Hahn, kde se o své hosty báječně postarají, je Inner-Glieshof v Mals. Místní farmář Reinhard Heinisch vám nejen zapůjčí sněžnice, ale na výlet své hosty rád doprovodí. Tato farma představuje jedinečný výchozí bod pro milovníky procházek se sněžnicemi a pro skialpinisty.

Opravdovou zimu si v Jižním Tyrolsku mohou užít nejen dospělí, ale také děti.

Sněhu je tu dost na stavbu nádherného sněhuláka nebo eskymáckého iglú. Možnost sáňkování a bobování je téměř na každé farmě. Tak čistý sníh jako je tady, ve městech většinou nenajdeme. Také procházky zasněženou krajinou jsou skvělý zážitek jak pro děti, tak i dospělé.

Nejen zimní procházky, ale také atraktivní wellness program přispívá k odpočinku a regeneraci. Ozdravný lázeňský

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Praha / Bratislava / Ostrava

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2021

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

PRACOVNÍ PRÁVO

Velmi doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo obchodních společností
- Developerské a nemovitostní projekty
- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže
- Kapitálové trhy
- Právo informačních technologií
- Firemní compliance
- Daňové právo
- Logistika a dopravní stavby
- Česká firma na mezinárodních trzích

Doporučovaná firma v kategoriích:

- Právo hospodářské soutěže
- Restrukturalizace a insolvence
- Telekomunikace a média
- Duševní vlastnictví
- Energetika a energetické projekty

DĚKUJEME.

www.prkpartners.cz

O krok napřed

Krásná zima v Jižním Tyrolsku, © Roter Hahn Frieder Blickle

program poskytovaný na vybraných farmách Roter Hahn nabízí možnost relaxovat v sauně, užít si senné nebo mléčné koupele, odtučňovací či vinné kúry, nejrůznější masáže a pleťové masky. Jednou z nejžádanějších wellness aktivit je Kneippova léčebná metoda zahrnující jak lázeň, masáže, tak i oblíbené Kneippovy chodníčky. Je báječné užít si ozdravný a odpočinkový pobyt na farmě uprostřed

nádherné jihotyrolské přírody. Jeden ze statků, ve kterém si můžete dopřát tyto wellness aktivity, je Weidacherhof v Ritten, nedaleko Bolzana, případně Oberfahrerhof v Jenesien.

Farem sdružených pod značkou Roter Hahn, na kterých se věnují wellness aktivitám, je samozřejmě více. Jejich nabídku si mohou turisté prohlédnout na www.rotershahn.cz. Značka kvality Roter Hahn propojuje farmy, které nabízejí turistům možnost strávit aktivní dovolenou v malebném prostředí Jižního Tyrolska, slunném regionu italských Alp. Hosté se mohou ubytovat na farmách v apartmánech či samostatných pokojích, které jsou proslulé svou útulnou čistotou a příjemnou atmosférou. Farmy jsou známé vynikající domácí gastronomií, výjimečnou pohostinností a vzornou péčí o hosty. Nabízejí mnoho příležitostí pro stravení aktivní dovolené.

Kategorie hodnoty v rámci oceňování pro insolvenční řízení

Definice kategorie hodnoty v rámci znaleckých posudků pro insolvenční řízení se často liší. Představují odlišné výstupy posudků pochybení soudu, znalce či právní úpravy?

Pro vypracování znaleckého posudku ve věci ocenění by měla být prvním a nejdůležitějším krokem definice kategorie hodnoty (nebo hodnotové báze). Bez řádné definice hodnoty jsou výsledky znaleckého posudku bezvýznamné. Hodnotové báze jsou popsány např. v Mezinárodních oceňovacích standardech, nebo v Evropských oceňovacích standardech. Za předpokladu totožného zadání by dva nezávislí znalci měli dospět k totožné definici kategorie hodnoty. Často se ovšem stává, že znalci definují buď jen hodnotu (bez bližší specifikace), nebo se v jednotlivých hodnotových bázích (i za totožným účelem) liší. Ať už se jedná o tržní hodnotu, obvyklou cenu, investiční hodnotu, synergickou hodnotu či likvidační hodnotu, jen ze samotných názvů lze usoudit, že výsledek ocenění může být ve všech případech odlišný. Definice kategorie hodnoty je tak zcela zásadní pro každé znalecké ocenění.

Nejčtenější posudky v rámci insolvenčních řízení, resp. znalecké posudky na ocenění majetkové podstaty dlužníka, potažmo posouzení uspokojení výhodnosti mezi reorganizací a konkursem narážejí na tři základní faktory, které kategorii hodnoty ovlivňují. První okolností je lidský faktor – znalec je zodpovědný za volbu kategorie hodnoty, nicméně za předpokladu dodržování právní úpravy a platných předpisů by měl být schopen volit tuto hodnotovou bázi správně. Druhým faktorem je nejednoznačné zadání ze strany soudu – často se stává, že soudy definují předmět znaleckého posudku rozdílně. Zadání může představovat obvyklou cenu majetkové podstaty, tržní hodnotu majetkové podstaty či jen ocenění majetkové podstaty. Soudy vycházejí ze svých předchozích zkušeností, přičemž spoléhají v tomto případě na znalce, který si se zadáním „poradí“. Přesně definované zadání představuje dílčí úspěch kýženého výsledku. Posledním a nejzásadnějším faktorem rozdílných kategorií hodnot je stávající právní úprava, resp. pojmy obvyklá cena x tržní hodnota x likvidační hodnota.

Dle § 219 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb. (dále též jako „Insolvenční zákon“) se majetková podstata dlužníka oceňuje obvyklou cenou. Nutno podotknout, že dále Insolvenční zákon obvyklou cenu nerozvádí. Z hlediska znalce je tak zapotřebí věnovat pozornost zákonu č. 237/2020 Sb., resp. vyhlášce č. 488/2020 Sb. (dohromady též jako „Zákon o oceňování“). Dle Zákona o oceňování lze určení ceny obvyklé a tržní hodnoty definovat následovně:

Obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládaná majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim. Obvyklá cena vyjadřuje hodnotu majetku nebo služby a určí se ze sjednaných cen porovnáním.

Tržní hodnotou se pro účely tohoto zákona rozumí odhadovaná částka, za kterou by měly být majetek nebo služba směřeny ke dni ocenění mezi ochotným kupujícím a ochotným prodávajícím, a to v obchodním styku uskutečněném v souladu s principem tržního odstupu, po náležitém marketingu, kdy každá ze stran jednala informovaně, uvážlivě a nikoli v tísní. Principem tržního odstupu se pro účely tohoto zákona rozumí, že účastníci směny jsou osobami, které mezi sebou nemají žádný zvláštní vzájemný vztah a jednají vzájemně nezávisle.

Zároveň je třeba vzít v potaz § 155 odst. 1 Insolvenčního zákona, kdy pro účely oceně-

ní majetkové podstaty na základě rozhodnutí insolvenčního soudu podle § 153 platí, že provoz dlužníkovu podniku skončil ke dni podání znaleckého posudku - dle této definice by se dalo vyložit kategorii hodnoty jakožto likvidační, kdežto dle ceny obvyklé spíše jako tržní. Je tedy nutné tyto dvě kategorie propojit, tj. ocenění majetkové podstaty společnosti musí být provedeno s ohledem na § 155 odst. 1 Insolvenčního zákona, kdy je vycházeno z toho, že provoz dlužníkovu podniku skončil ke dni podání znaleckého posudku. Hodnota jednotlivých položek majetku v majetkové podstatě dlužníka musí být rovněž stanovena se zřetelem k jedné ze základních zásad insolvenčního řízení, kdy z § 5 Insolvenčního zákona vyplývá, že má být insolvenční řízení vedeno tak, aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů – tj. dle zákona by mělo být definováno, že se jedná o jakousi tržní hodnotu v časové tísní.

V EqSA pro účely insolvenčních řízení využíváme tzv. forced sale value (detailně např. Čibera, Krabec v článku Behaviorální finance a ocenění majetkové podstaty v insolvenčních řízeních), která nejlépe definuje požadovanou kategorii hodnoty. Ocenění majetkové podstaty lze chápat jako stanovení „modifikované“ likvidační hodnoty s tím, že modifikace je dána právě tím, že se náklady projevují až následně při stanovení výtěžku, ale ne při samotném ocenění majetkové podstaty. Zde dochází k rozdílům některých znaleckých posudků. Dle výše uvedeného, tedy kombinací ceny obvyklé (šířeji chápáno jako tržní) a ceny likvidační, by se mělo spíše pracovat s oceněním majetkové podstaty jako tržním oceněním aktiv, ve kterém se projeví faktor časové tísně.

Ing. Jiří Wiesner, Partner,
Head of Business Valuation Department in EqSA

U pražského parku Ladronka roste velkorysý rezidenční komplex Císařská vinice

Společnost JRD Development, člen skupiny JRD Group, postupuje rychle vpřed s výstavbou exkluzivního projektu Císařská vinice, který vzniká na místě bývalé viniční usedlosti Císařka na rozhraní Prahy 5 a Prahy 6. V srpnu dokončil generální dodavatel (společnost Průmstav) hrubou stavbu, s kolaudací se počítá v květnu 2023.

Císařská vinice budí pozornost jak originální architekturou z dílny renomovaného studia Podlipný Sladký architekti, tak i moderním designem od studia Olgoj Chorchoj a profesionálním krajinářským konceptem z ateliéru Flera. Developer si klade za cíl vytvořit jeden z nejprestižnějších rezidenčních areálů v Praze, který bude svou kvalitou srovnatelný s předními evropskými projekty.

Vily inspirované vinnou révou

Rezidenční areál Císařská vinice zahrnuje sedm prostorných vil (s názvy odvozenými od odrůd vinné révy Nebbiolo, Grenache, Malbec, Syrah, Cabernet, Merlot a Pinot) a dva bytové domy s celkem 69 byty, které nabídnou špičkové standardy základního vybavení, navržené designérským studiem Olgoj Chorchoj či designérkou Pavlou Hromkovou ze studia Notakio. Výhledy z oken, balkonů a teras se budou otevírat do zeleně – zelených střech, zahrádek, vinice a parku. Za tímto konceptem stojí známý krajinář a zahradní architekt Ferdinand Leffler z ateliéru Flera. Projekt nese řadu dalších „smart“ a ekologických prvků: developer zde např. instaluje inteligentní boxy na ukládání zásilek, prvky pro cyklisty i přípravu k instalaci nabíjecích stanic pro elektromobily. Velkorysý komplex je vybavený systémem udržitelných technologií zajišťujícím zdravé vnitřní prostředí.

Ocenění za energetickou koncepci, architekturu i zdravé vnitřní prostředí

Projekt Císařská vinice získal za svůj architektonický a ekologický přínos již několik ocenění. Jmenujme např. Cenu hlavního partnera (PRE) a Cenu České komory autorizovaných inženýrů a techniků v 19. ročníku soutěže Český energetický a ekologický projekt, stavba,

inovace roku 2021 (ČEEP). Porota u něj pozitivně hodnotila celkové řešení, které propojuje moderní architekturu, zdravé vnitřní prostředí a kvalitní energetickou koncepci, která zahrnuje i energeticky a ekonomicky šetrný způsob chlazení. „V projektu použijeme například vytápění a chlazení stropem pomocí tzv. aktivovaného betonového jádra v kombinaci s tepelnými čerpadly systému země-voda, tepelně-izolační okenní skla Eclaz pro více přirozeného světla v interiéru a nové příčkové zdivo s výbornou vzduchovou neprůzvučností, které jsme vyvinuli společně s firmou VAPIS. Tyto udržitelné technologie a materiály navíc doplníme systémem řízeného větrání s rekuperační tepla a systémem měření a regulace, propojeným s chytrou domácností Loxone. Současně zvažujeme i realizaci fotovoltaické elektrárny na střeše bytového domu a vybraných vil,“ komentuje Petr Valeš, produktový manažer JRD.

Soukromí na viničním svahu

Atraktivní lokalita, ve které nový projekt Císařská vinice vzniká, nabízí především

odpočinek od ruchu metropole, ale přesto se vyznačuje dobrou dopravní dostupností. V této oblasti se nachází spousta zelených ploch pro relaxaci: např. park Ladronka, letohrádek Hvězda nebo přírodní památka Skalka. Rezidenti zde naleznou řadu příležitostí ke sportovnímu vyžití, včetně cyklostezek a inline dráhy, ale také blízkého motolského golfového hřiště. V okolí se nachází potřebná občanská vybavenost včetně Nemocnice na Homolce a FN Motol, jen pár minut jízdy autem trvá cesta k nedalekým obchodním centrům.

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ

KNIHOVNY ON-LINE VIDEÍ

Kompletní video průvodce českým právem. Udržte si přehled.

epravo.cz

www.epravo.cz/eshop

Nerecyklovatelné díly autovraků nemusí končit ve spalovnách, díky plazmovému zplyňování je lze přeměnit na čistou energii

Společnost Millenium Technologies, člen skupiny JRD, se ve svém vědecko-technickém parku v Dubé zabývá plazmovým zplyňováním odpadů. Technologie dokáže zpracovat jakýkoliv druh odpadu, využít jeho energetickou hodnotu a přeměnit ho na čistou energii. Díky své variabilitě si poradí například i s náročně zpracovatelnými nekovovými částmi autovraků. Ty jsou složeny zejména z plastových, gumových, molitanových a jiných nekovových částic, které jsou obtížně likvidovatelné.

Provozovatelé autovrakovišť tyto nerecyklovatelné součásti obvykle pracně separují a následně platí za jejich likvidaci ve spalovnách či cementárnách. Plazmové zplyňování dokáže tento materiál efektivně zpracovat a přetvořit na syntézní plyn. Ten lze dále energeticky využít například na výrobu elektřiny a tepla s následným využitím přímo v provozu vrakoviště (vytápění, sušení, pohon drtiče autovraků apod.). Návratnost investice do technologie plazmového zplyňování je v případě autovrakovišť a podobných provozů přibližně pět let, dle velikosti jednotky a způsobu využití energetických produktů.

„Dokážeme zpracovat téměř všechny druhy odpadu a pomocí technologie plazmového zplyňování je ve výsledku bezemisně přeměnit na syntézní plyn, který lze následně pomocí běžně dostupných technologií využít k výrobě tepla, elektřiny či paliva. Vyřešíme tak otázku nejen ekologické likvidace odpadu, ale zároveň vytváříme čím dál cennější zdroj energie. Konkrétně plastové součásti z autovraků jsou díky vysokému obsahu uhlíku ideálním zdrojem pro výrobu pl-

nohodnotné náhrady zemního plynu,“ uvádí Petr Dlabal, výkonný ředitel Millenium Technologies.

Millenium Technologies pomocí plazmového zplyňování dokáže využít energii jakéhokoliv odpadu. Vstupní surovina je uvnitř reaktoru vystavena teplotě 1 100 až 1 400 °C a přímému kontaktu s výronem plazmatu o teplotě 3 000 až 5 000 °C, čímž dochází k rozkladu organických sloučenin a vzniká tak syntézní plyn a sklovitá struska. Syntézní plyn má stabilní složení, kde se vždy jedná o směs CO, H₂, CO₂ a N₂. Je v zásadě velmi podobný svítiplynu, který byl dříve užíván místo zemního plynu. Vitrifikovanou strusku je možné využít ve stavebnictví, ale také při budování silniční infrastruktury. Celý proces zpracování odpadu v reaktoru za pomoci plazmatu je zcela bezemisní.

Autovraky a jejich ekologická likvidace představuje další výzvu pro odpadové hospodářství. Jejich součástí jsou i škodlivé materiály zatěžující životní prostředí. Millenium Technologies představuje inovativní řešení podporující oběhové hospodářství, které rezonuje dnešní společností

a přináší řadu možností pro snížení množství odpadu a eliminaci skleníkových plynů. **e**

O společnosti Millenium Technologies

Společnost Millenium Technologies a. s. se zaměřuje na vývoj a výrobu technologie pro plazmové zplyňování a vitrifikaci vstupních surovin s různým podílem energie a anorganické části. Jedná se například o efektivní, environmentálně šetrné a zcela bezpečné zpracování odpadních látek různého stupně nebezpečnosti, jejichž produktem je syntézní plyn a sklovitá struska. Oba produkty jsou druhotně použitelné jako energetický zdroj, respektive stavební materiál. Společnost Millenium Technologies provozuje vědecko-technický park v Dubé, kde probíhá výzkum a testování technologie, a to ve spolupráci s odborníky z vědeckých pracovišť a vysokých škol. Společnost vedle výzkumu a testování připravuje komerční projekty ve spolupráci s řadou potenciálních klientů, např. samospráv měst a obcí, ČOV či energeticky zaměřených společností.

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „Z PRÁVNÍ PRAXE“

Řanda Havel Legal

act Řanda Havel Legal advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 13-15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500

e-mail: office.prague@actlegal-rhl.com

www.randalegal.com/cz

advokátní kancelář

síla argumentů

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 229 287-9

e-mail: office@p-w.cz

www.p-w.cz

Císař, Češka, Smutný s.r.o., advokátní kancelář

Hvězdova 1716/2b

140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884

e-mail: ak@akccs.cz

www.akccs.cz

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská 1788/60

120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

www.akbsn.eu

Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.

Jungmannova 26/15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 732 417 283

e-mail: office@aegislaw.cz

www.aegislaw.cz

Doležal & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Koliště 1912/13

602 00 Brno

Tel.: +420 543 217 520

e-mail: brno@dolezalpartners.com

www.dolezalpartners.com

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice – Dražkovice 181

533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

www.advokatijelinek.cz

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Rubešova 162/8

120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 247 215

e-mail: info@akbrodec.cz

www.akbrodec.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Palác Archa

Na Poříčí 1046/24

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000

e-mail: office@dunovska.cz

www.dunovska.cz

Greats.

Greats advokáti, s.r.o.

Salvátorská 931/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 777 604 803
e-mail: law@greats.cz
www.greats.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1
Tel.: +420 739 013 183
e-mail: info@klblegal.cz
www.klblegal.cz

Mašek & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1
Tel.: +420 226 886 271
e-mail: office@masekpartners.cz
www.masekpartners.cz

HKDW HOLASEK s.r.o., advokátní kancelář

Na Příkopě 583/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 272 143 399
e-mail: office@hkdwholasek.cz
www.hkdwholasek.cz

KVB advokátní kancelář s.r.o.

Teplého 2786
530 02 Pardubice
Tel.: +420 226 259 401
e-mail: sekretariat@akkvb.cz
www.akkvb.cz

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz
www.melkuskejla.cz

MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PPS advokáti s.r.o.
Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
GEMINI A
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowan.legal
www.rowan.legal

Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.
Platněřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prague@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.
U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prag@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

Trojan, Doleček a partneři,
advokátní kancelář s.r.o.
Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 270 005 533
e-mail: info@tdpa.cz
www.tdpa.cz

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář
Národní 973/41
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 020 500
e-mail: office@zchlegal.cz
www.zchlegal.cz

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

R

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

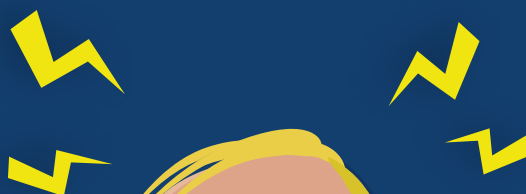

BRÁNÍME SLUŠNÉ

NONSTOP
LINKA

NEPROPLACENÁ
MZDA

NEOPRÁVNĚNÁ
VÝPOVĚĚ

www.das.cz | info@das.cz | 267 990 711

Abyste se mohli spolehnout, že o vaši energii vždy někdo pečuje

Abyste věděli, že budete mít energii
na všechno, co máte rádi. Abyste se
i v této složité době měli s kým poradit
a nezůstali bez pomoci.

Proto jsme tu s vámi.
ČEZ. Čistá Energie Zítřka.

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA**

www.cez.cz